

MURAT ÇAKIR

DERLEMELER 2021

MAKALE VE KÖŞE YAZILARI

COPYLEFT

BİLGİ PAYLAŞIMLA ÇOĞALIR!

Tüm yazı, makale ve çeviriler, ticari amaçla kullanılmama şartıyla, istenildiği gibi indirilebilir, basılabilir ve dağıtılabilirler.

İçindekiler

AIHM, Demirtaş ve bizler	5
Ters tepen strateji	6
Trump'tan kahraman yaratmak...	7
Yeni başkanların gösterdikleri	8
Karanlıklar çağının kapıları açıldı (2)	9
Almanya'nın nükleer sevicileri	13
Diplomasi geri dönüyor... muş!	14
Almanya'nın stratejik otonomi hayalleri	15
Franko-Alman kader ortaklığı	16
Koronavirüs krizi ve eşitsizlikler	17
Biden usulü »America First«	19
Rosa Luxemburg ve Alman Solu	23
İlk salgın yılının ardından...	25
HDP ve Avrupa'nın derin kaygıları (!)	26
Gelecek Pasifik'te belirlenecek	27
Faşiste faşist denir, beyefendi!	31
Yalpalayarakтан gider iken...	32
Jeopolitik yakınlaşma mı?	33
Almanya'nın Ukrayna İkilemi	34
Sermayenin yeni temsilcileri	35
Karadeniz'de gerilim sarmalı	36
Temkinli iyimserlik	40
Otoriter restorasyon dayatması	41
Fransa'nın Türkiye problemi	43
Devlet aklının zehirlediği sol	44
»Ateşle oynama, elin yanar!«	45
Mafya mı, Gladio mu?	49
Çürümüş şeyler...	50
G7, BRICS, Quad...	51
»Kürdistan'ı savunmak!«	52

Yeniden Talibanistan	53
Yangın yeri	54
Almanya’da neler oluyor?	58
Antikomünizm cenneti	59
Tanınma kanalları açıldı...	60
Almanya: Seçimler yaklaşırken...	61
NATO 2030: Yeni ajanda, yeni savaşlar	62
Almanya: Seçimler yaklaşırken (2)	66
Almanya: Seçimler yaklaşırken (3)	67
Almanya: Seçimler yaklaşırken (4)	68
Kapitalizmin “yeşillendirilmiş” modernizasyonu	69
Almanya’da karar günü	73
Egemen siyasetin meşruiyet kaybı	74
Kader birliği	77
Merkel sonrası Pasifik politikaları	78
Açların sessiz çığlıkları	79
Kuşatma stratejisinde bir adım daha	80
Çoklu kaos ortamına doğru...	84
Mübadele Antlaşmasının 60’ıncı yılında...	85
Scholz hükümeti kurulurken...	86
Hibrid savaş ilânı	87
Alman emperyalizmi kılıçları kuşanıyor	88
Sermayenin Türkiye aşkı	92
“Aman ne güzel!”	93
“Primitif antiemperyalizm...”miş	94
Saldırgan Transatlantikçiler göreve geliyor	95
Sol mu savunmada, sermaye mi?	99
Nükleer şemsiyenin yeşili	100
“İspat yükü”	101

AİHM, Demirtaş ve bizler

3 Ocak 2021

HDP'li yoldaşımız Sezai Temelli 29 Aralık'ta Yeni Özgür Politika gazetesinde yayınlanan yazısında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Selahattin Demirtaş kararı ile bağlantılı olarak şunları yazmış: »Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği'nin Demirtaş kararı sonrası Türkiye'deki iktidara karşı nasıl bir tavır alacağı herkesin merakı. Avrupa Birliği içinde kararları belirleyen mekanizmaların da kapitalist modernite ve onun yaşadığı kriz ikliminden yalıtılmış olduğunu düşünmüyoruz. Yine de olasılık dahilinde olduğu için soralım; Avrupa anayasal devletler birliği olarak mı yoksa anayasalı devletlerin birliği olarak mı hareket edecek? Avrupa'nın Kürtlerle imtihanı sürüyor...«

Avrupa adına yanıt verecek değiliz elbette. Ancak alıntıladığımız paragraf AB ve AİHM konusunda kanımızca Türkiye'de hayli yaygın olan bazı yanılgıları içerdiğinden, Avrupalı bir komünist olarak bunlara dair vurgulamamız gereken bazı noktalar var.

Bir kere Avrupa'nın Kürtlerle imtihanı falan yok. Bu bir efsane. Avrupa için Kürtler, Avrupalı tekeller için yaşamsal önem taşıyan Türkiye ile uzlaşının zorlandığı konularda kullanılacak bir malzeme sadece. Her ne kadar Avrupa'daki Kürt kurumlarına bazı olanaklar tanınıyor olsa da Kürt düşmanı uygulamalar kirli savaşın zirve yaptığı günlerden bu yana Avrupa'da bire bir gündemde. AKP-Saray-Rejiminin Kürtlere yönelik politikaları ise önkoşulsuz destekleniyor hâlâ. Çünkü Avrupa'nın önceliği hiçbir zaman Kürtler değil, her daim Türkiye'nin egemen sınıfları olmuştur.

Bununla bağlantılı olarak ve son otuz yılın pratiğine bakarak Avrupa Konseyi ile AB'nin »Türkiye'deki iktidara karşı nasıl tavır alacağının« devrimci-demokrat kesimlerce dahi hâlâ merak ediliyor olması sahiden şaşırtıcı. Şaşırtıcı, çünkü iktisadi, siyasi, ticari ve askeri iş birliğinin derinleştirildiği, konjonktürel gelişmenin ortaya çıkardığı kimi ihtilaflara rağmen Türkiye'deki karar vericilerin stratejik partner olarak görülmeye devam edildiği bir dönemde Avrupa'nın »Türkiye'deki iktidara karşı nasıl tavır« aldığı herkesin malumu. Bugüne dek olandan farklı bir tavır alınacağını beklemek, olmayacak duaya âmin demek kadar anlamlıdır.

Kaldı ki AİHM kararlarının herhangi bir yaptırım gücü yok. AİHM ulusal düzeyde alınan kararları feshetme yetkisine sahip değildir. AİHM kararı alır, ancak uygulamasını, yani tazminat ödenmesini Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi takip eder. AİHM tarafından en fazla mahkûm edilen ikinci ülke olan Türkiye genelde para cezasını ödeyip, bildiği gibi davranmaya devam ediyor. Çünkü Bakanlar Komitesi'nin herhangi bir yaptırım kararını almayacağını bilincinde. Türk hükümetleri şimdiye kadarki pratikleriyle tarafı oldukları Avrupa İnsan Hakları Konvansiyonu'nun kendileri için üzerinde imzaları olan kâğıt kadar değerli olmadığını göstermişlerdir.

Hal böyleyken, yani Avrupa Konseyi ile AB'nin tavırları ve Türkiye'nin AİHM kararlarını dikkate almadığı bu kadar açıkken, AİHM kararlarına uyulmadığını kamuoyu ile paylaşmak, elbette gereklidir, ama ajitasyondan ötesi değildir. Hukukun üstünlüğü ilkesi ve adalet egemenlerin insafına bırakılmayacak kadar değerlidir. Fiili veya parlamenter diktatörlük koşullarında dahi. Ancak bunun için de toplumsal mücadele şarttır. Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ, Leyla Güven ve tüm diğer siyasi rehinerler ancak bizler sokakları şenlendirecek basireti gösterdiğimizde hürriyetlerine kavuşacak, maruz bırakıldıkları adaletsizliğin hesabı sorulabilecektir. Gerçek adalet, ayaklar baş olduğunda tesis edilecektir. Bunun sorumluluğu da Avrupa'da değil, bizlerdedir.

Ters tepen strateji

10 Ocak 2021

Marmaray'a biletsiz binen göçmen çocuklara güvenlikçilerin nasıl hunharca davrandıklarını sosyal medyadaki yayınlarda görmüşsünüzdür. Sınıflı toplumlarda yaygın görülen bir fenomendir bu tavrı. Kendinden güçlü olanın önünde eğilirken, kendinden zayıf olana tekme atan bir ruh hâlidir. Rosa Luxemburg 1916'da bu ruh hâlini şöyle tanımlıyordu: »Her kim ki on yıllarca kendini tekmeleyen egemeninin çizmelerini yalıyorsa, o bir köpektir.«

Rosa bu sözleriyle dönemin sosyal demokrat liderlerini yermektedir, ama »egemenin çizmesini yalayan« ruh hâlinin kitleleri sardığını da görüyordu. 104 yıl sonrasında bugün gerek Marmaray görüntülerine gerekse de Kapitol'a hücum eden o tuhaf güruhu gösteren fotoğraflara baktığımızda Rosa'yı anmamak elden değil.

Aslına bakılırsa bu görüntüler 21. Yüzyıl burjuva toplumlarının yaşadıkları travmanın derinliğini yansıttıkları kadar, egemenlerin krizler karşısındaki baygınlıklarını da göstermektedirler. Aynı zamanda içi boşaltılmış burjuva demokrasilerinin yer küreyi sarsan çözümsüzlükler karşısındaki çaresizliğini de. 200 yıllık ABD demokrasisinin (!) içine düştüğü durum bunun en güncel kanıtıdır işte.

Aralarında çok sayıda neofaşistin bulunduğu kitlenin Kapitol'a saldırmasını, egemenlik aracı olarak kullanılan siyasal ve toplumsal kutuplaştırma stratejisinin ters tepmesi olarak okumak mümkün. Her ne kadar burjuva medyasında olayların sorumlusu olarak bir kişi, yani Trump gösteriliyor olsa da asıl nedenlerin yapısal krizlere dayandığını en başta tekelci burjuvazi ve temsilcileri görmekte, kutuplaştırma stratejisinin ters teptiğini kabul etmektedirler.

Kutuplaştırma stratejisi kapitalist ülkelerdeki ekonomik ve toplumsal sorunların sisteme zarar vermeyecek çözümünü zorlaştırmış, sermaye fraksiyonları ve emperyalist güçler arasındaki çelişkileri keskinleştirmiş ve siyasal ve ekonomik elitlere, devlet kurumlarına ve yaygın medyaya karşı güvensizliği artırarak, toplumsal rıza üretimini zora sokmuştur. Artan eşitsizlik ve toplumsal bölünmeler artık egemen sınıfları da rahatsız etmektedir.

Bu nedenledir ki, farklı ülkelerin yönetimlerinden, sermaye kesimlerinde ve burjuva medyasından »telin« sesleri yükselmekte, »üzüntü ve utanç duyulduğu« ifade edilmektedir. Yapılan yorumlarda ve verilen demeçlerde »liberal demokrasi ile sosyal piyasa ekonomisine dönüş gerekli« çağrılarını da okumak mümkün. Ancak bu dönüşün, neoliberal birikim rejiminin gerekli kıldığı parlamenter diktatörlük koşullarında gerçekleştirilmesi de olanaklı değil.

O açıdan önümüzdeki dönemde daha baskıcı, daha otoriter tedbirlerle gelişmelere ve krizlere yanıt verilecek olması daha olası gözüküyor. Bakmayın siz Biden ve tayfasından veya Avrupalı emperyalist güçlerin temsilcilerinden verilen »yaraları saracağız« vaatlerine. Egemen sınıflar dünya çapında şimdiye kadar olmadığı biçimde otoritarizme mahkûm olmuş durumdadır. İsteseler bile otoriter bataklıktan kurtulmaları mümkün değil. Çünkü çoklu kriz ortamının kapitalizm koşullarında çözülme ihtimali kalmadı artık.

Belki okura absürt gelecek, ama bu durumda kapitalizmi aşma iddiasını taşıyan komünistlere ve devrimcilere düşen ivedi görev, burjuva demokrasisinin, hukukun üstünlüğünün ve kuvvetler ayrılığı ilkesinin yeniden tesis edilmesi için mücadele etmektir. Çünkü onlar, Rosa'nın dediği gibi, sosyalizme giden yolun »çoğunluk sağlanarak devrimci taktik üzerinden değil, devrimci taktikle çoğunluk sağlama üzerinden geçtiğini«, yani devrimin gerçek diyalektiğini en iyi bilenlerdir. Önemli olan bu bilincin gerektirdiği basireti göstermektir.

Trump'tan kahraman yaratmak...

17 Ocak 2021

Makamında son günlerini yaşayan Donald Trump hakkında sarf edilebilecek çok söz var. Zaten başta sosyal medya olmak üzere, birçok mecrada Trump'ın ne kadar irrasyonel ne denli ırkçı-faşist ve gerici, hatta deli olduğuna dair bolca sıfat okumak olanaklı. Bu sıfatları takanlar haklı olabilir, ancak asıl sorun bu noktada ortaya çıkmaktadır. Çünkü Trump yönetiminin politikalarını ve uygulamalarını tek bir insanın iradesi olarak gördüğümüz takdirde, arka plandaki devasa ve karmaşık sınıfsal yapıyı, egemenler arasındaki ilişkileri ve çelişkileri, emperyalist-kapitalist devlet olgusunu ve Trump'ın elde edebildiği toplumsal desteğin asıl nedenlerini yadsımış oluruz. Nihâyetinde de Joe Biden ile her şeyin değişeceği yanılışına kapılır, egemenlerin bizlere yaptırmak istediklerini yapmış oluruz.

Anımsayacaksınız: 2020 Kasım'ında bu köşede, Trump'ın son güne kadar direnmek istemesinin kişisel inatla bir ilgisi olmadığı, Biden yönetiminin değiştiremeyeceği birtakım adımlar atmak ve arkasında topladığı geniş muhafazakâr-gerici-faşizan cephenin militan muhalefet yapmasını sağlamak istediği tespiti yapılmıştı. Küba'ya karşı yaptırımlar, İran'ın terör listesine alınması ve benzeri bir dizi karar ile Kapitol saldırısı bu tespitlerimizi doğrular niteliktedir. Devamının geleceğinden de emin olabiliriz.

Biden'in yemin töreni için Kapitol binasını on beş bin ulusal muhafız ile korumaya aldırılan ve Trump'ın yeniden aday olmasını engellemek isteyen Demokratların geçen çarşamba günü Kongre'de Trump'a karşı ikinci kez azil işlemini başlatmış olmalarını, burjuva medyasının iddia ettiği gibi, Trump'a vurulan bir tokat olarak değil, Trump'tan kahraman yaratmak için tanınan yeni bir fırsat olarak okumak daha doğru olacak. Şüphesiz birçok insan bu şımarık insana karşı açılan azil sürecinden memnuniyet duymakta, yargı yolunun açılmasını ummaktadır. Twitter veya Facebook tarafından Trump'ın hesaplarının kapatılmasını sevinçle karşılayanların sayısı da az değil.

Ancak tüm bunların, her ne kadar anlaşılır olsalar da çeşitli açılardan sorunlu olduklarını görmeliyiz. Bir kere herhangi bir sosyal medya tekelinin kimin nasıl düşüneceğine ve hangi düşüncesinin ifade edilip edilmeyeceğine karar vermesi kabul görmemelidir. Kaldı ki bundan zarar görecektir. Egemenler değil, her zaman muhalif kesimler olacaktır. Çünkü özgürlük ortamı olarak tasavvur edilen internet uzayı artık çoktan izafi özgürlükler alanı olarak kısıtlanmaktadır.

Diğer yandan Trump'ın azil süreci, zaten 20 Ocak'tan önce sonuçlanamayacağından ve Trump makamından ayrılmış olacağından, hedefi açısından anlamsızdır. Görevden ayrılmış bir başkana yönelik azil kararının hukuksal açıdan tartışılır olmasının ötesinde Trump'ın ve destekçilerinin eline toplumsal ve siyasal kutuplaşmayı derinleştirecek biçimde Trump'ın kahraman ilân edilmesi fırsatı verilmiştir. Dahası, Kapitol koridorlarında yatan binlerce ulusal muhafızı resmeden fotoğrafların basında, sosyal medyada ve internette bolca yayılmasıyla Trump taraftarlarının demagojik söylemleri teşvik edilmiş, Trump'ın »seçim çalındı« iddiası desteklenmiştir. Kaldı ki, azil kararının alınması için Senato'da gerekli olan üçte ikilik çoğunluğun sağlanması da pek kolay görünmemektedir.

Öyle ya da böyle, Trump'ın veya daha doğru bir deyimle, Trump'ın temsil ettiği otoriter ve faşizan anlayışın daha uzun bir süre ABD siyaseti üzerinde etkisi olacağını öngörebilir, Biden yönetiminin bazı kozmetik rötuşların haricinde köklü değişimler gerçekleştiremeyeceğini ve egemen sınıflar içerisinde keskinleşen çelişkileri aşamayıp, ABD emperyalizminin gerilemesini durduramayacağını söyleyebiliriz.

Yeni başkanların gösterdikleri

24 Ocak 2021

Beklenildiği gibi ABD Başkanı Joe Biden bol sembolik görüntüler eşliğinde görevine başladı. Almanya'da ise NRW Eyalet Başbakanı Armin Laschet Şansölye partisi olan CDU'nun başkanlığına getirildi. İki isimle ilgili olarak burjuva medyasında yer alan yorumlara baktığımızda, satır aralarında kapitalist normaliteye geri dönüş umutlarının ifade edildiğini görmekteyiz. Gerek Almanya gerekse de ABD ile ilgili haber ve yorumlarda her iki ismin de »zamanımızın ekonomik, ekolojik ve sosyal meydan okumalarına karşı etkin adımlar atmaları gerektiği« vurgulanıyor.

Bu beklenti ve umutları »mezarlıktan geçerken ılık çalanın« ürkekliğine benzetebiliriz. Çünkü özelde Almanya ve ABD'nin, genelde de emperyalist-kapitalist dünya düzeninin Pandemi ve iklim kriziyle derinleşen yapısal sorunları bu beklenti ve umutları boşa çıkaracak şiddetler.

En başta Biden ve Laschet'in seçilmiş olmaları, daha önceleri belirttiğimiz gibi, egemen sınıfları da kaygılandırmaya başlayan siyasi ve toplumsal kutuplaşma süreçlerini durdurup, geriye çevirebilecekleri anlamına gelmiyor. Laschet, otoriter-neoliberal uygulamaları savunan ve CDU'nun muhafazakâr ruhunu okşayabilen Friedrich Merz karşısında sadece yüzde 52 ile başarı sağlayabildi. Yani parti hâlihazırda ortasından bölünmüş durumda. Zaten bu nedenle de gerek CDU içinden gerekse de burjuva medyasında »renksiz Laschet yerine, Bavyera Başbakanı muhafazakâr Marcus Söder Şansölye adayı olsun« talepleri daha Laschet'in seçimi kazandığı dakikalarda yükselmeye başlamıştı.

ABD'ndeki durum ise herkesin malumu. Biden'in bir takım sembolik adımlar ve kozmetik rötüştan ileri gitmeyecek kararlarla ABD toplumunu birleştirme umutlarını yerine getirmesi pek muhtemel değil. Her ne kadar Kongre ve Senato'da çoğunluk Demokratların elinde olsa da 74 milyon oy ile temeli güçlenen Trump cephesinin saldırgan ve ısrarlı muhalefeti siyasi ve toplumsal kutuplaşmanın aşılmasını engelleyecek. Kaldı ki iki yıl sonra yapılacak olan seçimlerde Demokratların Senato çoğunluğunu kaybetmeleri de pek uzak bir ihtimal değil. Yargı tepesinde kökleştirilen gericiliği saymıyoruz bile.

Alman emperyalizmi böylesi bir tablo ile karşı karşıya kalındığını ve transatlantik ilişkilerde, kimi sermaye fraksiyonunun umut bağladığı restorasyonun kolay olmayacağını çok iyi biliyor. Elbette söylemde yumuşama olacağı, ABD'nin uluslararası kurumlarda belirli bir iş birliğine yanaşacağı şimdiden belli. Ancak stratejik partnerler arasındaki çıkar farklılıkları ve çelişkiler bu restorasyonun önündeki engeller olarak varlıklarını sürdürüyorlar.

Biden yönetiminin elindeki dış politika opsiyonları ABD emperyalizminin sabit değerleri nedeniyle son derece kısıtlı. Rusya Federasyonu'nun kuşatılması, İran ve Kore Demokratik Cumhuriyeti'nin bastırılmaları, Çin Halk Cumhuriyeti ile süren jeopolitik rekabette üstün konuma gelinmesi ve »Nordstream-2« boru hattı projesinin durdurulması, ABD'nin değişmeyen hedefleri olarak en başta Alman emperyalizminin çıkarlarını olumsuz etkilemekte.

Alman emperyalizmi o nedenle uzun vadede »stratejik otonomi« kazanarak »Avrupa dışı güçler« karşısındaki siyasi ve askeri hareket serbestisi kazanmak istiyor. Bu ise sadece Fransız emperyalizmi ile sıkı iş birliği ve ortak stratejik ajanda geliştirilmesiyle olanaklı. Bu conditio sine qua non, yani zorunlu önkoşul Avrupa'nın yeni on yıldaki tüm siyasetini belirleyecek ve komşu coğrafyaları, bilhassa Akdeniz ve Ortadoğu'daki gelişmeleri olumsuz etkileyecek. Türkiye ve Ortadoğu'nun muhalif güçleri siyasetlerini bu gerçekler ışığında şekillendirmezlerse, halkların üstünde dolaşan karanlık bulutlar daha da yoğunlaşacak.

Karanlıklar çağının kapıları açıldı (2)

Süreklilik kazanan belirsizlikler-güvencesizlikler dönemi ve içerdği çelişkiler üzerine

25 Ocak 2021

Gazetemizin önceki sayısında emperyalizmi ve egemen sınıfları daha saldırgan kılanın, dünya çapındaki iktisadi, siyasi ve toplumsal krizleri derinleştiren trendler karşısında çözümsüz kalışları olduğunu tespit etmiş, bu trendleri kısaca sıralamaya çalışmıştık. Şimdi kaldığımız yerden devam edelim:

Stratejik, ama yapısal çelişkiler

Emperyalist güçler arasındaki gerilimlerin, çıkar çatışmalarının ve çelişkilerin dünya çapındaki mutlak hakimiyeti elde etme rekabeti çerçevesinde atılan uzun vadeli stratejik adımlara dayandığını, ancak özünde bunların asıl maddi temelinin yapısal olduğunu vurgulamaya gerek yoktur herhalde. Gene de bazı somut güncel örneklerle değinmek yerinde olacak.

Bu noktada AB'nin öncü gücü Alman emperyalizmi ile ABD emperyalizmi arasındaki ekonomik ilişkileri ele alalım. Son yıllarda, özellikle Trump'ın başkan seçilmesinin ardından, İkinci Dünya Paylaşım Savaşından bu yana betona dökülmüş gibi sağlam görünen ABD-F. Almanya dostluğunda ciddi çatlaklar oluştu. Egemen siyasetin söylemlerine ve burjuva medyasının yorumlarına bakınca, »Trump'ın irrasyonel ve milliyetçi politikalarının buna neden olduğu« görüşünün telkin edilmeye çalışıldığını görürüz. İki tarafın da karşılıklı suçlamaları ABD ve F. Almanya'daki iktidar ilişkilerinin sürdürülebilmesini sağlayan toplumsal rıza üretimi için kullanıldıklarını biliyoruz. Bu çerçevede Trump F. Almanya'yı »haddi bildirilmesi gereken rakip« olarak nitelendirirken, Merkel hükümeti de açıktan Trump'ın rakibi Joe Biden'i destekliyordu.

Ancak ekonomik verilerin konuştuğu dil, bu hamaset söyleminden çok farklı: Alman İstatistik Dairesinin bildirdiğine göre 2018'de F. Almanya'dan ABD'ne yapılan 113,3 milyar Euro'luk ihracat toplam ihracatın yüzde 8,6'sını oluşturuyordu. Buna karşın ABD'nden yapılan ithalat 64,5 milyar Euro tutarındaydı. ABD, F. Almanya için Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC), Hollanda ve Fransa'nın ardından dördüncü sıradaki ithalat partneriyken, F. Almanya ABD açısından yedinci sıradaki ihracat pazarı oldu. Karşılıklı yatırımlara bakıldığında ise, Alman tekellerinin ABD'nde toplam 474 milyar dolarlık yatırım yaptıklarını, ABD'li tekellerin ise F. Almanya'da 140 milyar dolarlık yatırıma sahip olduklarını görebiliriz. Dünya Bankasının verilerine göre ABD ve F. Almanya birlikte dünya çapındaki GSMH'nin yüzde 45,8'ini ve doğrudan yabancı yatırımların yaklaşık yüzde 60'ını ellerinde tutuyorlar.

Görüldüğü gibi ABD-F. Almanya ilişkilerinin değeri bir hayli yüksek. Ancak ilişkilerin zedelenmesi önce Alman sermaye fraksiyonlarını vuracak. Bu nedenle F. Almanya'daki sermaye temsilcileri, bilhassa otomotiv tekelleri transatlantik gerilimlerin AB aracılığıyla azaltılması için çaba gösteriyorlar. Diğer taraftan ise verili olan bu karşılıklı bağımlılık ilişkisini, gene AB çatısı altında »stratejik otonomi« veya yeni tanımla »stratejik hükümlerlik« kazanarak dengelemeye çalışıyorlar.

F. Almanya açısından Avrupa'nın ortak çatı altında tek sesli güvenlik politikası geliştirmesi ve AB'nin dış politikasını ABD'nden bağımsızlaştırması bu »stratejik otonomi« için yaşamsal zorunluluk hâline gelmiş durumda. Ancak »Avrupa'nın güvenliğinin« ABD'nin nükleer şemsiyesine muhtaç olması, ABD-AB ilişkilerindeki asimetriyi büyütmede ve Avrupa'ya belirli bir »hükümlerlik« kazandıracak olan »stratejik otonomi« hedefine ulaşmayı zorlaştırmaktadır. Bununla birlikte Doğu Avrupa ülkelerinin »güvenliklerini« ortak bir AB ordusuna teslim etmekten ziyade ABD'nin askeri gücüyle koruma yatırımları ayrı bir zorlaştırıcı faktör olarak varlığını koruyor. Böylelikle ABD ve AB, daha doğrusu Alman emperyalizmi arasındaki çelişkiler doğrudan Avrupa'daki emperyalist güçler arasında da çıkar çatışmalarına neden oluyor.

Alman-Fransız burjuvazilerinin AB çatısı altında dünya çapında düzen kurucu ve düzen koruyucu aktör olarak »stratejik otonomi« kazanma çabaları aynı zamanda ABD'nin ÇHC'ne karşı geliştirdiği saldırgan politikalarca da sekteye uğratılma tehdidi altında.

Tablo I: 2019 GSMH hacimleri (milyar Dolar olarak)

ABD	21.433
ÇHC	14.732
Japonya	5.080
F. Almanya	3.862
Hindistan	2.869
Güney Kore	1.647

Tablo II: 2019 İhracat hacimleri (milyar Dolar olarak)

ÇHC	2.499
ABD	1.643
F. Almanya	1.489
Japonya	706
Güney Kore	542
Hindistan	324

Tablolardan görülebileceği gibi, ÇHC Avrupalı emperyalist güçler açısından en az ABD kadar önemli bir partner ve pazardır. Bu durum da Avrupa için içinden çıkılamayan bir ikilem yaratmaktadır. Ne ABD ne de ÇHC vazgeçilebilecek pazarlar değildir.

Hâlihazırda Avrupa Batı'nın neoliberal ilerleme anlatısının çoktan sınırlarına geldiğinin ve en geç 2008 krizinden bu yana emperyalist güçlerin küresel hakimiyetlerinde üstleri kapatılamayacak çatlaklar oluştuğunun çok iyi farkında. ABD emperyalizminin ÇHC'ni siyasi-askeri-ticari araçlarla kuşatma politikası ve ÇHC yönetiminin buna kararlı direnç göstermesi sonucu oluşan kapışma hâli, Transatlantikçi veya Avrupalı olsun, Avrupa'nın önde gelen sermaye fraksiyonlarının çıkarlarını giderek daha fazla zedelemektedir. Bilhassa Çin piyasalarına girmek için devasa yatırımlar yapmış ve ÇHC'ne önemli tavizler vermiş olan ihracat sektörü, ABD politikalarının kendilerine büyük zararlar verebileceğini düşünüyor. O nedenle AB'nin ABD'nin ayırıştırma girişimine »Belirsizlik Toleransı« denilen bütünsel bir politika ile yanıt verilmesi isteniyor. Görüldüğü kadarıyla Alman ve Fransız tekeli burjuvazileri arasında iki temel kanı hâkim: Birincisi, Avrupa'nın dünya çapındaki değişimlerin bizzat parçası olduğu kanısıdır. İkincisi ise, ÇHC'nin iktisadî, siyasî, toplumsal ve kültürel açıdan Batı'nın istediği biçimde gelişmeyeceği gerçeğinin kabul edilmek zorunda olduğu kanısıdır.

Önde gelen Avrupalı sermaye fraksiyonları bu temel kanılardan hareketle ABD-ÇHC ikileminden kurtulmak için siyasi temsilcilerine baskı uygulamakta, hem transatlantik gerilimleri azaltacak adımlar ve tavizler verilmesini, hem de ÇHC başta olmak üzere, Pasifik bölgesine açılmayı istemektedirler. Aynı şekilde AB'nin savunma ve silahlanma için daha büyük bütçeler ayırması gerektiğini savunmaktadırlar. Çünkü Avrupa'nın karşı karşıya kaldığı bu ikilemi belirsizliklere katlanabilecek askeri ve siyasi güce erişemediği müddetçe aşamayacağını en iyi onlar bilmektedir. Bizim bildiğimiz ise, Lenin'den öğrendiğimiz kadarıyla, emperyalist-kapitalist dünya düzeninin yapısal krizlerinin kapitalizm koşulları altında çözülemeyeceği ve süreklilik kazanmış olan güncel belirsizlikler ve güvencesizlikler döneminin var olan gerilimleri azaltmaktan ziyade artıracaktır.

Emperyalizme dair bazı anımsatmalar

Dünya genelinde oluşan çoklu kriz ortamı ve küresel buhran beklentisinin yanı sıra, emperyalist güçler arasındaki çelişkilerin keskinleştiği, ABD-ÇHC ihtilafının sıcak savaşa dönüşme potansiyelinin

arttığı; kısacası birden fazla derin ve tehlikeli çelişkinin Pandemi ve iklim değişimi ile katlanarak çarpıştıkları bir Momentumdan geçtiğimiz şüphe götürmüyor. Bu Momentumun bir diğer önemli özelliği olarak emperyalist-kapitalist dünya düzeninin kriz potansiyelleri ile emperyalist güçler arasındaki çelişkileri kontrol edebilmek/yönetebilmek için küresel bir tanzim sisteminin oluşturulma çabaları karşımıza çıkmaktadır. Bu çerçevede IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü gibi uluslar üstü kurumlar ile G7-G8 veya G20 Zirveleri bu çabaların araçları olarak ve uluslararası tekeli sermayenin çıkarlarını kollamak için kullanılmaktadırlar. Ancak bu araçlar aynı zamanda uluslararası tekellerin, emperyalist devletlerin ve emperyalist kümeleşmelerin birbirleriyle çelişen çıkarlarının çarpıştığı ve sert rekabetin yaşandığı alanlar olarak da öne çıkmaktadırlar. Bununla birlikte; oluşturulmak istenilen ve iktisadi-siyasi-askeri güç aparatı olarak görev yapması planlanan bu küresel tanzim sisteminin ana taşıyıcıları hâlâ ulus devletlerdir – her ne kadar 1989/1990 karşı devriminden bu yana asli rollerinde derin değişimlere uğramış olsalar da.

Tekelci devlet kapitalizminin uluslararasılaştırılma süreci neoliberalizm stratejisiyle hızlandırılmıştır. Neoliberalizm, kapitalist özel sermaye birikim koşullarını dizginsizleştirme ve sürekli kılma hedefini güden bir ideoloji ve politika olarak, hem egemen sınıflar arasındaki çatışmaları körüklemekte, hem de ulus devletler ile burjuva demokrasilerinin içlerini oymaktadır. Kapitalist devlet, giderek belirli bir meşruiyet taşıyan parlamenter mutabakatın ötesinde, istikrarlı toplumsal çoğunlukları ve sosyal entegrasyonu örgütleyerek toplumsal rıza üreten yapı olmak yerine, salt tekelci burjuvazinin çıkarlarını gözetken otoriter idareci rolüne dönüşmüştür. Geleneksel burjuva demokrasileri aşılmış, parlamenter diktatörlükler oluşturulmaktadır.

Emperyalizmin gericilik tandansı ulus devletler içinde de hız kazanmıştır. Bir tarafta düzensizleştirme, esnekleştirme ve özelleştirme siyasetleri ile işçi sınıfının elde ettiği tüm kazanımlar geri alınmakta, sendikal, sosyal ve demokratik haklar budanmaktadır. Diğer tarafta ise, gerek ırkçı-faşist-milliyetçi-ayırımcı yaklaşımların teşvik edilmesi, gerekse de yaşamın her alanının militarizm baskısı altına sokulmasıyla toplumsal direnç mekanizmaları zayıflatılmakta, yasal sertleştirmeler, yasaklar ve anayasal hakların rafa kaldırılmasıyla totaliter polis devleti uygulamalarına geçiş başlatılmıştır.

Ulus devletler içerisindeki gericileşme tandansı ile birlikte emperyalist saldırganlık tandansı da ivme kazanmıştır. İkinci Dünya Paylaşım Savaşının reel sosyalist ülkeler yaratması ve sömürgecilik sisteminin yıkılmasıyla sonuçlanmasının ardından emperyalist ülkeler arasında ortak çıkarlar etrafında birleşmesiyle ertelenen tüm çelişkiler, reel sosyalizmin yenilgisiyle birlikte tüm şiddetiyle yeniden ön plana çıkmıştır.

Gene de emperyalist güçleri birleştiren ortak çıkarlar hâlen mevcudiyetlerini korumaktadırlar. Ve bunların en önemlisi dünya piyasalarını uluslararası tekellerin mutlak boyunduruğu altına sokmanın ve dünyanın tüm doğal kaynaklarına ulaşımı ellerine vermenin önünde duran engellerin ebediyen ortadan kaldırılmasıdır. Bu nedenle emperyalist güçler ekonomik yaptırımlarının yetersiz kaldığı durumlarda, emperyalist saldırı mekanizmasını devreye sokmakta, vekalet savaşları, işgaller, etnik ve dinsel çatışmaların körüklenmesi, ihtilaf yaratılması, otoriter ve faşizan işbirlikçi rejimlerin siyasi, askeri ve mali araçlarla desteklenmesi ile olası direniş potansiyellerini bertaraf etmeye çalışmaktadırlar. Aynı şekilde hâlâ sosyalist yönelimi olan ülkelere sosyalist devrim sürecini geri döndürmek, karşı devrimi örgütlemek ve bu ülkelere neoliberal uygulamaları dikte etmek, emperyalist güçleri birleştiren ortak çıkarlar arasındadır.

Bununla birlikte emperyalist güçler ve kümeleşmeler arasında farklı rekabetler ve çıkar çatışmaları da gelişmekte, etki alanları üzerine sürtüşmeler artmaktadır. İlân edilmemiş bir »Üçüncü Dünya Paylaşım Savaşı« içerisinde olduğumuzu söyleyebiliriz. Ancak emperyalist-kapitalist dünya düzeni içerisindeki eşitsiz gelişim nedeniyle bu paylaşım savaşı ilk etapta ekonomik ve siyasi araçlarla veya farklı coğrafyalarda ihtilaflar, etnik çatışmalar, iç savaşlar, işgaller veya askeri sürtüşmeler olarak ifade edilebileceğimiz vekalet savaşlarıyla yürütülmektedir. Silahlanmanın ve savunma (!) giderlerinin artırılması, silah satışının rekor seviyeye ulaşması ve nükleer cephanelerin modernize edilmesi, farklı coğrafyalarda çatışmaların ve askeri ihtilafların körüklenmesiyle birlikte ilân edilmemiş olan bu savaşın

sıcak savaşa dönüşme potansiyelini artırmaktadır. Ekonomik ve askeri güç dengelerinin değişmesi, dünya çapında hammadde kaynaklarının sınırlı hâle gelmesi ve tedarik zincirleri için yaşamsal önem taşıyan nakliyat yollarının kontrolü, sadece vekalet savaşlarına başvurulmasını değil, aynı zamanda emperyalist güçler arasındaki çelişkilerin askeri araçlarla çözülmesini de gündeme getirebilecek faktörlerdir.

Sonuç yerine: Değişen dünyanın değişmeyen gerçekleri

Doğru; şiddeti artarak süren emperyalist yayılcılığın ve orta katmanları eriterek hızla proleterleştiren, yoksulluğu yayarak kronikleştiren kapitalist sömürünün esir aldığı dünya hızla değişmektedir. Emperyalist-kapitalist dünya düzeninin yapısal krizleri, emperyalist güçler arasındaki çelişkilerin sertleşmesi ve önceki sayıda sıralamaya çalıştığımız trendler, egemen sınıfları değişen dünyanın meydan okumaları karşısından çözümsüzlüğe mahkûm etmektedir. Şu da doğru: dünyanın dört bir yanında çalışan sınıfların ve farklı toplumsal grupların biriken öfkesinin uluslararası düzlemde başkaldırı ve isyanları tetikleyerek aşağıdan direncin basıncını artırması, »eski düzene« karşı yıkıcı ve kurucu olması gereken örgütlü mücadele umudunu büyütmektedir. Hiç şüphesiz: Kapitalizm kendi »mezar kazıcılarını« üretmeye devam etmektedir hâlâ.

Ne var ki, tüm bu doğrular ezilen ve sömürülen toplumsal sınıf ve katmanların kurtuluşunun kendiliğinden olmayacağı, egemenlerin sınıf tahakkümünü korumak için her yolu deneyecekleri ve Marx'ın deyimiyle »yarım kalan devrimin peşinden her zaman tam karşıdevrimin geldiği« gerçeğini değiştirmiyorlar. Örneğin Latin Amerika'nın yarım kalan devrimleri tam olarak bunu kanıtıyorlar. Halkın ezici çoğunluğundan yana olduklarını iddia eden güçler bir ülkede iktidara geldiklerinde mülkiyet ilişkilerini çoğunluğun lehine değiştirmeden, medyayı ve genel anlamda ekonomiyi demokratikleştirmeden, katılımcılığı sağlamadan ve devlet elindeki şiddet tekeli aparatında yapısal değişime gitmeden iktidarda kalabilmelerinin olanaklı olmadığı görülmüştür.

Resmetmeye çalıştığımız bu tablo akıllara muhtemelen Rosa Luxemburg'a atfedilen, ama aslında Friedrich Engels'e ait olan »Ya sosyalizm ya da barbarlık« sözünün ne denli güncel olduğunu getirmektedir. Rosa »Junius Broşürünün« ilk bölümünde şöyle yazar: »Friedrich Engels bir zamanlar şöyle demişti: Burjuva toplumu bir ikilem karşısında: ya sosyalizme geçiş ya da barbarlığa geri dönüş.« Ve devam eder: »Herhalde ben de herkes gibi Engels'in bu sözlerini düşüncesizce okudum ve feci ciddiyetini dikkate almadan tekrarlardım. Halbuki şu an etrafımıza bakarsak bile, burjuva toplumunun barbarlığa geri dönüşünün ne anlama geldiğini görebiliriz.«

Rosa Luxemburg bunları ve devamını Birinci Emperyalist Dünya Paylaşım Savaşının yol açtığı felaketlere bakarak yazıyordu. Aslına bakılırsa Rosa'nın bu bağlamda yazdıkları bir tereddüt edişin, yılgınlığın veya çaresizliğin ifadesi değil, aksine harekete geçme, değiştirmek için mücadele etme çağrısıydı. Rosa'nın teorik ve aynı zamanda pratik-retorik olan çağrısı günümüz koşullarında güncelliğinden hiçbir şey kaybetmedi. İvedi ve güncel olan çağrıya yanıt verecek basireti göstermek ise hâlâ bizlerin görevi!

Almanya'nın nükleer sevicileri

31 Ocak 2021

Emperyalist güçler arasında Alman burjuvazisinin en rafine egemen sınıf olduğunu defalarca vurgulamıştık. Gene de kamuoyu görüşünü manipüle etmedeki ve halkın ezici çoğunluğunun çıkarlarına ters düşen politikalar için toplumsal rıza üretmedeki ustalığına tanık olduğumuzda her defasında şaşırmamak elden gelmiyor. Bu ustalığı militarist politikalar konusunda yine görüyoruz. Barış hareketinin ve SSCB'nin »barış içinde yan yana yaşama« politikasının etkisiyle savaş sonrası Alman toplumunda kökleşmiş olan nükleer silah ve savaş karşıtlığı Alman egemenlerini her zaman rahatsız ediyordu. Toplumda yerleşik olan bu karşıtlığı demonte etmek için uygulanan uzun vadeli stratejiler artık meyve vermeye başladı.

Meyvelerin ne denli zehirli olduklarını 22 Ocak 2021 tarihinde yürürlüğe giren BM Nükleer Silah Yasaklama Sözleşmesi çerçevesinde yürütülen tartışmalar kanıtlıyor. Bu bağlamda Alman sosyal demokrasisi için değişen bir şey yok. SPD zaten 1914'ten bu yana emperyalist saldırganlık cephesindeki yerini bir milim dahi terk etmedi. Bu biliniyor.

Ancak Almanya'daki toplumsal muhalefetin, sendikal hareketin ve barış taraftarlarının önemli bir kesimi üzerinde hâlâ etkisi olan reformist sol ve Yeşiller partisinde SPD'nin meşum izlerini takip edenlerin belirleyiciliği artmaya başladı. Gerçi reformist DIE LINKE partisinde bu rota değişikliğine karşı çıkanların sayısı hiç de az değil, ancak hükümet ortağı olabilmek için partinin barış politikalarına dair pozisyonlarını törpülemekte olanların gerek parti aparatında gerekse de meclis gruplarında kilit noktalarda oturdukları düşünülürse, antimilitarizmi izafeleştirme ve egemen siyasete yamanma adımlarının hızlanacağını öngörebiliriz. Bilhassa Federal Seçimlerin de yapılacağı bu yıl içerisinde.

Bu adımların reformist solu nereye taşıyacağını görmek için Yeşiller Partisine bakmak yeterli. Nükleer enerji karşıtı hareket içinden doğan Yeşiller bu pozisyonları terk edip, çoktan egemen siyasetin parçası oldular. Anketlerin büyük olasılıkla muhafazakârların iktidar ortağı olacaklarını gösterdiği Yeşiller, Alman emperyalizminin yayılmacılık politikalarına toplumsal rıza sağlamada son otuz yılda önemli katkı sağladılar – özellikle barış hareketi içindeki bazı kesimleri yanlarına çekip, siyaseten nötralize ederek.

Şimdilerde ise açıktan NATO üyeliğini ve nükleer silah sahibi olunmasını savunuyorlar. Partiye yakın olan Heinrich-Böll-Vakfının internet sitesinde geçenlerde yayınlanan bir çağrıda, Almanya'nın askeri bütçesinin »önemli ölçüde artırılması« ve ABD'nin nükleer silahlarının »Almanya'da konuşlandırılmasına devam edilmesi« talepleri yer alıyor. Nükleer katılımın »ABD ve Federal Cumhuriyet arasındaki stratejik bağlantının çekirdek unsuru« olduğu iddia edilen çağrının altında Vakıf Başkanının yanı sıra, emekli bir NATO Korgeneralinin de imzası bulunuyor.

Bir zamanların pasifist Yeşillerinin militarizmin ve emperyalist yayılmacılığın (elbette çevreci yakıt kullanan tanklarla!) savunuculuğu yapmaları yeni bir şey değil. Dikkatli okur anımsayacaktır: 1998'de SPD-Yeşiller hükümeti kurulmadan aylar öncesinde Federal Ordunun bir konferansına katılan Joseph Fischer, »Biz yeşil değil, Alman dış politikası yapacağız« diyordu. Ve 1999'da bu »Alman dış politikasının« ne anlama geldiğini Yugoslavya Savaşında, hem de »yeni Auschwitz'ler olmasın« demagojisiyle göstermişlerdi.

Alman muhafazakârları bu konuda hiç değilse dürüstler. Nükleer katılımın Almanya'nın stratejik ve ekonomik çıkarlarına yaradığını söylüyor ve nükleer silahların yasaklanmasına karşı çıkıyorlar. Kimi reformist Alman solcusu ve Yeşiller Partisi ise »barış« diyerek emperyalizm savunuculuğu yapıyorlar.

Diplomasi geri dönüyor... muş!

7 Şubat 2021

ABD Başkanı Joe Biden Avrupa'da merakla beklenen ilk dış politika açıklamasını yaptı ve bizce daha önceki yazılarımızda yaptığımız tespitleri teyit etti. »Amerika yeniden geldi, diplomasi geri döndü« diyen Biden, aslında pek diplomatik olmayan tehditlerde bulunmaktan da kaçınmadı. Hükümetinin kararlı bir şekilde her yerde otoritarizme karşı çıkacağını (!) vurgulayan Biden, »Rusya'nın agresif eylemleri karşısında ABD'nin boyun eğdiği günler sona erdi« dedikten sonra, Çin Halk Cumhuriyeti ile »insan hakları ve uluslararası hukukun zedelenmemesi koşuluyla iş birliğine hazır olduklarını« belirtti.

Biden'in Dışişleri Bakanlığının çalışanları önünde söylediklerinden ziyade söylemediklerine dikkat çekmek gerekiyor. Zira daha göreve geldiği ilk günlerde Theodore Roosevelt uçak gemisini Güney Çin Denizi'ne gönderen Biden yönetimi, Trump döneminden çok daha şahin dış politika izleyeceği sinyallerini veriyor. Henüz muğlak bazı veriler olmasına rağmen Biden döneminin dış politikası hakkında bazı öngörülerde bulunmak olanaklı.

ABD emperyalizminin stratejik ağırlığını Pasifik Bölgesine yönlendireceği daha Obama döneminde kararlaştırılmıştı. Biden bu çizgiyi takip edecek ve sertleştirecek. Çünkü eski general ve Raython silah tekelinin kadrosu olan Lloyd Austin'in Pentagon şefi yapılması, şahin demokrat Antony Blinken'in Dışişleri Bakanlığı görevine getirilmesi ve Ulusal Güvenlik Danışmanı olarak bir diğer şahin demokrat Hillary Clinton döneminde Planlama Ekibi şefi olan Jake Sullivan'ın atanmış olması, ABD askeri-sınai kompleksinin Biden yönetiminin dış politikasını belirleyeceğine işaret ediyor.

O açıdan Biden yönetiminin »Amerika'nın en kötü düşmanı« olarak ilân ettiği Çin Halk Cumhuriyeti'ne karşı daha saldırgan ve provokatif bir politika izleyeceğini söyleyebiliriz. Ve bu noktada Tayvan anahtar rol oynayacak gibi görünüyor. Zaten Biden yemin törenine davet ettiği Tayvan temsilcisine »esaslı destek« sözünü vermişti. Bölgede birbirleriyle ihtilaf yaşayan ÇHC, Hindistan ve Pakistan'ın birer nükleer güç oldukları, Demokratik Kore Cumhuriyeti'nin elindeki nükleer cephaneyi büyütme çalıştığı, Japon militarizminin yeniden körüklendiği ve başta Rusya Federasyonu olmak üzere bölgedeki birçok ülkede hipersonik roketler konuşlandırıldığı düşünülürse, ABD emperyalizminin yeni dış politikasının ne denli büyük tehlike potansiyeli içerdiği görülebilir.

ABD – ÇHC arasındaki, şimdiden keskinleşeceği görünen çelişkiler dolaysız olarak Avrupa'daki emperyalist ülkeleri olumsuz etkileyecek. Avrupa'daki üretim süreçlerine hammadde ve enerji taşıyıcıları tedariki için yaşamsal öneme sahip olan Güney Çin Denizi'nin nakliyat yollarında meydana gelebilecek en ufak aksama, tedarik zincirlerinin çökmesine neden olabilir. Bu durumda AB ile ÇHC arasında imzalanan Yatırım ve İş Birliği Antlaşmasının da bir anlamı kalmayacak.

Biden yönetimi her ne kadar çok taraflı antlaşmaları, uluslararası diplomasiyi ve transatlantik ilişkileri önemsedikleri sözünü veriyor olsa da ABD emperyalizminin dış politikasındaki sabit hedefleri ABD-Avrupa ilişkilerini zora sokacak ve çıkar çelişkilerini daha bariz ortaya çıkaracak. Açıkçası diplomasinin geri döndüğü falan yok. ABD'nde Biden ile üçüncü Obama döneminin başladığı söylenebilir. Obama yönetiminin dünya çapındaki çatışmalar, ihtilaflar ve savaşlar konusunda yaptıkları ortada. Biden ile de farklı olmayacak. Bu kesin.

Almanya'nın stratejik otonomi hayalleri

14 Şubat 2021

ABD'nin tanınmış siyaset simalarından Henry Kissinger'in bir zamanlar yaptığı »Almanya Avrupa için büyük, ama dünya için küçüktür« tespiti son günlerde burjuva medyasında sıklıkla alıntılanıyor. Bunun nedeni elbette Biden yönetiminin iş başına gelmesi ve güncellenen transatlantik iş birliği umutlarıdır. Almanya'daki sermaye fraksiyonlarının sözcülüğünü yapan medyanın, düşünce kuruluşlarının ve siyasi temsilcilerin yürüttükleri tartışmaların satır aralarına baktığımızda, karşı karşıya kalınan ikilem ve devasa meydan okumalara çözüm arayışlarındaki çaresizlik gözümüze çarpıyor. Tam bu noktada Transatlantikçiler ABD'nden stratejik otonomi koparma hayalindeki Avrupalılara Kissinger'in bu tespitini hatırlatıyorlar.

Aslına bakılırsa Transatlantikçi sermaye fraksiyonlarının Avrupalılardan daha gerçekçi oldukları söylenebilir. Ama bu bir şey değiştirmiyor, çünkü emperyalist-kapitalist dünya düzeninin yapısal çelişkileri ve bilhassa ABD ile Çin Halk Cumhuriyeti arasında keskinleşen ihtilaf, her iki kesim için de çözüm yollarını zorlaştırıyor.

ABD ile ÇHC'nin dünya çapındaki siyasi, iktisadi, teknolojik ve askeri etki alanı genişletme çabalarını içeren ihtilaf, bugüne dek olmadığı kadar Almanya'daki bütün sermaye fraksiyonlarını olumsuz etkilemektedir. Gerek Transatlantikçiler gerekse de Avrupalılar Biden yönetiminin »Çin'in iktisadi suiistimallerine ve saldırgan zorlamalarına karşı çıkacak, insan haklarına, fikri mülkiyete ve küresel hükümet yönetimine yönelik saldırılarını geri püskürteceğiz« açıklamasını, ısınmakta olan »soğuk« ihtilafın askeri çatışmaya dönüşme tehlikesini artırma girişimi olarak okumakta ve bu gidişatın aleyhlerine olduğunu görmekte dirler.

Dünya ihracat şampiyonluğunu elde eden ÇHC'nin dünya piyasalarındaki payını Pandemi koşullarına rağmen yüzde 14,5'e yükseltmesi, Alman emperyalizmini ABD emperyalizmi kadar rahatsız etmiyor. Tam aksine, ÇHC ekonomisinin büyümesi, ÇHC'nin artan makine ve araç ihtiyacını karşılayan Alman ve Fransız ekonomilerine yarıyor. Washington ise gerek bu durumu gerekse de Alman ve Fransız tekellerinin ÇHC'ndeki büyük yatırımlarını kendi hedefleri açısından ciddi sorunlar olarak görüyor.

O açıdan Trump'ın bıraktığı toplumsal ve kültürel ayrışmaları, Pandeminin yol açtığı sorunları ve dünya çapındaki güç kaybını aşma çabasında olan Biden yönetiminin Avrupa'nın istediği yeniden yakınlaşmaya, söylemde sıcak bakıyor olsa da Pasifik siyaseti nedeniyle pratikte yanaşması pek kolay olmayacak gibi görünüyor. Dahası, Biden yönetimi aynı Obama ve Trump dönemlerinde olduğu gibi, Avrupa'nın ÇHC konusunda kendilerinden bağımsız bir ajanda geliştirmesini engellemekte kararlı.

Alman emperyalizmi ABD-ÇHC ihtilafından doğan ikili baskıyı hafifletmek ve hareket alanını genişletmek için, ABD ve AB arasındaki tartışmaları ertelemeyi ve Fransa ile birlikte »AB-ABD-ÇHC Üçgenine« yönelik bir AB müzakere stratejisinin geliştirilmesini öneriyor ve AB'nin ÇHC'ne karşı ikili strateji uygulamasını savunuyor. Yani bir taraftan ÇHC ile olan iktisadi ve ticari ilişkilerin geliştirilmesini, ama aynı zamanda da uluslararası kurumlar üzerinden Batılı ülkelerin ortak adım atmasını öneriyor. Örnek olarak da »Çin tarafından zorlanan teknoloji transferi ve hırsızlığı nedeniyle« AB, ABD ve Japonya'nın Dünya Ticaret Örgütünde orta dava açabilecekleri gösteriliyor.

Berlin'den yapılan önerilerin Washington'da ne kadar duyulduğu henüz pek belli değil. Belli olan Alman emperyalizminin çaresizliği, ki tarihsel deneyimler Alman emperyalizminin çaresizlik ve kimi hayallerinin ne denli kötü sonuçlara yol açabileceğini gösteriyor... Haftaya devam edelim.

Franko-Alman kader ortaklığı

21 Şubat 2021

Geçen haftaki yazımızda Alman emperyalizminin ABD-ÇHC ihtilafından doğan ikili baskıyı hafifletmek için Fransa ile birlikte ikili strateji izlenmesini önerdiğini belirtmiştik. Aslına bakılırsa bu yeni bir öneri değil ve sadece ABD-ÇHC ihtilafının sonuçlarını kapsamıyor. Asıl kapsamı uzun zamandır devam eden, ama bilhassa Trump'ın ABD Başkanı seçilmesinden sonra derinleştirilen ve Biden yönetiminin iş başına gelmesiyle güncelleştirilen Avrupa'nın stratejik otonomi veya Fransızların deyimiyle stratejik hükümdarlık konsepti tartışmalarıdır.

Gerek Almanya gerekse de Fransa – farklı tanımlıyor olsalar da – konseptin temel hedefleri ve amaçları konusunda hem fikirler. İki emperyalist gücün stratejik otonomi konseptinden esas itibarıyla anladıklarını şöyle özetleyebiliriz: Avrupa'nın dış ve güvenlik politikalarındaki önceliklerini bağımsız bir şekilde belirleme yetisini elde etme; alınan kararları gerektiğinde tek başına, gerektiğinde de AB üyesi olmayan güçlerle iş birliğinde uygulamak için, güçlü kurumsal, siyasi, askeri ve maddi koşulları yaratma ve herhangi bir dış gücün zorlamasından bağımsız uluslararası politika için kurallar koymayı, bunları geliştirmeyi ve askeri zorla uygulamayı sağlayacak güce sahip olmak. Kısacası dünyayı Avrupa'nın (siz bunu Almanya ve Fransa olarak okuyun) emperyalist tekellerinin çıkarlarına göre şekillendirme gücünü elde etmek.

Stratejik otonominin taşıyıcı yapısı olarak öngörülen AB zaten Alman emperyalizmi için oldum olası yaşamsal öneme sahiptir. Almanya tek başına elde edemeyeceği bu otonomiye ancak AB çatısı altına ulaşabilir. AB'nin Ortak Savunma ve Güvenlik Politikasını şekillendirmede ise Fransa'nın partnerliğine bağımlı. Fransa ise AB kurulduğundan bu yana Avrupa'nın silah üretimi ve savaş yetileri konusunda ABD'nden bağımsızlaşması gerektiğini hep savuna geldi. O açıdan stratejik otonomi hayallerini Alman ve Fransız emperyalizmlerinin kader ortaklığı olarak nitelendirmek mümkündür.

Ancak temel sorun ve engeller tam olarak bu noktada ortaya çıkmaktadır. Bir kere AB üyesi ülkelerin 200 milyar Dolar civarındaki toplam savunma bütçesi ABD'nin bütçesinin (730 milyar Dolar) yarısı dahi değil. AB'nin uzun bir süre içerisinde ABD'ni yakalaması da pek olanaklı görünmüyor.

Bunun yanı sıra stratejik otonomi hayalleri önünde duran diğer bir önemli engel de AB içinde ve dışında zorunlu olan siyasi meşruiyet yoksunluğudur. AB ulus devletler üstü bir yapı olması nedeniyle siyasi meşruiyeti elde etmesi olanaklı değil. Kaldı ki, başta Doğu Avrupa'dakiler olmak üzere, diğer AB üyesi ülkelerin Almanya ve Fransa'nın mutlak boyunduruğu altına girmeyi reddettikleri biliniyor. Zaten Alman ve Fransız hükümetleri bu nedenle AB üyesi ülkelere AB'nin dış ve güvenlik politikası alanlarındaki kararların oy birliği ile değil, basit çoğunlukla alınmasını ve AB sınırları dışındaki savaflara katılımın gönüllülük esasına göre sağlanmasını dayatıyorlar.

Gerçi AB'nin Lizbon Sözleşmesi ve bu bağlamda alınan karar ve yönergeler ortak savunma politikasını olanaklı kılıyor, ancak pratikte merkezi rol oynayan yapı NATO ve dolayısıyla da ABD emperyalizmidir. Özcesi Avrupa'nın stratejik otonomisinin kaderi ABD'nin gölgesinde kalmaya mahkûm. Ama bu gerçek de Alman ve Fransız emperyalizmlerinin saldırganlıklarının ve militarist baskılarının azalacağı anlamına gelmiyor. Aksine, saldırganlık ve yayılcılıklarının daha da artacağını öngörebiliriz. Nihayetinde emperyalist-kapitalist dünya düzeninin yasallıkları bunu gerektiriyor.

Koronavirüs krizi ve eşitsizlikler

Almanya örneğinde Pandemi tedbirlerinin kazananları ve kaybedenleri üzerine (Şubat 2021)

Rosa Luxemburg yaşıyor olsaydı, şüphesiz »virüsü boşuna aramayın, asıl virüs saf hâliyle kapitalizmdir« diye yazardı. Çılgılık atan bu gerçeği görmek için Rosa Luxemburg olmaya gerek yok, gündelik yaşama fırlatılacak yüzeysel bir bakış dahi yeterli olur. Egemenler her ne kadar »virüs zengin-yoksul ayrımı yapmıyor, hepimiz aynı gemideyiz« deseler de gemide kimin hiçbir şey yapmadan oturduğunu, kimin ise kürekleri çektiğini bilenler olarak bu yalana kanacak hâlimiz yok. Gene de bu yalanı bazı verilerle ifşa etmek gerekiyor.

Türkçe konuşulan çevrelerde ve özellikle liberal kesimlerde genellikle Alman hükümetinin başarılı bir Pandemi mücadelesi verdiği iddia ediliyor. Hatta sosyal medyada Alman hükümetinin nasıl hemen ve ön koşulsuz mali destek sağladığı »iyi örnek« olarak gösteriliyor. Sahiden öyle mi? Alman devletinin Koronavirüs krizine yönelik politikasının farklı toplumsal sınıfları nasıl etkilediğine bir bakalım.

Kriz yönetiminin sınıfsal özü

Doğru, Alman devleti Pandeminin küresel karakteri ortaya çıkar çıkmaz hemen bazı önlemler aldı ve krizi yönetmeye başladı. Kısıtlamalar, yasaklamalar ve yaptırımlar gibi önlemlerle bulaşın genişlemesinin engelleneceği açıklandı. Özelleştirmeler ve bütçe kesintileriyle zaten zora düşürülmüş olan sağlık sisteminin salgın sonucu ortaya çıkan ağır vakalarla baş edebilmesi için, salgın yayılımıyla ilgili eğrinin düzleştirilmesinin ve üreme katsayısının 1'den az olmasının sağlanması gerektiği söylendi. Bilim insanları tarafından da teyit edilen bu söylem, Pandemi tedbirlerini belirledi ve tedbirlerin sınıfsal özü hemen kendisi gösterdi.

Bunu Federal Hükümetin karar altına aldığı »Yardım Paketi« özelinde irdeleyelim. 8 Mart 2020'de alınan ilk ve en önemli karar, aynı 2008/2009 krizinde olduğu gibi, kısa çalışma uygulamasının genişletilmesi oldu. Böylelikle büyük sermaye fraksiyonları, kriz dinamiği çerçevesinde iş gücü gereksinimlerini esnekleştirebildiler. Kısa çalışma uygulaması büyük sermayeye ücretli çalışanlarını işten çıkartmadan toplu sözleşmeleri dondurup, giderlerini düşürme, duruma göre çalışma sürelerini farklı düzenleme ve nihâyetinde ücretlerin büyük bir bölümünü veya hepsini devlete, dolayısıyla vergi yükümlülerinin sırtına yükleme olanağını veriyor. Dahası, 2008/2009 krizinden farklı olarak tekeller »sosyal sigortalar için işveren payını« ödemekten de muaf tutuluyorlar.

Kapitalistler diğer yandan devletin sağladığı kredi ve kefaletlerden de faydalanabiliyorlar. Alman devletinin teşvik bankası olan ve devlet bütçeleri sayesinde sınırsız kredi açma hakkına sahip KfW üzerinden sağlanan krediler önemli ölçüde büyük sermayeye verildi. Örneğin 26 Mart 2020 akşamına kadar verilen ve toplam 7,4 milyar Euro tutarında olan 443 kredi başvurusunun sadece 11'ine 7,2 milyar Euro sağlanırken, geri kalan 432 başvuru sahibine toplam 220 milyon Euro verildi.

Federal Hükümet bunların ötesinde sadece büyük sermayeye destek için 600 milyar Euro'luk »Ekonomik İstikrar Fonu« (WSF) oluşturdu. Fonun 400 milyarı devletin kefil olacağı özel finansmana ayrıldı. Böylelikle büyük tekellerin kriz durumunda sermaye piyasasından almak zorunda kalacağı krediler için yüksek faiz ödemesi engellendi. 100 milyar Euro KfW için ayrılırken, geri kalan 100 milyar Euro devletin zora düşen şirketlere doğrudan katılımının sağlanması, yani hisselerinin alınması için rezerve edildi.

On kişiye kadar işçi çalıştıran küçük işletmeler içinse toplam 50 milyar Euro'luk bir program yürürlüğe sokuldu. Vergilendirilmesi zorunlu olan 9 ila 15 bin Euro'luk yardımlar yapıldı. İşletme

sahiplerinin yaşamaları için gerekli olan bir geliri kolaylaştırılmış sosyal yardım üzerinden almaları sağlandı. Federal Hükümet bu kararı alırken, 1 ile 10 arası işçi çalıştıran işletmelerin toplam 1,6 milyon sahibi olduğundan ve bunların 300 bininin sosyal yardım başvurusunda bulunacağından hareket ediyordu.

Benzer yardım paketleri küçük burjuvazi için de uygulamaya sokuldu. Aslında ücretli çalışanlar katmanı içerisinde görülmesi gereken serbest meslek sahipleri de bir defaya mahsus olmak üzere 9 bin Euro alabildiler ve kolaylaştırılmış sosyal yardım hakkına sahip oldular. Hükümet verileri toplam 1,9 milyon serbest meslek sahibinin yaklaşık yüzde altmışının sosyal yardım için başvurduğunu gösteriyor.

Peki, ya işçi sınıfı?

Almanya işçi sınıfının bölünmüşlüğü de bu politikaların kolay uygulanmasında önemli bir rol oynamaktadır. Kamu hizmetlileri, dernek-vakıf çalışanları, özel bakım işçileri ve ustabaşı, tekniker veya mühendis gibi işletme içinde delege edilmiş egemenlik sahibi işçiler, ortalamanın üzerindeki gelirleriyle sınıfın üst katmanlarını temsil etmektedirler. Ancak bunlar arasında da farklılıklar var: Kamu çalışanları izafen güvenceli işlere sahipken ve maaş kısıtlaması yaşamıyorken, diğerleri kısa çalışma uygulamasından olumsuz etkileniyorlar.

Asıl olumsuz etkilenenler ise işçi sınıfının ezici çoğunluğu ve yoksul kesimlerdir. Artan işsizlik tehdidi ve kısa çalışma uygulaması öncelikle üretimdeki işçi sınıfını zora sokarken, en alttakiler, örneğin sözleşmeli çalışanlar kısa çalışma uygulamasından dahi faydalanamamaktadırlar. Burada özellikle özel hasta bakıcılığı yapan veya sezonluk işlerde çalıştırılan göçmen işçilerin durumu daha da zor. Çünkü genellikle enformel çalıştırılıyor, sınırların kapatılması ve/veya karantina uygulamaları nedeniyle maaş dahi alamıyorlar. İşsizler ve yoksullar ise toplumun en altına itilmiş durumdadır. Sosyal yardım için kolaylaştırılmış başvuru hakları olmamakla birlikte, Koronavirüs salgınına karşı en savunmasız durumdadır.

Sonuç yerine

Emperyalist Alman devletinin tedbirleri ve programları kati olarak sınıfsaldır. Genel halk sağlığı politikası öncelikli değildir. Sağlık sektörü en geniş biçimiyle özelleştirilerek, özel sermaye birikiminin hizmetine sokulmuştur. Koronavirüs salgınıyla zaten zor durumda olan sağlık sektörünün böylesine baskı altına girdiği bir dönemde Alman devleti büyük sermayeye yüzlerce milyar Euro'luk krediler, hibeler ve kefaletlerle olağanüstü destek çıkar, orta katmanlara ve küçük burjuvaziye sus payı dağıtırken, krizin tüm yükünü işçi sınıfının sırtına yüklemekte, yoksulları daha da yoksullaşacakları koşulların altına sokmaktadır.

Alınan tedbir ve önlemler bilhassa toplumun en altındakilerin tepkisini çekmekte, kendilerini siyasi ve ekonomik elit olarak görenlere karşı nefretlerini artırmakta ve genel olarak güvensizliğin yayılmasına neden olmaktadır. Ancak buna rağmen, emperyalist Alman devletinin sermaye sınıflarına yarayan bu kriz yönetimi aynı zamanda toplumsal katmanlar ve sınıflar arasında bloklar ve eşitsizlikler yaratarak yürütüldüğünden, bu bloklaşmalar ile toplumsal rıza üretimini kolaylaştırmakta ve tekelci burjuvazinin sınıf tahakkümünü güçlendirmektedir. Koronavirüs krizinin ağır yükleri, salgını kısıtlamak için alınan kimi önlemin haklılığı ve burjuva medyasının desteğiyle geniş kesimlerce kabul edilen »aynı gemideyiz« diskuru, egemen politikanın bu eşitsiz kriz yönetimine karşı oluşan her türlü muhalefeti ve sorgulamayı diskredite etmek için kullanılmaktadır. Aşı patentleri ve sayısız diğer uygulamayla dünya çapında oluşan eşitsizlikleri saymıyoruz bile.

Baş dönersek: Sadece emperyalist Alman devletinin Pandemi sonuçlarına karşı uygulamaya soktuğu programlardan tek sonuç çıkıyor: Asıl virüs, en saf hâliyle kapitalizmdir!

Biden usulü »America First«

Avrupa'nın sevinci kursağında mı kalacak? (Şubat 2021)

Her yıl savaş tacirlerinin, farklı sermaye grupları ile tekel temsilcilerinin, siyasetçilerin, gazetecilerin ve emperyalist ülkelerin bilimsel (!) kâhinlerinin buluştukları Münih »Güvenlik Konferansı« bu yıl dijital ortamda gerçekleştirildi ve transatlantik emperyalist ortaklığın üç büyük temsilcisini bir araya getirdi. Alman Şansölyesi Merkel ve Fransa Başkanı Macron toplantı öncesinde verdikleri demeçlerde yeni ABD Başkanı Biden'in dış politika açıklamalarını heyecanla beklediklerini söylüyorlardı. Çünkü görüşmelerin merkezinde transatlantik ilişkilerin geleceği duruyordu.

Biden'in böylesi konferansların »kurdu« olduğunu söylemek lazım. 1980'den bu yana böylesi uluslararası konferanslara katılan ve 2009, 2013 ve 2015'te ABD Başkan Yardımcısı sıfatıyla ABD emperyalizminin siyasetini savunan Biden, yaptığı konuşmanın Avrupa kamuoyunda nasıl bir etki bırakacağını daha konuşması kaleme alınmadan biliyordu. Nitekim ABD'nin »aktif ittifak politikasını yeniden uygulayacağı« ve »diplomasinin geri döndüğü« müjdesini verdi. Trump'ın patavatsızlığından sonra Biden'in »müttefiklerimizle omuz omuza duracağız« sözünü vermesi Avrupalıları şüphesiz sevindirdi, ama gene de kafalardaki soru işaretlerini gideremedi. Soru işaretleri özellikle Almanya'daki burjuva basınınca hâlen ifade ediliyorlar.

Almanlar Biden'in söylediklerinden ziyade söylemediklerine dikkat ediyor ve ABD politikalarını diğer Avrupa ülkelerinden çok daha iyi analiz edebiliyorlar. Nihâyetinde Avrupa Birliği gibi bir yapının ABD tarafından »Almanya'yı aşağıda, Fransa'yı içeride ve Sovyetler Birliği'ni dışarıda tutmak için« geliştirilen emperyalist bir proje olduğunu ve AB çatısı altında olmadan uzun vadeli hedeflerine ulaşamayacaklarını unutmadılar henüz. O açıdan ABD emperyalizminin dış politikasındaki değişikliklerin en fazla Alman emperyalizmini etkileyeceğini söyleyebiliriz.

Biden'in söyledikleri

Bol sembolik görüntüler eşliğinde görevine başlayan Biden'in Münih »Güvenlik Konferansında« yaptığı konuşmanın bazı satır başlıkları, söylemediklerini anlayabilmek açısından önemli olduğundan burada alıntılama gereğini görüyoruz.

»Geride bıraktığımız dört yıl çok zordu« diyen Biden, »çok açık olarak dünyaya şu mesajı veriyorum: Amerika geri döndü. Transatlantik ittifak geri döndü« vurgusunu yaparak, önce Avrupalı müttefiklerinin gönlünü aldı, ancak hemen arkasından Rusya federasyonu Başkanı Putin'e, AB projesi ile transatlantik ittifakı zayıflatmak istediği suçlamasını yöneltti. »Rusya'nın agresif eylemleri karşısında ABD'nin boyun eğdiği günlerin sona erdiğini« söyleyip, ABD ve Avrupa'nın »Rusya'nın provokasyonlarını yanıtsız bırakmamaları gerektiğini« vurguladı.

Biden, »Avrupa, bizimle birlikte Ukrayna'nın hükümranlığını ve toprak bütünlüğünü korumak zorundadır« dedikten sonra da »Çin ile olan ilişkilerde Avrupa ile iş birliğini arzuladığını« ifade etti. »Çin ile olan rekabet yoğunlaşacak. Bunu bekliyor ve selamlıyorum. Geleceğe yönelik yarış kazanabiliriz, ama bunun için tarihsel ortaklıklara ve dostluklara ihtiyacımız var« diyerek de Alman emperyalizminin yumuşak karnına dokunmadan edemedi.

Göreve geldiği ilk günlerde Theodore Roosevelt uçak gemisini Güney Çin Denizi'ne göndererek ve kısa bir süre önce Suriye'deki İran taraftarı gruplara roket saldırısı düzenleterek Trump döneminden çok daha saldırgan bir dış politika izleyeceği sinyalinin veren Biden, »Güvenlik Konferansında« yaptığı konuşma ile bu sinyalin altını bir kez daha çizmiş oldu. Ve nihâyetinde »ABD Avrupa ile ittifakını sürdürmek istiyor, ama Avrupa'nın da çaba göstermesi gerekir« diyerek, uluslararası arenada Avrupalı

emperyalist güçlerin daha fazla yük üstlenmelerini bekledikleri mesajını verdi.

Biden'in söyle (ye) medikleri

Biden yönetimi açısından halihazırda asıl önemli olan dış politikada Avrupalı müttefiklerinin beklentilerini tatmin etmek değil, başta iç politikanın »normalleşmesini« sağlamak, seçmenlerinin gönlünü alacak adımlar atmak, ABD tekeli burjuvazisinin toplumsal kutuplaşmanın içerdiği tehditlerin de etkilemesiyle ödünç verdiği güveni sağlama almak ve Trump döneminin bıraktığı iktisadi ve siyasi enkazı bir nebze temizlemektir. Zaten Trump yönetiminin devlet kurumlarında, ama özellikle yargının tepesinde yaptığı değişiklikler ve ayrılmadan önce aldığı bazı kararlar ile Trump'ın kontrolü altındaki geniş muhafazakâr-gerici-faşizan cephenin hâlâ güçlü direnç gösteriyor olması, Biden yönetiminin hareket alanını daraltmakta, asıl dikkatlerinin iç politikaya yönelmesini sağlamaktadır. O açıdan Biden'in »ulusal çıkarlara« öncelik vermesi ve Trump'ın »America First« politikasını – elbette kendi usulüne göre olsa da – devam ettirmesinden başka bir şansı pek yok. Yeni yönetimin siyaset pratiğine bakıldığında, Biden'in de Almanya'nın Rusya Federasyonu ile birlikte inşa ettiği Nord Stream 2 doğalgaz boru hattını aynı Trump gibi kesinlikle reddettiğini, hatta Trump'ın korumacı ticaret politikası çerçevesinde Avrupalı tekelere karşı getirdiği ve gümrük cezası olarak yürürlüğe soktuğu »Buy American Act«i sertleştirdiğini görebiliriz.

Avrupalılar, bilhassa Alman ve Fransız tekelleri Biden'in seçilmesiyle birlikte ABD'nin gümrük politikasının değişeceğini ummaktaydılar. Ancak Biden koltuğuna oturur oturmaz ilk işlerinden birisi olarak ABD hükümet kurumlarının sadece ABD'nde üretilen ürün ve hizmetleri satın alabileceğini belirleyen bir yönerge imzaladı. Dahası bu yönerge ile Trump'ın dahi cesaret edemediği şekilde ABD'nde üretilen ürünlerde kullanılan ithal parçaların payını azalttı ve bu konuyla ilgili olarak istisnai izinlerin çok zor koşullar altında verilmesini belirledi. ABD hükümet kurumlarının bu yılki ürün ve hizmet alımının bütçe hacminin tahminen 600 milyar doları aşacağı düşünülürse, bu pastadan pay kapmaya çalışan Avrupalı tekelin canının ne kadar yandığı görülebilir. AB Komisyonu bu nedenle aralarında görece esen ilkbahar rüzgârlarına güvenerek Biden yönetimi nezdinde gümrük politikasının değiştirilmesi için sayısız girişimde bulundu, ancak değişen tek şey politikanın sertleştirilmesi oldu.

»America First« politikasını devam ettirmek zorunda kalan yeni yönetimin dış politikada da ABD emperyalizminin sabit hedefleri dolayısıyla Avrupalı müttefiklerini muhtemelen zora sokmaya devam edecek adımlar atmaktan başka çaresi yok. Aslına bakılırsa Demokratlar dış politika konusunda Trump'tan ve Cumhuriyetçilerden daha şahin çizgi izleme taraftarındırlar. Örneğin ABD emperyalizminin 21. Yüzyıl'daki stratejik ağırlığını Pasifik Bölgesine yönlendirme kararı Demokrat Obama döneminde alınmıştı. O zaman Obama'nın Başkan Yardımcısı olan Biden şimdi bu çizgiyi daha kararlı biçimde takip edecek. Çünkü eski general ve Raytheon silah tekelinin kadrosunda olan Lloyd Austin'in Pentagon'un başına getirilmesi, ABD'nin çıkarlarını ordusu ile savunması gerektiğini söyleyen Antony Blinken'in Dışişleri Bakanı yapılması ve nihâyetinde ABD başkanlarının savaş politikalarını en yakından belirleyen Ulusal Güvenlik Danışmanı makamına »Pasifik Stratejisi« mimarlarından eski Dışişleri Bakanı Hillary Clinton döneminde Planlama Ekibi Şefi olan Jake Sullivan'ın atanması bu tespitimizi kanıtlamaktadır. Biden yönetiminin dış politikasını Trump döneminde biraz arka plana düşen ABD askeri-sınai kompleksinin büyük ölçüde belirleyeceği ilk günden bu atamalarla belli oldu.

Transatlantik ittifakın çözümsüzlükleri

Fransa Başkanı Macron 2020'deki »Güvenlik Konferansında« emperyalist güçlerin içinde bulundukları durumu şu sözlerle özetlemişti: »18. Yüzyıl'dan bu yana Batı'nın hegemonyası altındaki bir uluslararası düzene alışmıştık. Artık bu değişiyor.« Aradan geçen bir yılın gelişmeleri Macron'u haklı çıkardı. Koronavirüs Pandemisi ve iklim krizinin belirgin etkileriyle katlanan ve dünya çapında farklı şiddetlerde kendini gösteren çoklu kriz ortamı, sadece yoksul coğrafyaların değil, refah coğrafyalarının da önündeki devasa meydan okumalar olarak büyümektedir (Gazetemizin önceki sayılarında bu durumu açıklamaya çalışmıştık).

ABD emperyalizmi Trump döneminde bu meydan okumalara müttefiklerince »bencil« olarak

nitelendirilen korumacı politikalarla yanıt vermeye çalışmıştı. Böylelikle emperyalist ülkeler arasındaki çelişkiler daha keskinleşerek farklı rekabet ve çıkar çatışmalarını tetiklemiş, ancak emperyalist cepheyi çözümsüzlükten kurtaramamıştı. Şimdi ise ABD tekeli burjuvazisinin Biden yönetiminin transatlantik ilişkilerin düzeleceğine dair yumuşak söylemiyle bu çözümsüzlükten kurtulma çabası içine girdiğini görmekteyiz.

Bu politika değişikliği görüngüsü kimi sosyalist çevrede yanılgıya yol açıyor, ABD'nin AB ve Japonya ile birlikte bir »kolektif emperyalizme« yöneldiği tespitlerine neden oluyor. Örneğin Alp Altınörs 27 Şubat 2021'de artigercek.com sitesinde yayınlanan yazısında şunları yazıyor:

»Trump ABD'nin içe dönerek güçleneceğini varsayıyordu. Biden ise Amerikan gücünün temelini globalizmde görüyor. Trump için büyük tehdit Çin di. Biden içinse bu Rusya'dır Trump (...) bölgesel 'alt-emperyalist' devletlerin askeri maceralarına nispeten daha geniş bir alan bırakıyordu. Bu alanın Biden döneminde oldukça daralacağını öngörebiliriz. (...) Biden döneminde ABD-AB-Japonya 'üçlüsünün' daha 'kolektif' bir emperyalizmini görebiliriz.«

HDP'li dostumuz Altınörs'ün bu tespitine katılmadığımızı belirtmeliyiz. Doğru, emperyalist güçleri birleştiren ortak çıkarlar mevcudiyetlerini koruyorlar. 'Alt-emperyalist devletler' olarak nitelendirilen güçlerin hareket alanlarının daralabileceği de olanaklı görülüyor. Ancak bu alan Trump'ın veya Biden'in iradesinden bağımsız emperyalist güçler arasındaki çelişkilerin yarattığı konjonktüre göre genişler veya daralır. Ve ortak çıkarlara rağmen bu çelişkilerin azalacağını, hatta »kolektif bir emperyalizm« görüntüsünün ortaya çıkacağını öngörmek bizce büyük bir yanılgıdır.

Bizce daha gerçekçi öngörü, bu çelişkilerin keskinleşeceğine dairdir. Çünkü hem transatlantik ittifakın çözümsüzlükleri aşılabilecek durumda değildir, hem de çıkar farklılıkları var olmaya devam etmektedirler. Bunu Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) örneklerinde açıklamaya çalışalım.

Avrupalı emperyalist güçlerin Rusya Federasyonu'na karşı değişken ve kendi aralarında ortaklaştıramadıkları politikaları varken, ABD emperyalizmi »Rusya'yı kuşatma« politikasından vazgeçmiş değil. Özellikle Almanya ve Fransa ikili bir strateji takip etmektedirler. Yani hem Rusya Federasyonu'nu siyasi ve iktisadi açıdan baskı altında tutma, hem de – ABD'nden bağımsız enerji politikaları geliştirebilmek için – Rusya Federasyonu ile iktisadi ilişkilerini derinleştirmek istemektedirler. Örneğin Merkel »Putin'e iş birliği teklifleri yapılmalıdır« derken, Biden Nord Stream 2 boru hattını engellemek için yaptırımları arttıracaklarını vurgulamaktadır.

Daha da karmaşık olan ise ÇHC'ne yönelik politikalarıdır. Biden yönetimi ÇHC'ni »Amerika'nın en kötü düşmanı« olarak ilân ederek, Trump döneminden daha saldırgan ve provokatif bir politika izleyeceğini kanıtladı. 2020 sonunda ÇHC ile yeni bir Yatırım Antlaşması imzalayan AB ise, Biden yönetiminin ÇHC'ne karşı askeri stratejiler geliştirmesini ve agresif ekonomik tedbirler hazırlamasını »Çin ile iktisadi ve siyasi ilişkileri ayakta tutma arzumuzu baltalama girişimi« olarak nitelendirdi. Almanya ve Fransa Avrupa'nın Rusya Federasyonu ve ÇHC'ne yönelik yaklaşımlarını ve dış ve güvenlik politikalarındaki önceliklerini bağımsız bir şekilde belirleyebilmek için »stratejik otonomi« elde etmeye çalışıyorlar. Bu ise ABD'nin sabit hedeflerine ters düşüyor.

Sadece bu iki örnekten görülebileceği gibi, transatlantik ittifakın çözümsüzlükleri devam etmektedir. Biden döneminde de bunların aşılması söz konusu olmayacaktır. Hatta Avrupa açısından Biden döneminde ABD ile olan ilişkilerin Trump dönemine nazaran daha zor koşullar altında yürütülebileceğini söyleyebiliriz.

Sonuç yerine

Biden yönetiminin önceliğinin iç politikaya yönelik olacağını ve dış politikada Avrupalı müttefiklerine daha fazla yük bindirmeye çalışacağını belirtmiştik. 2021 Şubat sonunda Demokratların çoğunluğu ellerinde tuttukları Kongre, Biden yönetiminin 1,9 trilyon dolarlık yardım paketini onaylayarak bu önceliğin altını çizdi. Demokratlar ile Cumhuriyetçilerin yarı yarıya temsil edildikleri ABD Senato'sunun da Senato Başkanı görevini yürüten ABD Başkan yardımcısı Kamala Harris'in

belirleyici oyu ile paketi onaylayacağından hareket edebiliriz. Böylelikle ABD halkının önemli bir kesimine her biri 1.400 dolarlık çeklerle toplam 422 milyar dolar dağıtılacak. Geri kalan paraların ise aşı kampanyası, çocuklu ailelere vergi indirimleri gibi yardımlar, okul binalarının tadilatından geçirilmesi ve yerel yönetimler ile Eyalet Hükümetleri için dağıtılması öngörülüyor. Biden yönetimi bu şekilde toplumsal ayrışma ve kutuplaşmaların etkisini hafifletmeyi amaçlıyor.

Dış politikada ise ABD emperyalizminin sabit hedefleri belirleyici olacak. Biden her ne kadar çok taraflı antlaşmaları, uluslararası diplomasiyi ve transatlantik ilişkileri önemseddiğini söylüyor olsa da Avrupa'nın sevincini kursağında bırakacak gibi gözüküyor. Kısacası ABD'nde Biden'in ABD Başkanı seçilmesiyle üçüncü Obama döneminin başladığını söyleyebiliriz. Obama yönetiminin gerek iç politikadaki sosyal yönelimli, ama yüzeysel tedbirleri, gerekse de dünya çapındaki çatışmaları, ihtilafları ve savaşları nasıl körüklediği yeterince biliniyor. O açıdan ABD emperyalizminin politikasının önümüzdeki yıllarda Biden ile Obama döneminden pek farklı olmayacağını şimdiden öngörebiliriz.

Rosa Luxemburg ve Alman Solu

7 Mart 2021

»İğfal edilmiş, onursuzlaştırılmış, dizine kadar kan içinde, her tarafından vıcık vıcık kir sızdırarak duruyor burjuva toplumu - aynen olduğu gibi. Yalanarak temizlenmiş ve iffetliymiş gibi, kültürü, felsefeyi ve ahlakı, düzen, barış ve hukuk devletini taklit ettiğinde değil - kendisini saldırgan bir canavar, anarşinin kargaşası, insanlık ve kültürün üstüne sızan veba nefesi olarak, gerçek, çıplak biçiminde gösteriyor.«

Rosa Luxemburg, »Sosyal demokrasinin krizi« başlıklı ve SPD'nin sınıf ihanetini yerle bir ettiği yazısında, 1916 »Junius Broşürü«.

Bilindiği gibi 5 Mart 2021'de komünist hareketin tanınmış isimlerinden Rosa Luxemburg'un 150'nci doğum günü kutlandı. Rosa Luxemburg dünya çapında tanınmasına ve dünya sokaklarında, sayısız mücadele alanlarında fotoğrafı en önde taşınmasına rağmen, aynı Che Guevara gibi ikon muamelesine tabi tutularak haksızlığa maruz bırakılmıştır. Halbuki Rosa Luxemburg, Lenin'in, tüm eleştirilerine karşın, »Alman sosyal demokrasisinin tavuklarının« ulaşamayacağı yükseklerde uçan »bir kartaldı ve kartal kalacak« diyerek yücelttiği bir devrimciydi.

Lenin'in »tavuk« metaforuyla eleştirdikleri Karl Kautsky ve Eduard Bernstein gibi isimlerdi, ki »reform-devrim« ikilemini, ayrılmaz bir bütün olduğunu bilmelerine rağmen yaratarak, Alman sosyal demokrasisini emperyalist burjuvaziye nasıl teslim ettikleri yeterince biliniyor. Karl Kautsky, Eduard Bernstein veya August Bebel gibi isimlerin lehlerine söylenebilecek tek şey, o zamanlar Alman işçi sınıfı hareketinin gücüne dayanıp, »tavuk« olarak en azından »kartal« olmaya özenmeleri idi.

Aynı metafora devam edersek, 21. Yüzyılın »tavuklarının«, bırakın kartal olmaya özenmelerini, bilinçli bir şekilde »tavuklukta« ısrar ettiklerini söyleyebiliriz. Dahası öncüllerini Marx ve Engels'in öğretilerinden bir adım geri atmadan ustaca yerin dibine gömen Rosa Luxemburg'un devrimci mirasını, tarihsel gerçekleri çarpıtarak Eduard Bernstein'in meşum reformizmine örtü hâline getirmişlerdir. Referans olarak da daha sonraları revize ettiği görüşlerini kullanmakta ve »demokrasi« adına 1989/1990 karşı devrimine sahip çıkmaktadırlar.

Rosa Luxemburg'un yaşamı boyunca karşı çıktığı çabaların en yakın örneklerini geçen hafta iki kadın eş başkan seçerek gündeme gelen Almanya Sol Partisinde takip etmek olanaklı. Partinin meclis gruplarında ve aparatında kilit noktaları ellerinde tutan ve Rosa Luxemburg'u komünist olarak nitelendirmekten »utanç« duyan hükümet sosyalistleri, parti programına ezici çoğunlukla yerleştirilen barış politikası ilkelerini geçersiz kılmak için uzun zamandır uğraş vermekteler. Amaçları, böylelikle

partinin Federal Ordunun emperyalist müdahale savaşlarına katılmasına onay vermesi sağlanarak, federal düzeyde burjuva partilerinin hükümet ortağı mertebesine eriştiğini kanıtlamaktır.

Devrim derdi ve işçi sınıfı iktidarını kurma amacı taşımayan, Bernstein'ın görüşlerini savunanların burjuva hükümetlerine ortak olmalarını istemelerine diyecek bir lafımız yok. Nihâyetinde kendi tercihleridir. Sorun, bu amacın »sosyalist politika« olarak, hem de Rosa Luxemburg'un adı kullanılarak satılmasıdır. O nedenle böylesi yaklaşımlara şiddetle karşı çıkan ve bu yüzden yoldaşı Karl Liebknecht ile 15 Ocak 1914'te katledilen Rosa Luxemburg'u her defasında anımsatmak gerekiyor.

Rosa Luxemburg, SPD'nin 4 Ağustos 1914'te savaş kredilerine onay verip emperyalist savaşı desteklemesinden yaklaşık bir yıl önce, 1913 Eylül'ünde Jena'da gerçekleştirilen parti kurultayında »Savaş kredilerine onay verilirse, tutunulamayacak bir kaygan zemine ayak basılmış olacaktır« diyerek, sosyal demokrasinin, sadece Almanya işçi sınıfına değil, dünya halklarına karşı işleyeceği ihanetini öngörebilmişti. Nitekim SPD, Alman işçi sınıfının bölünmesinin ve daha da önemlisi 1933'te Alman faşizminin iktidarı ele geçirmesinin önünü açmıştı.

Bugün bu kaygan zemin daha da genişlemiştir. Sosyalist politika adına emperyalist savaşların kaygan zeminine ayak basacak olan her parti tarihsel SPD'nin izinden gitme basiretsizliğini gösterecek ve ihanetine ortak olacaktır. İşte bunu öngörebilmek için Rosa Luxemburg olmaya bile gerek yoktur.

İlk salgın yılının ardından...

14 Mart 2021

... yeni salgın yılı daha şiddetli devam edecek öngörüsü doğru mu? Dünya Sağlık Örgütü yaklaşık bir yıl önce Covid-19 salgınının dünya çapında Pandemiye dönüştüğünü tespit etmişti. Bugün ise Pandemi yeni mutasyonlarla şiddeti artarak devam etmekte, aşı patentleri nedeniyle dünya nüfusunun önemli bir kesimi, yani 110'dan fazla ülkede yaşayan insanların korunmasızlığı sürmektedir. Korunmasız nüfusun ezici çoğunluğunun yoksul coğrafyalarda olması bir tesadüf değil elbette.

Peki ama, görece refah coğrafyalarında durum nasıl? Bunu dünyanın en zengin ülkelerinden Almanya örneğinde irdeleyelim.

Pandemi ile bağlantılı olarak Almanya'daki burjuva medyasının diline doladığı ve kamuoyu görüşü hâline gelen bir söylem var: »Virüs adil, zengin-yoksul ayrımı yapmıyor«. Doğru, virüsün bulaşıcılığı her insan için aynı düzeyde. Ancak Almanya'daki insanların sağlık durumları, çalışma ve yaşam koşulları ve gelir düzeyleri eşit olmadığından bulaş riskleri de toplumsal sınıflar arasında aşırı eşitsiz dağılmış durumdadır.

Nihâyetinde adaletsizlik virüste değil, virüse maruz kalan insanların içinde yaşadıkları sınıflı toplumdur. Kapitalist üretim tarzı, egemen iktidar ve mülkiyet ilişkileri ve dağılım mekanizmaları Pandeminin toplumsal ve ekonomik eşitsizliği derinleştirmesine neden olmakta, dahası katalizör olarak derinleşen eşitsizliğin etkilerinin keskinleşmesini sağlamaktadır.

Federal İstatistik Kurumunun bazı enstitülerle birlikte yaptığı ve geçenlerde sonuçları açıklanan araştırmasına göre, serbest meslek sahipleri dahil ücretli çalışanlar ile bilhassa yoksul kesimler Pandemiden son derece olumsuz etkilenmektedirler. Astım, KOH, Diyabet, Obezite gibi sosyal nedenleri de olan hastalıkların, yetersiz konut, kalabalık ulaşım araçları ve korunmasız çalışma koşulları ile karşılaşarak bulaş risklerini önemli ölçüde artırdıkları belirtilen raporda, Pandeminin kalıcılaşan yoksulluğun genişlemesine neden olduğuna dikkat çekiliyor.

Toplam beş yüz sayfalık rapor, »zengin« Almanya'nın toplumsal gerçeğini teyit ediyor: Yoksulluk sınırına düşen, yoksul ölüyor! Serbest çalışanların yüzde 20'sinin, ücretlilerin yüzde 17'sinin ve güvencesiz koşullardakilerin yüzde 44'ünün aşırı yoksullaşma tehdidi altında olması, kapitalizmin meşum yüzünü herkese görünür kılıyor.

Geride bıraktığımız salgın yılında Alman devletinin egemen sınıflara yarayan Pandemi krizi yönetimi, yüzlerce milyarlık bütçelerle krizleri yaratanları daha da zenginleştirirken, yoksulluğu genişletiyor ve daha kalıcı hâle getiriyor. Ancak bu kriz yönetimi aynı zamanda toplumsal katmanlar ile sömürülenler arasında, evden çalışma olanakları, sosyal yardımlara ulaşımın belirli kesimler için kolaylaştırılması veya tek seferlik yüklü ödemeler gibi uygulamalarla bloklaşmalar ve eşitsizlik farkları yaratarak toplumsal rıza üretimini kolaylaştırmakta, dolayısıyla tekelci burjuvazinin sınıf tahakkümünün temelini sağlamlaştırmaktadır. »Hepimiz aynı gemideyiz« diskuru da yaygın görüş hâline getirilmiştir.

Sonuç itibarıyla »Pandemi ile mücadele« adına anayasal hak ve hürriyetler rafa kaldırılarak ve parlamenter kontrol mekanizmaları askıya alınarak yürütme tarafından uygulanan tedbirler, hem çoklu kriz ortamının tüm yüklerinin işçi sınıfının ezici çoğunluğu ile yoksul kesimlerin sırtına yüklemeye, hem de kriz yönetimine yönelik her türlü muhalefeti ve sorgulamayı karalamaya yaramaktadır.

Şiddetlenerek devam etmekte olan Pandemi reddedilemeyecek gerçeği tekrar kanıtlamıştır: Asıl virüs, en saf hâliyle kapitalizmdir! Kapitalizm sağlığa zararlıdır.

HDP ve Avrupa'nın derin kaygıları (!)

21 Mart 2021

AKP-Saray Rejiminin çekmecesinden çıkardığı topyekûn saldırı planının adım adım uygulandığı ve bu saldırıların giderek sertleşerek devam edeceği belli olunca, Avrupalı partnerlerinin »derin kaygılarını« ifade etmeleri zorunlu oldu – elbette her zaman olduğu gibi timsah gözyaşları dökerek. Berlin-Brüksel-Strasburg üçgeninden gelen açıklamaların adresi, kimi çevrelerin zannettiği gibi AKP-Saray Rejimi değil, tepkileri yumuşatılması gereken muhalif kesimler ve kamuoyudur.

Özellikle Almanya'nın milletvekilliği hukuksuz biçimde düşürülen Ömer Faruk Gergerlioğlu ve HDP'nin kapatılması girişimi karşısında verdiği tepki, bir yanıla önümüzdeki aylarda neler olabileceğini göstermekte. Bu tepkilerden Dışışleri Bakanı Heiko Maas'ın açıklaması gerçekten evlere şenlik cinsinden: »Federal Hükümet Türkiye'den, Avrupa Konseyi üyesi ve AB üyelik adayı vasfıyla altına imza attığı yüksek demokratik ve hukuk devleti standartlarına uymasını beklemektedir«.

Alman emperyalizminin Türkiye'deki egemen sınıflardan ve AKP-Saray Rejiminden demokrasi veya hukuk devleti beklentisi içinde olmadığını uzun uzadıya anlatmaya gerek yok. Öyle olsaydı, başta aslan sosyal demokratlar olmak üzere, Alman siyaseti kurulduğu günden bu yana parti olarak HDP'ye, üyelerine, yöneticilerine, belediye başkanlarına ve milletvekillerine yönelik sistematik hukuksuzluklar karşısında, Maas'ın bahsettiği »yüksek demokratik ve hukuk devleti standartlarının« gereğini yerine getirmek için adım atarlardı.

Maas'ın yaptığı açıklama ile HDP'yi ve Türkiye'deki muhalif kesimleri ehlileştirmeyi amaçladığını gösteren cümle, »HDP, PKK ile arasına kesin sınır koymalıdır« cümlesidir. AKP-Saray Rejimi ağzıyla konuşan Maas böylelikle hem rejim ile olan sıkı ortaklığın devam edeceği, hem de Almanya sınırları içindeki »Kürt politikasının« sertleşeceği sinyali vermektedir. Önümüzdeki haftalarda Almanya ve Avrupa'nın diğer ülkelerinde Kürt kurumlarına yönelik yeni siyasi saldırılar olursa, pek şaşırılmamak gerekir.

Alman devleti, Türkiye söz konusu olduğunda iki yüzlülüğünü ustaca perdelemeyi biliyor. Örneğin daha iki hafta öncesinde, 9 Mart 2021'de iki dönemdir Federal Hükümetin Avrupa'dan sorumlu Devlet Bakanı görevini yürüten SPD'li Michael Roth HDP Eş Başkanları ve Almanya temsilcileri ile görüşmüştü. Roth, basına yansıdığı kadarıyla, Türkiye'deki antidemokratik uygulamaları çok yakından takip ettiklerini, insan hakları ve demokrasi konusunda hiçbir şekilde taviz vermeyeceklerini vurgulamıştı.

Gelişmeleri ne denli »yakından« takip ettiklerini çok iyi biliyoruz. Güncel uygulamaların, düşman ceza hukuku koşulları altında dahi belirli bir hazırlık süreci gerektirdiğini ve Alman devletinin AKP-Saray Rejiminin atacağı her adımdan haberdar olduğu gerçeği düşünülürse, Roth'un HDP'li yöneticilerle görüştüğü esnada onları nelerin beklediğinden haberdar olduğunu varsayabiliriz. Yani HDP'lilerin gözlerine bakarak açıkça yalan söylediğinden hareket edebiliriz.

Ancak Alman devleti, HDP'de vücut bulan ve milyonları saran mücadele çizgisinin kolaylıkla alt edilemeyeceğini, dahası bu çizginin güçlenerek kendisine yeni kanallar açabileceğini de çok iyi bilmektedir. Bu nedenledir ki, HDP'yi ve HDP'yi taşıyan mücadele çizgisini ehlileştirmeye, etkisi altına almaya çabalamaktadır. Alman emperyalizminin asıl kaygısı budur ve kaygılanmakta haklıdır. HDP'yi taşıyan milyonların kararlılığı, parti yöneticilerinin bu oyuna gelmemek için gereken basireti göstermelerini sağlayacaktır. Aynı önceki parti kapatmalarında olduğu gibi...

Gelecek Pasifik'te belirlenecek

Ulusal Halk Kongresinin kararları ışığında Çin Halk Cumhuriyeti ve dünya politikalarına etkileri üzerine

Mart 2021

Dünyanın, dolayısıyla insanlığın yakın geleceğinin Pasifik Bölgesindeki gelişmeler tarafından – olumlu veya olumsuz anlamda – belirleneceğini söylersek, bu, en azından güncel koşullar altında abartılı bir iddia olmayacaktır. Emperyalist-kapitalist dünya düzeninin içinde debelendiği çoklu kriz ortamının meydan okumalarını, ABD emperyalizminin Çin Halk Cumhuriyeti'ne (ÇHC) karşı artan saldırganlığını ve ÇHC'nin dünya çapında genişleyen iktisadi ve siyasi etki alanlarını göz önünde tutarsak, bu iddianın altını doldurabiliriz.

Federal Alman Savunma Bakanlığının geçenlerde basına sızan (veya sızdırılan) bir analizi, emperyalist ülkelerin ÇHC'nin küresel oyuncu olma yolunda hızla ilerlemesinden duydukları kaygıyı ifade ediyor. ÇHC'nin »dünya çapındaki etkisiyle Rusya'yı solladığını« tespit eden analizde, Pekin'in »küresel iktisadi gelişmeyi ve uluslararası düzenin şekillendirilmesini kendi çıkarları çerçevesinde güvence altına almaya çalıştığı« vurgulanarak, bunun »Batı'nın hegemonyasını tehdit ettiği« belirtiliyor.

Komünist Partisi yönetimi altındaki bir eski sömürgecinin, yüzyıllardır dünya coğrafyalarını tahakkümü altında tutan emperyalist güçlere meydan okuyacak güce erişmesi bu güçler açısından elbette »tehdit« olarak algılanacaktır. ÇHC'nin emperyalizme siyasi ve askerî açıdan meydan okuyabilmesi, ekonomik gücünün artmasıyla olanaklı olmuştur, ki bu meydan okuma, her zaman belirttiğimiz gibi, açık antiemperyalist karakterdedir.

ÇHC'nin kurulduğu 1949 devrim yılından bu yana olan gelişmesi o açıdan gerçek bir başarı hikâyesi olarak nitelendirilebilir – özellikle 1,4 milyarlık nüfusu için gerçekleştirilen yoksullukla mücadele açısından. Bir örnek vermek gerekirse: 1978 yılında ÇHC'nde 770 milyon insan yoksulluk sınırında yaşıyorken, bu sayı 2019'da 5,1 milyona düşürülebildi. Dünyanın en zengin ülkelerinden olan Almanya'da 2,6 milyon çocuğun yoksulluk sınırının altında yaşadığı ve yoksulluğun genel olarak kalıcılaşarak, yaygınlaştığı düşünülürse, bunun ne denli büyük bir başarı olduğu tespit edilebilir. Bununla birlikte; her ne kadar istatistikler kişi başına düşen yurt içi GSMH'ni 10.522 dolar düzeyinde not etseler de ÇHC'nin toplam nüfusunun yaklaşık üçte biri bugün dünya ortalamasındaki orta katman satın alma gücüne sahiptir. Almanya'daki araştırma kurumlarının tahminlerine göre, 2020 yılında 14.860 milyar dolar olan ÇHC yurt içi GSMH'si 2024 yılında 23.029 milyar dolara çıkacak. Yani ÇHC hâlihazırda ABD emperyalizmi ile başa baş bir yarış içerisinde ve muhtemelen önümüzdeki beş yıl içerisinde ABD'ni geride bırakacak.

14'üncü Beş Yıllık Plan

ÇHC'nin bu başarıları Çin Komünist Partisi (ÇKP) öncülüğündeki Ulusal Halk Kongresinde karar altına alınan beş yıllık planlara, yani planlı ekonomiye dayanmaktadır. İlk kez 15 Eylül 1954'te bir araya gelen ve beş yıllık dönemler için seçilmiş toplam 2.980 delegeden oluşan Ulusal Halk Kongresi ÇHC'nin en yüksek devlet organıdır. Delegeler 35 delegasyondan oluşmakta; 23 delegasyon Tayvan dahil eyaletlerden, 5 delegasyon otonom bölgelerden, dördü eyalet statüsündeki büyük kentlerden, ikisi Hong Kong ve Macau'dan ve bir delegasyon da Halk Kurtuluş Ordusundan seçilmektedirler. Ulusal Halk Kongresi 161 kişilik ve yılda altı kez bir araya gelen Sürekli Komisyon tarafından yönetilmektedir. Ulusal Halk Kongresinin görevi beş yıllık planı karar altına alma, ÇHC Devlet Başkanını, Merkezi Ordu Komisyonunu, Yüksek Halk İdari Mahkemesi üyelerini, Başsavcılığı ve yürütme görevini üstlenen Devlet Konseyi üyelerini seçmektir. O açıdan Ulusal Halk Kongresinin hiçbir burjuva demokrasisinin başaramadığı ölçüde halkın, köylülüğün, işçi sınıfının ve etnik-dini azınlıkların en geniş temsiliyetini gerçekleştirdiğini tespit edebiliriz.

İşte bu şekilde bir araya gelen Ulusal Halk Kongresi 5 Mart 2021’de bir hafta süren toplantısında 14. Beş Yıllık Planı karar altına aldı. Aslına bakılırsa bu beş yıllık plan ile »Vizyon 2035« adı verilen ve 2049’da 100’üncü kuruluş yıldönümünde ülkeyi »dünya çapında öncülük görevini üstlenecek olan modern sosyalist ülke« hâline getirme hedefini takip eden uzun vadeli gelişme planı başlatılmış oldu.

Plan ile sadece toplumsal refahın artırılmasının teşviki değil, aynı zamanda iktisadi gelişmenin teknolojik ilerleme ve yeniliklerle sürdürülebilir dönüşümünü de hedeflemekte. Ulusal Halk Kongresi ülkenin 2021-2025 planlama döneminde uluslararası arenada, ABD emperyalizminin ticaret savaşını müttefikleriyle birlikte hızlandırması ve Pandemi gibi koşullar nedeniyle belirsizlik ve güvencesizlikler durumunun derinleşeceğinden hareket ediyor ve bu nedenle ülkenin bu karmaşık ve zor koşullara karşı dayanıklılığını artırması için gerekli gördüğü adımlara planda yer veriyor.

Yürütmenin uygulamaya sokması istenilen adımların başında altyapı geliştirme tedbirlerinin hızlandırılması, teknolojik yenilik geliştirme seviyesinin artırılması, her alanda rekabet yetisinin yükseltilmesi ve çevre koruma tedbirlerinin yaygınlaştırılması geliyor. Bu şekilde ve farklı projeler ve programlar uygulanarak yapısal zayıflıkları denkleştirecek, büyüme hızını artıracak ve halkın yaşam koşullarını iyileştirecek bir niteliksel iktisadi gelişme hedefleniyor.

»Sosyalist piyasa ekonomisi«

Görüldüğü kadarıyla sürdürülebilir bir büyüme ve buna uygun ürünler ve hizmetler gibi, niteliksel hedefler önem kazanıyor. Ancak bu önem kazanma, plan hedeflerinin mutlak olarak algılanmasından ziyade, kılavuz değerler olarak kabul edilmesini ve hedef kaymalarının hoş görülmesini de beraberinde getirmektedir. Kongre, Beş Yıllık Planın ağırlığını – ülkenin kesin bir biçimde »gelişmiş sosyalist piyasa ekonomisi« temelinde geliştiğini tespit ederek – büyüme oranlarının öncelikli olarak ihracat için tüketim ürünleri yerine, niteliksel açıdan yüksek değerde bir büyümeye koyuyor.

14’üncü Beş Yıllık Plan, 13’üncüsünden farklı olarak yurt içi GSMH’nin hangi oranda artacağını hedeflememekte. Gerekçe olarak da ülkenin »yeni gelişmelere ve güvencesizliklere daha esnek yanıt verebilmesinin sağlanması« gösteriliyor. Bu gerekçeyi, ülkenin kimi zaman ve kısa vadede büyümeyi engelleyebilecek, ama uzun vadede ekonomik potansiyelleri artıracak hareket alanları yaratmanın ve gerekli görülen reformları hızla uygulamanın hedeflenmesi olarak okumak mümkün. Ki, »niteliksel açıdan yüksek değerde büyüme« özünde tam olarak bu anlama gelmektedir.

Ulusal Halk Kongresinin bu stratejik yönelimini açıklayan en iyi ifadeyi »ikili sirkülasyon« tanımlamasında görebiliyoruz. Buna göre yurt içi tüketim ÇHC ekonomisinin merkezi taşıyıcı sütunu hâline getirilecek. Örneğin hâlihazırda halkın yüzde 91,5’i Temel Emeklilik Sisteminin güvencesi altında. Plan, bu oranın 2025’e kadar yüzde 95’e çıkartılmasını hedefliyor. Bu şekilde aktif çalışma hayatı içinde olanlar devletin finansmanını güvence altına aldığı Temel Emeklilik Sisteminden faydalanacakları için, daha az tasarruf edecekler, ama gelirlerinin daha fazlasını tüketime ayırabilecekler.

Böylelikle ortalama satın alma gücü, dolayısıyla da ortalama refah düzeyi artırılabilir. Bu ise kaliteli tüketim ürünlerine olan talebi artıracak. Artan talebi karşılayabilecek arzı yaratmak için de gümrük vergilerinde indirimle gidilerek, ithal ürün ve ürün parçalarının ucuzlatılması planlanıyor. Bunun bir yan etkisi de yabancı şirketlerin üretimlerini ÇHC’nde gerçekleştirme yatırımlarının artırılması olacak. Böylelikle yurt içi üretim ve tedarik zinciri olanaklarını artıracak olan ÇHC giderek AB ve ABD’nin kararlarından daha az etkilenecek.

Yurt dışına olan bağımlılığın azaltılması

Nihâyetinde yeni Beş Yıllık Plan yurt içi piyasaların niteliksel büyümesine yoğunlaşma anlamına gelen yurt içi iktisadi sirkülasyon ve aynı anda ihracatı destekleyen yurt dışı iktisadi sirkülasyon ile ülkenin ekonomik dayanıklılığını sürdürülebilir biçimde artırmayı hedeflemektedir. ÇHC böylelikle yurt dışına olan bağımlılığını azaltarak, emperyalist güçlerin olası ticari yaptırımlarına ve ÇHC’nin büyük teknolojik şirketlerine yönelik saldırganlıklarına karşı bir koruma kalkını kuşanmak istemektedir.

Bu nedenle özellikle Avrupa'daki liberal ekonomistler yeni Beş Yıllık Planı, »Çin hükümetinin yabancı sermayeye açılma politikasının sonu« olarak nitelendirmektedirler. Asıl kaygılarının emperyalist tekellerin ÇHC'ne yönelik hareket alanlarının daraltılması olduğunu söylemeye gerek yoktur herhalde. Halbuki yeni Beş Yıllık Planı ülke yönetiminin yurt içi ve yurt dışı iktisadi sirkülasyonlarının birbirlerini destekleyerek, yeni sinerji etkilerini yaratmak istemesi olarak okumak gerekiyor. Çünkü plan stratejik olarak sadece ülke içerisindeki üretime yoğunlaşmayı değil, aynı zamanda yabancı yatırımcıların ülke içerisinde üretim teşekkülleri kurmalarını sağlamayı ve uluslararası ticarete istikrarı öngörmektedir.

Planın yabancı yatırımcılar için önem arz eden bölümü, 1 Ekim 2020'de yürürlüğe sokulan »Yabancı Yatırımcılar Tarafından Kurulan Şirketlerin Şikâyetlerini İnceleme Tedbirlerinin« yerel ve eyalet yönetimleri tarafından ısrarla takip edilmesinin istenmesidir. Böylelikle bu tedbirlerin, yapılan şikâyetlerin incelenmesiyle birlikte, hata ve aksaklıkların giderilmesi ve sorunların azaltılması için etkin bir mekanizmaya dönüştürülmesi hedeflenmektedir. Hedefe ulaşılması için de ulusal düzeyde oluşturulacak olan bir Koordinasyon Komitesi tedbirlerin uygulanmasını ve alınan sonuçları takip edecek.

Yeni Beş Yıllık Plan ekolojik dönüşüm için fosil enerji taşıyıcıları kullanımının azaltılmasını ve nükleer enerji santrallerinin kapasitelerinin 2025'e kadar 70 Gigawatt'a yükseltilmesini içermesinin haricinde, tarıma ve taşra bölgelerine daha fazla önem verilmesini, bölgesel gelişme ile yeni tür kentleşme çabasına girişilmesini ve ulusal güvenliğin, Halk Kurtuluş Ordusunun modernizasyonu ve ülke savunmasının optimal hâle getirilmesiyle güçlendirilmesini öngörmektedir.

Sonuç yerine

Kısacası ÇHC, Ulusal halk Kongresinde kabul edilen 14'üncü Beş Yıllık Plan ile hem başta ABD olmak üzere, emperyalist güçlerin ülkeyi dize getirme çabalarına etkin bir yanıt vermekte, hem de gelişmekte olan ülkeler için başarılı bir alternatif olarak uluslararası politikayı belirleyecek öncü ülke olmayı hedefine koymaktadır. Bugüne dek BM Şartını ve uluslararası hukuku önemseyerek diğer ülkelerle belir bir iş bölümünü ve iş birliğini gerçekleştirmek isteyen ÇHC yönetiminin çabaları, ABD emperyalizminin başlattığı ticaret savaşı nedeniyle başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Bu başarısızlığın sorumlusu ÇHC değil, emperyalist-kapitalist dünya düzeninin taşıyıcılarıdır. Şimdi ise ÇHC'nin kendi gücüne güvenmek, Batı'dan daha çok bağımsızlaşmak ve Rusya Federasyonu gibi Batı'nın hedefinde olan güçlerle iş birliğini derinleştirmekten başka bir şans kalmamıştır.

O açıdan en başta teknolojik açıklarını kapatmak zorundadır. Ulusal Halk Kongresi toplantısının başladığı gün basın açıklaması yapan Başbakan Li, hükümetinin araştırma ve geliştirme bütçesini her yıl yüzde 7 artıracığını söylerken buna işaret ediyordu. Bu çerçevede Beş Yıllık Plana ÇHC'nin yurt dışından satın almak zorunda kaldığı yarı iletkenlerin ülke içinde üretilmesini, yapay zekâ ve kuantum bilgisayarlarının geliştirilmesine yüksek yatırım bütçelerinin ayrılmasını ve nihâyetinde 2025 yılına kadar ÇHC'ndeki cep telefonu kullanıcılarının yüzde 56'sının 5G teknolojisine geçmiş olması hedefleri yerleştirilmiştir. Yani ÇHC teknoloji alanında da hızını yükseltmektedir. Gerçi Beş Yıllık Planın esnek hedefleri açısından ne denli bir başarı oranı yakalayacağını öngörebilmek, dünya çapındaki belirsizlikler ve güvencesizlikler nedeniyle şu an için pek olanaklı değil. Ancak salt teknolojik gelişme açısından bakıldığında, ÇHC'nin kısa zamanda Batı'yı sollaması mümkün görünüyor. BM verilerine göre 2020 yılında dünya çapından en fazla patent kaydı yaptıran ülkenin ÇHC olduğu gerçeği buna işaret ediyor. Ayrıca Pandemi koşullarına rağmen dünya çapında en yüksek büyümeyi yakalayan ülkenin ÇHC olması da karar altına alınan 14'üncü Beş Yıllık Planın gerçekçi temellere oturtulduğunu gösteriyor.

ÇHC'nin bu başarıları ve giderek güçlenen ekonomisi sonuç itibarıyla emperyalist-kapitalist dünya düzeninin sınırlarını göstererek, ABD emperyalizminin küresel tahakkümünü tehdit ediyor. ABD'nin, ekonomik çıkarları giderek ÇHC'ne bağımlı hâle gelmekte olan Avrupalı müttefiklerini kendi Pasifik Stratejisine eklemlenmeye çalışması, ticaret savaşını sert yaptırımlarla kızıştırması, Pasifik Bölgesindeki ülkelerle olan militarist ittifakını derinleştirmesi ve en son geçenlerde yapılan NATO Zirvesinde görüldüğü gibi, Biden yönetiminin saldırgan bir savaş retoriği kullanmaya başlaması, ABD-ÇHC ihtilafının tüm dünyayı yangın yerine çevirebilecek bir tehlike potansiyeli taşıdığına işaret ediyor.

Yazımızın başına dönersek: tüm bu saydığımız gelişmeler, 14'üncü Beş Yıllık Planın emperyalist güçler açısından getireceği sonuçlar ve emperyalizmin konumlanması dünyanın yakın geleceğinin Pasifik Bölgesinde belirleneceği tespitimizi kanıtlıyor. Ancak buna rağmen kötümser olmak için bir neden yok. Emperyalist güçler, ÇHC ve Rusya Federasyonu karşısında ortak çıkarları olduğu kadar aralarındaki çıkar çatışmalarıyla da başa çıkmak zorundadırlar. Emperyalizm genel olarak elindeki tüm maddi ve askeri güce rağmen her istediğini yaptıramıyor ve çözümsüzlükten kurtulamıyor. ÇHC gerek Avrupa'nın gerekse de ABD'nin yaptırımları karşısında kolaylıkla dize getirilebilecek bir ülke değil artık. Tüm dayanışmacı eleştirimize rağmen bu başarıyı teslim etmemiz gerekiyor. Hiç şüphe götürmüyor – bu başarının tek sahibi Çin Komünist Partisidir!

Faşiste faşist denir, beyefendi!

28 Mart 2021

AKP-Saray Rejiminin ortağı Devlet Bahçeli'nin Federal Parlamentoda partisi MHP hakkında verilen bir soru önergesi hakkında hezeyana kapıldığını duyduk. Bahçeli'nin Die Linke partisi ve Almanya hakkında atıp tutmasının tam da Almanya'nın AB Zirvesinde Türkiye'ye destek çıktığı günlere denk gelmesi tuhafımıza gitti doğrusu. Gerçi MHP'nin kurulduğu günden bu yana Uygurlara sahip çıkmasına rağmen, destekledikleri Erdoğan'ın Çin Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanını kabul etmesine Bahçeli'nin tek bir laf etmemesi de tuhaf, ama o ayrı bir konu.

Bahçeli yaptığı açıklamasında »Sol Parti adına önerge veren bir Türk düşmanı, faşist MHP suçlamasıyla ne kadar yobaz olduğunu ifşa etmiştir. MHP'ye faşist diyen ağız kirli ve zırva bir ağızdır. (...) demokrasi değerlerini yok sayan ilkel ve bağınaz bir anlayıştır« diye buyurmuş. Demokratik değerlerden bahsedecek en son kişilerden olan Bahçeli, Türkiye'nin genç nüfusunun toplumsal hafızasının zayıflığına veya liberallerin MHP'yi »normal partiymiş gibi« göstermelerine güveniyor olabilir, ama gerçekler acımasızdır.

MHP'ye faşist demek, suçlama değil, yerinde bir tespittir. MHP, siyaseti, programı, ideolojisi ve gündelik pratiğiyle klasik bir faşist partidir. Neofaşist olduğu da söylenebilir, ama Alman faşizmi ile olan köklü bağı nedeniyle faşist parti tanımlaması bizce daha doğrudur. Bunu açıklamak için parti tarihine kısaca bir bakalım.

Örneğin Türk faşist hareketine »Dokuz Işık Doktrinini« program olarak benimseten ve »milliyetçi-toplumcu« modelle Turancılığı ilke edinmiş Türk milletini kalkındıracağını iddia eden Alparslan Türkeş'in, Alman faşizminin Güvenlik Polisi tarafından Tekin Arıburun ve Sadi Koçuş ile birlikte »kullanıldığını« biliyor muydunuz? Bilmiyorsanız, Alman Dışişleri arşivinde belgeleri bulabilirsiniz.

Alman faşizmi kendisini »Nasyonal sosyalist«, yani Türkçesiyle »milliyetçi-toplumcu« olarak nitelendiriyordu. Uzun süre hareketini »milliyetçi-toplumcu« olarak nitelendiren Türkeş, antifaşist tepkiler ve güçlenen işçi hareketi karşısında 1977'de »Devlet« dergisinin 405'inci sayısında bir yazılı emirle bu tanımın kullanılmasını yasaklamıştı. Bu da arşivlerde bulunabilir.

Alman faşizminin liyakatli hizmetkârları olan Türk faşist hareketi, 11 Şubat 1976'da dönemin MHP yöneticisi Kâmil Tanrıkulu'nun Hürriyet gazetesinde itiraf ettiği gibi, 1965'ten beri Almanya'da bizzat Alman devletinin desteğiyle faaliyet göstermektedir. 1969'da Küçük Kurultayını Almanya'da gerçekleştiren MHP, daha sonraları gene Alman gizli servisinin desteğiyle Türk Federasyon adlı faşist örgütü kurmuştu.

Dahası, bizzat Türkeş 28 Temmuz 1977'de »MHP Almanya Yürütme Kurulu Başkanlığına« gönderdiği bir mektupta »Kıymetli ülküdaşlarına« Alman Nazilerinin partisi olan NPD ile kurulu »iş birliğinden, onların tecrübe ve yöntemlerinden Genel Merkezce gönderilen talimatlara istinaden yararlanılmalıdır« emrini vermişti. Bu mektup da arşivlerde bulunabilir. Bulamazsanız, yardımcı olabiliriz.

Kurulduğundan itibaren binlerce devrimci-demokratın, gazeteci ve sendikacının, bilim insanlarının ve her yaştan yurttaşın kanını döken, sermaye devletinin tetikçiliğini yapan, faşist terörün bir numaralı sorumlusu olan ve Avrupa'nın ırkçı-faşist hareketleriyle doğrudan iş birliği içindeki bir partiye faşist denmesine hayıflanarak Devlet Bahçeli'ye, partisinin faşist olduğunu gösteren herhangi bir kanıt sunmamıza gerek yok. Diyeceğimiz tek laf var: Bizim buralarda faşiste faşist denir, beyefendi!

Yalpalayarakтан gider iken...

4 Nisan 2021

Sol liberal cenahta reformist adımlar savunulurken genellikle, »henüz sistem sorusunu soracak bir güç yok, kapitalizm koşulları altında da iyileşmeler yapılabilir« gerekçesi getirilir. Doğru, verili koşullar altında, ama toplumsal mücadeleler sonucunda »sistem« içi iyileştirmeler gerçekleştirilebilir. Tarihin de kanıtladığı gibi, egemen sınıflar yükselen işçi direnişleri ve güçlenen toplumsal hareketler karşısında taviz vermek zorunda kalırlar. Ancak tavizlerin ardında yatan asıl neden, sistem sorusunun ifade edilmesi kaygısıdır.

Günümüz kapitalist dünyasının en önemli özelliği sistemin sürekli kriz yaratması ve egemen sınıfların çoklu kriz ortamından kurtulmak için çözümsüz kalışlarıdır. Ancak buna rağmen şu da doğru: Kapitalizm yalpalayarakтан gider iken, yıkılmamak için çıkış yolları yaratabilen dinamik bir sistem olduğunu kanıtlamıştır. Ama önünde sonunda kendi yasallıkları gereğince tarihin çöplüğüne gömülmekten kurtulamayacaktır, çünkü – onlar henüz bu gerçeği bilinçlerine çıkaramamış olsalar da – kendi mezar kazıcılarını yaratmaya devam etmektedir.

Üçüncü dalgasını yaşadığımız Pandemi dünya çapında çoklu kriz ortamını derinleştirmekte ve kalıcılaştırmaktadır. Örneğin Almanya’da nur topu gibi bir hükümet krizinin doğduğunu burjuva medyası dahi kabul etmektedir. Pandemi ile mücadeledeki kaotik karmaşa, Federal Hükümet ve popülist eyalet başbakanlarının tedbirler konusundaki anlaşmazlıkları, rüşvet aldıkları için istifa eden milletvekilleri ve ekonomi mevkii rekabetine kalkışan yerel yönetimlerin beceriksizlikleri halkın geniş kesimlerinin egemen siyasete duydukları güvencesizliği artırmakta ve dolayısıyla toplumsal direnç potansiyellerini büyötmektedir.

Aslına bakılırsa Almanya’daki hükümet krizi sadece bir görüngüdür. Yani siyasetçilerin beceriksizlikleri kişisel yetersizliklerinden kaynaklanmamaktadır. Krizin temel nedeni sistemseldir. Çünkü salt ilaç ve sağlık tekellerinin çıkarlarını kollamak için sağlık sistemi özelleştirilmiş ve özel sermaye birikiminin talanına açılmıştır. Belirleyici olan kâr oranları ve tekeller arası rekabet olunca, sağlık sisteminde kaos kaçınılmaz olmuştur. O nedenle hükümet krizinin yeni, belki de Merkel partisinin arasında olmayacağı bir hükümetle aşılması da mümkün görünmüyor. Anketlere bakıldığında Yeşillerin bu yıl Eylül ayında yapılacak olan Federal Parlamento seçimlerinden güçlenerek çıkacakları ve yeni hükümetin güçlü ortağı olacakları görünmektedir. Her seçim öncesinde olduğu gibi, »sol« sinyalinin yakan Sosyal Demokratlar da sanki hükümette değilmişlercesine muhalefet modunda Yeşiller ve liberal FDP ile koalisyon oluşturma umudunu dillendirmektedirler. Reformist Sol Parti ise, Yeşiller ve SPD ile birlikte – matematiksel olarak mümkün olsa da siyaseten olanaksız olan – bir koalisyon kurma hayalleri peşinde.

Programları, liberal hedefleri ve toplumsal tabanları açısından Yeşillerin muhafazakârlarla yeni hükümeti kurlmaları bizce daha olasıdır. Ancak, »sol« bir hükümet kurulsa dahi, sermaye ve tekellere yarayan, kâr mantığını belirleyici kılan, sosyal ve demokratik hakları budamaya devam eden, militarizme ve emperyalist yayılcılığa dayanan politikaları terk edecek bir alternatifin olmayacağı şimdiden bellidir.

Ne yazık ki, liberal »sistem sorusunu soracak güç yok« söyleminin haklılık payı da var. Henüz alternatifi yaratabilecek ve sistem sorusunu yöneltecek bir toplumsal hareket görünürde yok. Ama bu, sistem sorusunu yöneltenlerin olmadığı anlamına gelmiyor. Güvencesizliğin arttığı böyleli dönemlerde Komünistlerin asıl sorumlunun kapitalist sömürü olduğunu söylemeye devam etmeleri, mezar kazıcılarının bu gerçeği bilinçlerine çıkarmaları açısından giderek daha da ivedi görev hâline gelmektedir.

Jeopolitik yakınlaşma mı?

11 Nisan 2021

Moskova ve Pekin arasındaki flörtleşme, her ne kadar Rus tarafının »ilişkilerimizin tarihindeki en iyi seviyeye ulaşması, NATO'ya rakip bir ittifakın kuruluyor olması anlamına gelmez« (S. Lavrov) açıklamasıyla sıradanlaştırılmaya çalışılsa da Batı'daki alarm zilleri çoktan çalmaya başladı. Avrupa'daki burjuva medyası Rusya Federasyonu (RF) ve Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) Dışişleri Bakanlarının 4 Şubat'ta yaptıkları telefon görüşmesini »tehditler artıyor« diye yorumladı. O açıdan bu flörtleşmeyi iki ülkenin çıkarları temelinde irdelemek aydınlatıcı olacak.

Moskova'daki »Uluslararası Siyasi ve İktisadi Stratejiler Enstitüsünün« (RusStrat) bildirdiğine göre, Pekin süresi dolmak üzere olan »Dostluk ve İyi Komşuluk Antlaşması« çerçevesinde, formel bir askeri ittifak olarak da anlaşılabilecek bir öneride bulunmuş. Buna göre yeni antlaşma sadece RF ve ÇHC'nin güvenliğinin karşılıklı olarak değil, aynı zamanda komşu ülkelerin de güvenliğinin sağlanmasını (!) öngörüyor.

Aslına bakılırsa böylesi bir yaklaşım yeni değil. İki taraf da 2016'dan bu yana olasılıkları değerlendirip, üst düzeyde konuyu tartışıyorlardı. Hatta Putin 2020 Ekim'inde »genelde ihtiyacımız olmasa da iki ülkenin askeri ittifak kurması olasıdır« demişti. O nedenle bu jeopolitik yakınlaşmanın dünya çapındaki gelişmelerin doğal bir sonucu olduğu söylenebilir. Nitekim iki ülkenin uzun vadeli stratejileri birbirleriyle çelişmiyor, her biri aynı rakiplerle boğuşuyor ve benzer jeopolitik hedeflere sahipler.

Böylesi bir ittifakın ÇHC açısından üç önemli getirisi var. Birincisi RF'nun nükleer şemsiyesi: ABD-ÇHC ihtilafının sıcak çatışmaya dönüşmesi, ÇHC'nin yalnız kalması durumunda daha olası olarak değerlendiriliyor. İkincisi, ÇHC ortak nükleer şemsiye altına girince, askeri gücünü Pasifik Bölgesindeki sürtüşmelere yöneltebilir ve bölgedeki askeri üstünlüğünü sağlama alabilir. Bununla birlikte, üçüncüsü, ÇHC Tayvan konusunda RF'nun onayını alarak elini güçlendirebilir.

RF'nun böylesi bir ittifaktan beklentisi ise farklı alanlarda. Öncelikle bu içerikte bir antlaşma imzalanırsa, ÇHC RF açısından önem taşıyan bir dizi uluslararası konuda (Kırım, Ukrayna, Nord Stream 2, Orta Doğu, AB ile olan sürtüşmeler vs.) tarafsız kalamayacak ve RF'nun pozisyonunu güçlendirecek. Ayrıca Rus ekonomisinin ÇHC'nin devasa maddi ve teknolojik olanaklarından faydalanması da küçümsenecek değerde değil. Kanımızca RF açısından asıl önem taşıyan konu, RF'nun kendi Hinterlandı olarak gördüğü eski Sovyet bölgelerindeki çıkarlarıdır. Hazar Denizi'nden ÇHC sınırına kadar olan hat içerisinde ortak çıkarlar tanımlanabilirse, o takdirde RF'nun Avrupa'ya karşı bu bölgeleri stratejik çıkar alanı olarak savunma olanakları artacak. Nasıl RF Tayvan konusunda ÇHC'ni destekleyecekse, ÇHC de RF'nu bu konuda destekleyecek.

Ancak iki ülke de olası ittifakın avantajları kadar dezavantajları olduğunun bilincindeler. ÇHC'nin ekonomik gücü ve dış politikada karşı karşıya kaldığı sorunlar RF'nu belirli bir dereceye kadar ÇHC'nin iç ve dış politikasına bağımlı kılacak. Aynı şekilde ÇHC de belirli bir dereceye kadar RF'nun politikalarına bağımlı olacak. Gene de bu karşılıklı bağımlılıkların sağlayacağı güvence neticesinde önümüzdeki bir iki yıl içerisinde ÇHC ve RF arasında yeni tür bir ittifakın kurulmasının büyük bir olasılık olduğunu söyleyebiliriz.

Öyle ya da böyle, ÇHC ile RF'nun jeopolitik yakınlaşması emperyalist-kapitalist dünya düzeninin dengelerini sarsacak ve Batılı emperyalist güçlerin hareket alanlarını daraltacak gibi görünüyor. Dengelerin sarsılmasının ne tür yeni tehditler oluşturacağını veya tehditleri azaltıp azaltamayacağını söylemek ise şimdilik pek olanaklı değil.

Almanya'nın Ukrayna İkilemi

18 Nisan 2021

NATO-Ukrayna-Komisyonu toplantısının ardından Biden yönetiminin Rusya'ya karşı yeni yaptırım kararları alması ve Biden'in gerginliği artıran açıklamalarına devam etmesi, ABD emperyalizminin en önemli müttefiki, ama aynı zamanda »baş ağrılarına« neden olan Almanya'yı giderek daha çok sıkıştırıyor. Almanya özellikle Ukrayna İkilemi karşısında çözümsüzlükle boğuşuyor. Rusya'nın en son Kırım'da ve Ukrayna sınırında 40 bin askeri yığmış olması, ABD'nin artan baskısından bunalan Alman emperyalizmini daha zora sokuyor.

Aslında Ukrayna'nın NATO ile 1997'de imzaladığı Ortaklık Antlaşması'nın 15'inci maddesine dayanarak toplantıya çağırdığı NATO-Ukrayna-Komisyonu, Almanya'nın başına dert olan Ukrayna İkilemini herkes için görünür kılmıştı. Gerçi NATO açıklanan Sonuç Bildirgesinde »Ukrayna'nın egemenliği ve toprak bütünlüğü için sarsılmaz desteğini« ilân etmiş ve Rusya'yı »Minsk Antlaşmasına uymaya, Doğu Ukrayna'daki bölücüleri desteklemeyi bırakmaya ve ordu birliklerini Ukrayna topraklarından çekmeye« davet etmişti, ancak Kiev'in »askeri destek« talebini yanıtsız bırakmıştı. Hatta NATO Genel Sekreteri Stoltenberg, ittifakın Ukrayna'ya »kendisini daha iyi savunabilmesi için destek verdiğini« belirtmiş, »Ukrayna'ya nasıl daha fazla pratik destek vereceğimizi gözden geçiriyoruz« diyerek, ittifakın Ukrayna konusunda hem fikir olmadığına işaret etmişti.

Her ne kadar Kiev bazı NATO üyesi ülkeden destek alsada – örneğin Türkiye'den aldığı 12 Bayraktar TB2 İHA ve SİHA gibi – 2008'de yaptığı NATO üyeliği başvurusuna bugüne dek olumlu yanıt alamadı. Özellikle Almanya, Rusya ile süren toprak ihtilafı devam ettiği müddetçe, NATO Sözleşmesinin 5. Maddesinin önemini vurgulayarak, Ukrayna'nın üyeliğine karşı çıkıyor. Buna rağmen Biden yönetiminin hâlâ ABD için geçerli olan »Rusya'yı NATO ülkeleriyle kuşatma stratejisine« dayanarak gerginliği artırması, 2008 Kafkasya Savaşının olumsuz sonuçlarını unutmamış olan Almanya'yı arayışlara itiyor. Hükümete yakın araştırma kurumlarının önerilerinden okunabildiği kadarıyla Almanya'nın Rusya politikalarının Ukrayna İkileminin gölgesinde üç nokta çerçevesinde şekilleneceğini söyleyebiliriz.

Uzmanlar Federal Hükümete »nefesini maratona göre ayarlamasını« öneriyorlar. Bunu Merkel hükümeti de biliyor, çünkü kısa vadede herhangi bir değişim olanaklı değil. İkinci nokta, Rusya'nın »kural dışı« her adımına – transatlantik iş birliği içerisinde »hemen yanıt verilmesi«. Bu çerçeve Rus bankaları ile oligarkların uluslararası para trafiğini SWIFT ağı üzerinden kısıtlama ve Nord Stream 2 boru hattına yönelik yaptırım olanaklarının değerlendirilmesi öneriliyor.

Ancak özellikle enerji alanında söz konusu olacak yaptırımların iki tarafı keskin kılıç anlamına geldiği de biliniyor. Çünkü doğal gaz ihtiyacının yaklaşık yüzde 40'ını Rusya'dan karşılayan Almanya için, likit hâle getirilmiş ve bu nedenle yüzde 25 daha pahalı olacak doğal gaz alımı, kabul edilebilir bir opsiyon değil. Bununla birlikte Rusya'nın enerji gelirlerine yönelik saldırının aynı zamanda Alman ekonomisi ile birlikte dünya ekonomisine vereceği ciddi olumsuzluklar da küçümsenecek bir gerçek değil.

Bu nedenle, üçüncü unsur olarak, Rusya ile diyalogun devam ettirilmesi öneriliyor. Nihâyetinde karşılıklı bağımlılıklara dayalı ilişkiler ve Rusya'dan enerji tedarikinin kısa vadede bir alternatifinin yaratılamayacağı gerçeği, Avrupa ve Rusya arasındaki diyalogun devam ettirilmesini zorunlu kılıyor. Böyle bir derdi olmayan ABD'nin yaptırım baskısını artırmasına rağmen Almanya'nın bu diyalogu sürdürmek zorunda kalması da çözümsüzlüğü derinleştiriyor. Kısacası, emperyalist-kapitalist dünya düzeni belirsizlikler ve çözümsüzlükleri, kendi boynuna geçirdiği bir yağlı urgan gibi, sürdürmeye devam ediyor.

Sermayenin yeni temsilcileri

25 Nisan 2021

Alman siyasi arenasında değişim sinyallerinin yayıldığı bir haftayı geride bıraktık. Geleneksel muhafazakârlığı temsil eden CDU/CSU partileri hayli tartışmalı ve sancılı bir süreçten sonra Şansölye adayı olarak Kuzeyren-Vesfalya Eyalet Başbakanı ve CDU Başkanı Armin Laschet'e karar kıldı. Asıl medyatik bombayı ise Yeşiller, Eş Başkan Annalena Baerbock'u Şansölye adayı göstererek patlattı. Ve böylelikle Yeşiller ve CDU/CSU arasında birincilik yarışının da startı verilmiş oldu. SPD'nin adayı ise F. Maliye Bakanı Olaf Scholz oldu.

Ekonomi dergisi »Wirtschaftswoche« hemen sermaye temsilcilerinin tercihini gösteren bir anket yayınladı. Ankete göre 1.500 yöneticinin yüzde 26,5'i Baerbock'un en iyi Şansölye olacağını düşünüyor. Laschet sadece yüzde 14,3 onay alırken, Scholz yüzde 10,5'i aşamıyor. Görüldüğü kadarıyla Almanya'daki egemen sınıflar çıkarlarının en iyi Yeşiller tarafından temsil edileceğini düşünüyorlar.

Aslına bakılırsa bu pek şaşırtıcı bir gelişme değil. Yeşiller ilk kez 1998'de Federal Hükümet ortağı olduklarında tekelci burjuvazinin temsilciliğine aday olduklarını göstermişlerdi. Ayrıca Hessen ve Baden-Württemberg eyaletlerindeki hükümet ortaklıklarıyla »Yeşil ideolojinin« çoktan yeni muhafazakârlık hâline geldiğini ve siyasi köklerinden tamamen koptuklarını pratikleriyle kanıtladılar. İdeolojik olarak bakıldığında, kuruluş zeminlerini oluşturan çevre hassasiyetinin öteden beri diğer partilerce üstlenildiği, kültüralist söylemlerinin ana akım hâline geldiği ve pasifist görüşlerinin yerine emperyalist müdahale savaşlarına katılım isteğinin yerleşmiş olduğu görülebilir. O açıdan Yeşillerin sermaye sınıfları için birinci tercih oldukları ve CSU/CSU'nun aynı SPD gibi ikincil konuma yerleşmeleri dönüşüm süreçlerinin bir sonucudur denilebilir.

Zaten Baerbock'un Eş Başkan olmasıyla birlikte Yeşiller emperyalist tekellerin arzularını ekolojik (!) boya ile siyasi program hâline getirmişlerdi. Nihâyetinde Baerbock Şansölye adayı olur olmaz, transatlantik ittifakın »Rusya ve Çin'e karşı güçlü konumlanmasını«, AB'nin iki ülkeye karşı »sert yaptırım kararları almasını«, Federal Ordunun »esnek ve hızlı müdahale yetisi için güçlendirilmesini« ve iklim korumasının »sistem rekabeti içinde Avrupa'nın jeostratejik çıkarları çerçevesinde şekillendirilmesini« açıkça savunmaya başladı.

Pasifist ve çevreci renklerini, Federal Ordunun üniforma rengi olan zeytuniye dönüştüren Yeşillerin 26 Eylül 2021'de yapılacak olan Federal Parlamento Seçimlerinin ardından iktidar ortağı olmalarına kesin gözüyle bakılıyor. Açık olan Şansölyenin kim olacağı. Yeni Federal Hükümetin Yeşiller-CDU/CSU veya Yeşiller-SPD-liberal FDP koalisyonu olması büyük olasılık olarak görülüyor. Ancak kanımızca asıl önemli olan, Alman emperyalizminin yeni hükümetle birlikte politikalarının Yeşil sosa batırılmış ve sol söylemle bezenmiş bir saldırgan yayılcılık olacağı gerçeğidir. Yeni muhafazakârlar olarak Yeşiller »sol« değil, Alman emperyalizminin en rafine ve en tutarlı temsilcileri olmuşlardır.

Karadeniz’de gerilim sarmalı

Avrupa Birliği, ABD, Ukrayna ve Rusya Federasyonu arasındaki gerilimler üzerine

Politika Gazetesi, Mayıs 2021, Sayı 63

Hiç kuşku yok: savaş tehlikesi, aynı Soğuk Savaşın sertleşen dönemlerinde olduğu gibi, her gün daha da artmakta. Özellikle Ukrayna ihtilafı ve Batılı emperyalist güçlerin Ukrayna’yı NATO üzerinden kullanma girişimleri ve ABD emperyalizminin Rusya’yı NATO üyesi ülkelerle kuşatma stratejisi, Avrupa’nın da kendisini hemen içinde bulacağı bir sıcak savaş reel tehlike hâline getiriyor. Burjuva medyasının şiddetini artırarak hızlandırdığı Rusya karşıtı propaganda yaygın kamuoyu görüşü hâline getirilmeye çalışıyor. Rusya Federasyonu’nun reaksiyon olarak ordusunu güçlendirmesi, Ukrayna ve AB sınırlarına birlikler yerleştirmesi, genel olarak durumun ne denli tehlikeli hâle geldiğine işaret ediyor. Ukrayna ise NATO üyesi olma girişimleri ve nükleer cephaneye kavuşma arzularını ifade ederek yangına körükle gidiyor.

ABD Başkanı Biden’in, Rusya Federasyonu Başkanı Putin’i »katil« olarak nitelendirmesi ve tüm NATO üyesi ülkelerin desteğini alarak Rusya’ya karşı yeni yaptırımlar ilân etmesi, gerginliği artırıyor. Ve böylelikle Biden yönetimi, daha önceleri yaptığımız »Biden, Trump’tan daha saldırgan bir politika izleyecek« tespitimizi teyit ediyor. Nisan ayı ortasında on Rus diplomatını sınır dışı eden, ABD’li teknoloji şirketlerine Rusya ile ticareti yasaklayan ve Rus gizli servisinin »Taliban güçlerine ABD askerlerini öldürmeleri için kafa parası verdiğini« iddia eden Biden yönetimi, yaptırımların kısa zamanda Rusya’nın mali sektörüne de yoneltileceğini açıklayarak, gerilim sarmalını tırmandıracağını gösteriyor.

Gerçi Alman emperyalizmi Ukrayna ihtilafı ve Biden yönetiminin Rusya Federasyonu ile Çin Halk Cumhuriyeti’ne yönelik saldırgan tutumları nedeniyle belirli bir ikilem içerisinde, ancak Almanya’da siyaseten güçlenen Transatlantikçi sermaye fraksiyonları ABD’nin yaptırım politikalarına destek çıkarak, Almanya’nın da daha şahin bir çizgi izlemesini dayatıyorlar. Savaş kışkırtıcısı eski Dışişleri Bakanı Joseph Fischer’in izini takip eden Federal Dışişleri Bakanı Maas her ne kadar Rusya’ya karşı »yumuşak bir söylem« kullansa da Federal Savunma Bakanı Krampr-Karrenbauer ile birlikte Almanya askeri-sınai kompleksinin ve silah tekellerinin sözcülüğünü yapıyor. Bu yıl Eylül ayında yapılacak olan Federal Parlamento Seçimlerinin ardından Transatlantikçi Yeşiller partisinin iktidar ortağı olacağı düşünülürse, Alman emperyalizminin Rusya politikasının ABD’nin paralelinde sertleşeceği söylenebilir.

»Defender Europe 21« manevrası

Güncel olarak baktığımızda savaş tehlikesinin ne kadar reel olduğunu mart ayından beri devam eden NATO Defender Europe 21 askeri manevrasından görebiliriz. NATO üyesi 21 ülke ile Bosna-Hersek, Gürcistan, Kosova, Moldavya ve Ukrayna’nın toplam 28 bin asker ile yürüttükleri askeri manevra Güneydoğu Avrupa ve Karadeniz Bölgesinde 21 Mart 2021’de başladı ve haziran ayına kadar devam edecek. NATO, Defender Europe 21 ile üye olmayan devletlerin ordularını da askeri yapısı içerisine sokuyor. Geçen yıl Baltık Denizinde »olası Rus saldırısına karşı« yürütülen manevranın bu yılki hedefi gene »olası Rus saldırısıydı«. NATO ve Rusya arasında zaten Baltık Denzine ve Rusya sınırına konuşlandırılan askeri birlikler nedeniyle artan gerginlik, Güneydoğu Avrupa ile Karadeniz Bölgesinin manevra alanına dönüştürülmesiyle azalmayacak gibi görünüyor.

Defender Europe 21 çerçevesinde emekli general ve ABD ordusunun eski Avrupa kumandanı Ben Hodges’in hazırladığı »Rusya’nın Karadeniz’de zayıflatılması için on iki adım planı« başlıklı strateji belgesi gerginliğin alacağı yön açısından bazı ipuçları veriyor. »Rusya ile Çin’in Karadeniz Bölgesinde artan etkileri, Batının Ortadoğu, Akdeniz ve Güneydoğu Asya’daki geniş çıkarlarını zedeliyor« diyen

Hodges, Karadeniz'in »liberal demokrasi ile otokrasi arasında sınır oluşturduğunu« ve »Rusya'nın askeri, Çin'in mali saldırganlığı nedeniyle Batının Karadeniz Bölgesinde ikili tehdit ile karşı karşıya kaldığını« iddia ediyor.

NATO'nun Karadeniz'de »inisiyatif kazanması için« oluşturulan plan, atılması gereken adımları öneriyor. Öncelikle Rusya'nın Karadeniz'deki etkisinin Baltık Denizindekinden daha yüksek olduğunu tespit eden Hodges, »NATO'nun buna rağmen Karadeniz'i kontrolü altına almasının olanaklı olduğunu« vurguluyor. Bu nedenle NATO'nun, Rusya'nın Karadeniz'i »istediği gibi engelsiz kullanabilmesinin önüne set çekmek için yetilerini geliştirmesi« ve »bir dizi ideolojik, siyasi, iktisadi ve askeri tedbirler almasının zorunlu olduğu« belirtiliyor. Aynı Baltık Denizinde olduğu gibi, »NATO'nun Karadeniz'deki askeri varlığını manevra frekanslarını artırarak güçlendirmesini« öneren Hodges, NATO'nun bölgedeki yönetim yapılarını ve NATO birliklerinin »hızlı ve etkin biçimde konuşlandırılmasını sağlamak için, bölgedeki altyapının güçlendirilmesini« gerekli görüyor.

NATO çevrelerinde »uygun bir strateji« olarak tanımlanan plan ABD'nin Ukrayna ile birlikte her yıl gerçekleştirdiği »Sea Breeze« askeri manevrasının Defender Europe manevralarının hacmine genişletilmesini ve »Polonya ve Romanya'dan, Moldavya üzerinden Ukrayna'ya birliklerin naklini kolaylaştıracak askeri manevraların yapılmasını« önermekte. Ayrıca NATO'nun Rusya'nın Karadeniz Donanmasını »zararsız kılacak yetilere kavuşturulması« ve »hibrid savaş yeteneklerinin kazanılması« isteniyor. Gürcistan'ın »hemen« NATO üyeliği için başvurması, Ukrayna'nın en kısa zamanda »resmi ittifak üyesi« yapılması ve Sırbistan ile henüz üyeliğe alınmamış olan Güneydoğu Avrupa ülkelerinin kesintisiz biçimde »Batının etkisi altındaki yapılara entegre edilmeleri«, önerilen diğer adımlar arasında. Hodges bununla birlikte Batıdaki özel yatırımcıların Rusya'nın bölgedeki etkinliğini »ekonomik açıdan zayıflatmalarının« ve bölgedeki »Çin ve İran etkisine karşı bir kale oluşturmaya çalışmalarının« Karadeniz'deki »güvenlik açığının kapatılması için« zorunlu adımlar olduğunu vurguluyor.

Ukrayna'nın sabotaj stratejisi

Emperyalist güçlerin gerilimi artırmaları en başta Ukrayna egemenlerinin işine geliyor. Batılı ülkelerin Rusya'ya »Minsk Antlaşmasına uymuyorsun« suçlamasını yöneltmeleri, Ukrayna'nın boykot ve sabotaj stratejisini perdelemeye yarıyor, çünkü Minsk Antlaşmasına 2015'ten bu yana asıl uymayan bizzat Ukrayna. Örneğin Antlaşma Ukrayna'nın anayasasının Donesk ve Lugansk bölgelerine otonomi tanıyacak biçimde değiştirilmesini öngörüyordu. Aynı şekilde iki Halk Cumhuriyetinin yurttaşlarına Ukrayna tarafından af çıkartılması üzerine anlaşılmıştı. Ukrayna bugüne dek bunları gerçekleştirmedi.

Dahası Ukrayna hükümeti Minsk Antlaşmasının kendileri için herhangi bir avantaj getirmediği söyleyip kamuoyunun Antlaşmaya karşı tavır almasını sağlamaya çalışıyor ve her defasında yeni talepler öne sürüyor. Antlaşmaya göre Donesk ve Lugansk'daki seçimler sınır kontrolü Ukrayna'ya geçmeden önce yapılması gerekiyordu. Ancak Kiev, Rusya ile Donesk ve Lugansk arasındaki sınırın Ukrayna güçlerinin kontrolü altına alınmadan seçimlerin engellenmesini istiyor. Halk Cumhuriyetlerine yönelik bombardımanlar aralıklarla sürüyor ve Ukrayna ordusunun Kırım'ın kuzeyindeki Cherson Bölgesinde 23 Nisan 2021'de başlayan askeri manevrası devam ediyor.

Ukrayna Başkanı Selenski'nin 25 Mart 2021'de imzaladığı yeni »Ukrayna Askeri Doktrini« Ukrayna ordusunun »yurt içinde yabancı güçler tarafından provoke edilen ve desteklenen çatışmalara müdahalesini« meşru gördüğünden ve Halk Cumhuriyetleri, oradaki halkın Kiev'deki milliyetçi-faşizan rejime karşı ayaklanarak kurdukları yapılar olarak değil, Rusya'nın girişimi ile gerçekleştirilen bölücülük olarak kabul edildiğinden, Donesk ve Lugansk'ın işgal edilmesini yasal olarak tanımıyor.

Ancak doktrin, Ukrayna'nın Rusya ile »askeri güç eşitliğini« sağlayacak parası olmadığını tespit ederek, »Ukrayna toprakları üzerinde devam eden savaşın ancak Ukrayna'yı destekleyen uluslararası güçlerin katılımıyla sona erdirilebileceğini« belirtiyor. Kiev böylelikle açıkça Batılı ülkeleri Rusya ile savaşa çekmeye çalışan bir askeri strateji izliyor. Doktrine göre bu strateji »Ukrayna'nın Rusya Federasyonu ile olan jeopolitik çatışmasında uluslararası toplum tarafından siyasi, iktisadi ve askeri desteği olduğu takdirde« başarıya ulaşabilecek. Kiev bu desteği alabilmek için şimdiden »Nükleer

silahların kullanıldığı bir uluslararası askeri ihtilaf durumunda Ukrayna mücadeleye hazırdır» sözünü vererek, emperyalist güçlerin taşeronu olmaya hazır olduğunu ilân ediyor. Ancak Ukrayna'nın bu boykot ve sabotaj stratejisi, Avrupalı emperyalistlerin kendi aralarındaki ve ABD ile olan çıkar çatışmaları nedeniyle henüz başarılı olamıyor. Ama her halükârda savaş tehlikesini artıran bir tavır olarak var olmaya devam ediyor.

Türkiye'nin rolü

Ukrayna gibi benzer bir tavır sergileyen ülke de NATO üyesi Türkiye'dir. AKP-Saray-Rejimi, Rusya ile ayakta tuttuğu tüm ilişkilere rağmen Ukrayna'nın yanında taraf olmaya devam etmektedir. Nisan ayı ortasında Ukranya Başkanı Selenski ile bir araya gelen AKP Başkanı Erdoğan, Ankara'nın »Kırım işgalini kesinlikle kabul etmeyeceğini« söyleyerek, Ukrayna'ya destek çıkmıştı. Ancak AKP-Saray-Rejiminin bu desteğinin öncelikle daha çok faydacı bir tavır ve Rusya ile olan ilişkilerde kullanılmak istenilen bir koz olarak okunması gerekmektedir. AKP-Saray-Rejiminin »dindış« olarak gördüğü Kırım Tatarlarını gerekçe göstererek verdiği desteği, bilhassa silah teknolojileri ve ticareti konusundaki iş birliği için kullandığı biliniyor. Ukrayna Savunma Bakanlığının verdiği bir bilgiye göre, iki ülke Aralık 2020'de imzalanan ortak savaş gemileri inşası, İHA ve SİHA satışları ile uçak sanayi projeleri antlaşmasını realize etmek için çabalarını artırmış durumdadır.

Örneğin Ukrayna Türkiye'den 48 adet »Bayraktar TB2« tipi silahlı insansız hava araçlarını, cephaneleri ve kontrol istasyonları ile birlikte almak için bir sözleşme yapmış durumda. Bu çerçevede Türkiye'nin imal ettiği İHA ve SİHA'larına gereken dron parçaları için Almanya, Avusturya ve Kanada'ya olan bağımlılığının, Ukrayna'nın üreteceği İHA ve SİHA motorları sayesinde azaltılması öngörülüyor. Yapılan »Joint Venture« antlaşmasına göre Ukrayna »Bayraktar« İHA ve SİHA'larını kendisi imal edebilecek ve aynı zamanda Türkiye'de üretilen »Akıncı« adlı saldırı dronlarının motorlarını Türkiye'ye satacak. Böylelikle Ukrayna, halihazırda Avrupa veya ABD'nden çeşitli nedenlerden dolayı henüz satın alamadığı silahları Türkiye üzerinden temin edebilecek.

Türkiye'nin rolü konusunda ilginç olan bir konu, AKP-Saray-Rejiminin Rusya'ya karşı Büyük Britanya kartını kullanıyor olmasıdır. Büyük Britanya gizli servisi MI6 Başkanı Richard Moore'un AKP Başkanı Erdoğan ile dolaysız bir bağlantısı olduğu biliniyor. Geçen yıl Londra'yı ziyaret eden Selenski de Moore ile bir görüşme yapmış ve Türkiye ile olan ilişkileri için destek istemişti. Basına yansıdığı kadarıyla Erdoğan ve Selenski arasındaki sıcak ilişkinin kurulmasında Moore hayli çaba göstermiş. Görüldüğü kadarıyla AKP-Saray-Rejimi olanaklı olduğunca farklı ilişkiler kurarak, Ukrayna ihtilafını körükleyen bir aktör olmaya ve bu şekilde çıkar çatışmalarından faydalanmaya çalışıyor.

Ancak bunun hayli tehlikeli bir oyun olduğunu vurgulamamız lazım. Çünkü Ukrayna ve Türkiye'nin bu faydacı ilişkileri karşısında Rusya'da da bazı kesimler Putin yönetiminden Ukrayna'ya karşı harekete geçilmesini talep ediyorlar. Örneğin tanınmış Rus siyaset bilimcisi ve Ukrayna uzmanı Rostilow İşçenko Putin yönetimine daha fazla beklenilmemesini ve hemen askeri tedbirlere başvurulmasını öneriyor. İşçenko, »Ukrayna var olduğu müddetçe Rusya karşıtı provokasyonların bir alanı var olmaya devam edecek« tespitinde bulunduğu analizinde, »ABD'nin önünde sonunda Kiev'i Rusya ile savaştırmaya zorlayacağını«, ancak o zaman »durumun Rusya için şimdiki kadar uygun olmayacağını« belirtiyor. Nihâyetinde Rusya'da da milliyetçi ve şoven akımlar taraftar kazanıyor.

Sonuç yerine

Türkiye ve Ukrayna'daki egemen sınıflar AB, ABD, Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti gibi güçler arasındaki etki alanı ve çıkar çatışmalarından faydalanmak istiyorlar, ancak her iki ülkenin de bu »Büyük Oyunda« birer piyon olmaktan fazla şansları yok. Çünkü söz konusu olan, en başta enerji kaynakları olmak üzere, hammaddeler, piyasalar ve tedarik yolları üzerinde hakimiyet kurmak ve dünyanın paylaşılması için verilen mücadeledir. Bu mücadeleyi birkaç kez ilân edilmemiş ve vekalet savaşları ile yürütülen Üçüncü Dünya Paylaşım Savaşı olarak nitelendirmiştik. Aynı şekilde bu mücadeleyi »Yeni Soğuk Savaş« olarak nitelendirmek de olanaklıdır. Gelişmeler ise bu Soğuk Savaşın ne kadar çabuk bir sıcak savaşa dönüşebileceğini ve tüm dünyayı yangın yerine çevirebileceğine işaret ediyor.

Noam Chomsky »İsyan ya da çöküş!« (Alm. »Rebellion oder Untergang!«) başlıklı kitabında, »Günümüzde olası bir nükleer savaşın en önemli potansiyel ocağı Rusya sınırındadır« tespitini yapıyor. Chomsky'nin bu tespitine katılmamak olanaksız. Çünkü, bir tarafta bu yıl NATO'nun Rusya'ya karşı örgütlediği yedi askeri manevraya davet edilen Ukraynalı savaş çığırtkanları, emperyalist savaş kışkırtıcılarının desteğiyle yangına körükle giderlerken, diğer tarafta devasa nükleer cephaneyle sahip olan Rusya'da »Ukrayna'ya haddini bildirmek lazım« diyenlerin sayısı giderek artıyor.

Biden yönetiminin saldırgan politikaları, Avrupa'da güç kazanan Transatlantikçiler, dezenformasyon bombardımanı altında Rusya karşıtı propagandaya teslim olan Avrupa kamuoyu ve artan gerilimler karşısında Rusya'nın gösterdiği reaksiyon, 1914 öncesindeki gibi »uyurgezerlerin« barut fıçısına ateşle yaklaştıklarına benzer bir ortama işaret ediyor. Böylesi reel tehdit durumunda barış için ayağa kalkmak ivedi bir görev hâline gelmiştir. Ancak salt barış talebinde bulunmak yeterli değildir. Silahlanmaya, savaş çığırtkanları ile kışkırtıcılarına, savaş tehlikesine ve çatışmalara karşı verilen mücadele, eşitlik ve özgürlük, barışçıl ve sömürsüz bir yaşam ve sosyalist bir toplum için verilmesi gereken enerjik mücadele ile bağlantılı hâle getirilmelidir. Kanımızca güncel Ukrayna ihtilafından ve Karadeniz'deki gerilimlerden çıkartılacak yegâne görev budur.

Temkinli iyimserlik

2 Mayıs 2021

Demokrat Biden'in ABD Başkanı seçilmesi, ardından da Baerbock'un Yeşiller partisinden Şansölye adayı ilân edilmesi, Almanya'daki kimi sol-liberal çevrelerce »neoliberalizme darbe vuruluyor« ve »yeşil kapitalizme geçiliyor« yorumlarına neden oldu. Bu çevrelerde Biden'in 1,9 trilyon dolarlık yardım paketinin ve Yeşiller partisinden bir kadının Şansölye olma olasılığının »sosyal ve ekolojik çizgiye doğru« bir değişimin habercisi olduğu iddia ediliyor. Gerek Biden'in »100'üncü gün konuşmasına« gerekse de Yeşiller partisinden seçim programındaki sosyal ve ekolojik vaatlere bakıldığında böylesi bir kanı oluşabilir. Ancak görüngülerin aldatıcı olduğu kadar, ayrıntıların da her şeyin görüldüğü gibi olmadığını kanıtladığını söylemeliyiz.

Biden'in iktisat ve sosyal politika alanlarındaki adımlarında, Trump dönemi ile karşılaştırılınca, olumlu sayılabilecek bir gelişme var tabii. Cihan Tuğal Evrensel gazetesindeki köşesinde gelişmeleri arka planıyla değerlendiriyor ve 1,9 trilyonluk yardım paketine sermayenin neden karşı çıkmadığını açıklıyor. Biden konusunda »temkinli iyimserlik« içinde olduğunu söyleyen Tuğal'ın yazılarını takip etmenizi öneririz.

Biden yönetiminin dış politikadaki adımlarına baktığımızda ise, olumlu sayılabilecek hiçbir nokta kalmıyor. Tuğal'ın deyimiyle içeride »Amerikan tarzı sosyal liberalizm« kartını toplumsal rıza üretimi için kullanan Biden, dış politikada militarizme ve yayılcılığa ağırlık veriyor. Rusya ve ÇHC'ne yönelik saldırgan tutumunun, salt dünyanın geri kalanı değil, ABD toplumu için de ne denli tehlikeler taşıdığını ayrıca vurgulamaya gerek yok.

Yeşillere gelince: Seçim propagandasında sosyal ve ekolojik söylemi ön plana çıkartan Baerbock karşımıza dış politikada ABD'nin peşinden giden saldırgan ve yayılcılığı savunan bir şahin olarak çıkıyor. Federal Ordu için daha fazla bütçe, daha çok müdahaleler ve AB'nin daha da militaristleşmesini isteyen Baerbock, Batının dünya çapındaki egemenliğini güçlendirmekten söz ediyor. Örneği ÇHC'ne diyalog ve sertlik politikasıyla yanıt verilmesini isteyerek, ÇHC'nin »transatlantik iklim partnerliğinin boyunduruğu altına sokulmasını« açıkça ifade ediyor. Sanki iklim krizinin tek sorumlusu ÇHC'ymiş gibi...

Pasifik'teki yangını körükleyen Baerbock Rusya konusunda daha da saldırgan bir tavır alıyor. Güncel Ukrayna gerilimini AB'ne Rusya'ya karşı daha sert yaptırım kararı alması için kullanıyor ve Nord Stream 2 boru hattının »AB'nin jeostratejik çıkarlarına ters düştüğü için« durdurulmasını istiyor.

Yeşiller ilk kez iktidara geldiklerinde ülkeyi NATO savaşına sokmuşlar ve sosyal devleti törpüleyen neoliberal politikaları başlatmışlardı. O zaman ülkede »sol« sayılabilecek bir çoğunluk vardı. Bugünün koşullarında iktidar olduklarında neler yapabileceklerini sıralamaya gerek yok. O açıdan transatlantik saldırganlığın simge isimleri Biden ve Baerbock söz konusu olduğunda, temkinli iyimserliğin dahi fazlaca iyimserlik olacağını söylemeliyiz. Çünkü dış politikalarının sosyal ve ekolojik tek bir yanı yok.

Otoriter restorasyon dayatması

Fransa ve Almanya'daki gelişmeler üzerine
3 Mayıs 2021

Başta Almanya'daki olmak üzere, Avrupa'daki burjuva medyası Fransa'da emekli subayların sert açık mektubunu pek dikkate almadı. Halbuki tam da 21 Nisan 1961'de Fransız generallerinin Charles de Gaulles'ün Cezayir politikasını gerekçe göstererek başlattıkları darbe girişiminin 60'ıncı yıl dönümünde ve aşırı sağcı Philippe de Villiers'in »Bir gün sonrası. Darbe için sinyal« başlıklı kitabının yayımlandığı günlerde sağcı haftalık gazete »Valeurs Actuelles«de yayımlanan açık mektup günümüz Avrupa'sında pek yaygın görülmeyen biçimde bir darbe çağrısını içeriyordu. Doğal olarak Fransa hükümeti ve bazı ilerici kesimlerden eleştiriler geldi, Alman basınında birkaç haber yayınlandı, ama ardından tekrar gündeme dönüldü ve daha fazla konu edilmedi. Hatta Sanayi Bakanı Pannier-Runacher »Emekli birkaç general ayaklarında terliklerle orduyu isyana davet ediyor« diye dalga geçti. Subaylara destek çıkan tek siyasetçi, beklenildiği gibi faşist Marine Le Pen oldu.

Aynı günlerde Almanya'nın Thüringen eyaletindeki Hristiyan Demokrat Parti (CDU) teşkilatı aşırı sağcı ve Nazi terörünü küçümseyen, ırkçı-faşist AfD partisine sempati besleyen eski gizli servis şefi Hans-Georg Maassen'i Federal Parlamentaoya birinci sıradan aday gösterdi. CDU'nun önde gelen isimleri, Maassen'i »demokratik yelpazenin önemsiz figüranı« diye nitelendirerek küçümsediler ve »Maassen partimizin çoğunluğunu temsil etmiyor« dediler. Maassen, Federal Anayasayı Koruma Teşkilatı şefi olduğu dönemde Merkel'in mülteci politikasını bürokratik geleneklere ters düşerek açıkça eleştirmiş, ırkçı-faşist saldırıların yoğunlaştığı günlerde »asıl tehlike aşırı solcuların terörüdür« diyerek AfD'ye ve Nazilere arka çıkmıştı.

Ne diyorlar?

Almanya ve Fransa'daki ırkçı-milliyetçi-faşist yapılanmaların benzerlikleri çok. Aynı zamanda iki ülkenin askeri ve sivil bürokrasisinin iç ve dış politikadaki yaklaşımları da birbirlerine benziyor. O açıdan söylenelere karşılaştırmalı bir bakış, aydınlatıcı olacaktır.

Fransız subayları açık mektuplarında kısaca, »Zor bir dönemdeyiz, Fransa tehdit altında, sayısız ölümcül tehlike ülkeyi tehdit ediyor. (...) Fransa çözülmek üzere ve bir iç savaş kapıda. (...) İslamistlere ve banliyölerdeki güruha karşı Büyük Milletimizi ve medeni değerlerimizi korumak için aktif arkadaşlarımız hareket geçmeli. (...) Anti-ırkçılık ve sömürgecilik karşıtlığı adı altında topraklarımıza nefret ekiliyor ve kontrolsüz göçü kabullenmemiz dayatılıyor« diyorlar. Açık mektup, ülkedeki islamist terör, öğretmen Samuel Paty cinayeti ve en son Rambouillet'de bir kadın polisin öldürülmesi nedeniyle tedirgin olan Fransız kamuoyunda karşılık buluyor.

Almanya'da da benzer bir söylemin aynı şekilde kamuoyunda karşılık bulduğu söylenebilir. 2015 Mülteci Antlaşmasından bu yana ırkçı-faşist AfD ve ırkçı-milliyetçi söylemi dillerine dolayan muhafazakâr ve liberal siyasetçileri kendilerine toplumsal destek sağlayabiliyorlar. Zaten oldum olası göçmenleri ve mültecileri oluşturdukları tehdit senaryoları için günah keçisi olarak kullanan burjuva basını ve kurumsal ayrımcılığı devlet politikası hâline getiren hükümet partileri, on yıllar boyunca benzer söylemlerle çoğunluk toplumunda »İslam korkusunu« ve ırkçı yaklaşımları kökleştirmişlerdi. Almanya'da da aynı Fransa'da olduğu gibi, anti-ırkçı ve sömürge karşıtı hareketler karalanmakta, hatta antifaşizmin kamu yararlılığı iptal edilmeye çalışılmaktadır.

Neden şimdi?

Avrupa'nın öncü güçleri olan bu iki ülkede de sistemin otoriter restorasyonunun dayatılması tesadüfî bir gelişme değil. Bilhassa Corona-Pandemisi ile ayyuka çıkan yapısal sorunlar ve tilsimini

çoktan kaybetmiş olan neoliberal uygulamaların sosyal açıdan feci sonuçları, egemenler için yaşamsal önem taşıyan toplumsal rıza üretiminde aksaklıklara yol açmakta, devlete, basına, siyasetçilere ve elit kesimlere karşı derin güvensizlik oluşturmakta ve çoklu kriz ortamının girdaplarından çıkamayan egemen sınıfları çözümsüz bırakmaktadır. Gerek ülke içindeki gerekse de dünya çapındaki belirsizlikler ve güvensizlikler, yoksullaşma korkusunu yaşayan çoğunluk toplumlarının travmalarını tetiklemeye devam etmektedir.

Her ne kadar Almanya ve Fransa'daki kapitalist gelişme süreçleri önemli farklılıklar taşıyor olsalar da iki ülkede de benzer sorunlar yaşanmaktadır. Çoğunluk toplumlarının yöneticilere karşı duydukları derin güvensizlik, karar verici mekanizmaların oluşturulmasını güçleştirmektedir. Örneğin Almanya'da bu yıl Federal Parlamento Seçimleri yapılacaktır. Yeni Federal Hükümetin şimdiye kadar olduğundan farklı renklerden oluşması, büyük olasılık olarak görülmektedir. Fransa'da ise yaklaşık bir yıl sonra Başkanlık Seçimi yapılacaktır. Emmanuel Macron'un toplumsal desteğinin azaldığı güncel anketlerde görülmektedir. İki ülkeye de bakıldığında, benzer tasarruf politikalarıyla yaşamın her alanının özel sermaye birikimine açıldığı, özellikle Pandeminin pik yaptığı günümüzde sağlık sisteminin sınırlarına ulaştığı, özelleştirmeler sonucunda halk sağlığının tehlikeye düşürüldüğü, özel yaşamın temel hak ve hürriyetler olabildiğince rafa kaldırılarak kısıtlandığı, ama sermaye birikiminin devamı için salgın koşullarında üretimin sürdürüldüğü, ilaç tekellerinin milyarlarca Euro ile desteklenmesine rağmen, halkın aşılmasının yetersiz kaldığı ve özellikle yoksulların bulaş riskinin azalmadığı görülmektedir. Her iki ülkede de siyasetçilerin karıştığı skandallar gün yüzüne çıkmakta, örneğin sokağa çıkma yasakları sürer ve halk alışverişe dahi gidemezken, siyasetçiler ve bürokratların zenginlerle birlikte Paris'in lüks lokantalarında gizli ziyafetler verdikleri ortaya çıkmaktadır. Almanya'da ise Federal Sağlık Bakanı Spahn'ın milyonluk gayri menkul ticaretinin haberleri yasaklanmaya çalışılır, CDU'lu politikacıların maske satan şirketlerden rüşvet aldıkları ortaya çıkarken, esnaf ve küçük işletmeler iflasla karşı karşıya kalmakta, yoksulluk yaygınlaşmaktadır.

Böylesine bir ortamda iki ülkede de toplumsal hoşnutsuzluk oranı önemli ölçüde düşmekte ve toplumsal direnç yatınlığı artmaktadır. Ancak bu toplumsal direnç, iki ülkedeki toplumsal ve siyasal solun basiretsizliği, reformist duyarsızlığı ve parlamentarizme olan kör inancı nedeniyle sisteme yönelmemekte, aksine aşırı sağ ve ırkçı-faşist yapılanmaların etkisine bırakılmaktadır. Son aylarda, özellikle 1 Mayıs'ta Avrupa çapında sokaklara dökülen radikal sol kesimlerin bu gidişatı tersine döndürme potansiyeli olduğu görülmüştür. Bu nedenle, aşırı sağcı ve aşı karşıtı yapıların, Nazilerle birlikte gerçekleştirdiği kitlesel yürüyüşlere »anlayışlı« tavrıyla karşılık veren polis teşkilatları, 1 Mayıs eylemlerine olağanüstü polis şiddetiyle saldırmıştır. Toplumsal bölünme stratejisinin egemenlik aracı olarak yetersiz kaldığı ve toplumsal rıza üretiminin zorlaştığı böylesi dönemlerde egemen sınıflar askeri ve sivil bürokrasiyi göreve çağırmışlardır. Fransa'daki emekli subayların açık mektubu ve Maassen gibi sivil bürokratların parlamentolara aday gösterilmeleri ancak bu şekilde okunabilir.

Sonuç yerine

Almanya ve Fransa'da bir askeri darbenin ve açık faşist diktatörlüğün oluşturulması için koşullar hâlihazırda uygun değildir, ayrıca gerek de görülmemektedir. Çünkü henüz toplumsal direnç mekanizmaları sistem için tehlikeli olmayan hareketlere kanalize edilebilmektedirler. Henüz toplumsal rıza üretimi sürdürülebilmektedir. Ancak bunun sürdürülebilirliği için çoğunluk toplumlarındaki ırkçı-milliyetçi ve göçmen-mülteci düşmanı yaklaşımlar devamla körüklenmek zorundadır. Egemen sınıflar kâh sosyal politika alanlarında kırıntılarla taviz vererek, kâh Biden yönetiminin yaptığı gibi, devasa alt yapı yatırımları ile konjonktürel adımlar atarak, kâh reformist burjuva partilerini hükümetlere ortak ederek sınıfsal tahakkümünü sürdürmeyi becerebilmektedirler – şimdilik.

Almanya'da Eylül ayında yapılacak olan Federal Parlamento seçimlerinde iktidar partilerinde büyük olasılıkla bir değişim olacaktır. Burjuvazinin yeni temsilcileri olan Yeşiller şimdiden sermaye temsilciliğini üstlenmeyi kabullenmişler ve programlarını bu temsilciliğe uygun dönüştürmüşlerdir. Fransa'da ise sol güçler yeniden trajik bir durumla karşı karşıya kalabilirler. Macron aday olsun olmasın, büyük bir olasılıkla faşist Marine Le Pen ile bir burjuva siyasetçisi arasında seçim yapmak zorunda kalacakları şimdiden söylenebilir. Öyle ya da böyle; Almanya ve Fransa'daki gelişmeler Avrupa'da saldırgan ve yayılmacı emperyalizmin güç kazanacağını, toplumsal çoğunluğun sağa kayacağını ve ırkçı-faşist hareketlerin taraftar toplamaya devam edeceklerini göstermektedir – eğer kapitalizmin asıl sorun olduğunu ve aşılmasının, işçi sınıfı iktidarının tek çözüm olduğunu savunan güçler basiretsiz kalmaya devam ederlerse.

Fransa'nın Türkiye problemi

9 Mayıs 2021

Fransa'nın, Emmanuel Macron'un Devlet Başkanı seçilmesinden bu yana NATO partneri Türkiye ile olan ilişkileri hiç düzelmedi ve görüldüğü kadarıyla aradaki gerginlik ileride daha da artacak gibi. Alman ve Fransız burjuva basınında bu gelişmenin temel nedeninin Ankara'nın »diaspora Türklerini kullanıyor« olması gösteriliyor. Elbette bu yeni bir şey değil ve özellikle 1980 darbesinden bu yana Türkiye karar vericilerinin sistematik biçimde Avrupa'daki Türkiye kökenli göçmenleri seçme-seçilme hakkı olan »etkin Türkiye lobisi« hâline getirmeye çalıştıkları biliniyor. Ancak şimdiye kadarki Türk hükümetleri bunu her zaman işbirlikçisi oldukları emperyalist güçlerle eşgüdüm içinde gerçekleştirmişlerdir. O açıdan Fransa-Türkiye arasındaki gerilimin nedenlerini başka alanlarda aramak gerekiyor.

Fransa'nın dış politikasının şekillenmesinde hâlihazırda belirleyici olan Akdeniz'deki çıkarlarıdır. Fransa, BM Güvenlik Konseyinin Akdeniz'deki tek daimî üyesi olarak bölgede öncü güç rolünü üstlenmek istemektedir. Zira Doğu Akdeniz'de yeni bir düzenin oluşmakta olması ve ABD emperyalizminin bölgeden geri çekilmesi, Fransa'ya kendi çıkarları çerçevesinde müdahale olanaklarını vermiştir. Akdeniz ülkeleriyle olan tarihsel bağlantısı ve bölgede kökleşmiş yaygın diplomatik, kültürel ve eğitim kurumları ağı bu müdahale için küçümsenmeyecek değerde bir temel oluşturmaktadır.

Tam bu noktada »Mavi Vatan« doktrini ile deniz kuvvetlerini güçlendiren ve yayılcı bir politika izleyen Türkiye, Fransa'nın karşısına en büyük jeostratejik rakip olarak çıkmıştır. Yunanistan ve Kıbrıs'ı siyasi, ticari ve askeri iş birliği ile yanına çeken ve Filistin Otonomi Yönetimi, İsrail, Kıbrıs, Mısır, Ürdün ve Yunanistan ile birlikte »Doğu Akdeniz Doğalgaz Forumunu« kuran Fransa, Türkiye'nin Akdeniz ve Afrika'daki etki alanı politikalarını bir tehdit olarak görmektedir. Türkiye'nin Libya politikası, Cezayir ile kurduğu stratejik partnerlik, Fransa'nın nükleer sanayisi için gerekli olan Uran tedarikinin üçte birini karşıladığı Nijer'de maden kurma izni alması, Akdeniz ülkelerine yönelik silah ihracatından devasa kârlar elde eden Fransız emperyalizmini ciddi biçimde rahatsız etmektedir.

Sadece bu da değil: Fransa'nın Türkiye problemi, en önemli partneri olan Almanya ile ilişkilerini de olumsuz etkilemektedir. Paris Ankara'yı geri püskürtülmesi gereken stratejik rakip olarak tanımlarken, Türkiye'nin tarihsel hamisi Alman emperyalizmi AKP-Saray-Rejimini »sorunlu, ama vazgeçilmez müttefik« olarak görmektedir. Bu durum nihâyetinde NATO ve AB içindeki çelişkileri sertleştirmekte ve AKP-Saray-Rejimine hareket alanı olanakları yaratmaktadır. Bu nedenle Berlin, Fransa-Türkiye arasındaki çok katmanlı ihtilafı hafifletmek için balans ayarı yapmaya çalışmakta ve Ankara'ya geri adım atma olanağı sağlamak istemektedir.

Görüldüğü kadarıyla Fransa'nın Türkiye problemi, sadece Akdeniz'de değil, NATO ve AB içinde de Fransa'nın başını ağrıtmaya devam edecek. Ama bu da sırtı duvarda olan Ankara'ya rahatlatma fırsatı vermeyecek.

Devlet aklının zehirlediği sol

23 Mayıs 2021

Ne zaman Filistin Sorunu ve İsrail devletinin Apartheid politikaları ülke gündemini belirlese, o zaman Almanya'nın emperyalist devlet aklının reformist solun kılcal damarlarına dek nasıl sızdığı ve ruhunu ne denli zehirlediği ortaya çıkıyor. Zaten devrime olan inancını çoktan yitirmiş ve enternasyonalizmi muğlak bir »insan hakları« söylemine indirgemiş olan reformist sol Almanya'nın ikinci sosyal demokrat partisi olma yolunda ilerliyordu. Savaş karşıtı programı ve üyeleri arasında radikal solcuların da olması, partinin sağa kaymasına engel olacağını düşündürüyordu. Ancak son gelişmeler partinin devlet aklına teslim olduğunu kanıtladı.

F. Parlamento Seçimlerine liste başından aday gösterilen Dietmar Bartsch geçenlerde yaptığı bir söyleşide »tarihsel sorumluluk« gerekçesiyle İsrail'e silah satılmasını savundu ve bu Perşembe Berlin'de yapılan »İsrail ile dayanışma mitinginde« CDU'lu, SPD'li, FDP'li ve Yeşil siyasetçilerle birlikte konuşmacı olarak yer aldı. Böylelikle reformist Alman solu, »Antisemitizm ile mücadele« adına Alman emperyalizminin Ortadoğu politikalarına ve Netanyahu hükümetinin savaş suçu sayılabilecek saldırganlığına en üst düzeyde sahip çıktığını kanıtlamış oldu.

Aynı şekilde Alman emperyalizminin her zaman can simidi gibi sarıldığı »Almanya tarihiyle hesaplaştı« söyleminin yeniden üretimini de desteklemiş oldu. Bu içi boş ve toplumsal gerçeklere uymayan efsane, çoğunluk toplumunun merkezine yerleşik Antisemitizmi, ırkçılığı ve destek bulan emperyalist yayılcılığın üstünü örtmek için kullanılmakta. Şimdi de Almanya'nın stratejik partneri Türk devletinin güdümündeki ırkçı, islamist ve faşist örgütlenmelerin Filistin mitinglerini diskredite eden Yahudi düşmanlığı, bu efsaneyi »Antisemitizm ihraç edildi« söylemiyle desteklemeye yaramaktadır. Filistin dayanışmasının ve enternasyonalist solun Türk örgütlerinin Yahudi düşmanlığını ve faşistlerin mitingleri kullanmaya çalışmalarını eleştirmelerine ise tek kelimeyle değinilmemekte, enternasyonalistlere »Antisemitik sol« karalaması yapılmaktadır. Reformist sol işte buna da ortak olmaktadır.

Bırakın Marksist öğretiyi, Romalı şair Vergil'in yaklaşık iki bin yıl önce yaptığı »şeylerin nedenlerini tanımak« uyarısını dahi kaale almayan reformist Alman solu, hükümete ortak olma hayalleriyle emperyalist devlet aklının kendisini zehirlemesine izin veriyor. Aslında bu, partiye hâkim olan akımların uzun zamandır dayattıkları ve NATO'yu, müdahale savaşlarını, yayılcılığı ve askeri-sınai kompleksin çıkarlarını parti programına yerleştirme çabalarının devamı olan bir süreçtir. Görüldüğü kadarıyla iç politikada Sahra Wagenknecht'in sağcı popülizmi ile dış politikada Transatlantikçi yaklaşımlar parti çizgisini belirleyen faktörler olmuşlardır. Parlamentodaki yegâne »barış partisi« olmakla övünen Sol Parti, bir zamanların »pasifist partisi« olan Yeşillerin izini takip etmektedir. Ancak yolun sonunda ne olacağını görmek için Yeşillere değil, SPD'ye bakmak yeterlidir. Oy ve üye kaybı şimdiden bunu göstermektedir.

»Ateşle oynama, elin yanar!«

ABD emperyalizminin Rusya politikaları ve AB'nin ikilemi üzerine

28 Mayıs 2021

Avrupa'daki emperyalist güçler Trump sonrasında güçlü müttefikleri ABD ile olan ilişkilerinde düzelme olacağını ve güvenilir (!) adımlar atılacağını umuyorlardı. Özellikle Avrupa Birliği'nin öncü gücü Alman emperyalizmi Biden yönetiminin Alman sermayesinin Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti konularındaki hassasiyetlerini dikkate alacağını ve ortak çıkarlara önem vereceğini hesaplıyordu. Ancak çok kısa bir süre içerisinde bu umut ve beklentiler suya düştü. Biden yönetimi Trump'ın »America first« politikasını aynen, ama daha yumuşak söylemle devam ettireceğini kanıtladı. Dahası siyasi temsilcilik nezdinde Transatlantikçiler güç kazanarak, Almanya ve dolayısıyla AB'nin karşı karşıya kaldığı ikilemin çözümünü zorlaştırdılar.

Transatlantikçi sermaye fraksiyonlarının en önemli siyasi temsilcileri hâline gelen Alman Yeşiller partisinin bu yıl yapılacak Federal Parlamento Seçimlerinden sonra yeni Federal Hükümetin (büyük veya küçük) ortağı olmasının kesinleşmesi, Almanya'nın dış politikasında Rusya düşmanı söylemlerin ağırlık kazanmasına neden oluyor. Zaten böylece SPD'li Dışişleri Bakanı Heiko Maas'ın Rusya karşıtı kampanyası, Yeşillerin üst düzey temsilcilerinin açık desteği ve baskısıyla hız kazanmış oldu. Yeşillerin Şansölye adayı Annalena Baerbock'un »AB Rusya'ya karşı sert yaptırımlar uygulamalıdır« açıklamasından sonra, partinin Eş Başkanı Robert Habeck Mayıs sonunda gerçekleştirdiği Ukrayna ziyaretinde, »Batılı ülkeler Ukrayna'ya acilen silah yardımı yapmalı ve Ukrayna'yı en kısa sürede NATO'ye üye olarak kabul etmelidir diyerek, yakılan ateşe körükle yaklaşmaktan çekinmediğini gösterdi. Yeşiller nasıl NATO'nun Yugoslavya'ya yönelik saldırı savaşına öncülük ettilerse, şimdi de Rusya'ya yönelik savaş tehditlerine önderlik etmeye çalışmaktadırlar.

Çelişen çıkarlar ve Rusya

Başta Almanya olmak üzere, Avrupalı emperyalist devletler içerisinde saldırgan bir Rusya düşmanlığının ağırlık kazanması, ABD ile AB çıkarlarının her zaman örtüşmediğini bilen Rusya Federasyonu tarafınca uzun bir süre belirli bir »anlayışla« karşılanmaktaydı. Rusya Federasyonu kendilerine yönelik saldırganlığın asıl sorumlusunun ABD emperyalizmi olduğundan ve Almanya ile AB'nin bağımsız davranamadıklarından hareket ederek, AB ile diyalogun sürdürülmesinden yanaydı. Ancak diplomatik girişimlerinin Batılı ülkeler tarafından yanıtsız bırakılması, ekonomik yaptırımların uygulanması ve Ukrayna ile Suriye'de olduğu gibi jeopolitik ataklarda bulunulması, Rusya Federasyonu'nun da sert ve belirgin reaksiyon göstermesine neden oldu. Hatta Dışişleri Bakanı Sergei Lawrow, »Rusya, Avrupa Birliği ile olan iletişimini belirli bir süre için dondurmaya hazır« olduğunu söyleyerek, Batılı ülkelerin yaptırımlarına karşı yaptırımlarla yanıt vereceğine dikkat çekmişti.

Aslına bakılırsa uzun vadede Avrupa açısından Rusya Federasyonu ile barış içinde yan yana yaşamaktan başka gerçekçi bir alternatif yok. ABD açısından ise bu öncelikli bir opsiyon değil. Tam tersine, ABD emperyalizminin hâlâ yürürlükte olan ve dış politikasını belirleyen »Rusya'yı NATO üyesi ülkelerle kuşatma stratejisi«, Avrupa ile Rusya Federasyonu arasındaki gerilimlerin artarak sürmesini gerekli kılıyor. ABD'nin bu stratejisinin bir diğer hedefinin de Almanya ile Rusya Federasyonu'nun yakınlaşmalarının engellenmesi olduğu gerek Berlin'de gerekse de Moskova'da iyi biliniyor.

Moskova, her ne kadar Almanya ve AB'nin Suriye ve Ukrayna'daki jeopolitik girişimlerinin kendi politikalarına karşı olduğunu görse de gene diplomatik ilişkilerin karşılıklı çıkarların dikkate alınarak devam ettirilmesi gerektiğini savunuyor. Buna karşın, özellikle Almanya'nın ABD tarafında ivmesi artırılan baskılara giderek daha az dayanabildiğini de görüyor. Rusya ile ilişkilerin bozulmaması taraftarı olan Avrupalı sermaye fraksiyonları siyaseten zemin kaybederken, toplumsal desteklerini

artıran Transatlantikçi Yeşiller partisi ABD emperyalizminin açık savunucusu rolünü kabul ederek, sonunda somut askeri çatışma tehlikesini içeren tandansları körüklemeye devam ediyor. Görüldüğü kadarıyla hükümet ortağı olabilmek için, bırakın partinin kuruluş sürecindeki pasifist ilkeleri, emperyalist yayılmacılığa sahip çıkarak her türlü barışçıl değeri çöpe atan Yeşiller, emperyalist burjuvazinin birinci sözcüsü olmaya hazırlanıyorlar. Ve tekeli burjuvazinin temsilcilerinin burjuva basınına verdikleri demeçlerden de Yeşillerin bu rolü yeterince oynayabileceklerine inanıldığı görülmekte.

Gelişmelerin Türkiye dış politikasına etkisi

Hâlihazırda Almanya'nın dış politikasında Rusya karşıtı söylemin güçlenmesi, aynı zamanda Almanya'nın hamisi olduğu AKP-Saray-Rejiminin de dış politikasını belirliyor olacaktır. Gerçi Rusya gerek Libya'da gerekse de Suriye'de Türkiye ile belirli bir eşgüdüm içerisinde hareket etmektedir, ancak iç ve dış politikada açık bir şekilde sırtı duvarda olan AKP-Saray-Rejiminin NATO çizgisine geri dönmesinden de rahatsızlık duymaktadır.

Aslına bakılırsa Rusya Federasyonu'nun genel olarak Türkiye ile olan ilişkilerinin muğlak bir rota izlediği söylenebilir. Bunu özellikle Karabağ ihtilafında gözlemlemek mümkündür. Türkiye ihtilafa Azerbaycan'ın yanında katılarak, Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın dediği gibi »uluslararası arenada özne olma« hedefinin altını çizmişti. Üstünlüğü bir bakışla Türkiye'nin bu müdahalesinin Rusya'nın aleyhine olduğu söylenebilir. Ancak Rusya açısından, Putin yönetimi her ne kadar Kafkasya'nın »istikrarsızlaşmasını« bir tehlike olarak görse de asıl önemli olan Ermenistan'daki »Batı yanlısı« olarak tanımlanan Paşinyan hükümetinin zayıflatılmasıydı. O açıdan AKP-Saray-Rejiminin Azerbaycan-Ermenistan çatışmasına müdahil olması, Rusya Federasyonu tarafından 2018'den sonra tekrar Kafkasya'da etki alanı kazanılmasına yardımcı bir faktör olarak kabul gördü. AB'nde Türkiye'den Kafkasya bağlamında »zorlu ve tehlikeli partner« olarak bahsedilmesi doğrudan bununla bağlantılıdır.

Rusya Federasyonu için Türkiye'nin önemi büyük. Bu biliniyor. Salt Suriye ve Libya'daki eşgüdüm açısından değil, bilhassa Rus filosunun Akdeniz'e geçişini sağlayan Boğazlar açısından. »Montrö Boğazlar Sözleşmesinin« kritik bir dönemde tartışmaya açılmasını işte bu gerçekler ışığında değerlendirmek gerekir.

Manivela olarak Ukrayna

Türkiye'nin Rusya karşıtı pozisyona çekilmesi için Ukrayna'nın uzun zamandır manivela görevi gördüğü NATO çevrelerinde de açık olarak ifade ediliyor. Ancak Ukrayna AKP-Saray-Rejimi için de büyük önem taşımakta – özellikle Türkiye'nin askeri-sınai kompleksinin geliştirilmesi açısından. Erdoğan'ın eski danışmanlarından ve bugün Federal Alman Hükümetine ait »Politika ve Bilim Vakfında« (SWP) görev yapan Suat Kınıklıoğlu'nun doğru tespit ettiği gibi, »Ukrayna silah sanayi Türkiye'nin iştahını açıyor«. Türkiye ve Ukrayna, Erdoğan'ın »aile şirketi« olan Bayraktar İHA ve SİHA'ları konusunda sıkı iş birliği içerisinde. Örneğin ortak üretilecek olan büyük bir SİHA'nın motorunu Ukrayna üretecek ve geri kalanı Türkiye'de tamamlanacak. Ayrıca Türkiye'nin yabancı lisansla üretmek istediği »Altay« saldırı tankının motorunun ortaklaşa üretilmesi üzerine görüşmeler devam etmekte. Ukrayna Türkiye'den dört savaş gemisi (Korvet) satın alırken, Türkiye de Ukrayna'dan hava savunma sistemleri almaya hazırlanıyor. Böylelikle iki ülke Avrupa ve Rusya'ya olan bağımlılıktan kurtulmaya çalışıyorlar.

Türkiye ve Ukrayna'nın Karadeniz'in militaristleştirilmesi ve NATO güçlerine açılması konusunda da benzer yaklaşımları var. O nedenle Avrupalı emperyalistler ile ABD Türkiye'yi Rusya karşıtı pozisyona çekmek için özellikle Ukrayna kartını oynuyorlar. AKP-Saray-Rejimi buna yatkınlık gösteriyor olsa da – ki bu şekilde (aynı Polonya ile olan ilişkilerinde olduğu gibi) Biden yönetimiyle olan ilişkilerinde yumuşamayı hedeflemektedir – ancak Rusya karşıtı pozisyona geçmenin getireceği tehlikelerin de iyi farkında. Çünkü Moskova'nın sadece Suriye'de atacağı tek adımla Türkiye'nin bölgedeki çarklarını hareketsiz bırakabileceğini biliyor. Bu yüzden yalpalıyor ve her tarafa yaranmaya çalışıyor. Özcesi, Türk dış politikası ne NATO içindeki stratejik partnerleri ne de tekil iş birliğinde olduğu Rusya Federasyonu ve İran gibi ülkeler açısından güven sağlayamıyor.

Tehlikenin yeni boyutları

Tüm bu gelişmelerin yanı sıra geçenlerde »Newsweek« dergisinde çıkan bir haber, Rusya karşıtlığının yarattığı tehlikenin yeni boyutlarına ışık tutuyor. Derginin, TASS Haber Ajansı tarafından da teyit edilen, ama nedense (veya bilinen nedenlerden dolayı) Avrupa burjuva medyasında pek dikkate alınmayan haberine göre, ABD yeni tür bir »Gladio örgütü« oluşturmaya çalışıyor. ABD Kongresi'nin kontrolü altında olmayan ve – şimdilik – 60 bin özel tim personelinden oluşan bir gizli ordu hâlihazırda dünya çapında gizli operasyonlara katılıyor. »Newsweek« yıllık bütçesi 1 milyar doları aşan bu gizli ordunun şimdiden CIA'nin dünya çapında gizli operasyonlarda kullandığı personel sayısını katladığını bildiriyor. Özellikle haber alma ve siber uzay alanlarında uzmanlaşan ve faaliyetlerini genişleten örgüt, oluşturduğu 130'dan fazla özel güvenlik şirketi sayesinde Pentagon'un ABD Kongresi'nden herhangi bir izin almadan ve dolayısıyla kamuoyundan gizli sayısız operasyon gerçekleştirmesine olanak sağlıyor. Henüz diğer NATO üyesi ülkelerde de benzer yapılanmaların olup olmadığı konusunda herhangi bir bilgi basına sızmış değil. Ancak gerek Gladio tarihi gerekse de Türkiye'de hâlâ faal olan Kontrgerilla pratiğine bakarak, önümüzdeki yıllarda »Extralegal« faaliyetlerin dünya çapında artacağını varsayabiliriz. Muhtemelen Türkiye bu faaliyetlerin merkezi operasyon alanlarından birisi olacaktır.

Öyle ya da böyle; ABD emperyalizminin uzun vadeli stratejik yönelimi, içerisinde Avrupa'nın ve Türkiye'nin de bulunduğu geniş bir coğrafyayı yangın yerine çevirmeye aday görünüyor. 1989/1990 karşı devriminden bu yana mütemadiyen devam eden sürece baktığımızda, Noam Chomsky'nin »olası bir nükleer savaşın ocağının« Avrupa-Rusya sınırında olduğu tespitinin ne denli haklı olduğunu görebiliriz.

Sonuç yerine

Tarihsel gelişmeler bize savaş tehlikesinin asıl sorumlularının emperyalist cepheye yer alan güçlerin olduğunu, kanıtlarıyla beraber göstermektedir. Savaş örgütü NATO özellikle 1990'lı yılların sonundan itibaren gerilimleri yaratan ve derinleştiren ateşi sürekli olarak körüklemiştir. 1999 yılında AB'nin açık Rusya düşmanı üye devletleri olan Çek Cumhuriyeti, Macaristan ve Polonya'yı üyeliğe kabul eden NATO, Rusya Federasyonu'nun tüm uyarılarına rağmen 2004 Mart'ında Bulgaristan, Estonya, Letonya, Litvanya, Romanya, Slovakya ve Slovenya'yı NATO üyeliğine alarak ordu birliklerini tehdit unsuru olarak AB – Rusya sınırına konuşlandırmıştı. Ardından, 2008'de George W. Bush »Ukrayna'nın NATO üyesi yapılması, ABD'nin çıkarıdır« açıklamasını yaparak, Rusya'yı kuşatma stratejisinin bir sonraki adımına işaret etmişti. Ve her yıl tekrarlanan »NATO Defender Europe« askeri tatbikatlarıyla Rusya Federasyonu »hedef ülke« hâline getirildi.

Nihâyetinde tüm bu adımlar Rusya Federasyonu'nun reaksiyon göstermesini ve karşıt stratejiler geliştirmesini tetikledi. 2008 Ağustos'unda Gürcistan'ın başlattığı Kafkasya Savaşında belirleyici rol oynayan ve NATO girişimlerini geri püskürten Rusya Federasyonu, Rusya ile siyasi, kültürel ve iktisadi açıdan sıkı bir bağlantıda olan Ukrayna'nın NATO'ya üye edilmesini başarıyla engelledi. Ukrayna NATO üyesi yapılsaydı, Rusya donanmasının kendi Hinterlandındaki hareket alanı tamamen sınırlandırılacaktı. 2014'te de beklenen oldu ve Kırım halk oylamasıyla Rusya Federasyonu'nun parçası hâline geldi. Bu, NATO'nun Rusya Federasyonu'nu da içeren Avrupai bir güvenlik mimarisi yerine, birliklerini Rusya sınırına konuşlandırmasının beklenen ve anlaşılır bir sonucu olarak görülmelidir.

Putin yönetimi bunun ötesinde Doğu Ukrayna'daki Halk Cumhuriyetlerinin Ukrayna'dan ayrılmasını destekleyip, askeri güçlerini sefer etmesi sonucunda Ukrayna'nın NATO üyeliğini olanaksız kıldı. Rusya Federasyonu'nun bu adımları BM Şartı ve uluslararası hukuk temel alındığında elbette tartışılabilir adımlardır, ancak bu tartışmayı en son yapabilecek olanlar on yıllardır BM Şartını ayaklar altına alarak dünya çapında çatışmaları, müdahale ve vekalet savaşlarını körükleyen, geniş coğrafyaları istikrarsızlaştıran Batılı emperyalist güçlerdir.

Sonuç itibarıyla Rusya Federasyonu elindeki nükleer cephanesi, başta Almanya olmak üzere Avrupa ülkelerinin tedarikine muhtaç olduğu doğal gaz kaynakları ve Kafkasya-Balkanlar-Ortadoğu üçgenindeki etki alanlarıyla kolay yutulur bir lokma olmadığını kanıtlamıştır. Putin yönetimi Batıya ve açık bir şekilde AKP-Saray-Rejimine »ateşle oynama, elin yanar« mesajını vermiştir.

Transatlantikçilerin baskın olacağı bir Federal Hükümet yönetimindeki Alman emperyalizminin ve onun güdümünde, ama bir türlü »Birlik« olma yeteneğini gösteremeyen Avrupa Birliği'nin bu mesajı nasıl okuduklarını ve mesaja hangi yanıtı vereceklerini yakında göreceğiz. Bu yanıtın, Rusya Federasyonu ile karşılıklı bağımlılıklar ve ABD emperyalizminin şantajvari baskıları nedeniyle kolay ifade edilemeyeceğini şimdiden öngörebiliriz. Sırtı duvarda olan ve mafya devletine dönüşmüş AKP-Saray-Rejiminin durumunun ise çok daha vahim olduğunu söylemek dahi gereksizdir.

Mafya mı, Gladio mu?

30 Mayıs 2021

Hâlihazırda Türkiye’de yürütülen »devlet-mafya« tartışmaları hız kaybetmeyecek gibi görünüyor. Ancak tartışmaları »meşru devlet – gayrimeşru mafya« düzleminde yürütmek, asıl sorunun köküne inmeyi engellemekte ve egemen söylemin dezenformasyonu ile bilinçli hedef şaşırtmayı desteklemektedir. Halbuki, sadece Türk devleti değil, genel olarak kapitalist devletlerde ve bilhassa kriz dönemlerinde egemenlerin doğrudan kontrolleri altında olan gizli yapılanmalar ve suç örgütlerinin yardımıyla »düzeni« korudukları biliniyor. O açıdan »devlet mafyalaşıyor« söylemi yanıltıcıdır.

Söylemek istediğimizi iki örnekle açalım: Ukrayna’daki »Maidan Meydanı« çatışmalarında ve Odessa’da sendikacıların yakılarak öldürülmesinde neofaşist grupların oynadıkları rol burjuva medyasında bile yer almıştı. Daha 2014’te İtalya’daki bir internet sitesi bu olaylarda İsrail ordusunda özel tim elemanı olarak görev yapmış ve çeşitli yargısız infaza karışmış personelin, Ukraynalı neofaşistleri 2006’da Estonya’daki bir NATO karargahında CIA elemanlarıyla birlikte eğittiklerini ortaya çıkarmıştı. Darbe esnasında yaralanan İsrailli »uzmanlar« da bizzat İsrail’de tedavi edilmişlerdi. Yani Ukrayna’daki paramiliter neofaşist gruplar doğrudan NATO, CIA ve MOSSAD tarafından oluşturulmuşlardır.

Diğer bir örneği kısa süre önce »Newsweek« dergisinde yayınlanan haberde okuyoruz. Buna göre Pentagon’a bağlı, yıllık bütçesi 1 milyar dolara yakın ve 60 bin özel tim elemanından oluşan bir gizli ordu hâlihazırda dünya çapında çeşitli operasyonlar gerçekleştiriyor. Para trafiğini kurulan 130’dan fazla özel şirketle örgütleyen, haber alma ve siber uzay alanlarında da faaliyet yürüten bu gizli ordu ABD Kongresi’nin kontrolü altında değil. Moda deyimle söylersek, bu »gayrimeşru yapı« derginin iki yıl süren hummalı araştırması sonucu ortaya çıkarılmış. »Newsweek« bu gizli ordunun personel sayısı açısından CIA’nin dünyanın muhtelif coğrafyalarında operasyon yürüten elemanlarının sayısını şimdiden katlamış durumda ve 60 bin olarak verilen sayının aslında çok daha fazla olduğunu bildiriyor. Almanya’daki, Nazilerle ilişkileri belirlenen KSK yapısına bakarak, muhtemelen diğer NATO ülkelerinde de benzer yapılanmaların mevcut olduğunu söyleyebiliriz.

Bu iki örnekten, eski »Gladio« tarihinden ve Türkiye’de hâlâ faal olan Kontrgerilla pratiğinden hareketle, Sedat Peker’in ifşalarının sadece buzdağının tepesini gösterdiği ve asıl sorumlunun taşeron olarak kullanılan suç örgütleri değil, bizzat devletin kendisi olduğu sonucu çıkartabiliriz. O açıdan bugünlerde sıkça kullanılan »Bu pisliği devrim temizler« sloganının, içi boş bir söylem olmadığını, aksine yegâne çözüm yolunu gösterdiğini kavramamız gerekmektedir. Türkiye ve Kürdistan’da yürütülen kirli savaş pratiği, antidemokratik uygulamalar, düşman ceza hukuku, yargısız infazlar ve daha nicesi, yozlaşmış ve »mafyalaşmış« siyasetin pisliği değil, kapitalist devletin değişmeyen realitesidir. Ve bu pisliği ancak devrim, ancak sosyalizm temizleyebilir, gerisi laf salatasıdır.

Çürümüş şeyler...

6 Haziran 2021

Bilinen deyimdir: »Çürümüş bir şeyler var Danimarka devletinde...« Shakespeare'in tam 420 yıl önce kaleme aldığı Hamlet adlı trajedisinde Marcellus'a söylediği bu cümle, uzun zamandır kokuşmuşluğu, yozlaşmışlığı, bozulmuşluğu, kısacası sinsice yolunda gitmeyen şeyleri betimlemek için kullanılmaktadır. Gerçi Türkçe çevirilerde »Danimarka Krallığında« diye geçer, ancak asıl kastedilen »devlettir« ve cık oturmaktadır. Günümüze dönersek: Evet, Danimarka devletinde – artık siz bunu Avrupa olarak okuyun – çürümüş çok şey var. Çürüyenlerin başında da burjuva demokrasisi gelmekte.

Geride bıraktığımız haftada Danimarka parlamentosunda, hem de sosyal demokratların öncülüğüne, sözüm ona »demokratik değerleri« külliyen bitiren ve Avrupa'daki ırkçı-faşist hareketlerin bugüne kadarki tüm söylemlerini bir çırpıda meşrulaştıran bir yasa tasarısı kabul edildi. Yasa iltica başvurusunda bulunanların bundan itibaren, dosyaları karara bağlanana dek AB sınırları dışında, üçüncü bir ülkede tutulmalarını öngörüyor. Sadece bu da değil! Başvuruları kabul edilse dahi, tutuldukları üçüncü ülkede kalabilecekler, reddedilmesi durumunda ise bu ülkeden dahi kovulabilecekler. Yani yeryüzünün lanetlileri refah coğrafyalarına ulaşamayacaklar bile. Daha önce de ırkçı düzenlemeler ile göze batan Danimarka böylelikle Avrupa için örnek ülke olacak. Gerçi AB Komisyonundan »endişeli« olunduğuna dair bazı açıklamalar geldi, ama diğer AB üyesi ülkelerin de benzer uygulamalara yöneleceklerinden hareket edebiliriz.

En son, »yerlilerin azınlıkta olduğu mahalle kalmamalıdır« diyerek ırkçı çoğunluk toplumunu popülist söylemlerle kucaklamaya çalışan Sarah Wagenknecht'in Alman reformist solunun »en önemli« siyasetçilerinden sayıldığını düşünürsek, Avrupa'daki reformist solun Danimarkalı »kameradlarının« açtığı yoldan ilerleyeceklerinin gayet mümkün olduğunu söyleyebiliriz. Eğer Avrupa'nın sınırlarına kurulan görünen-görünmez duvarlar yükseltilip, tampon ülkeler sınır korumasına çekilecekse, bunu reformist solun yapacağından emin olabiliriz.

Burjuva demokrasisinin çürümüşlüğüne kanıtlayan yasa, sendikal hareket ile toplumsal ve siyasal solun ehlileştirilmesi sonucunda olanaklı olabilmektedir. Devrime olan inancını yitirmiş, enternasyonalizmi muğlak bir »insan hakları« söyleminden ibaret sanan, emperyalist yayılmacılığın »nimetlerinden« faydalanmakta beis görmeyen ve her türlü sosyalizm deneyini »totalitarizm« diye karalayan bir »sol« olduğu müddetçe de emperyalist burjuvazinin işi her zaman kolay olacaktır. Demek ki çürüyen sadece burjuva demokrasisi değil, en başta reformist sol ve sermayenin partneri olan Avrupa sendikal hareketidir. İşin garibi, burjuva demokrasisini çürümüşlükten kurtarmak, kapitalizmi aşmayı amaçlayan radikal solun, komünistlerin sırtına yüklenmiştir. Onlar bu görevi çürüyen cesedi tarihin çöplüğüne atmak ve insanlığın kurtuluşu için yegâne çözüm olan sosyalizmi kurmak için üstlenmişlerdir – henüz zayıf olsalar da. Çünkü tarihin çarkları, tökezleyerek olsa da hep ileriye doğru dönmektedir.

G7, BRICS, Quad...

13 Haziran 2021

Burjuva medyasına bakılacak olursa, bugün Cornwall'de sona erecek olan G7-Zirvesi »21. Yüzyılın uluslararası ilişkilerinde belirgin bir dönüm noktasını« marke etmiş olacak. Zirvenin sahiden de belirgin bir dönüm noktası olacağı şüphe götürmüyor, zira Biden yönetimi altındaki ABD emperyalizmi Çin Halk Cumhuriyeti'ne (ÇHC) yönelik saldırganlığını kurmakta olduğu yeni ittifaklarla artıracak. Aynı zamanda da şimdiye kadar ÇHC konusunda hayli çekimser tavır takınan Alman sermaye fraksiyonlarını planlara katılmaya daha çok zorlayabilecek.

Dünya çapındaki stratejik rekabetin merkez üssü hâline gelmiş olan Hint-Pasifik bölgesi üzerinde oluşturulacak askeri ve ekonomik hakimiyet Biden yönetimi tarafından birincil öncelik olarak görülmekte. Zaten bu nedenle Trump dönemindeki tüm stratejik yaklaşımlar rafa kaldırılarak bir »Pasifik NATO'su« oluşturulmaya çalışılmaktadır. Anımsanacağı gibi, Biden daha göreve gelir gelmez, »kritik teknolojiler için gerekli olan hammaddelerin güvenli tedarik zincirlerini tek başımıza koruyamayız« tespitini yapmış ve Avustralya, Hindistan ve Japonya ile birlikte oluşturulan »Quadilateral Security Dialogue«, kısaca Quad'ın (bunu Dörtlü Çete olarak okuyabilirsiniz) militaristleştirilmesine hız kazandırmıştı.

Avustralya ve Japonya'nın ABD ile olan askeri ilişkilerinin derinliği biliniyor. Yeni olan Hindistan'ın ÇHC'ne açık tavır alarak bu iş birliğine katılmasıdır, ki Fransa ve Britanya'nın deniz kuvvetlerini bölgeye göndererek Quad girişimlerine destek çıkmaları, Pasifik sularının daha da ısınmasına ve gerilimlerin artmasına neden olacaktır.

Cornwall'de gerçekleştirilen G7-Zirvesinin bir diğer hedefi, resmi olarak açıklanmamış olsa da Brezilya-Rusya-Hindistan-ÇHC ve Güney Afrika tarafından kurulan ve »BRICS« olarak adlandırılan iş birliği platformunun zayıflatılması ve nihâyetinde dağıtılmasıdır. Zirveye Hindistan'ın yanı sıra Güney Afrika'nın da katılmış olması, bu planların çoktan uygulanmaya sokulduğunu göstermektedir.

G7 alternatifi olarak tasarlanan BRICS içindeki çatlaklar ne zamandır büyümekteydi zaten. Hindistan-ÇHC arasındaki ilişkiler bozulmuş, Brezilya'daki ırkçı-faşist Bolsonaro yönetimi BRICS'e ilgisiz kalmıştı. Bu durumda Rusya ve ÇHC'nin tek başlarına BRICS'i ayakta tutmaları zorlaşmakta. Bu yıl Hindistan'da yapılması planlanan 13'üncü BRICS Zirvesinin belirsiz bir zamana ertelenmesi de bunun işaretidir.

O açıdan Biden yönetiminin daha G7 Zirvesi başlamadan hedefleri açısından bir hayli başarılı olduğu söylenebilir. Şimdi önemli olan nokta, ÇHC konusunda çekimser kalan Alman emperyalizminin »doğru« çizgiye çekilmesidir. Görüldüğü kadarıyla aynı tarihlerde Federal Parti Kurultayını gerçekleştiren ve iktidar ortağı olmaya hazırlanan Transatlantikçi Yeşiller bu görevi halletmeye gönüllüler. Alman Yeşilleri, açık Rusya düşmanı yaklaşımları ve ÇHC'ne yönelik saldırgan tavırlarıyla ABD emperyalizminin AB içindeki en güvenilir partneri olmuşlardır. Yeşilleri hâlâ »sol« cepheye görenler ne kadar yanıldıklarını yakında anlayacaklardır.

»Kürdistan'ı savunmak!«

20 Haziran 2021

Ana akım burjuva medyasında olmasa da bir yerlerde okumuşsunuzdur: Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden 150 insan hafta başında »Defend Kurdistan«, yani »Kürdistan'ı savunmak!« başlığı altında bir girişim başlattılar. Girişimin ana amacı işgali ve olası »kardeş kavgasını« engellemek olarak açıklanmıştı. Bu anlamlı girişim bugün, İzmir HDP binasına yapılan ve Deniz Poyraz'ı katleden saldırıdan sonra kanımızca farklı bir anlam kazanmıştır. Daha doğrusu kapsamı genişlemiştir.

Kürdistan'ı savunmak sadece bir coğrafi alanı veya herhangi bir devletsel/örgütsel yapıyı savunmak değildir artık. Kürdistan'ı savunmak pozisyon almak, yerini belirlemektir: Ya Deniz Poyraz'ın, HDP'nin, Kürt halkının ve dolayısıyla tüm ezilen ve sömürülen sınıfların yanında olacaksınız, ya da faşizmin, egemen sınıfların tarafında! Ya – en azından – parlamenter demokrasinin, hukukun üstünlüğü ve kuvvetler ayrılığı ilkelerinin tesis edilmesi için ayağa kalkacaksınız, ya da faşizmin baskısı altında rejime diz çökecek, savaş aygıtının cephanesi hâline geleceksiniz. Ya direnecek ve değiştireceksiniz ya da boyun eğip esareti kabul edeceksiniz. Başka bir alternatifiniz kalmamıştır artık.

Kürdistan'ı savunmak sadece Kürt halkının ve dostlarının görevi değildir. Hatta komünist, sosyalist veya devrimci olmanıza bile gerek yok. Savaşa, sömürüye, talan ve yolsuzluklara, baskı ve işkenceye, yargısız infazlara ve hukuksuzluklara karşıysanız, bu sizin görevinizdir. Eğer »insanım ve insanca yaşamak istiyorum« diyorsanız, Kürdistan'ı savunmak zorundasınız. Çünkü Kürdistan bugün »ya barış ya savaş«, »ya demokrasi ya faşizm«, »ya özgürlük ya da esaret« anlamına gelmektedir. Karar sizin. »Tarafsız« kalmanın ne anlama geldiğini de artık kendiniz anlayın.

Kürdistan'ı savunmak Avrupa demokrasi, emek ve barış güçlerinin, Avrupa'da yaşayan komünistlerin, sosyalistlerin ve devrimcilerin de birincil görevidir. Çünkü Türkiye ve tüm Kürdistan'da yürütülen kirli savaş aynı zamanda Avrupa'daki emperyalist güçlerin, göçmen ve emek düşmanı ırkçı-faşist hareketlerin, neoliberal hükümetlerin, uluslararası tekellerin de çıkarına yürütülmektedir. Kirli savaş aynı zamanda bir NATO savaşıdır; Kontrgerilla bir NATO aygıtıdır. Emperyalist yayılcılığa ve Avrupa'nın militaristleştirilmesine karşı çıkanlar için alternatifler bellidir: Ya Kürdistan'ı savunacak, barış için bedel ödeyenlerin yanında yer alacaksınız, ya da emperyalist burjuvazinin ve savaş aygıtı NATO'nun tarafında olacaksınız.

Hiç bu kadar berrak olmamıştı: Kürdistan'ı savunmak işçi ve emekçilerin, köylülerin, işsiz ve emeklilerin, çevrecilerin, insan hakları savunucularının, kadın ve LGBTİ+ hareketlerinin, Hristiyan'ı, Sünni'si, Alevi'si, Yahudi'siyle dindar yoksulların, bölge halklarının, demokratların, devrimcilerin, komünist ve sosyalistlerin çıkarıdır. Çünkü özgür bir Kürdistan emperyalizmin, bölge egemenlerinin, faşizmin, burjuvazinin çıkarlarına karşıdır. Kavga, çıkar kavgasıdır. Ya bu tarafında olacaksınız kavganın ya da özgürlüğün düşmanlarıyla kavganın karşısında!

Yeniden Talibanistan

4 Temmuz 2021

Afganistan'da yaklaşık 20 yıl süren emperyalist işgal sonrasında yeni bir çatışmalı sürecin başlayacağı şimdiden görünüyor. ABD ve NATO'nun ülkedeki en büyük askeri yapılanması olan Bagram Üssünün boşaltılması ve NATO askerlerinin büyük bir bölümünün ülkelerine geri döndürülmeleriyle işgalin resmi sonu başlatılmış oldu. Son NATO Liderler Toplantısında kararlaştırıldığı gibi, sadece başkent Kabil'de geçiş sürecini desteklemek ve havalimanını korumak için az sayıda NATO askeri bırakılacak. Bilindiği üzere havalimanını koruma görevi, 2001'den bu yana işgali destekleyen Türkiye'ye bırakıldı.

Ülke ise görüldüğü kadarıyla yeniden Taliban'a bırakılıyor. ABD öncülüğündeki işgal güçleri ve Taliban arasında uzun zamandır yürütülen »barış« görüşmelerinde yabancı terör gruplarının Afganistan'dan çıkartılması konusunda uzlaşma sağlanmıştı. ABD ve NATO açısından bu uzlaş, işgalin hedefine ulaştığı söylemi için gerekli. Taliban'ın iktidarı yeniden tam ele geçirene dek bu uzlaşya uyacağından hareket edilebilir. Sonrasında, ülkeyi tamamen kontrolü altına aldıktan sonra ise ne olacağı meçhul.

Kanımızca zaten önemli olan da bu değil. Bir kere NATO'nun ve ABD'nin Afganistan'a komşu ülkelerde ve bölgede konuşlandırdıkları İHA, SİHA ve özel birlikler, olası sorunları (!) hızlı müdahalelerle çözmek için hazır bekletilecekler. Kaldı ki, Brown University'nin hesaplamalarına göre 20 yılda sadece ABD'ne 2,26 trilyon dolara mal olan savaş ve işgal politikası yeni NATO stratejisi için gerekli görülüyor. İkincisi ABD ve Avrupa kamuoyunda işgalin devam ettirilmesine karşı büyük bir kamuoyun tepkisinin oluştuğu uzun zamandır biliniyor. Üçüncüsü ve asıl belirleyici olan ise NATO güçleri ile NATO'ya üye olmayan müttefik güçlerin jeopolitik rekabetin gerekli gördüğü coğrafyalara yoğunlaştırılması zorunluluğudur.

G7-Zirvesi ve NATO Liderler Toplantısında görüldüğü gibi, ABD emperyalizmi Rusya Federasyonu ile Çin Halk Cumhuriyeti'ne karşı yürüttüğü saldırgan politikasına müttefiklerinin desteğini aldı. Biden yönetimi ustaca ABD emperyalizminin Rusya'yı kuşatma ve ÇHC'ni geri püskürtmek etkisizleştirme stratejisini NATO stratejisi hâline getirebildi. Zaten Obama döneminden bu yana kalıcı ve pahalıya mal olan uzun süreli işgaller yerine, müttefiklerine görev devretme ve taşeron güçleri yetkilendirme ile Rusya Federasyonu ile ÇHC'nin etki alanı sayılan coğrafyalarda farklı çatışmalar ve ihtilaflar yaratma politikasını yerleştirmeye çalışan ABD emperyalizmi, Afganistan işgalini müttefiklerinin onayıyla sonlandırarak bu yolda önemli bir ilerleme kaydetmiş oldu.

Peki, geriye ne kaldı? 241 bin insan yaşamını yitirdi. Sadece son on yılda 7.800 çocuk öldürüldü, yaklaşık 18 bini sakat kaldı. 4 milyon insan yurt içinde, 3 milyon ise yurt dışında mülteci oldu. Yoksulluk oranı yüzde 60'ı aştı, ülke altyapısı olduğu gibi çöktü. Buna karşın işgalci güçlerin 2001'de gerekçe gösterdikleri hiçbir hedefe ulaşamadı. Başarısız, dolayısıyla anlamsız olan bu savaş sonunda 2001 öncesi koşullar tekrar oluştu, yeniden Talibanistan kurulmuş oldu.

Yangın yeri

Emperyalist zirveler sonrasında Ortadoğu – Kafkaslar – Balkanlar Üçgeni Temmuz 2021

Cornwall'de gerçekleştirilen G7 – Zirvesi, ardından Brüksel'deki NATO Liderler Toplantısı ve ABD Başkanı Biden'in yaptığı görüşmeler sonrasında, merkezinde Türkiye'nin bulunduğu Ortadoğu – Kafkaslar – Balkanlar Üçgeni yeni çatışmalara gebe kaldı. Türkiye'deki faşist MHP destekli AKP-Saray-Rejiminin geleceğini belirleyecek olan bu çatışmaların bölgeyi gerçek anlamda yangın yerine çevirmesi büyük bir olasılık. Aslında Türkiye ve bölge ülkelerini doğrudan etkileyecek olan gelişmeler daha büyük bir resmin, yani emperyalist-kapitalist dünya düzeninin içinde debelendiği krizler ortamının bir parçası. Ancak bu gerçeğe rağmen Ortadoğu – Kafkaslar – Balkanlar Üçgeni dünya çapındaki iktisadi, siyasi ve askeri gelişmeler açısından olumsuz etkide bulunacak bir faktör olarak kalmaya devam ediyor. Türkiye'deki AKP-Saray-Rejimi de bu bağlamda her türlü »günahı« işlemeye hazır bir işbirlikçi aktör konumunda – toplumsal desteği zayıflamış, iç ve dış politikada sırtı duvarda ve devlet aparatı içinde/egemen sınıflar arasında yeni müttefikler arayan ve tam da bu zorlukları nedeniyle her şeyi göze alan tehlikeli bir aktör olarak. Gerek ABD emperyalizmi gerekse de Avrupalı emperyalist güçler rejimin mutlak sadakatle istenilen biçimde kullanıma hazır kıvama geldiğini gördüler ve NATO Zirvesinde askeri-siyasi ve ekonomik desteklerinin karşılığında yerine getirmesini istedikleri »görevleri« vererek, rejimin daha tehlikeli hâle gelmesini sağladılar.

Açık faşist diktatörlüğe dahi hazır olduğunu kanıtlayan AKP-Saray-Rejimi şüphesiz bölge halkları, ezilen ve sömürülen sınıflar için son derece tehlikeli bir rejimdir. Ancak karşı karşıya kaldığı durumun, yarattığı büyük tehlikelerin yanı sıra, aynı zamanda Türkiye'deki ve bölgedeki ilerici güçler açısından bazı fırsatları içerdiğini söyleyebiliriz. Barışçıl ve demokratik bir gelişme yolunun önünü açabilecek bu fırsatları tanımlayabilmek için, önce genel resme bakarak bir durum değerlendirmesi yapmamız gerekiyor.

Değişim havası mı esiyor?

Biden yönetiminin işbaşına gelmesinden bu yana burjuva basınında sürekli uluslararası politikada olumlu bir değişim havası esiyormuş gibi haberler yayınlanıyordu. G7 ve NATO Zirvelerinde de benzer bir resim sergilenmeye çalışıldı. Aslına bakılırsa emperyalist güçler ve kurumları açısından herhangi bir değişim söz konusu değil. Elbette Biden selefi Trump gibi patavatsız bir tavır sergilemiyor, ancak o da belirgin olan çıkar çelişkilerini gizleyemiyor.

Gene de son zirvelerde belirli bir – kırılan – uzlaşıya varıldığı söylenebilir. Bir kere öncü emperyalist güçler savaş aygıtları olan NATO'ya ortak çıkarların ve uzlaşıların koruyucusu olarak sahip çıkmaktadırlar. Ve görüldüğü kadarıyla NATO'nun, dolayısıyla emperyalist saldırı savaşları ve işgallerinin maddi yükünün paylaşılması konusunda anlaşılabilir. Bunlarla birlikte ABD'nin »Rusya'yı NATO üyesi ülkelerle kuşatma strateji« NATO askeri yapılanmasının yeni düzenlenmesi ve özellikle Baltık bölgesi ile Karadeniz ülkelerine konuşlandırılmasıyla NATO stratejisi hâline getirildi. Bu uzlaşma ve anlaşmalar bir tarafta Avrupalı NATO üyesi ülkelerde, ama özellikle Almanya'da Transatlantikçilerin güçlenmesi, diğer taraftan da Biden yönetiminin verdiği »güven« ve istikrarlı iş birliği vaatleri sonucunda gerçekleşebildiler.

Ancak kamuoyuna verilen birliktelik resmi de ABD emperyalizmi ile Almanya ve Fransa arasındaki ciddi çıkar çelişkilerinin üstünü örtmeye yetmedi. Biden yönetiminin tüm vaatlerine rağmen Trump döneminde başlatılan »Önce Amerika« politikasını belirli bir yumuşak söylemle devam ettirmesi, askeri güçlerini Ortadoğu'dan çekerek Pasifik Bölgesine yönlendirmesi, Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) ile olan ticaret savaşını kızıştırması ve Rusya Federasyonu'nu düşman ilân etmesi

Almanya ve Fransa öncülüğündeki Avrupa'nın ekonomik çıkarlarına ve uzun vadeli stratejik hedeflerine ters düşüyor. Ama Avrupa buna rağmen, çıkarlarını koruyabilecek askeri güce erişemediğinden ABD emperyalizmine göbeğinden bağımlı ve Biden yönetimi ile uluslararası politikada iş birliğine mahkûm. Tersinden de bir bağımlılık söz konusu, çünkü ABD emperyalizmi Afrika, Akdeniz ve Ortadoğu'daki Batı hegemonyasının korunması ve olası »sorunların çözümü« için gerekli olan görevleri Avrupalı müttefiklerine ve bölgedeki işbirlikçilerine devretmek zorunda.

İşte bu karşılıklı bağımlılıklar ve verili koşulların yarattığı zorunluluklar, aralarında var olan tüm çelişkilere rağmen, ABD ve Avrupa'yı NATO çerçevesinde birlikteliğe zorlamaktadır. Kaldı ki emperyalist-kapitalist dünya düzeninin devasa meydan okumaları karşısında birlikte hareket etme zorunluluğunun yanı sıra, emperyalist güçleri birbirlerine bağlayan ortak çıkarlar mevcudiyetlerini hâlâ korumaktadırlar. Bu ortak çıkarlara güvenen Biden yönetimi karşılıklı anlaşmalara dair verdiği vaatler ve Avrupa'nın ABD ordusuna korunma garantisi sayesinde NATO Zirvesinde müttefiklerini yanına çekerek, kamuoyuna »birlik resminin« verilmesini sağlayabildi. Burjuva medyasında yapılan yorumlarda bu »birlik resmi« olumlu görülmekle birlikte, Avrupalı hükümetler arasında hâlâ Trump politikalarına geri dönüşün olacağına dair kaygıların var olduğu da belirtiliyordu. Nihâyetinde arka planda birikmeye devam eden çelişkiler henüz çözülebilmüş değiller.

NATO Konseptinin etkileri

NATO'nun Liderler Toplantısında kabul ettiği »2030 Stratejik Konsepti« hiç kuşkusuz Ortadoğu-Kafkaslar-Balkanlar Üçgenindeki gelişmeleri doğrudan olumsuz etkileyecek. Çünkü NATO Konsepti öncelikle Rusya Federasyonu'nu »askeri hedef« hâline getiriyor ve dolayısıyla Rusya Federasyonu'nun bu üçgende etkisi alanını kısıtlamayı hedefliyor. Son dönemde gerek Karadeniz'de gerekse de Baltık ülkelerinin Rusya sınırında gerçekleştirilen askeri tatbikatlar, Rusya Federasyonu tarafından provokatif eylemler olarak değerlendiriliyor, ki haksız da değil. Örneğin en son Britanya'nın bir savaş gemisiyle Kırım sularında Rus ordusunu reaksiyon göstermeye zorlayan provokasyonunun hemen ardından, 28 Haziran'da ABD ve Ukrayna öncülüğünde 32 savaş gemisi ve 40 savaş uçağının katıldığı »Sea Breeze 2021« deniz kuvvetleri tatbikatı gerçekleştirildi. Bu tatbikata yenilenen NATO Stratejik Konsepti gereğince henüz NATO üyesi olmayan ülkeler de katıldı. Avustralya, Brezilya, BAE, Fas, Güney Afrika, Japonya, İsrail, Pakistan, Tunus ve Senegal'in asker gönderdiği bu tatbikat, her yıl gerçekleştirilen »Defender Europe« tatbikatının hemen ardından başlatıldı. ABD emperyalizmi böylelikle NATO ve NATO üyesi olmayan müttefiklerle Rusya Federasyonu'nu sürekli baskı altında tutmaya ve Karadeniz'de hakimiyeti ele geçirmeye çalışmaktadır.

Aynı şekilde ABD'nin askeri güçlerini Ortadoğu'dan çekerek Pasifik Bölgesine yönlendirmesinin de Ortadoğu-Kafkaslar-Balkanlar Üçgeninde olumsuz etkileri olacaktır. Daha önce de yazdığımız gibi, ABD emperyalizminin Pasifik Stratejisinin temel hedefi başta Güney Çin Denizi olmak üzere, Hint Okyanusu ve Pasifik'te deniz nakliyat yollarını kontrol altına almaktır. ABD-ÇHC ticaret savaşının kızışmasının temel nedeninin bu hedef olduğunu söyleyebiliriz. Hindistan, Avustralya ve Japonya ile bir »Pasifik NATO'su« oluşturmaya çalışan ABD, bu bütünsel yaklaşımlarıyla Rusya Federasyonu ve ÇHC'ni sınırlayacak güce erişmek istemektedir. Ve başta Almanya olmak üzere, Avrupa'daki emperyalist burjuvaziler arasında Transatlantikçi fraksiyonların güç kazanmasıyla Biden yönetiminin hareket alanı daha da açılmaktadır. Bilhassa Almanya'da açık Rusya düşmanı ve ÇHC'nin geri püskürtülmesine yönelik söylemleriyle Yeşiller Partisinin 2021 Eylül'ünde yapılacak Federal Parlamento Seçimlerinin ardından hükümet ortağı olma olasılığının artması, Avrupa'nın daha da militaristleştirilmesine ve ABD planlarının daha çabuk uygulamaya sokulmasına neden olacaktır. Neticede Rusya Federasyonu'na yönelik saldırgan politikanın Avrupalı NATO üyeleriyle NATO üyesi olmayan ülkelere devredilmesi, ABD'nin Pasifik'teki girişimlere yoğunlaşmasını kolaylaştıracaktır.

Bu gelişmelerin Ortadoğu-Kafkaslar-Balkanlar Üçgeni üzerindeki etkilerine gelince, şöylesi bir öngöründe bulunmak olanaklıdır: Bir kere başta bu üçgen olmak üzere, dünya çapındaki farklı ihtilaf bölgelerinde çatışmalar ve savaşlar hız kazanacaktır. İkincisi Baltık Denizi ve Karadeniz sürekli gerçekleştirilen askeri tatbikatlarla sıcak savaş tehdidini artıran militarist bölgeler hâline gelecektir. Üçüncüsü, Akdeniz ve Kuzey Afrika, Ortadoğu, Kafkaslar ve Balkanlar Almanya ve Fransa

öncülüğündeki AB askeri güçlerinin cirit attığı, bölgedeki işbirlikçi ülkeleri kışkırttıkları bir ihtilaflar bölgesine dönüşecektir. Kısacası, Rusya Federasyonu ile ÇHC'nin dünyanın muhtelif coğrafyalarındaki etki alanlarını sınırlandırmak isteyen emperyalist güçler Ortadoğu-Kafkaslar-Balkanlar üçgeninde taşeron güçlere yetki devredecek, etnik ve dinsel çatışmaları körükleyecek ve nihâyetinde burada da aynı dünya çapında olduğu gibi, silahlanma bütçelerinin yeni rekorlar kırmalarını sağlayacaklardır. Sonuç itibarıyla bu gelişmeler sadece Akdeniz ve Karadeniz'i değil, tüm dünyayı yangın yerine çevirebilecek bir tehdit potansiyeline dönüşmektedir. Çünkü hedef tahtasına konulan RF ve sınırlandırılmak istenen ÇHC, ellerindeki nükleer cephanelere olan güvenleriyle sert yanıtlar vermekten çekinmeyeceklerdir.

Peki, ya Türkiye?

Bilindiği gibi Türkiye, başta Almanya olmak üzere Avrupalı emperyalist güçler ve ABD emperyalizmi açısından yaşamsal önem taşıyan bir coğrafyanın merkezinde durmaktadır. Bu coğrafya, yani Ortadoğu-Kafkaslar-Balkanlar Üçgeni üzerinde hakimiyet sağlanması ve sürekli kılınması için Türkiye'deki egemen sınıflar ve onların siyasi temsilcileri emperyalist güçlerin vazgeçilmez ortakları konumundadırlar. Türkiye'nin Karadeniz ve Kafkaslara, Ortadoğu ve Orta Asya'ya açılan bir köprü olmasının yanı sıra, Hazar Denizi Havzasının ve Ortadoğu'nun doğal gaz ve petrolünü Avrupa'ya taşıyan boru hatlarının geçtiği bir enerji tedarik ve nakliyat merkezi olması, ülkeye emsalsiz bir jeopolitik-jeoekonomik-jeostratejik önem kazandırmaktadır. Bu gerçek ise Cumhuriyetin kurulduğu günden bu yana Türkiye'deki erk sahipleri tarafından hep koz olarak kullanılmış, 1980 sonrasında Türkiye tekeli burjuvazisinin emperyalist emellerini kamçılamıştır – ki bu konuda Ortadoğu'nun hammadde kaynakları ile piyasalarına açılan kapı olarak Kürdistan kilit rol oynamaktadır.

12 Eylül darbesiyle güçlü sınıf düşmanı ile devrimci güçleri nötralize ederek neoliberal birikim rejimini inşa eden tekeli burjuvazi, ülkenin 1923'ten beri kangren hâline gelmiş ve çözölememiş tüm sorunlarını egemenlik araçları olarak kullanarak, iktidara gelen bütün siyasi temsilcilerine sabit bir çerçeve içinde hareket serbestisi tanımıştır. O açıdan faşist MHP destekli AKP-Saray-Rejiminin, 12 Eylül dahil, tüm seleflerinin doğrudan devamcısı ve tekeli burjuvazinin emperyalist emellerinin taşıyıcısı olduğunu söyleyebiliriz.

Bu tespitimizi birörnekle açalım: 1997 Kasım'ında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı »Açık Denizlere Doğru« başlıklı bir strateji belgesi yayınlamıştı. Belgede, »Ege Denizi, Karadeniz ve Akdeniz Türkiye açısından yaşamsal önem taşımaktadırlar. Hazar Denizi, İran Körfezi, Kızıldeniz ile Cebelitarık'ın Atlantik yaklaşma suları TSK'nin ilgi alanlarıdır« denmekteydi. Gerek bu belgeyi gerekse de Yeni Yüzyıl gazetesinin 17 Mart 1998 tarihli nüshasında yayımlanan »Küresel Ordumuz« yazısının içeriğini, AKP-Saray-Rejiminin »Mavi Vatan Doktrini« ile karşılaştırdığınızda, arada herhangi, bir fark bulamazsınız.

Askeri ve sivil bürokrasisi, burjuva partileri, hükümetleri ve sermaye sınıfıyla Türkiye egemenleri her zaman aynı ajandayı takip etmekte ve emperyalizmin sadık işbirlikçiliğini sürdürmektedirler. Bu işbirlikçilik ilişkisi doğası gereği zikzaklı bir çizgi izlemekte ve konjonktürel duruma göre farklı gerilimlere yol açmaktadır. Ancak bu gerilimler ve Türkiye'deki erk sahiplerinin birbirleriyle çelişen söylemleri, Türkiye'nin askeri, siyasi ve iktisadi olarak kopmaz biçimde emperyalizme bağımlı olduğu gerçeğini değiştirmemektedir.

Nitekim AKP-Saray-Rejimi son NATO Liderler Toplantısında sadakatini ve işbirlikçiliğe devam etmek istediğini göstermiştir. Rejim bizzat Başkanı üzerinden Afganistan'da NATO bekçisi olmayı kendisi önermiş ve NATO'nun yenilenen Stratejik Konseptinin gerekli gördüğü tüm görevleri gönüllü üstleneceğini deklare etmiştir. İç ve dış politikada sırtı duvarda olan AKP-Saray-Rejimi şüphesiz bu şekilde Batılı müttefiklerinin askeri, siyasi ve iktisadi desteğini alabileceğini hesaplamaktadır ve alacaktır da. Bilhassa Alman emperyalizmi AKP-Saray-Rejiminin en önemli destekçisi olarak kendisini göstermektedir. Alman devleti, Merkel'in bir hükümet açıklamasında yaptığı »Türkiye'yi desteklemek ulusal, stratejik ve ekonomik çıkarlarımızın gereğidir« söylemini devlet aklı hâline getirmiştir. Her ne kadar Alman emperyalizminin Avrupa'daki en önemli partneri olan Fransa ile Türkiye konusunda belirli gerilimleri olsa da, Almanya'nın Türkiye'deki egemen sınıflara yönelik destek politikası bu gerilimlere kurban edilemeyecek önemde ve aynı zamanda NATO politikaları açısından da

sürdürülmesi gereken ivediliktir. Kaldı ki, geçenlerde rejimin destekçisi faşist MHP ile Türkiye kapitalizminin en örgütlü ve emperyalist-kapitalist dünya düzeniyle en uyumlu sermaye kesimlerini temsil eden TUSİAD arasında gündeme gelen gerilimde görüldüğü gibi, Türkiye'deki tekелci burjuvazi bu desteğin sürdürülmesi için gereken baskıyı da yapmaktadır. Dolayısıyla AKP-Saray-Rejimi Ortadoğu-Kafkaslar-Balkanlar Üçgeninde NATO'nun ve emperyalist güçlerin stratejik yönelimleri çerçevesinde üstlendiği görevleri yerine getirecek, karşılığında da onların açık askeri, siyasi ve iktisadi desteğini almaya devam edecektir.

Ancak bunun da ağır sonuçlara yol açacağı şimdiden söylenebilir. Bir kere rejim en başta Kürdistan'ın dört parçasında savaşı kızıştırarak ve işgal politikalarına hız verecektir. Savaş ve işgal politikaları ülke içinde faşizan uygulamaların artması ve toplumsal bölünmenin derinleşmesiyle paralel yürüyecektir. Aynı şekilde Kafkaslarda, Karadeniz'de ve Suriye'deki çatışmacı yaklaşımların ve Rusya-İran karşıtı saldırganlığın artacağından da hareket edebiliriz. Gene bu saldırganlık rejimin sırtı duvarda olduğu gerçeğini değıştirmiyor. Ve asıl görevin Türkiye işçi sınıfının devrimci güçleri ile Kürdistan Özgürlük Hareketine düştüğü gerçeğini de. Eğer onlar farklı direniş ocakları arasında köprü kurma ve ortak çıkarlar için ortak mücadeleyi örme basiretini gösterebilirlerse, işte o zaman Kürdistan, Türkiye ve Ortadoğu için umutlu bir yolun önü açılabilir. Bölge halkları, ezilen ve sömürülen sınıflarının barışçıl ve özgür geleceğı bu basirete bağlıdır.

Almanya'da neler oluyor?

11 Temmuz 2021

Berlin'de gazeteci Erk Acarer'e saldırılması, sadece Türk devletinin on yıllardır Almanya'da sistematik bir biçimde farklı yapılanmalar örgütlemesini ve bunlar üzerinden Türkiye kökenli muhalif güçleri hedefine koymasını değil, aynı zamanda Alman devletinin de böylesi saldırı ve yargısız infazların sorumlularından olduğunu kanıtıyor. Alman devleti bir kez daha, kimi Türkiyeli liberalin umduğu gibi »demokrasi havarisi« olmadiğini, aksine faşist MHP destekli AKP-Saray-Rejiminin en önemli destekçisi olduğunu göstermiştir. O açıdan Almanya'daki Kürdistanlı ve Türkiyeli muhalifler verilen bu gözdağı karşısında öz savunma fikri üzerine düşünmeli ve gereğini yapmalıdırlar.

Erk Acarer'e saldırı, Kürdistan ve Türkiye kökenli Alman parlamenterlere yönelik ölüm tehditlerinin savcılıkça kovuşturulmaması veya milletvekillerinin seyahat özgürlüğünün engellenmesinde olduğu gibi, Almanya'daki son gelişmeler zincirinin halkalarından birisidir ve önümüzdeki olumsuz sürece yönelik bazı ip uçları vermektedir. Alman devleti, Pandemi koşullarının ayyuka çıkardığı eşitsizlikler, güvencesizlikler ve belirsizlikler ortamında toplumsal rıza üretiminin zorlaşmasına demokratik ve sosyal hakların daha da budanmasıyla yanıt vermeye çalışmaktadır.

Bu çerçevede önce oluşan toplumsal huzursuzluğu sorunların asıl kaynağına yönelik kitlesel direnişe dönüştürebilecek ilerici, devrimci-demokrat hareket, parti ve yayın organlarının hareket alanlarının kısıtlanması amaçlanmaktadır. Küreselleşme karşıtı Attac örgütünün finansman olanakları elinden alındıktan sonra, önce Alman faşizminin kurbanlarının kurduğu antifaşist VVN-BdA örgütü, ardından da devrimci dayanışma örgütü »Rote Hilfe« (Kızıl Yardım) derneğinin kamu yararlılıkları silinerek maddi baskı altına alındılar. Hemen peşinden de sosyalist gazete »junge Welt« sınıflı toplum gerçeğini dile getiren Marksist dünya görüşü nedeniyle »anayasa düşmanı« ilân edildi. Alman devleti böylelikle herhangi bir toplumsal etkisi olmadığını iddia ettiği devrimci, sosyalist ve antifaşist kesimleri kriminalize ederek karalamaya başladı.

Şimdi ise, 1933'te Alman faşizminin yasakladığı, savaş sonrasında 1956'da Adenauer hükümetinin kapattığı KPD'nin ardılı olarak 1968'de kurulan Alman Komünist Partisi DKP bürokratik üçkâğıtçılıkla siyasi faaliyetten menedilmeye çalışılıyor. »Bankaların ve tekellerin iktidarına karşı. Bu ülkedeki insanların ezici çoğunluğu için!« şiarıyla Federal Parlamento Seçimlerine katılacağını ilân eden DKP, karar Anayasa Mahkemesince onanırsa, fiili yasakla karşı karşıya kalacak. İnsanın sorası geliyor: »Madem toplumsal etkisi yok, o halde neden burjuva hukukunun en ağır yaptırımını uygulanıyor?« diye.

Kısacası Alman devleti, genlerine dek işlemiş antikomünizmi ile emperyalist zirveler sonrası yeni dönemin yayılmacı savaşlarına katılmak için »vatan cephesini« rızaya uygun hâle getirmeye çalışıyor, 150 yıllık sadık işbirlikçi ortağı olan Türkiye egemenlerine, Ortadoğu-Kafkaslar-Balkanlar Üçgenindeki görevlerini yerine getirmeleri için, desteğini sürdürmeye devam ediyor.

Antikomünizm cenneti

18 Temmuz 2021

Almanya'daki tekелci burjuvazinin emperyalist cephenin en rafine ve en saldırgan burjuvazisi olduğunu defalarca tespit etmiştik. En kindarı olduğunu da eklemeliyiz. Nitekim Almanya'daki son gelişmeler bu tespitlerimizi bir kez daha teyit etmektedir. Almanya'nın dünyanın en zengin ülkelerinden birisi olmasına, emperyalist-kapitalist dünya düzeninin içinde debelendiği çoklu kriz ortamıyla diğer ülkelerden nispeten daha rahat baş edebilmesine ve toplumsal direniş potansiyellerini istedikleri yöne kanalizere edebilmelerine rağmen, tarihlerinin belki de en zayıf konumunda olan Alman komünistlerine bir nebze tahammül edemeyen bir burjuvaziyle karşı karşıyayız.

Tarihin sonu geldi, sınıf savaşları bitti safsatasını bizzat yalanlayan Alman burjuvazisidir. Devlet aparatının olabildiğince gericileştirilmesi, demokratik ve sosyal hakların budanması, yukarıdan dayatılan sınıf savaşı ile ezilen ve sömürülenlerin tarumar edilmesi ve saldırgan yayılmacılığı körükleyen militarizm el ele gelişirken, hatta kapitalizm dünya çapında mutlak egemenliğini ilân etti denilirken; akademide ve bilim dünyasında eleştirel bilimsel düşüncenin zerresi kalmamış, sendikal hareket ile reformist sol işbirlikçi hâline getirilmiş, ırkçı-faşist partiler rehabilite edilmişken, gene de kadim düşmanından korkan bir sınıftır Alman burjuvazisi.

O nedenle polis salahiyyet yasaları sertleştirilmekte, kontrol mekanizmaları genişletilmekte, yürüyüş ve miting hakları kısıtlanmakta, muhalif medyaya, bilhassa sosyalist basına karşı hukuksal adımlar ve ticari tedbirlerle baskı uygulanmakta, ırkçı-faşist saldırganlar mahkemelerce cezasız serbest bırakılırken, antifaşist örgütlere ağır yaptırımlar uygulanmakta, radikal solculara devlet düşmanı muamelesi gösterilmektedir. Nitekim, geçen hafta da yazdığımız gibi, Alman Komünist Partisi DKP'ye fiili yasak getirilmektedir.

İşte hiç şüphe götürmeyen gerçek burada kendisini göstermektedir: Almanya tekелci burjuvazisi, yaşamın her alanına ve her şeye egemen sınıf olmasına rağmen, korkmaktadır. Çünkü antikomünizm cenneti hâline getirdikleri, emek sömürüsünü pervasızca sürdürdükleri ülkede toplumsal rıza üretiminde zorlanıyorlar artık. Savaş politikalarıyla, körüklenen ırkçılıkla, sömürülen sınıfların birbirlerine düşman edilmesiyle, belirli tavizlerle kontrol altına aldıkları kimlik politikalarıyla, tek sesli hâle getirdikleri medya ve üniversitelerle sürdürebildikleri egemenlik yetersiz kalmaktadır artık. Federal Parlamento Seçimlerine kalan birkaç ay içerisinde bürokratik üçkâğıtçılıklarla, fiili yasaklarla, demokratik güçlere ve antifaşist örgütlere karşı hukuksal yaptırımlar ve polis devleti uygulamalarıyla olası en ufak direnişi daha beşikteyken boğmaya çalışmaları bundandır.

Sorun şu ki, bugün komünistlere karşı kullanılan fiili yasaklamaların, sisteme entegre olmuş ve parlamenter yapılara alınmış reformist sol başta olmak üzere, her türlü demokratik, sosyal, ekolojik ve kimlik mücadelesini yürütenleri tehdit eden bir »Demokles kılıcı« olduğunu görmemesidir.

Tanınma kanalları açıldı...

22 Ağustos 2021

ABD emperyalizminin müttefiklerinin desteğiyle askeri güçlerini Ortadoğu ve Merkez-Güney Asya'dan çekerek, Hint-Pasifik Bölgesine yoğunlaştırmasının dünya çapında yerel ve bölgesel güç ilişkilerini doğrudan etkileyeceğini ve içerdiği tehlikeleri önceki yazılarımızda belirtmiştik. O açıdan Türkiye'nin, Çavuşoğlu'nun açıkladığı gibi, »Taliban ile değişik kanallardan iletişim kuruyor« ve tek NATO ülkesi olarak Afganistan'daki askeri varlığını büyük olasılıkla devam ettirecek olması pek şaşırtıcı bir gelişme değil.

Türkiye'yi »işgal gücü« olarak görmeyeceğini açıklayan Taliban açısından bu durum, her ne kadar NATO Türkiye üzerinden Afganistan'da stratejik bir mevziye sahip olmaya devam edecek olsa da, uluslararası arenada tanınması için önem taşımaktadır. Zaten Batı'nın yeşil ışığının yanı sıra bir taraftan Çin Halk Cumhuriyeti Taliban ile »iyi ilişkiler« kurma adımlarını önceden atmış, diğer taraftan da İran ve Rusya Federasyonu yeni iktidarı tanıyabilecekleri sinyali vermişlerdi.

Bu konstellasyon doğal olarak Taliban'ın hareket alanlarını genişletiyor. Bir kere Doha'da ve gizli görüşmelerde Taliban'a El Kaide veya DAİŞ gibi örgütlere ülkede barınma fırsatı tanımaması koşuluyla yeşil ışık yakan emperyalist güçler »güvence« aldıklarını beyan ettiler. Taliban da salt ülke içi iktidar ile kendilerini sınırlayacaklarını açıklayarak olası bir yeni işgal harekâtı tehlikesini -şimdilik- bertaraf edebildi. Taliban'ın uluslararası düzeyde alt seviyelerdeki bir tanınmayla tatmin olacağı söylenebilir.

Türkiye'nin Afganistan'da asker bulundurması, diğer NATO ülkelerinin Taliban'ı resmi olarak tanımalarına gerek bıraktırmadan geniş enformel iletişim kanallarını açacak, ki bu başta ABD olmak üzere emperyalizmin Hint-Pasifik stratejilerinin yararına olacak. Bununla birlikte Taliban'ın 20 yıl öncesine nazaran daha pragmatist davrandığını ve iktisadi-siyasi ilişkilere açık olacağını tespit edebiliriz. Ancak bu da Taliban'ın karakteristik olarak gerici-baskıcı-köktenci olduğu gerçeğini değiştirmemektedir.

Kaldı ki emperyalist güçler açısından cihatçı terör ihracatından feragat eden Taliban'ın kendi hükümlerlik alanında vahşet uygulayacak olmasının, Batı'daki toplumsal rıza üretimi için gerekli olan demagojik söyleme yaramasının haricinde hiçbir önemi yoktur. Halihazırda Almanya'da Taliban'ın ve Afganistan'daki durumun nasıl Federal Parlamento Seçimlerine malzeme yapıldığını görüyoruz. Bir kez daha mülteciler üzerinden ırkçı iklimi körükleyen burjuva partileri başarılı bir şekilde 20 yıl süren, trilyonlarca dolara ve sayısız yaşama mal olan savaşın ve işgalin feci sonuçlarını çoktan unutturdular bile.

Netice itibarıyla Afganistan'daki gelişmeler emperyalist-kapitalist dünya düzeninin tüm pisliklerini yeniden gün yüzüne çıkarttı – ama aynı zamanda günümüzün meydan okumaları karşısındaki baygınlıklarını da. Temel sorun, »ayaklar baş olmadığı« müddetçe bu pisliklerin, meydan okumaların ve baygınlıkların dünyanın ezilen ve sömürülenlerinin başına bela olmaya devam edecek olmasıdır.

Almanya: Seçimler yaklaşırken...

29 Ağustos 2021

Almanya’da 26 Eylül’de yapılacak olan Federal Parlamento Seçimleri sahiden köklü bir değişime, kimilerinin umduğu gibi, bir “sol” hükümetin işbaşına gelmesine yol açacak mı? Salt anketlere ve yapılan seçim tahminlerine bakarak soruyu yanıtlamak mümkün değil. Her ne kadar anketlerde SPD önde gidiyor olsa da, SPD adayı Olaf Scholz’un Şansölye seçilebilmesi için koşullar pek uygun görünmüyor. Önümüzdeki haftalarda seçimleri irdelemeye devam edeceğiz, ama bu sefer müsaadenizle biz de biraz “falcılık” yapalım.

Seçim akşamı anketlerin haklı çıktığını ve SPD’nin ufak farkla birinci, CDU/CSU’nun ikinci ve sırasıyla Yeşiller Partisinin, FDP’nin, ırkçı-faşist AfD’nin ve Sol Partinin geldiğini varsayalım. Böylesi bir parlamenter bileşim matematiksel olarak SPD öncülüğünde bir hükümet koalisyonunu olanaklı kılıyor. Ancak matematiksel olan her zaman siyasi çoğunluk anlamına gelmez. O açıdan, SPD’nin sürpriz yapacağını öngörenlerin aksine SPD’nin asıl sürprizi muhalefete düşerek yapacağını ileri sürebiliriz.

Neden? Bir kere sol-liberallerin umduğu “sol ittifak”, reformist Sol Parti tüm programatik temellerinden vazgeçse dahi, neoliberal Yeşillerin kabul etmemesi nedeniyle olanaksız. Sol Partinin Yeşillerce kabul edilebilmek için ruhunu teslim etmesi gerekiyor. Peki, SPD-Yeşiller-FDP koalisyonu mümkün mü? Matematiksel olarak evet, siyaseten hayır. FDP’nin iktidara ortak olmak için her şeyi göze alan omurgasızlığı siyasi uyumsuzluğu örtmeye yetmiyor. Scholz’u Şansölye seçtirmek için piyasa radikalliğini kabul etmek, SPD’nin kalan son inandırıcılığını da kaybettirir. Aynı şekilde “ulusal çıkarlar koalisyonu” diye nitelendirilen bir SPD-CDU/CSU-FDP koalisyonu da – ki matematiksel olarak mutlak çoğunluk demektir – CDU/CSU’nun SPD öncülüğünü kabul etmesi olanaksız olduğundan, pek gerçekçi bir alternatif değil. Şu an iktidardaki “Büyük Koalisyon” ise çoğunluğa sahip olamayacak gibi görünüyor.

Peki, o zaman ne olacak? Siyasi güç ilişkilerini, toplumsal kutuplaşmaları, sermaye temsilcileri ile burjuva medyasındaki tandansları temel alarak bakarsak, ufukta bir CDU/CSU-Yeşiller-FDP koalisyonu görünüyor diyebiliriz. Zaten sınıfsal olarak da birbirlerine yakın olan bu partilerin neoliberal uygulamalar, piyasa radikali ve militarist-yayılmacı siyaset açısından herhangi bir doku uyumsuzluğu söz konusu değil. Aksine, tekelci burjuvazinin tam desteğini alabilecek böylesi bir koalisyon, emperyalist-kapitalist dünya düzeninin karşı karşıya bulunduğu meydan okumalar ortamında sermaye için biçilmiş kaftan veya daha doğru bir deyimle, zırh anlamına gelmektedir.

Falcılığa devam edecek olursak; belki böylesi bir durum, yani iktidarda burjuva partileri ve muhalefette “sol” partiler, parlamento temsiliyetini doğru sınıfsal tabana oturtur ve reformist toplumsal ve siyasi solun parlamenter kretinizm üzerine tekrar düşünmesine vesile olabilir. Ama özellikle parlamenter kretenezm üzerine düşünmenin, günümüzün Alman Sosyal Demokrasisi ve Sol Partisi açısından hayal alemine ait olduğunu da vurgulamalıyız.

NATO 2030: Yeni ajanda, yeni savaşlar

Emperyalist savaş aygıtı NATO'nun stratejik konsepti üzerine (Ağustos 2021)

NATO üyesi ÷lkelerin devlet ve hükümet başkanları 14 Haziran 2021'de Brüksel'de olağın zirvelerinden birisi için buluştuktan sonra burjuva basınında bu buluşmanın »olağanüstü sonuçlarının« müjdesi (!) verilmektedir. »Kriz yönetimi« adı altında ve çeşitli »insan hakları« gerekçeleriyle farklı coğrafyalarda savaşlar yürüten ve çatışmalar körükleyen NATO yeni ajandasıyla yeni »koruma« görevlerine hazırlanıyordu. Tüm medya güzellmelerine rağmen bu yılki NATO Zirvesi asıl planlamanın »sistem rekabeti« adı altında Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti'ni (okuma kolaylığı için buradan itibaren »Rusya« ve »Çin« tanımı kullanacağız) hedefine koyan bir stratejik yönelim olduğunu kanıtladı. Zirve, »küresel sistem rekabeti çağındayız« diyen NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg'i »NATO 2030« belgesi temelinde yeni stratejik konsepti hazırlama görevi verildikten sonra sona ermişti.

Başta ABD emperyalizmi olmak üzere, NATO üyesi ÷lkelerin ordu birliklerinin büyük bir bölümünü Afganistan'dan geri çekmesiyle yeni bir dönemin, »küresel sistem rekabetine geçiş döneminin« startı verilmiş oldu. NATO'nun kendi ifadesiyle »kurallara dayalı uluslararası düzenin«, bizim tanımımızla emperyalist-kapitalist dünya düzeninin koruyuculuğunu 21'inci Yüzyıl'da nasıl yapmayı planladığını yıllar öncesinde eski NATO generali ve Alman ordusunun Genel Kurmay Başkanı Klaus Naumann şöyle açıklamıştı: »Gelecek yıllarda iki dünya düzeni modeli, bir yanda Batının kurallara dayalı demokratik düzeni, diğeri yanda da Çin modeli, karşılıklı olarak uyum sağlayamayacaklarından, birbirleriyle rekabete gireceklerdir. Batının modeli insanlara bireysel özgürlük vaat etmektedir. Çin modeli ise bunu yapamıyor. O nedenle dünya, Asya'da vuku bulacak olan yeni bir küresel rekabetin eşiğinde durmaktadır.«

Naumann'ın bunca yıl önce yaptığı tespitler, emperyalist-kapitalist dünya düzeninin süreklilik kazanıp, genişletilmesi ve emperyalist güçlerin dünyanın geri kalanı üzerindeki tahakkümünü koruması için gerekli olan adımların daha o yıllarda planlanmaya başladıklarına işaret etmektedir.

Rusya: Ebedi rakip ve ezeli düşman

2021 NATO Zirvesi başlamadan çok önce Rusya'ya yönelik düşmanca adımlar hızlandırılmış ve kamuoyu görüşünü manipüle etmeye yönelik demagogik söylemler artırılmıştı. Soğuk Savaş dönemlerini aratmayan şiddet ve yoğunluktaki askeri tatbikatlar ve açık düşmanca tavırlarıyla asıl tehdit unsuru olan NATO gerilimlerin suçunu Rusya'ya atmakta ve »Rusya'nın saldırgan tavrı Avrupa-Atlantik Bölgesinin güvenliğini tehdit ediyor« söylemiyle düşmanca tavırlarını gerekçelendirmekteydi. Nitekim süreç sonunda Rusya, Zirve Sonuç Bildirgesinde »taktik ve stratejik nükleer silahları olan düşman« kategorisine sokuldu.

Komünistler açısından Rusya'nın ve Putin yönetiminin savunulacak yanları pek yok elbette, ancak yakından bakıldığında Rusya'nın yaptıkları büyük bütçelerle savaşlar ve çatışmalar körükleyen NATO'nun yaptıklarının yanında devede kulak misali kalmaktadır. Örneğin bütçelere baktığımızda, ABD'nin elindeki nükleer cephaneyi »modernize etmek« ve »potansiyel ilk vuruş senaryosunda etkin olmasını sağlamak« amacıyla Kongre Bütçe Ofisinin 2021-2030 yılları için nükleer silah bütçesini 634 milyar dolara, yani Rusya'nın tüm savunma bütçesinin on katından fazlasına artırması bu tespitemizi kanıtladığımızı görebiliriz.

Rusya'nın, ABD'nin INF-Sözleşmesinden ayrılmasıyla yeniden gündeme gelen kısa ve orta menzilli roketlerin Avrupa'da konuşlandırılmasını sınırlayan bir moratoryum önerisi de 2021 NATO Zirvesinde »inandırıcı teklif olmadığı« gerekçesiyle reddedildi. NATO böylelikle konvansiyonel orta

menzilli roketlerini Avrupa ülkelerinde konuşlandırmaya devam edeceği sinyalini de vermiş oldu.

NATO Zirvesinden verilen bir diğer sinyal de »hibrid saldırı« olarak adlandırılan bir kategorinin otomatikman NATO Sözleşmesi 5'inci maddesi gereğince »ittifak durumu«, yani savaş nedeni olarak kabul göreceğidir. Sonuç Bildirgesinde yer alan »Gerek hibrid bir saldırı gerekse de enformasyon teknolojisi ve iletişim sistemlerine yönelik masif bir siber saldırı NATO üyelerince, konvansiyonel silahlarla yanıtlanabilecek bir ittifak durumu olarak kabul edilir« cümlesi, muğlak söylemler ve belirlenmesi son derece zor kaynaklarıyla olası (belki de kendilerince gerçekleştirilecek) siber saldırıları gerekçe göstererek Rusya'ya savaş açma olanağını vermektedir. ABD Başkanlık Seçimlerini Rusya'nın siber saldırılarla yönlendirmeye çalıştığını iddia eden burjuva basını şimdi de »Almanya'daki seçim sonuçları Rus siber saldırılarının tehdidi altında« biçimindeki başlıklarla gerekli olan toplumsal rızanın alt yapısını hazırlamaktadır. Bu şekilde NATO üyesi ülkeleri sadece 2021'de toplam 1,174 trilyon dolarlık harcamaları gerekçelendirilmektedir. Rusya'nın 2020'deki toplam 61,7 milyar dolarlık savunma bütçesi de tüm eleştirilere rağmen, asıl savaş kışkırtıcılarının kimler olduğunu göstermektedir.

Çin: Coğrafi-teknolojik-ticari sistem rakibi

NATO'nun 2010 stratejik konseptinde pek değinilmeyen Çin, Rusya kadar olmasa da bundan itibaren doğrudan hedefe oturtulmuştur. 2021 Sonuç Bildirgesinde »Çin'in hevesleri ve tavırları ittifakın güvenliği için önemli olan bölgelere ve kurala dayalı uluslararası düzene yönelik sistemik meydan okumalardır« cümlesiyle Çin NATO'nun sistemik rakibi olarak ilân edilmiştir. Görüldüğü kadarıyla da NATO bu sistem rekabetini hemen her alanda keskinleştirmeye kararlı. Ki burada özellikle yapay zekâ başta olmak üzere, yeni teknoloji alanlarında araştırma ve geliştirme bütçelerinin aşırı artırılıp, bunların NATO orduları için kullanıma hazır hâle getirilmesi amaçlanmaktadır. Ve bu çerçevede yeni teknolojileri, bilhassa uydulara olan bağımlılıkları nedeniyle uzay da »NATO üyesi ülkelerin güvenliğini ilgilendiren alan« olarak ilân edilmektedir. Rusya ve Çin yıllardan beri uzayda silah konuşlandırılmasını engelleme antlaşmasının imzalanması için çağrı yapırlarken, NATO tam ters yönde hareket etmektedir.

Çin'in sistemik rakip olarak ilân edilmesinin temel nedenlerinden birisi, uluslararası ürün ticareti ve nakliyatı için yaşamsal öneme sahip olan Hint-Pasifik Bölgesi üzerinde hâkimiyet sağlama çabalarıdır. NATO'nun, dolayısıyla emperyalist ülkelerin bu bölgeye yönelmeleri farklı yoğunluklardaki adımlarla şekillendirilmektedir. ABD emperyalizminin Obama döneminde karar altına aldığı »Pasifik Stratejisiyle« başta Balkanlar-Kafkaslar-Ortadoğu Üçgeni olmak üzere farklı coğrafyaları yakından ve olumsuz etkileyen adımlar hız kazanmıştı (Konuyu önceki bazı yazılarımızda birkaç kez işlemiştik). Ardından Avrupa'daki NATO üyesi ülkelerin genel savunma giderlerine olan katkıları artırılarak ABD'nin Hint-Pasifik Bölgesindeki askeri hazırlıklarının finansmanı kolaylaştırıldı. Bununla birlikte bir nevi »Pasifik NATO'su« oluşturularak, bölgenin öncü güçleri olan Avustralya, Japonya ve Hindistan NATO stratejilerine eklenildiler. Ve nihâyetinde Avrupalı NATO üyelerinin deniz kuvvetlerinin ABD'nin bölgede konuşlandığı donanmasına takviye güç vermesi sağlandı.

Çin'e yönelik adımlarda Avrupalı NATO üyesi ülkelere de önemli görevler verilmektedir. Bu görevleri yerine getirecek kapasiteyi koruyabilmeleri için örneğin Afganistan'daki NATO görevleri Türkiye gibi NATO üyeleri ile diğer bazı işbirlikçi rejimlere devredilmekte. Zaten Çin ve Hint-Pasifik Bölgesi NATO'nun varlık nedenini gerekçelendirmek için yaşamsal önem taşıyan bir coğrafya hâline gelmiştir ve bu coğrafya üzerindeki hâkimiyeti sağlama çabaları ancak öncü emperyalist güçlerce taşınabilecek kapasitededir. Bu nedenle farklı coğrafyalardaki »güvenlik sorunlarının« çözümü taşeron işbirlikçi rejimlere bırakılırken, Rusya ve bilhassa Çin'e yönelik adımlar »patronlarca« üstlenilmektedir.

Burada bir antrparantez açmamız gerekiyor: Çin ve Hint-Pasifik Bölgesi, her ne kadar ABD emperyalizmi ile Avrupalı emperyalist güçleri ortaklaştırıyor olsa da aynı zamanda aralarındaki çıkar çelişkilerini de ortaya çıkartmaktadır. Avrupa, özellikle Alman emperyalizmi Çin'i »geleceğin pazarı ve üretim merkezi« olarak görüp, ticari ilişkilerini genişletmeye çalışmaktadır. ABD'nin baskıyı artırıp, bölge hâkimiyetini ele geçirmeye çalışması ise belirli bir derecede Avrupalı emperyalist güçlerin çıkarları açısından kontrprodüktif etkide bulunmaktadır. ABD bu nedenle Almanya, Britanya ve Fransa'dan kendi Pasifik filosuna destek çıkmalarını isterken, asıl askeri iş birliğini bölge güçleriyle

kurmayı hedeflemektedir. O açıdan NATO'nun Rusya'ya yönelik stratejisiyle, Çin'e yönelik olan strateji arasında önemli farklılıklar söz konusudur. Rusya karşıtlığı konusunda hemen ortaklaşan NATO üyeleri, Çin karşıtlığı söz konusu olduğunda aynı ortaklaşma hızını sergileyememektedirler, ki Hint-Pasifik stratejileri ABD ve Avrupalı NATO üyeleri arasında yeni ayrışmalara yol açabilecek potansiyel taşımaktadır.

Konseptin dayattığı para ajandası

NATO üyesi ülkelerin kendi savunma bütçelerine ayırdıkları devasa meblağlara rağmen NATO'nun merkezi bütçesi (askeri bütçe 1,55 milyar Euro, sivil bütçe 211 milyon Euro'dur) pek büyük önem taşımamakta. NATO'nun merkezi bütçesinde önümüzdeki yıllarda da fazla bir artışın söz konusu olmayacağını öngörebiliriz, çünkü asıl mesele merkezi bütçe değil, ittifakın genel silahlanma harcamalarıdır. ABD, müttefiklerinden 2014'te karar altına alınan »Savunma Yatırım Vaatlerini« yerine getirerek, ulusal savunma bütçelerini yurt içi GSMH'nin yüzde ikisine artırmalarını talep etmektedir. ABD silahlanma giderlerini her yıl önemli ölçüde artırırken, »Yüzde iki« kuralını şimdiye kadar sadece 10 NATO üyesi ülke yerine getirmiştir.

»Yüzde iki« kuralı özellikle Avrupalı NATO üyesi ülkelerin ulusal kamuoylarından ciddi tepkilere ve tartışmalara yol açıyor. Örneğin Almanya halihazırda yurt içi GSMH'nin yüzde 1,53'ünü savunma harcamalarına ayırmaktadır, ki bu dahi ciddi toplumsal tepkilere neden olmaktadır. 2020 yılında 45,2 milyar Euro olan savunma bütçesi »Yüzde iki« kuralının uygulanması durumunda 66,8 milyar Euro'ya yükselecek. Böylesi bir kararın uygulanması ülkedeki tepkileri şüphesiz artıracaktır. Buna rağmen CDU/CSU'nun Şansölye adayı Armin Laschet »imzaladığımız uluslararası antlaşmalara uymak zorundayız« gerekçesiyle Almanya'nın Federal Parlamento Seçimlerinden sonra »Yüzde iki« kuralına uyacağını söyleyerek, silahlanma yarışının hızlanacağı sinyali verdi bile. Hükümet ortağı SPD ile hükümete katılması beklenen Yeşiller partisinin de benzer söylemleri kullanması, yeni Federal Hükümet hangi partilerden oluşursa oluşsun, yeni NATO konseptinin dayattığı para ajandasının tüm NATO üyesi ülkelere geçerli olacağına işaret etmektedir.

Bu para ajandasının Türkiye gibi çoklu krizlerle boğuşan ve borç batağından kurtulamayan NATO üyesi ülkeler açısından hangi sonuçlara yol açacağını burada uzun uzadıya açıklamaya gerek yok. Her halükârda Türkiye'deki AKP-Saray-Rejimi hâlen yürüttüğü ve gelecekte – aynı Afganistan'da olduğu gibi – üstleneceği yeni görevler nedeniyle Türkiye halklarının sırtına şimdiye kadar olduğundan daha fazla yüklenecek ve ülkedeki yoksulluğun daha hızlı yaygınlaşmasına neden olacaktır. NATO görevlerinin getireceği diğer sorunları saymıyoruz bile.

Sonuç yerine

NATO'nun hazırlanmakta olan ve muhtemelen 2022 Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesinde karara sunulacak »NATO 2030 Stratejik Konseptinin« henüz ilân edilmeden yürütülen Üçüncü Emperyalist Paylaşım Savaşını sıcak savaşlara dönüştürme potansiyeliyle tüm dünyayı nükleer çöplük hâline getirmeye hazır bir konsept olduğu son derece aşikâr. Zaten emperyalist güçler »NATO 2030: Yeni bir çağ için birlik« başlığını taşıyan siyaset belgesi ve bugüne dek muhtelif coğrafyalardaki savaş kışkırtıcılıkları ile bunun işaretini çok önceden vermişlerdi. Kaldı ki NATO kurulduğu ilk günden itibaren emperyalizmin savaş aygıtı olduğunu defalarca kanıtlamıştır – Aynı Türkiye ve Kürdistan'da yürütülen kirli savaşın özünde bir NATO savaşı olduğunu kanıtladıkları gibi.

NATO üyesi olmak Türkiye gibi ülkeler açısından her zaman yıkım, iç savaş tehdidi altında yaşamak, komşu ülkelere düşmanlık, toplumsal parçalanmışlık, sosyal-ekonomik ve siyasi krizlerden kurtulamama anlamına gelmiştir. NATO aynı zamanda gericiliğin, ırkçı-faşist iktidarların, militarizmin ve askeri darbelerin en önemli dayanağı olmuştur. NATO Türkiye işçi sınıfı ve Kürt halkı başta olmak üzere, ülkenin, hatta Ortadoğu'nun tüm ezilen kesimleri ve sömürülen sınıfları için zulüm, baskı, işkence, antidemokratik uygulamalar, işkence ve yargısız infazlar anlamına gelmektedir. NATO, AKP-Saray-Rejimini, toplumu atomize eden gericilik ve ırkçılığı, faşizmi olanaklı kılan en önemli dayanaklardan birisidir.

Tüm bu nedenlerden dolayı, sadece Türkiye işçi sınıfının devrimci güçleri ile Kürdistan Özgürlük Hareketinin değil, Türkiye ve Kürdistan'da demokrasiden, hukukun üstünlüğünden, temel hak ve hürriyetlerin engelsiz kullanımından, özgürlük ve eşitlikten, ekolojinin korunmasından yana olan her demokratın, her ilerinin, her aktivistin, kısacası insanım diyen herkesin temel görevlerinden birisi Türkiye'nin NATO üyeliğinden çıkması ve ülkede bulunan tüm NATO üslerinin derhal kapatılması için mücadele vermektir. Hiç kuşkusuz: Emperyalizmin savaş aygıtı NATO'ya hayır demek, günümüzün en ivedi görevlerindendir.

Almanya: Seçimler yaklaşırken (2)

5 Eylül 2021

Federal Parlamento Seçimlerine üç hafta kala anketler muhafazakârların SPD'nin gerisine düştüklerini gösteriyor. CDU/CSU Merkel sonrası için gösterdiği Şansölye adayı ile oy kaybederken, SPD sempati topluyor. Anketlere göre hâlihazırda SPD'nin yüzde 25, CDU/CSU'nun yüzde 20, Yeşillerin 16, FDP'nin 13, ırkçı-faşist AfD'nin 12 ve Sol Parti'nin yüzde 6 oy alması bekleniyor. Bununla birlikte kararsızlar seçmenlerin yüzde 28'ini oluşturuyor. Böylesi bir tablo da yeni hükümetin üç partili bir koalisyonundan oluşma ihtimalini artırıyor.

Koalisyonun hangi partilerden oluşacağı olasılıkları tartışılırken, Almanya'nın kadim antikomünizminin de bu tartışmaları belirlediğini görmekteyiz. Başta Alman sermayesinin amiral gemisi FAZ gazetesi olmak üzere, tüm burjuva basını SPD ve Yeşillerden "Sol Parti ile koalisyon kurmayacakları" garantisini vermelerini talep ederlerken, CDU/CSU tozlu raflarından "Komünizm hayaletini" çıkararak, sadece bir hayalden ibaret olan "Sol İttifakın" ülkeyi batıracağından söz ediyor.

SPD ve Yeşiller ise, sosyal sorunların üstünün örtülemediği bugünlerde toplumsal desteklerini artırmak ve oy tabanlarını genişletmek için hem "istikrar" söylemlerini, hem de "toplumsal adalet" taleplerini gündeme taşıyorlar. Ama aynı zamanda Afganistan, NATO ve Avrupa politikalarında muhafazakârlar ve liberallerle olan fikir birliklerini Sol Parti'ye kabul ettirmek için baskılarını artırıyorlar.

Bu baskıda da başarılı oldukları söylenebilir. En son Federal Ordunun Afganistan görevi ile ilgili olarak yapılan meclis oturumunda Sol Parti'nin meclis grubunu bölmeyi başarabildiler. Özellikle "Hükümet Sosyalistleri" kanadına mensup olan Sol Parti milletvekilleri, partinin savaş ve barış konusundaki programatik yaklaşımlarını bir yana bırakarak "ordumuza yardım eden Afganları kurtarma" gerekçesiyle meclise sunulan önergeye diğer partilerle birlikte evet oyu verdiler.

"Hükümet Sosyalistlerinin" hükümete ortak olabilmek için her türlü şaklabanlığı yaptıkları biliniyor. Şimdi anketlerde ortaya çıkan matematiksel tablonun verdiği cesaretle, Yeşillerin açık, SPD'nin ise üstü kapalı reddettikleri bir "Sol Hükümet" hayali uğruna partiyi bölmeyi göze alabiliyorlar.

SPD 1914'te "Rus işçilerini Çarın mezaliminden kurtarma" gerekçesiyle Savaş Kredilerine onay vermiş ve sınıf hareketini bölen Dünya Savaşının başlamasında büyük rol oynamıştı. Bir zamanlar barış ve ekoloji hareketinin sözcüsü olan Yeşiller ise ilk hükümet ortaklıklarında "İkinci Auschwitz'i engelleme" gerekçesiyle Yugoslavya Savaşının başlatılmasına önemli rol üstlenmişlerdi. Sonuçları biliniyor.

Dünyanın önde gelen bir emperyalist ülkesinde yüzde 6 gibi bir oy oranıyla hükümet ortağı olmak, barışın ve toplumsal adaletin partisi olmaktan vazgeçmekle, emperyalist yayılmacılığın kolaylaştırıcısı olmakla eş anlamlıdır. Nitekim Federal Parlamento'daki yegâne barış partisi olarak görülen Sol Parti'nin güncel oy oranları, geleneksel tabanının güvenini kaybetmekte olduğunu göstermektedir. 26 Eylül seçimlerinin sonuçları kaybın büyüklüğünü ve ne anlama geldiğini ortaya koyacaktır.

Almanya: Seçimler yaklaşırken (3)

12 Eylül 2021

Federal Parlamento Seçimlerine iki hafta kala anketlerdeki sayılar kalıcılışıyor gibi. SPD'nin birinci, CDU/CSU'nun ikinci parti olacaklarını gösteren tablo değişmedi. Yeni hükümetin üç partili bir koalisyonundan ibaret olacağına da kesin gözle bakılıyor. Ancak asıl soru, bu koalisyonun hangi partilerden oluşacağı sorusu. Geçen cuma günü yapılan bir seçmen anketi de soruya net yanıt getirmiyor. Ankete göre SPD, Yeşiller ve FDP'den oluşan bir koalisyonu seçmenlerin yüzde 33'ü onaylıyor. CDU/CSU, Yeşiller ve FDP koalisyonu yüzde 29 onay alırken SPD, Yeşiller ve Sol Parti'den oluşan bir koalisyon seçmenlerin yüzde 28'inin tercihi olarak görünüyor.

Doğal olarak bu tablo CDU ve CSU içerisinde Şansölye adayı Laschet'e yönelik tepkileri artırıyor. Özellikle CSU, "Bavyera Başbakanı Markus Söder daha iyi aday olurdu" söylemlerini daha sık ifade ediyor. İşin ilginç tarafı, Laschet Alman toplumunda yerleşik olan antikomünist yaklaşımları körüklerken, geleneksel antikomünist Söder daha "sosyal" bir söylem kullanarak muhafazakârların "düşük gelire sahip toplum kesimleri lehine siyaset yapması gerektiğini" söylüyor.

Almanya'daki toplumsal öncelikleri dikkate alırsak, Söder'in söylemlerinin karşılığını bulduğunu görebiliriz. Örneğin Alman devlet televizyonu ZDF'in belirli aralıklarla yaptırdığı "Siyaset Panoraması" seçmenler açısından "sosyal adalet" anlayışının oy belirleyici önceliğe geldiğini gösteriyor. Buna göre seçmenlerin yüzde 51'i sosyal adaletin sağlanmasını birincil önemde görmekte. Aynı şekilde seçmenlerin yüzde 39'u iklim korumasının "çok önemli konu" olduğunu düşünüyor. Geçen seçimlerde "günah keçisi" rolü oynatılan mülteci ve göç politikası – şimdilik – seçmenlerin büyük çoğunluğunca "ikincil önemde" görülüyor. Irkçı-faşist AfD'nin oy kaybı bu yaklaşımla açıklanmakta.

Bu toplumsal öncelikleri göz önünde tutan Sol Parti ise dış politikada hiçbir şey söylemeden sosyal politikaları merkezine alan ve daha adil vergilendirme, daha yüksek maaşlar, daha iyi emeklilik, kiracıların ve iklimin korunması için talepleri içeren bir "Acil Siyaset Programıyla" yeni Federal Hükümet için "Ortanın Solu" koalisyonunun gerçekçi bir alternatif olduğunu savunuyor. Böylesi bir koalisyonun oluşması içinse, NATO'dan çıkılması gibi taleplerden vazgeçeceği sinyali veriyor.

Her ne kadar toplumsal öncelikler ve anketlerdeki aritmetiksel olasılıklar "Ortanın Solu Hükümeti" için belirli bir seçmen tabanı oluşturuyor olsa da yeni Federal Hükümeti oluşturabilecek güce sahip değil. Görüldüğü kadarıyla Almanya toplumu verili sermaye egemenliğinin "Yeşillendirilmiş" bir modernizasyonunu yeterli bulmakta. Almanya'daki toplumsal ve siyasal sol gerçek anlamda olan sosyo-ekolojik reformların uygulanması için toplumsal mobilizasyonu asıl önceliği hâline getirmediği müddetçe, bu toplumsal anlayış değişmeyecek gibi görünüyor. 2017 seçimlerinde yüzde 9,2 ile 69 milletvekilini Federal Parlamenta sokan Sol Parti'nin güncel anketlerde hâlâ yüzde 6 civarında görülmesi, bu tespitlerimizi kanıtlamıyor mu?

Almanya: Seçimler yaklaşırken (4)

19 Eylül 2021

Almanya'daki siyasi durum giderek daha belirginleşiyor. 26 Eylül sonrasında hangi koalisyon iktidara gelirse gelsin, Yeşillerin hükümet ortağı olacağına kesin gözüyle bakılıyor. Bu durum ise Türkiye'de ve Almanya'daki Kürdistanlı ve Türkiyeli kimi kesimlerde Almanya-Türkiye ilişkileri bağlamında bazı beklentilere yol açıyor. Özellikle liberal ve sol-liberal kesimlerde Yeşillerin hükümet ortağı olmasıyla Alman devletinin Türkiye politikalarında demokratikleşme ve insan haklarının ağırlık kazanacağı ve AKP-Saray-Rejiminin baskı altına alınacağı düşüncesi dikkat çekiyor. "Sahiden öyle mi olacak" diye sorarak, seçim sonuçlarının Almanya-Türkiye ilişkilerini nasıl etkileyeceğini irdeleyelim.

Öncelikle şu gerçeğin altını çizmek gerekiyor: ikili ilişkiler dahil, her türlü uluslararası ilişki çıkar temellidir. Konjonktürel nedenlerden dolayı bu ilişkilerde kimi zaman gerginlikler söz konusu olsa da belirleyici olan karşılıklı çıkarlardır. Karşılıklı çıkarlar ikili ilişkilerde iş birliği alanlarını genişletir, bu iş birliğini orta ve uzun vadeli hedefler konusunda yeni alanlara taşır ve süreklileştirir. Dış politika o ya da bu liderin güncel söylemine göre değil, çıkarlar temelinde ekonomik ve stratejik hedeflere göre şekillenir.

Bu gerçekten hareketle Yeşillerin koalisyon ortağı olacağı bir Federal Hükümetin Türkiye politikaları nasıl olacaktır? Yeşillerin Türkiye ve Erdoğan konusundaki güncel söylemlerine bakarak Almanya-Türkiye ilişkilerinde köklü bir değişimi bekleyebilir miyiz? AB'nin kimi norm ve değerleri, bilhassa hukuk normları konusunda bazı çıkışlar olasıdır, ancak bunlar zaten Alman devletinin elinde tuttuğu ve kimi zaman kullandığı Şartlı Rehinlerdir. Kaldı ki Şartlı Rehinler de karşılıklı olduğundan birbirlerini nötralize etmektedirler. O nedenle böylesi bir hükümetin (Sol Parti dahil olsa bile) Türkiye politikasını değiştiremeyeceğini söyleyebiliriz.

Neden? Bir kere Alman emperyalizminin Türkiye politikası 150 yıldır aynı sabit çizgide ilerlemektedir. Türkiye Alman sermayesinin çıkarları, orta ve uzun vadeli hedefleri için yaşamsal önem taşımaktadır. Türkiye egemen sınıflarının, AKP-Saray-Rejimi dahil Türk devletinin en önemli destekçisi Alman emperyalizmi olmuştur, olmaya devam edecektir.

İkincisi, Türkiye enerji nakil hatlarının merkezi, mülteci akınlarına karşı tampon ülke ve Ortadoğu ile Kafkaslara açılan kapı konumunu en önemli Şartlı Rehin olarak elinde tutmaktadır. Bununla birlikte, üçüncüsü, Ortadoğu-Balkanlar-Kafkaslar Üçgenindeki değişimler, küresel tedarik zincirleri üzerine süren ihtilaflar, Avrupa'nın yeşil kapitalizmi için atık ve fosil enerji üretimini üçüncü coğrafyalara aktarma gereksinimi, Çin'in piyasalardaki geleceğinin belirlenmesi ve benzer çıkarlar iş birliğine hazır ve askeri-sınai kompleksini geliştiren bir Türk devletini gerekli kılmaktadır. Tüm bu nedenlerden dolayı, Şansölye Olaf Scholz veya Armin Laschet olsun, Alman emperyalizminin Türkiye politikalarında nüans farklılıkları dışında bir değişim beklemek büyük yanlış olacaktır.

Kapitalizmin “yeşillendirilmiş” modernizasyonu

Almanya’da 26 Eylül’de yapılacak Federal Parlamento Seçimleri üzerine Eylül 2021

“Eğer seçimle bir şeyler değiştirilebilseydi, o zaman seçimler çoktan yasaklanmış olurdu” – bu, Kurt Tucholsky’ye atfedilen, ancak muhtemelen 1970’li yıllarda anonim bir Grafitti sanatçısının duvar yazısı olan tespitin günümüz kapitalizmi açısından pek haksız olduğu söylenemez. Gene de sınıflı toplumlardaki gelişmeleri ve parlamento seçimlerinin burjuvazinin sınıfsal tahakkümü için olan önemini açıklamaya yeterli değil. Elbette kusursuz işleyen burjuva demokrasilerinde dahi egemen siyasetin salt seçimlerle değiştirilebileceğine inanmak bir illüzyondan ibarettir. Parlamento dışı toplumsal mücadele, bilhassa işçi sınıfının mücadelesi olmaksızın herhangi bir değişim olanaklı değildir. Ancak seçim süreçleri sosyal, iktisadi ve siyasi güç dengelerini irdelemek, iktidar ilişkilerini ve dolayısıyla sınıf mücadelesinin koşullarını analiz etmek için de birer fırsattır.

O açıdan bu yazımızda 26 Eylül 2021’de yapılan olan Federal Parlamento Seçimlerini değerlendirmeye ve bazı öngörülerde bulunmaya çalışacağız. Yazı seçim tarihinden kısa bir süre önce kaleme alınması ve gazetemizde muhtemelen tam seçim döneminde yayımlanacak olması nedeniyle, öngörülerimizin doğruluğu veya yanlışlarımız hemen tespit edilebileceklerdir.

Asimetrik demobilizasyon

2021 seçimleri ile sona ermekte olan 16 yıllık Angela Merkel döneminin en önemli sonuçlarından birisinin, Almanya’daki toplumsal hareketlerin demobilize edilmeleri olduğu söylenebilir. 1980’li yılların “yeni sosyal hareketlerinin” iklim sorunu ve nükleer enerjiden vazgeçme gibi, tekeli burjuvazinin çıkarlarıyla örtüşen taleplerini soğurup, içlerini boşaltarak programatik söylemine aldığı partisi CDU’yu modernize eden Merkel, orta katmanların büyük bir oranını seçmen olarak kazanabildi. Güçlü çekirdek seçmen potansiyeline güvenerek kutuplaştırıcı bir siyasetten feragat eden Merkel, bu şekilde 1990’lı yıllardan bu yana parti üyelerinin yarısını kaybeden SPD seçmenin oy verme motivasyonunu tüketebildi.

Muhafazakâr kesimler arasında, özellikle küçük ve orta ölçekli sermaye temsilcileri tarafından Merkel’in CDU’yu “sosyal demokratlaştırdığı” eleştirileri yükseltildi. Nitekim Euro Krizi ve 2015 mülteci sorunu neticesinde CDU içinden kopan bazı isimlerin öncülüğünde neoliberal-ırkçı-faşist formasyon olarak “Almanya için Alternatif” (AfD) kuruldu ve parlamenter sistemde yerleşiklik kazandı.

Bununla birlikte Merkel’in asimetrik demobilizasyon stratejisi, 1998-2005 döneminde Yugoslavya savaşı ve Ajanda 2010’a verdikleri onay ile neoliberal-NATO’cu parti olarak rüştünü ispatlayan Yeşillerin CDU’ya yaklaşmasını ve bazı eyaletlerde CDU-Yeşiller koalisyonlarının kurulmasına yol açtı. 2005-2009 döneminde SPD ile ve 2009-2013 döneminde FDP ile koalisyon kuran Merkel, 2013 seçimlerinden sonra tekrar SPD ile “Büyük Koalisyon” kurulmasına ön ayak oldu. 2017 seçimlerinden sonra ise Yeşiller ve FDP ile koalisyon görüşmeleri neticesiz kalınca, Merkel “istikrar” gerekçesiyle yeniden “Büyük Koalisyonun” kurulmasını sağladı. Partiler sisteminde değişimi sağlayan Merkel, son hükümetini de muhafazakâr-liberal bir hükümet için köprü hâline getirdi.

Nüans farklılıkları

Partiler sistemine baktığımızda programatik içerik konusunda CDU/CSU, SPD, Yeşiller ve FDP arasında sadece nüans farklılıklarının olduğunu görebiliriz, özellikle dış politikada. Hepsi NATO’nun güçlendirilmesinden ve silahlanmanın artırılarak devamından yana. CDU/CSU ve FDP silahlanma giderlerinin NATO çapında GSMH’nin yüzde ikisine artırılmasını isterlerken, Yeşiller Federal Ordunun ihtiyaç durumunda güçlendirilmesinden, SPD ise yüzde ikilik meblağ içerisinde kalkınma

yardımlarının sayılmasından yana. AB'nin Almanya'nın dünya gücü olmasına yardımcı bir araç olduğu konusunda hepsi hem fikir. Birlikte Rusya ve Çin'i düşman ilân ediyor, emperyalist saldırganlığı, üçüncü ülkelerin içişlerine karışmayı ve iktisadi yaptırımların çıkarlarının kollanması için silah olarak kullanılmasını savunuyorlar.

Aralarındaki temel farklar (!) ise iklim politikalarında ortaya çıkıyor – o da sadece ekolojik dönüşümün hızı ve giderlerinin kimin cebinden çıkacağı konusunda. CDU/CSU ve FDP kamusal altyapı yatırımları ile ekolojik dönüşümün özel sermayenin çıkarları temelinde gerçekleşmesini isterlerken, Yeşiller ve SPD kamusal yatırımların yetersiz kaldıklarını ve dönüşümün bir nevi “sosyal süspansiyon” ile yumuşatılmasını savunuyorlar.

Yeşiller ve SPD sosyal politikalar konusunda her ne kadar CDU/CSU ve FDP'nin kabul etmedikleri talepleri sıralıyor olsalar da özellikle Pandemi sürecinde ayyuka çıkan temel sorunların çözülmesi konusunda kozmetik rötuşların ötesinde bir öneride bulunmuyorlar. Yukarıdan aşağıya dağılımın örgütlenmesi, krizlerin ve borçlanmanın yükleri ile vergilerin adil dağılımının sağlanması veya sağlık alanında özelleştirmelerin durdurulması ve kiralara üst limit getirilmesi konusunda gerçekçi tek bir vaat dahi söz konusu değil.

Sermayenin beklentileri

SPD ve Yeşiller dahil parlamentodaki burjuva partilerinin politikaları doğal olarak sermayenin beklentilerini yükseltiyor. Zaten egemen sınıflar açısından Şansölyenin kim olacağı belli. Allensbach Enstitüsü'nün iktisat, siyaset ve idaredeki “elitler” arasında yaptırdığı bir ankete göre, 501 üst düzey yöneticisinin yüzde 63'ü Armin Laschet'in Şansölye olmasını istiyor. Bu yöneticilerin yüzde 70'i sermaye temsilcisi, yüzde 21'i siyaset ve yüzde 9'u idare temsilcisi. Yani söz konusu olan, tekелci oligarşinin temsili bir kesiti.

Başlangıçta Laschet'e karşı Friedrich Merz'i destekleyen bu kesimler, sosyal söylem kullanan Bavyera Eyalet Başbakanı Markus Söder'e karşı Laschet'i desteklemek zorunda kaldılar. Laschet de Merz'i kurulacak yeni hükümetin “iktisat ve mali politikalar sözcüsü” ilân ederek borcunu ödedi. Ancak buna rağmen sermaye temsilcileri para bağışlarında önceliği liberallere verdiler ve FDP'nin oy oranlarını artırmalarını sağladılar. Ağustos ayı itibarıyla bu yıl FDP 3,2 milyon Euro bağış alırken, CDU'ya 2,8 milyon bağış yapıldı. Sermayenin para bağışlarından Yeşillere de 1,9 milyon Euro'luk pay düştü.

Böylelikle sermaye kesimlerinin nasıl bir hükümet istedikleri de ortaya çıkmış oldu. Burjuva medyası da sürekli olarak farklı hükümet varyantlarının olanaklı olduğunu ve SPD ile Yeşillerin Sol Parti ile koalisyon kurabileceklerini propaganda ederek, gerçekte var olmayan siyasi çeşitlilik demagojisini yaydı, yaymaya da devam ediyor. Gerçekte var olan ise, tüm bu boyalı propagandanın ardında tekелci burjuvazinin doğrudan temsilcileri olan CDU/CSU ve FDP ile siyaseti belirlemekte olduğudur. SPD ve Yeşillere düşen görev ise, işçi sınıfının üst gelir seviyesindekiler ile orta katmanları toplumsal rıza üretiminde tekелci burjuvazinin yanına çekmektir. Hepsini birlikte ve asli görevi hoşnutsuzları milliyetçi kümede toplamak olan ırkçı-faşist AfD ile tekелci burjuvazinin siyasi egemenliğinin garantörüdürler.

Peki, ya sol?

Almanya tekелci burjuvazisi SPD ve Yeşiller ile yedeklediği siyasi temsilciliğine, yaşamın her alanına ve her şeye egemen olmasına rağmen, olası bir sol hükümetten korkmaktadır. Devlet aparatının olabildiğince gericileştiği, demokratik ve sosyal hakların budandığı, akademide ve bilim dünyasında eleştirel bilimsel düşüncenin zerresinin kalmadığı ve sendikal hareket ile reformist solun nötrleştirildiği bir ortamda dahi kadim düşmanından korkan bir sınıftır Alman burjuvazisi. O nedenle belki de tarihlerinin en zayıf konumunda olan Alman komünistlerine bir nebze dahi tahammül edememektedir. Alman Komünist Partisi'ne (DKP) bürokratik üç kâğıtçılıkla fiili yasak getirmeye ve seçimlere katılımını engellemeye çalışmalarının nedeni budur aslında.

Böylesi engellerle, demokratik güçlere ve antifaşist örgütlere karşı hukuksal yaptırımlarla ve polis devleti uygulamalarıyla olası en ufak direnişi daha başlamadan boğmaya çalışan Alman burjuvazisinin

tüm bunları, başta sisteme entegre edilmiş ve parlamenter yapılara alınmış reformist sol olmak üzere, her türlü demokratik, sosyal, ekolojik ve kimlik mücadelesi yürütenlerin tepesinde sallanan bir “Demokles Kılıcı” olarak kullandığı bilinmesine rağmen, Almanya toplumsal ve siyasi solu hâlâ illüzyonların peşinde koşmaktadır.

Özellikle Sol Parti matematiksel olarak olanaklı gözüken, ancak siyaseten olanaksız olan bir “sol ittifak” veya “Ortanın Solu Reform Hükümeti” propagandası yürütmektedir. SPD ile Yeşillerin, hatta muhafazakâr Söder’in dahi güncel seçim kampanyalarında “sosyal” bir söylem kullanmaları ve anketlerde beliren toplumsal öncelikler bu illüzyonun temelini oluşturmaktadırlar.

Sahiden de güncel toplumsal önceliklere bakarsak “daha sosyal bir politikanın” seçmen tarafından istenildiği görebiliriz. Son araştırmalara göre seçmenlerin yüzde 51’i sosyal adaletin sağlanmasını birincil önemde görmekte. Aynı şekilde seçmenlerin yüzde 39’u iklim korumasının “çok önemli bir konu” olduğunu düşünüyor. Bu özellikle genç seçmenler için birincil öncelik. Seçmenlerin yüzde 23’ü Corona Pandemisi ile mücadeleyi önemserken, daha önceki seçimlerde “günah keçisi” rolü oynatılan mülteci ve göç politikaları – şimdilik – seçmenlerin yüzde 21’i için önem taşıyor.

Bu gerçekten hareket eden Sol Parti, dış politika için hemen hiçbir şey söylemeden sosyal politikaları merkezine alan bir “Acil Siyaset Programı” yayınlayarak SPD ve Yeşiller ile hükümet ortağı olmak istediklerini gösteriyorlar. Hatta böylesi muğlak bir koalisyonun oluşması için programatik temellerinden uzaklaşıp, NATO’dan çıkılması gibi taleplerden vazgeçeceği sinyallerini veriyor.

Sonuç yerine

“Ortanın Solu” bir reform hükümetinin oluşturulması için belirleyici olan, Sol Parti’nin var oluş nedenleri olan taleplerden vazgeçmek değildir. Almanya toplumsal ve siyasi solu, bilhassa parlamenter kretenezm batağından kurtulamayan reformist Sol Parti, içinde hareket ettiği burjuva toplumundaki en önemli ve belirleyici güç kaynağının çok küçük bir azınlığın elinde yoğunlaşan mülkiyet olduğu gerçeğini ısrarla görmek istemiyor. Aynı şekilde Almanya’daki çoğunluk toplumunun, tüm sosyal iyileştirme beklentilerine rağmen, verili sermaye egemenliğinin kozmetik rötuşlarla “Yeşillendirilmiş” modernizasyonu ile tatmin olduğunu da.

SPD, Yeşiller ve Sol Parti içerisinde böylesi bir reform hükümetinin olanaklı olduğunu söyleyenler, sürekli olarak pürüzsüz bir şekilde sosyal ve ekolojik dönüşümleri gerçekleştirebileceklerini iddia etmektedirler. Halbuki 20’nci Yüzyılın deneyimleri her türlü demokratik, sosyal veya ekolojik reformların ancak ve ancak sermayenin özgürlüklerinin sınırlandırılmasıyla gerçekleştirildiğini kanıtlamaktadır. Tarihsel olarak baktığımızda, günümüzde toplumsal ve demokratik kazanımlar olarak adlandırdığımız her türlü reformun burjuva iktidarlarının ve sermaye gücünün rağmına, toplumsal ve sınıfsal mücadeleler ile elde edilmiş haklar olduklarını görebiliriz.

Eğer günümüz Almanya’sında “Ortanın Solu” da olsa, herhangi bir solcu reform hükümeti, şüphesiz gerekli olan demokratik, sosyal ve ekolojik reformları gerçekleştirmek istiyorsa, o zaman işe egemen mülkiyet ilişkilerini değiştirmek ve sermayenin “özgürlüklerini” kısıtlamakla başlamak zorundadır. Bunu yapabilmek içinse, parlamento dışında işçi sınıfının bölünmüşlüğüne aşan, her türlü sosyal hareketi ve sendikal mücadeleyi birleştiren kitlesel ve antifaşist toplumsal direnç mekanizması gereklidir.

Gerçekçi olursak; Almanya’da hâlihazırda böylesi bir toplumsal hareket bulunmamaktadır. Aksine “solun” toplumsal desteği azalmakta, müttefik olarak görülen SPD ve Yeşiller olası bir sol ittifaktan uzak durmakta, Sol Parti’yi “ehlileştirmeye” çalışmaktadırlar. O açıdan siyasi güç ilişkilerini, çoğunluk toplumundaki yaklaşımları ve siyasi temsilciler ile burjuva medyasındaki tandansları temel alarak bakarsak: Yeni Federal Hükümetin ya CDU/CSU, Yeşiller ve FDP veya SPD, Yeşiller ve FDP koalisyonlarından oluşacağını öngörebiliriz. SPD’nin öncülüğündeki bir “Büyük Koalisyon” veya Sol Parti’nin içinde yer alacağı bir Federal Hükümetin olanaksız olduğunu da söyleyebiliriz. Kaldı ki Sol Parti açısından dünyanın önde gelen bir emperyalist ülkesinde yüzde 6 gibi bir oy oranıyla hükümet ortağı olmak, kurultayda kabul edilen parti programından vazgeçmekle ve emperyalist yayılmacılığın kolaylaştırıcısı olmakla eş anlamlı olacaktır.

Öyle ya da böyle; CDU/CSU, SPD, Yeşiller ve FDP hem sınıfsal olarak birbirlerine yakın durmaktadırlar, hem de neoliberal uygulamalar ve NATO'cu, militarist-yayılmacı politikalar açısından herhangi bir doku uyumsuzluğunun olmadığı bir çizgiyi paylaşmaktadırlar. Almanya tekeli burjuvazisi, emperyalist-kapitalist dünya düzeninin meydan okumaları karşısında çıkarlarını kollayacak ve kendisi için biçilmiş bir zırh anlamına gelecek bir hükümet için rayları çoktan döşemiştir. 26 Eylül 2021 akşamı seçimi hangi burjuva partisi kazanırsa kazansın, asıl iktidar tekeli burjuvazinin elinde kalmaya devam edecektir.

Almanya’da karar günü

26 Eylül 2021

Bu akşam Almanya saati ile 18:00’de ilk sonuçlar geldiğinde yapılan tahminlerin gerçeğe uygun olup olmadıkları anlaşılabilecek. Gene de seçimleri hangi parti önde bitirirse bitirsin, şimdiden belli olanın önümüzdeki birkaç ayın sert koalisyon görüşmeleriyle geçeceği. Koalisyon görüşmelerinde dış politikanın belirleyici bir faktör olacağını da şimdiden söyleyebiliriz. Gene aynı kesinlikle bir “sol ittifakla” politika değişikliği umudunu taşıyanların hayal kırıklığına uğrayacaklarını öngörebiliriz.

Reformizmi içselleştirmiş ve bütün gücünü parlamentarizme yoğunlaştırmış olan Almanya toplumsal ve siyasi solu hükümet ortağı olabilmek için gösterdiği tüm çabaya rağmen, belirleyici rol oynamaktan çok uzaktadır – bir biçimiyle hükümete ortak edilse veya dışardan destek vermesine izin verilse dahi. Çünkü “hükümet sosyalistlerinin” iktidar ortağı olup, parlamenter girişimlerle gerçekleştirilecek dönüşüm ile kapitalizmi aşma iddiaları hayalden başka bir şey değildir.

Aslına bakılırsa “hükümet sosyalistleri” hakkında söylenmesi gerekenler 120 yıl önce söylenmiş. O açıdan Rosa Luxemburg’un 1901’de Fransız sosyalisti Millerand’ın hükümet ortağı olmasıyla ilgili yorumunu anımsatmakta fayda var: “Önce hükümete yönelik sosyalist eleştiriden vazgeçildi ve siyasi aydınlatma faaliyetleri sonlandırılarak, siyasi mücadele parlamentoya yoğunlaştırıldı. Ardından muhalefet olmaktan vazgeçilip, anlık parlamenter kombinasyonların sebatsız fraksiyonuna, hareketlerini burjuva partilerinin belirlediği bir kuklaya dönüştü.”

Rosa Luxemburg’un yorumunu parlamenter mücadeleyi hiçe saydığımız için alıntılamadık. Tam aksine, komünistler ve devrimciler için yaşamın her alanı bir mücadele sahasıdır. Ve doğrudan sokakla bağlantısı olan parlamenter mücadele ile verili koşullar altında dahi ezilen ve sömürülen sınıfların gündelik yaşam koşullarını iyileştiren reformları, sınıf mücadelesini, dolayısıyla sosyalizm için verilen çabaları destekleyecek demokratik ve sosyal kazanımları elde etmek elbette olanaklıdır. Nihâyetinde salt yarın değil, bugün ve burada yaşamın her alanını iyileştirmek değil midir amacımız?

Ancak Almanya gibi bir emperyalist ülkede, iktidar ve mülkiyet ilişkileri sarsılmamış, sendikal mücadele sönmüş, toplumsal direnç mekanizmaları atomize edilmiş ve ırkçılık çoğunluk toplumunda kök salmışken, yüzde 6-7 oy desteğine sahip reformist solun yürütmenin kedi masasına oturmayı kabul etmesiyle neoliberalizme, militarist ve yayılmacı politikalara eklenmekten ve emperyalist devletin ehlileştirilmiş kuklası olmaktan başka bir şansı kalmayacaktır. “Solun” böylesine muğlaklaştırıldığı günümüzde asıl görevin gerçek anlamda demokratik, toplumsal, eşitlikçi ve ekolojik dönüşümleri sağlamak için sokağın örgütlenmesi, sınıf hareketi başta olmak üzere, toplumsal direnişin örülmesi olduğu bu akşam yeniden teyit edilmiş olacak. Teyit edilecek bir diğer gerçek ise, bu görevleri siyasi önceliği hâline getirmeyen her türlü “sol” hareketin önünde sonunda tarihin çöplüğüne gömülecek olmasıdır.

Egemen siyasetin meşruiyet kaybı

Almanya seçimleri üzerine bir değerlendirme çabası
28 Eylül 2021

Federal Parlamento Seçimleri Almanya'daki "büyük" partiler arasındaki güç dengelerindeki değişimi açığa çıkardı. Her ne kadar bu gerçek asıl belirleyici olan toplumsal güç dengelerinde bir değişime yol açmasa da emperyalist-kapitalist devletlerin karşı karşıya bulundukları çoklu krizlere çözüm getiremediklerine ve özellikle toplumsal rıza üretiminde zorluk çekmeye devam ettiklerine işaret etmektedir. Seçimler bununla birlikte, SPD'nin birinci parti olmasına ve Yeşiller partisinin oylarını artırmasına rağmen, sağın güçlendiğini göstermektedir. Ama kanımızca seçimlerin en önemli sonucu, egemen siyasetin meşruiyet kaybının belirginleşmiş olmasıdır.

Bir kere seçmenlerin yüzde yirmi beşi seçimlere katılmadı. Bu hayli yüksek bir rakam ve önceki seçimlerdeki tandansın kalıcılığını kanıtıyor. Bu rakama Almanya'da yaşayan, ancak seçme-seçilme hakkına sahip olmayan yaklaşık on milyonluk göçmen nüfusunu katarsak o zaman oluşacak Federal Hükümetin, ki hangi partinin öncülüğünde olursa olsun, toplumun yarısını dahi temsil etmekten uzak kalacağını tespit edebiliriz. Toplumun yarısını temsil etmeyen bir siyasetin söz konusu çoklu krizlere çözüm getiremeyeceğini de öngörmek pek zor değil.

Seçim sonuçlarına baktığımızda CDU/CSU ve SPD gibi "geniş kitlesi olan halk partisi" diye tanımlanan partilerin yeni yüzyılın başlarında sahip oldukları seçmen tabanını çok daralttıklarını görebiliriz. Tekelci burjuvazinin en önemli siyasi temsilcisi olan Hristiyan Birlik Partileri CDU ve CSU 16 yıllık Merkel iktidarının sonunda seçmenlerin sadece dörtte birinin oyunu alabildi. Seçimi birinci sırada bitiren SPD ise sadece yüzde 25,7 ile birinci parti olabildi. Halihazırda bu iki partinin yeniden "Büyük Koalisyon" kurma ihtimali zayıf görünüyor.

Seçimin kazananları

Görünürde Yeşiller ile FDP seçimlerin kazananları olarak lanse edilmektedirler. Sahiden de Yeşiller partisinin yüzde 14,8 oy alması önemli bir başarı. Ancak bu Yeşiller açısından buruk bir başarı, çünkü Şansölye adayı çıkartarak kapitalizmi modernize edecek ana sermaye partisi olma hedeflerini ilân etmişlerdi. Bunu başaramadılar, ama her türlü hükümetin ortağı olabilecekler. Gene genç seçmenlerin yüzde yirmisini kendilerine bağlamaları da bir başarı sayılabilir, ki bunun nedeni iklim korunması konusunda toplumun hassas olması ve böylesi politikaları Yeşillere bağlamasıdır.

Aynı şekilde FDP de genç seçmenlerin yüzde yirmisinin desteğini alabildi. FDP'nin yüzde 11,5 gibi bir oranla "Kral yapıcı" rolüne oturtulması, uzun zamandır sermaye kesimlerinin burjuva medyası üzerinden yürüttüğü stratejinin bir sonucudur. FDP özellikle Birlik Partilerinin güven kaybından faydalanabildi. Bununla birlikte son Merkel hükümetinin salt siyasi kriz yönetiminden öteye gidememesi nedeniyle oluşan değişim rüzgârı lehlerine oldu.

Ancak seçimin asıl kazananlarının tekelci burjuvazi ve sermaye kesimleri olduğu tespit edilebilir. Çünkü SPD ve Birlik Partileri bir yana, yeni hükümetin ortakları olacaklarına kesin gözüyle bakılan Yeşiller ve FDP sermaye lehine yürütülecek politikanın güvenceleridir. Transatlantikçi sermaye fraksiyonlarının sözcülüğüne soyunan Yeşiller partisi gerek Rusya karşıtı pozisyonları gerek Çin Halk Cumhuriyeti'ne karşı yaptırımcı yaklaşımları, gerekse de askeri-sınai kompleksin destekçisi olmalarıyla sermaye çıkarlarını temsil ettiklerini gösterdiler. Diğer yanda neoliberal uygulamaları ısrarla savunan FDP parti programı itibarıyla ihracatçı sermaye kesimlerinin çıkarlarının güvencesi. Aynı zamanda iki parti de iklim korunması, dijitalleşme ve alt yapı yatırımları konusunda tekelci burjuvazinin çıkarlarıyla örtüşen hedefleri savunmaktalar. O açıdan iklim krizini ve yeni meydan okumaları özel sermaye birikimine yarayan güçlü fırsatlara çevirmek isteyen tekelci burjuvazinin temsilci çeşitliliğine

kavuştuğunu da söyleyebiliriz. İster SPD, isterse de CDU/CSU öncülüğünde olsun, sermaye kesimleri “Kral yapıcı” FDP ve Yeşiller üzerinden kendi çıkarlarına yarayan iç, dış, ekonomi, maliye ve sosyal politikaların uygulanmasını dayatabileceklerdir.

SPD, CDU/CSU, Yeşiller ve FDP ile Federal Parlamento çoğunluğu ezici biçimde sermaye kesimlerinin lehinedir. Şansölyenin adı Laschet veya Scholz olsa da bu gerçek değişmeyecektir. Bununla birlikte bir milyon oy kaybederek yüzde 10,3 oy alan ırkçı-faşist AfD ile çoğunluk toplumunun merkezine yerleşik ırkçı yaklaşımlar kalıcı parlamenter formasyona kavuşmuş ve bu biçimiyle sağdan baskıyı artıracak yapı yerleşik olmuştur. Kaldı ki CDU/CSU şimdiden gerekli olduğundan Doğu eyaletlerinde neredeyse birinci parti hâline gelen ırkçı-faşist AfD’yi hükümete taşıma sinyallerini vermektedirler. Tüm bu nedenlerden dolayı meşruiyet kaybı yaşayan egemen siyasetin daha sağa kayacağını, neoliberalizm ile yayılmacı militarizme ağırlık vereceğini öngörebiliriz.

Reformizmin fiyaskosu

Sadece SPD ve Yeşillere bir milyona yakın seçmen kaptıran Sol Parti (DIE LINKE) ise oylarının yarısını kaybederek yüzde 4,9 ile baraj altında kaldı. Üç doğrudan seçilen milletvekili sayesinde meclise ancak 39 milletvekili göndermektedir. Aslına bakılırsa Sol Partinin aldığı bu hezimete kimse sevinmemeli, çünkü partinin parlamenter geleceği ve bu bağlamda sayısız toplumsal hareket ve girişimin siyasete etki mekanizmaları tehlike altına girmiştir. Nihâyetinde Federal Parlamento’da zayıf temsiliyete sahip bir Sol Partinin toplumsal bağları da zayıflayacak, sendikalar, barış hareketi ve toplumsal girişimler parlamentodaki seslerini yitirmiş olacaklardır.

Sol Partinin hezimetini ilk başta kendi sorumluluğundadır. Özellikle parti aparatında ve meclis gruplarında etkin olan hükümet sosyalistlerinin partiyi egemen siyasete ekleme gayretleri, SPD ve Yeşillerin kabul etmemelerine rağmen oluşturacakları hükümete ortak olarak yamanma çabaları, yoksul kesimler ile işçi sınıfı arasındaki bağlarını koparmış olmaları ve parti içi iktidar kavgalarını ulu orta yapmaları bu sonucu çok öncesinden hazırlamıştır. Sol Partinin basit bir SPD kopyası olmaya çalıştığını gören seçmen, “orijinali dururken kopyasına oy verilmez” tavrını sergilemiştir. Egemen siyasetin seçim propagandasını apolitik bir kişiselleştirme stratejisiyle yürütmesine etkin bir karşılık veremeyen reformizm kendi kendisini gereksiz kılmıştır.

Halbuki yoksulluğun yaygınlaşması, tam gün çalışılmasına rağmen sosyal yardımı zorunlu kılan düşük ücret sektörünün genişlemesi, emeklilikte yoksullaşma, kiraların rekor seviyelere ulaşması, bakım ve sağlık alanında özelleştirmeler, Federal Ordunun on iki ülkede savaşa katılması, militarizm ve silahlanma, ırkçılık, demokratik ve sosyal hakların kısıtlanması vb. gibi sayısız politika alanında söz söyleyecek, etkin direniş sergileyecek bir siyasi sola ihtiyaç duyulmaktaydı. Sol Parti bu ihtiyacı iktidarın “Kedi Masasına” oturtulma sevdasıyla bertaraf etmiş ve böylelikle kendisi bertaraf olmuştur.

Sonuç

26 Eylül 2021 Federal Parlamento Seçimleri emekçiler, işsizler, emekliler, yoksul kesimler ve göçmen ve mülteciler açısından tam olarak bir felaket anlamına gelmektedir. Yani seçimin kaybedenleri ezilen ve sömürülen sınıflar olmuştur.

Avrupa açısından orta vadede yayılmacı ve militarist siyasetin ağırlık kazanacağından hareket edebiliriz. Avrupa sınırlarına daha yüksek görünen ve görünmez duvarlar örecektir, Ortadoğu’da, Kafkaslarda, Balkanlar, Akdeniz ve Afrika’da daha saldırgan politikalar izleyecek, Karadeniz’in NATO denizi hâline getirilmesine ve Rusya’ya karşı düşmanca tavırların geliştirilmesine katkı sağlayacak ve Pasifik ihtilafını körükleyen bir rol üstlenecektir. Bu bağlamdan barış siyasetinin ve dünya halklarının da Almanya seçimlerinin kaybedenleri olduğunu söyleyebiliriz.

Türkiye politikalarında da bir değişim olmayacaktır. Aksine Türkiye’deki egemen sınıflar daha fazla destek bulabilecek ve iktidarlarını daha sağlamla alabileceklerdir.

Diğer yandan seçimin galibi olan SPD bir “Pirus Zaferiyle” karşı karşıya kalabilir. Yeni hükümetin uzun görüşmeler sonunda CDU/CSU, Yeşiller ve FDP koalisyonundan oluşması pek uzak bir ihtimal değil. O açıdan sınıf mücadelesi başta olmak üzere, toplumsal direniş ocaklarını birbirlerine

bağlayan, sosyalist eleştiriden vazgeçmeyen, emekçiler arasında örgütlenen, antiemperyalizmi, antikapitalizmi ve antifaşizmi bayrağı hâline getiren ve sokağın gücünü yeniden keşfeden bir sola ihtiyaç daha da artmıştır. Ancak şu anki Sol Partinin böylesi bir formasyon hâline gelmesi, parlamenter kretenizmden kopamadığı müddetçe, hiç olası değildir. Belki de bu, ihtiyaç duyulan siyasi formasyonun başka biçimde ortaya çıkmasını sağlayacaktır.

Kader birliği

3 Ekim 2021

DIE LINKE, yani Türkçesiyle Sol Parti 26 Eylül seçimlerinde gelmekte olduğu görölen, ama sorumluların ısrarla görmek istemedikleri darbeleri aldı. Geçen haftaki köşe yazımızda ve iki gün sonraki seçim analizinde bu hezimetin nedenlerini açıklamaya çalışmıştık. Nihâyetinde Almanya'daki toplumsal ve siyasi sol, ırkçı-faşist AfD'nin yerleşik parti hâline geldiği bir ortamda daha da zayıflamış oldu. Bu elbette partili olmayan devrimciler ve komünistler için de üzücü bir durum.

Peki, bundan sonra ne olacak? Aslına bakılırsa Sol Parti'yi, kendilerini sosyalist olarak nitelendirse de – ki aralarında sosyalistler ve komünistler yok değil – Almanya'daki sosyal demokrat akımın bir parçası olarak görebiliriz. Ve bu kader birliği Sol Parti'nin temel yapısal sorunlarından birisidir. Çünkü seçmen tabanı açısından baktığımızda, sosyal demokrat akımın mütemadiyen küçülmekte olduğunu görmekteyiz. Örneğin 2005'te SPD ve Sol Parti'nin toplam oyları yaklaşık yüzde 43'ken, 2009 ve 2013'teki kayıpların ardından 2017'de SPD'nin hükümet ortağı olmasına rağmen, yüzde 29'a düştü. Son seçimlerde iki partinin toplam oylarını yüzde 30,6 ile hafif bir artış gösterse de bunun yükseliş tandansı olduğu söylenemez. Nihâyetinde aynı seçmen tabanına dayanan SPD ve Sol Parti'nin kader birliği, birisi kazanırken diğlerinin kaybetmesine yol açmaktadır.

Bundan sonraki gelişmenin nasıl bir yönde ilerleyeceği de Sol Parti'nin elinde değil. Çünkü asıl belirleyici olan nasıl bir Federal Hükümetin kurulacağıdır. Eğer beklenildiği gibi Scholz başkanlığında bir SPD, Yeşiller, FDP hükümeti kurulursa, neoliberal soytarıların oluruyla Şansölye seçilen Scholz seçim kampanyasında bol keseden dağıttı sosyal vaatleri yerine getiremeyecektir. Özellikle Maliye'nin FDP'nin eline geçtiği bir durumda. Böylesi bir hükümet Sol Parti'ye kamuda daha görünür bir muhalefet olma fırsatını sunabilir.

Ama eğer CDU Başkanı Laschet'in olası istifasının ardından sonra FDP'nin manevralarıyla “Jamaika Koalisyonu” olarak adlandırılan CDU/CSU, Yeşiller, FDP hükümeti kurulursa, SPD seçim kampanyasındaki vaatlerini kullanarak sert sosyal muhalefet yapacaktır. Bu durumda Sol Parti'nin görünürlüğü kaybolacak, seçmen tabanı SPD'ye kayacaktır.

Bunlar varsayımlarımız tabii. Sol Parti sosyal adalet ve barış partisi olma kimliğini güçlendirebilirse, o zaman farklı bir yol izlenebilir. Ancak parti ve meclis grubu yönetiminden gelen sinyaller buna pek fırsat verilmeyeceğini gösteriyor. Halbuki Alman Sendikalar Birliği DGB'nin açıkladığı veriler, yani sendika üyelerinin sadece yüzde 6,6'sı Sol Partiye oy verirken, yüzde 12,2'sinin ırkçı-faşist AfD'ye oy verdiği gerçeği alarm zillerinin çalmasına neden olmalıydı.

Maalesef bunun da sorumlusu partinin kendisi. Çünkü hükümet sosyalistleri önce PDS'de sonra DIE LINKE'de 30 yıldır sınıfla buluşmak için hiçbir şey yapmamış, hükümet ortağı olma sevdasıyla partinin varlık nedeni olan barış politikalarını törpüleyerek sulandırmıştır. Bunun faturası da sadece partiye değil, tüm toplumsal ve siyasi sola çıkarılmıştır.

Merkel sonrası Pasifik politikaları

10 Ekim 2021

Merkel dönemi Almanya'sının dış politikada, bilhassa Hint-Pasifik-Bölgesine yönelik yaklaşımlarında dengeleri koruma, aynı zamanda ABD'nin Pasifik siyasetine ters düşmeme tavrı hakimdi denilebilir. Şimdi, henüz yeni hükümet kurulmak üzereyken sermaye kesimleri ve burjuva medyasında yürütülen tartışmalar, bu tavrın terk edilmekte olduğuna işaret ediyor. Dahası Merkel'in yarattığı "vakumun doldurulması gerektiğinden" bahsediliriz.

Aslına bakılırsa bu değişim beklenmekteydi. Transatlantikçilerin karar mekanizmalarına hâkim oldukları bir ortamda Almanya'nın Pasifik politikalarının eskisi gibi "ticaretle dönüşüm" stratejisi temelinde şekillendirilmesi pek olası değil. Zaten son iki yıl içerisinde giderek belirginleşen tartışmalarda öne çıkan Merkel eleştirisi "Hint-Pasifik-Konseptleri geciktirildi" olmuştu. O nedenle Almanya'nın Pasifik politikalarının önümüzdeki dönem daha da militarize edileceğini şimdiden öngörebiliriz.

Alman devleti Hint-Pasifik-Bölgesinin dünyanın "stratejik açıdan en önemli bölgesi" olduğunu ve "geleceğin uluslararası düzeninin şekillendirilmesinin bu bölgede yön alacağını" tespit ederek, "kurala dayalı uluslararası düzenin korunabilmesi için" Almanya'nın Pasifik politikalarını "bölgede sorumluluk üstlenerek uygulaması gerekliliğini" kamuoyu görüşü hâline getirmeye çalışıyor. Medyada öne çıkan "uzmanlar" sürekli olarak, "diktatörlüklere karşı insan haklarını korumak ve en önemli müttefikimiz ABD ile dayanışmayı sağlamak için, Almanya sorumluluk üstlenmelidir" tezini işliyorlar.

Hint-Pasifik-Bölgesine, ama özellikle Güney Çin Denizi'nin coğrafi konumlarına baktığımızda, Alman devletinin burasını neden "stratejik açıdan en önemli bölge" ilân ettiğini anlayabiliriz. Bir kere bölge küresel tedarik zincirleri açısından yaşamsal öneme sahip. Olası en ufak aksamanın Avrupa'daki üretimi durdurma potansiyeli var. Örneğin Çin'in konteyner limanlarındaki yüklemenin yavaşlaması, yarı iletken darboğazı yaratarak Alman otomotiv sektöründe üretimin kesintiye uğramasına neden oldu. Yani bölge, sadece bölge ülkelerinde değil, dünya çapında milyarlarca insanın gündelik yaşamını etkileyebilir. Bununla birlikte yüksek teknoloji ürünleri için gerekli olan nadir topraklar, enerji, cevher ve kömür nakliyatı, balıkçılık hakları, deniz altı hammaddelerinin çıkartılması ve uluslararası kurumlardaki çoğunluklar, Çin ve Hint-Pasifik-Bölgesinin öneminin altını çizen faktörlerdir.

ABD emperyalizmi on yıl önce, yani Obama yönetimi döneminde açıkladığı "Pasifik Stratejisiyle" ağırlığını bu bölgeye kaydıracağını ve dünyanın diğer coğrafyalarından ordularını çekerek, görevi müttefiklerine devredeceğini ilân etmişti. Şimdi ise Anglosakson askeri ittifak AUKUS'u oluşturarak, Avrupalı müttefiklerine bundan sonraki adımlarını dikte ettirecek. O açıdan, emperyalist mantıkta kalırsak eğer, Almanya ve Avrupa sahiden de geç kaldılar. Alman emperyalizmi bu geç kalışı kompanse etmek için yayılmacılığı ve militarizmi dış politikanın ana unsurları hâline getirecek. Nitekim Yeşiller ve FDP'nin ortak olacağı bir hükümet bunun için biçilmiş kaftandır.

Açların sessiz çılgınlıkları

17 Ekim 2021

Efsanevi Uzay Yolu dizisindeki Atılgan gemisinin kaptanı James T. Kirk (alias William Shatner) nihâyet 90 yaşında birkaç dakikalığına gerçek uzay yolculuğu yaptığı gün, BM Dünya Açlık Endekisini açıklıyordu. Bilinen nedenlerden ABD’li milyarder Jeff Bezos’un yüzlerce milyon dolar tutan reklam uçuşu, dünya çapında 811 milyon insanın açlık sınırında yaşadığı haberinden daha fazla ilgi topladı. Yani milyonların milyonerlerden daha çok olması gerçeğine rağmen, günümüz dünyasında milyonerlerin sesinin açlık çeken milyonlarca insanın sessiz çılgınlıklarından daha çok duyulduğu yeniden teyit edilmiş oldu.

BMÖ 2016 yılında “2030’a kadar sıfır açlık” hedefini önüne koymuş ve “Açlık ve yetersiz beslenme çözüm olmadığından değil, çözümleri uygulama, beslenme hakkını korumak ve gerçekleştirmek için gerekli siyasi iradenin olmamasından dolayı vardır” tespitini yapmıştı. Nitekim 2021 Dünya Açlık Endeksi, daha doğrusu “Dünyada Gıda Güvenliği ve Beslenmenin Durumu” adlı rapor sadece bu tespiti doğrulamakla kalmıyor, aynı zamanda dolaylı olarak bu gelişmenin sorumlusunun emperyalist-kapitalist dünya düzeni olduğunu kanıtıyor.

BM Gıda ve Tarım Örgütü, Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu IFAD, BM Çocuklara Yardım Fonu UNICEF, BM Dünya Gıda Programı WFP ve Dünya Sağlık Örgütü WHO tarafından ortaklaşa hazırlanan rapor, dünyanın belki de en güvenilir küresel çalışması olmasına rağmen egemen siyaset tarafından dikkate alınmamaktadır. Aksine özel sermaye birikimi lehine politikaların uygulanması, savaşları ve çatışmaları körükleyen yayılmacılığa ağırlık verilmesi, dünya çapında açlığın ve yoksulluğun yaygınlaşmasına yol açmaktadır.

Dünya çapında her on kişiden birisinin akut açlık çektiği tespit edilen raporda, sağlıklı beslenmenin maliyetinin uluslararası yoksulluk eşiği olan günlük 1,90 doların en az beş katı olduğu vurgulanıyor. Yapılan tahminlere göre 3 milyarı aşkın insanın satın alma gücü sağlıklı beslenmeyi sürdürmeye yeterli değil. Rapor ayrıca 2019 yılında beş yaş altı 191 milyon çocuğun gelişiminin sekteye uğradığını ya çok kısa ya da çok zayıf kaldıklarını, bununla beraber beş yaş altı 38 milyon çocuğun Obezite sorunu yaşadığını tespit etmektedir.

Bu sorun salt yoksul coğrafyalarla sınırlı değil elbette. Örneğin Almanya’da 18 yaş altındaki çocukların yüzde 20,5’i yoksulluk sınırı altına yaşamakta. Tam gün çalışmasına rağmen, sosyal yardım almak zorunda olanların sayısı bir milyonu geçiyor ve emeklilerin yüzde 16’sı yoksul. Enflasyon oranlarının böylesine arttığı bir dönemde, iklim krizi ve Pandeminin de etkisiyle sağlıklı beslenme için günde beş Euro ayıramayan 2,5 milyon çocuğun varlığı ve yaygınlaşan yoksulluk, çöplerden gıda maddeleri toplamamanın hırsızlık suçu sayıldığı “zengin” Almanya’nın toplumsal gerçekliğidir. Resmi verilere göre Almanya’daki iki milyon hane bu kış ciddi ısınma sorunları yaşayacaktır. Aynı veriler, Almanya’daki varlıkların küçük bir azınlığın elinde daha da yoğunlaşmakta olduğunu göstermektedir.

Komünistler olarak kapitalizm sağlığa zararlıdır derken işte bunları anlatıyorduk...

Kuşatma stratejisinde bir adım daha

Çin'e karşı QUAD ve AUKUS

Ekim 2021

Obama yönetimi altında ABD emperyalizminin güvenlik (!) stratejisinin ağırlığını Pasifik Bölgesine kaydıracağını açıklamasından bu yana on yılı aşkın bir zaman geçti. Dönemin Dışişleri Bakanı Hillary Clinton tarafından kamuoyuna tanıtılan “ABD Pasifik Stratejisi” dünya ticaretinin 21. Yüzyılda Hint-Pasifik-Bölgesine yoğunlaşacağını öngörmekteydi. Çin Halk Cumhuriyeti’nin ekonomik açıdan giderek güç kazanması ve siyaseten kendisine daha çok güvenmesi nedeniyle, “ABD’nin Asya’daki egemenliğinin diplomatik, ekonomik ve askeri stratejiyle güvence altına alınmasının zorunlu olduğu” tespit edilmekteydi.

Nitekim ABD 2009’da başlattıkları “Savunma ve Güvenlik Politikası” dönüşümünü hızlandırdı. Doğu ve Güneydoğu Asya’ya yoğunlaşmak için, popülerliğini yitiren ve masrafları aşırı yükselen müdahalelerin sonlandırılması ve ABD ordusunun özellikle Ortadoğu gibi sorumluluğu devredilecek olan ihtilaf bölgelerinden çekilmesine başlandı. Nihâyetinde bu siyasetin son adımı da Afganistan’daki işgal operasyonunun sonlandırılması oldu. Obama yönetiminin attığı adımları Başkan Yardımcısı sıfatıyla destekleyen Joe Biden, görüldüğü kadarıyla şimdi ABD Başkanı olarak bu “Asya’ya dönüş” (pivot to Asia) stratejisini Başkanlığının dış politika önceliği hâline getiriyor.

“Pasifik Stratejisi” başından itibaren Çin’e karşı saldırgan bir tutum üzerine kurulmuş ve temel amacı olarak Çin’i askeri araçlarla kuşatmak olduğu açıklanmıştı. Bu strateji temelinde şimdiye kadar geliştirilen siyasi adımların istisnasız hepsinde belirleyici olan askeri unsurlar olmuştur. Dolayısıyla Çin “Pasifik Stratejisini” ABD’nin kendisine yönelik düşmanca tutumu olarak değerlendirmekte ve savunmasını güçlendirmektedir. Bu gelişmelerin sonucunda ise Pasifik suları giderek “ısınmakta” ve bölge ülkelerinin kaygıları artmaktadır.

QUAD – “Asya NATO’suna” hazırlık mı?

ABD 2007’de Avustralya, Hindistan ve Japonya ile “Quadrilateral Security Dialogue – QUAD” adı altında “güvenlik diyaloglarını” başlatmıştı, ki bu örnek ABD emperyalizminin planlarını uzun vadeli hedeflerine uygun geliştirdiğini iyi bir şekilde göstermektedir.

Ancak Batı taraftarı “demokrasilerin” Çin karşısında bir denge oluşturması için kurulan QUAD uzun süre âtlı kaldı. Avustralya Çin ile olan ticari ilişkilerini bozmamak, Hindistan ise zaten sınır sorunları yaşadığı Çin ile herhangi bir ihtilafa girmemek istiyordu. Kaldı ki ASEAN ülkeleri genel olarak Çin ile iyi komşuluk ilişkileri kurulması taraftarıydılar. Bu durum 2017’de QUAD yeniden aktive edilene dek devam etti. Ardından toplantılar düzenli hâle getirildi ve 2020 Mart’ında Güney Kore, Vietnam ve Yeni Zelanda’nın katılımıyla “QUAD-Plus” başlıklı bir telefon konferansı düzenlendi. 12 Mart 2021’de gerçekleştirilen sanal zirvenin ardından ise 24 Eylül’de son toplantı yapıldı.

Biden son toplantıda bölgesel “kurallara dayalı düzenin” korunması için, “Çin’in Asya’daki gelişmesinin önüne bent çekilmesinin zorunlu olduğunu” söyledi. Hedef olarak önüne “Hint-Pasifik-Bölgesinin özgür ve açık kalmasını sağlamayı” koyan QUAD, gene de saldırgan bir tutum almadı. Çünkü bir yandan Hindistan’ın içeride tutulması gerekiyordu, diğer yandan da QUAD’ın askeri bir birlik hâline getirilmesi başırlanamamıştı. Halihazırda QUAD’ın herhangi bir askeri antlaşması söz konusu değil, aynı askeri tatbikatlar gibi – ama, şimdilik!

Anglosakson birlik AUKUS

Washington’daki QUAD 2021 Zirvesinden bir hafta önce, Eylül ortasında, burjuva basınında “sürpriz adım” diye nitelendirilen ve Avrupa’da kafa karıştıran bir gelişme oldu. ABD, Avustralya ve

Birleşik Krallık (Büyük Britanya) AUKUS adı altında bir askeri ittifak oluşturduklarını açıkladılar. İttifaka ilk tepki, Avustralya'ya 66 milyar dolar değerinde dizel motorlarıyla çalışan denizaltıları satmak isteyen Fransa'dan geldi. Çünkü AUKUS Sözleşmesi Avustralya'nın ABD tarafından nükleer denizaltılar filosuna kavuşturulacağını öngörmekteydi ve böylelikle Fransa ile yapılan satış sözleşmesi iptal edilmiş oluyordu.

AUKUS, aynı QUAD gibi, "Hint-Pasifik-Bölgesinin özgür ve açık kalmasını" hedefliyor. Ancak QUAD'dan farkı bu hedefe, gerektiğinde nükleer silah kullanmaktan çekinmeyeceğini gösteren askeri araçlarla ulaşmak istemesi. Çin ise bu gelişmeyi "açık provokasyon" olarak nitelendirip, askeri stratejilerinde bu alana yoğunlaşacağı sinyali verdi, ki bu durum Hint-Pasifik-Bölgesinde ve bilhassa Güney Çin Denizi'nde sıcak çatışmalara yol açabilecek ihtilafların savaş tehlikesini katlayarak artırdığına işaret etmektedir.

Saf Anglosakson birliği olarak AUKUS uluslararası nükleer silah antlaşmalarını da ekarte etmektedir. Çünkü sekiz nükleer denizaltının Avustralya'ya satılmasını öngören AUKUS Sözleşmesi nükleer silah üretiminde kullanılan aşırı zenginleştirilmiş Uran üretimi için kapıları açmaktadır ve bu şekilde ASEAN ülkelerinin imzaladıkları "Nükleer Silahlardan Arındırılmış Güney Pasifik" sözleşmesine de ters düşmektedir. Avustralya Başbakanı Scott Morrison her ne kadar Eylül sonunda hükümetinin "nükleer silah planları olmadığını" açıklamış olsa da, Çin tarafının AUKUS'u nükleer tehdit olarak görmesi için bütün koşullar mevcuttur.

Reaksiyonlar

Emperyalist Batı'nın artan düşmanlığı doğal olarak Çin'deki savunma politikaları tartışmalarının çeşitlenmesine neden olmaktadır. Pekin'de vakıf temsilciliği yapan bir meslektaşımızdan aldığımız bilgiye göre, akademide yürütülen tartışmalarda Çin'in ABD ve müttefiklerine karşı "nükleer ilk vuruş" opsiyonundan feragat eden politikasını sorgulaması gerektiğine dair görüşler ileri sürülmekte. Gerçi bu yönde devlet organlarından gelen herhangi bir sinyal söz konusu değil. Ancak akademik alanda böylesi tartışmaların sürdürülüyor olması, "ateş olmayan yerden duman olmaz" biçiminde yorumlanabilir.

Aynı şekilde Rusya Federasyonu da AUKUS'un yeni bir tehdit oluşturduğunu görmekte. Avrupa'daki burjuva basınının sorularını yanıtlayan Rus diplomatlar AUKUS'u nükleer silahlarla ilgili tüm uluslararası antlaşmaları çiğneyen ve bölgedeki nükleer silahlanma yarışını körükleyecek bir adım olarak değerlendiriyorlar. Sahiden de nükleer denizaltılara konuşlandırılacak nükleer başlıklı füzelerin Rusya Federasyonu sınırlarını kolayca aşabilecekleri gerçeği bu kaygılarını haklı kılmakta.

AUKUS Sözleşmesini eleştirenler sadece Rusya ve Çin değil. Çin ile iyi komşuluk ilişkilerinin sürdürülmesinden yana olan ASEAN ülkeleri özellikle Avustralya'nın nükleer denizaltılar satın almasına karşı çıkıyor ve Avustralya Başbakanı Morrison'un denizaltılara nükleer başlıklı füze yerleştirilmeyeceği açıklamasını inandırıcı bulmadıklarını belirtiyorlar.

1995'te Güneydoğu Asya'nın "Barış, özgürlük ve tarafsızlık bölgesi" kalabilmesi için imza atan ASEAN ülkeleri, ABD'nin Çin'e yönelik saldırgan politikalarının kendileri için kötü sonuçlar yaratabileceğini biliyorlar. O nedenle de AUKUS'un kendilerine danışmadan oluşturulmasını eleştiriyorlar. Özellikle Endonezya ve Malezya, hatta Avustralya'nın bölgedeki geleneksel partneri Singapur dahi, Avustralya'ya nükleer denizaltı satılmasına karşı çıkıyorlar.

ABD emperyalizminin bölgedeki en sıkı işbirlikçileri olan Japonya ve Güney Kore AUKUS'un oluşturulmasını desteklerken, Hindistan çekingen davranmaya devam ediyor. Doğrudan Çin ile sınırı olan Hindistan, olası bir sıcak çatışmadan en fazla olumsuz etkilenen ülkeler arasında olacağını biliyor. Ayrıca ABD'nin Afganistan'ı terk etmiş olmasından rahatsız. Batılı güçlerin Afganistan'dan çekilmelerinin İslamist terör tehdidinin artmasına yol açacağından hareket eden ve Taliban'ın iktidara gelmesiyle terör çetelerinin ezeli rakibi Pakistan'ın Peşavar bölgesine çekildiğini gören Hindistan, kendi stratejik çıkarlarını kollamak için Rusya ve İran'la görüşmeler yürütüyor. Burjuva basınına düşen haberlere göre Hindistan yakın zamanda Rus savunma füzelerini almaya hazırlanıyor.

Nihâyetinde başta Çin ve Rusya olmak üzere, bölge ülkelerinin çoğunluğu iki nükleer süper güç

ABD ve Birleşik Krallığın, nükleer güç hâline getirmek için uğraştıkları Avustralya ile Anglosakson ittifak oluşturmalarını kaygıyla izliyorlar. Sonuçta zaten Çin karşıtı olarak kurulan QUAD'ın yanı sıra, AUKUS ile önceliği askeri araçlara veren ikinci bir Çin karşıtı birlik bölge barışını giderek daha tehdit eden koşulları yaratıyor.

Ya Avrupa?

Fransa'nın denizaltı satışıyla bağlantılı olarak gösterdiği tepki Avrupa açısından bireysel ve sınırlı bir çıkış olarak değerlendirilebilir. Çünkü başta Almanya olmak üzere Avrupalı devletler içerisinde ABD'nin Pasifik Stratejisini destekleyen tutumlar yaygınlaşmakta. Bunun bir nedeni AB ülkeleri içindeki egemen siyasette Transatlantikçi sermaye fraksiyonlarının giderek artan etkisidir. Ancak diğer ve kanımızca daha belirleyici olan neden, Avrupa'nın dünya siyasetinde öncü güç olma hedefidir, ki özellikle Alman emperyalizmi 2014'ten bu yana Federal Hükümetlerin Savunma ve Güvenlik Politikalarının “deniz nakliyat yollarının, hammadde kaynaklarının ve dünya piyasalarının ulaşma açık kalması için” şekillendirilmesini dayatmaktadır.

Nitekim Merkel döneminde Federal Hükümetin “Fransa ile Hint-Pasifik Bölgesi için bir Avrupalı strateji geliştireceği” açıklanmış, SPD'li Dışişleri Bakanı Heiko Maas “Hint-Pasifik-Bölgesinde uluslararası kurala dayalı düzenin korunması için gerekli olan tüm sorumlulukları üstleneceğiz” demişti. Aynı şekilde CDU'lu Federal Savunma Bakanı Annegret Kramp-Karrenbauer “Hükümetimiz bölgenin stratejik önemini tam olarak kavramıştır. Değerlerimiz, çıkarlarımız ve ortaklarımız için bölgede bayrağımızı dalgalandıracağız” açıklamasını yaparak, Almanya'daki egemen siyasetin ABD'nin yanında yer alma konusunda fikir birliği içinde olduğunu göstermişti.

Federal Hükümet nihâyetinde 2021 Ağustos'unda “Bavyera” adlı firkateyni bölgeye göndererek, sözlü desteğini pratikte göstereceğini kanıtlamış oldu. Federal Hükümet geleneksel olarak savaştan çekinen Alman kamuoyunu rahatlatmak için Hint-Pasifik-Bölgesine gönderilen firkateynin askeri tatbikatlara katılmayacağını ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin hükümlerinde seyretmeyeceğini açıklamış olsa da Alman deniz kuvvetlerinin en büyük deniz aracının bölgeye gönderilmiş olması ve ABD ile dayanışma açıklaması Pekin tarafından açık bir provokasyon olarak algılanmaktadır.

Pekin'in provokasyon suçlamasının maddi temelleri yok değil. Bir kere “Bavyera” firkateyninin konuşlandırıldığı deniz suları son derece hassas gelişmelere gebe. Çin askeri üsleri için suni adalar oluştururken, Brunei, Filipinler, Malezya, Tayvan ve Vietnam bu sulara hak iddia ediyorlar. Ayrıca Federal Hükümetin bu gelişmeler karşısında Çin'in savunma girişimlerini “Aynı Rusya'nın Doğu Ukrayna'da uyguladığı ilhak politikaları gibi değerlendiriyoruz” açıklamasını yapması Pekin'in suçlamalarına haklılık kazandırıyor.

Avrupalı emperyalist güçler AB kanalıyla ABD'nin bölgeyi “sistem ihtilafı sahnesi” olarak tanımlamasını destekliyorlar. Halihazırda bölgede bulunan Alman, Birleşik Krallık, Fransa ve Hollanda deniz kuvvetleri açık bir şekilde Çin Halk Cumhuriyeti'ne yönelik askeri tehdidi artırmaktadırlar. AB Komisyonu, ABD ile Avrupa'daki öncü emperyalist güçler arasındaki tüm çıkar çelişkilerine rağmen, geçenlerde kabul ettiği “AB Hint-Pasifik-Stratejisiyle” ABD ve bölgedeki ABD müttefiklerinin yanında “Hint ve Pasifik Okyanuslarında geniş askeri varlıkla yer alacağını” açıklamış oldu. Kabul edilen AB Stratejisi, AB ülkelerinin bölgedeki “ekonomik ilişkilerini geliştirmelerinin yanı sıra”, öncelikli olarak “AB üyesi ülkelerin deniz kuvvetlerinin liman ziyaretlerini artırmalarını ve bölgedeki demokratik ülkelerin deniz kuvvetleriyle ortak tatbikatları yaygınlaştırmalarını” öngörmekte. O nedenle Çin Halk Cumhuriyeti yönetimi açısından bu adımların ABD ve Avrupalıların “düşmanca tutumları” olarak algılanmaması için tek bir neden dahi bulunmamaktadır.

Halbuki Almanya açısından askeri katılımın bazı ciddi sorunlar yaratması beklenebilir. Çünkü bu adımlar Almanya'nın Çin Halk Cumhuriyeti ile olan iktisadi ilişkileri genişletme politikasıyla ters düşmektedir. Çin 2020 yılında beşinci kez Almanya'nın en önemli ekonomi partneriydi. 2020 yılındaki ticaret hacminin 212 milyar Euro'yu aşması bunun kanıtıdır. Almanya'nın Hint-Pasifik-Bölgesindeki bu çelişkili politikalarının önünde sonunda bir bedeli olacağından hareket edilebilir. Özellikle Alman otomotiv sanayiinin son aylardaki yarı iletken darboğazı ve deniz aşırı nakliyatın özellikle Güney Çin

Denizi'nde aksamaya uğratılması nedeniyle içine düştüğü üretim krizi, Alman sermayesinin ödemesi gereken bedelin yüksekliği konusunda bir ipucu vermektedir.

“Bavyera” firkateyninin misyonu 2022 Şubat'ında sonuçlanacak. Muhtemelen o dönemde Yeşiller Partisi ile liberal FDP'nin ortak olduğu yeni Federal Hükümet kurulmuş olacak. İki parti de Rusya ve Çin karşıtlığı ile tanınıyor. Bununla birlikte Federal Ordunun yurtdışı misyonları için karar verecek organ olarak Federal Parlamento'daki çoğunluğun Transatlantikçi bir çoğunluk olması, yeni yüzyılın yirmili yıllarının sıcak çatışmalarla geçeceğini göstermektedir. Avrupa'nın Rusya sınırı ve Hint-Pasifik-Bölgesi henüz ilân edilmemiş olarak sürmekte olan Üçüncü Dünya Paylaşım Savaşının nükleer savaşa dönüşme potansiyelini içinde barındırmaktadırlar – eğer dünya çapındaki barış hareketleri “gerçek düşman kendi ülkemizdedir” gerçeğine uygun mücadele geliştirmezlerse...

Çoklu kaos ortamına doğru...

24 Ekim 2021

Dünya çapında derinleşen ekonomik, politik, sosyal ve ekolojik sorunlar, egemen sınıfların emperyalist-kapitalist dünya düzeninin karşı karşıya bulunduğu meydan okumalara otoriterleşme ve militaristleşme ile yanıt vermeleri ve korku toplumları toplamına dönüşmüş insanlığın çoklu krizler karşısındaki baygınlığı, distopya romanlarındaki kurgunun gerçekleşmekte olduğu izlenimini veriyor. Kalıcı hâle gelmiş olan çoklu krizler, güvencesizlik ve belirsizlik ortamı verili koşulların yarattığı çözümsüzlükle birleşince, dünyanın çoklu kaos ortamı olarak nitelendirilebilecek bir yıkım sürecine doğru hareket ettiğine dair emareler çoğalıyor.

Sadece geride bıraktığımız hafta yapılan ve kendilerini “dünyanın efendileri” olarak gören güçlerin katıldığı zirvelere baktığımızda, çoklu kaos ortamının ne denli reel bir tehdit olduğunu görebiliriz. Son NATO Bakanlar Toplantısı Rusya’ya karşı “Avro-Atlantik Alanı için caydırma ve savunma konseptini” görüştü ve nükleer silahların kullanılmasını öngören “Caydırma Doktrinini” gündemine aldı. Gene cuma günü gerçekleşen AB Zirvesi, her ne kadar kamuoyunda Polonya krizi ile yer almış olsa da AB’nin en kısa zamanda uzay ve siber yetkinlikleri olan, hızlı ve vurucu operasyonlar yapabilecek “Ortak Askeri Müdahale Gücü” oluşturulmasını görüştü. Aynı şekilde AB’nin lideri Almanya’da oluşturulmakta olan yeni Federal Hükümetin ortakları silahlanma, yurt dışı operasyonlara katılma, Rusya karşıtlığı ve “İsrail’i korumak Alman devlet aklıdır” açıklamasıyla Ortadoğu’daki gelişmelere müdahil olma konularında hem fikir olduklarını vurguladılar. Hint-Pasifik-Bölgesindeki tehlikeli gelişmelere değinmiyoruz bile.

Corona krizi ile zar zor baş edebilen Avrupa şimdi yeni bir krizle, her türlü enerji taşıyıcısı fiyatlarındaki rekor artışın yarattığı krizle karşı karşıya. Burjuva basını şimdiden enerji piyasalarındaki türbölansların, tedarik zincirlerindeki aksamalarla birlikte yeni kronik krizlerin başlangıcı olduğunu vurgulamaya başladı. Artan enerji fiyatları, geniş halk kitlelerinin satın alma gücünün azalması, toplumsal hiddet potansiyelinin artması ve hükümetlerin telaşlı adımlar atmasının oluşturacağı kombinasyonun Avrupa’nın “istikrarı” ve refahını tehdit ettiği söyleniyor.

Hükümetler buna vergi indirimleri, fiyat sınırlamaları, sübvansiyonlar, piyasa müdahaleleri ve sosyal yardım çekleri ile karşılık vermeyi düşünüyorlar. Dahası yeniden nükleer enerjiye dönüş dahi tartışılmakta. Ancak tüm tedbirlerin, hatta Ren Kapitalizminin sosyal devlet tavizlerine geri dönüşün bile yapısal sorunları çözemeyeceği belli. Velhasıl, kapitalizmin yasallıkları 21. Yüzyılın koşulları altında hızla çoklu kaos ortamını hazırlamaktadır.

Gene de; bu bir kader değildir, gidişat engellenebilir. Çıkış yolu mevcuttur. Yegâne çözüm sosyalizmdir. Üretim araçlarının toplumsallaştırılması, ezilen ve sömürülen sınıfların iktidarı ele geçirmesi, gerçek demokrasinin kurulmasıdır çözüm. Yeni hikâyelere gerek yok. Anlatılanın insanın kendi hikâyesi olduğunu bilincimize çıkarmamız ve ona uygun basiret göstermemiz çözümün ilk adımı olacaktır.

Mübadele Antlaşmasının 60'ıncı yılında...

31 Ekim 2021

Adenauer Kabinesi 30 Ekim 1961'de Türkiye ile "İşçi Mübadele Antlaşmasını" imzaladığında, "misafir işçilerin" kalıcı olacağını hesaplamamıştı. Almanya açısından amaç savaş sonrası ortaya çıkan işgücü açığını kapatmak ve ucuz işgücü sayesinde ücretler ve çalışma koşulları üzerinde baskı yaratmaktı. Türkiye ise hem sosyal sorunu bir kısmını ihraç ederek hafifletmek istiyor, hem de ücret transferleri üzerinden ülkeye döviz akmasını umuyordu. İşçi göçünde iki devletin çıkarları belirleyici olduğundan işçilerin göç nedeniyle ortaya çıkan sorunları dikkate alınmamıştı.

Ancak, insanlık tarihinde sıkça görüldüğü gibi, göç toplumlarının özgün dinamikleri egemenlerin tüm hesaplarını altüst etti. Özellikle kriz yıllarında, 1973'te mübadelenin durdurulmasıyla "misafirler" kalıcılığa başladılar ve aile birleşimi üzerinden Almanya toplumunun kopmaz bir parçası hâline geldiler. Gene de iki devlet de bu sonucu beklememelerine rağmen, göçmen işçilerin yerleşikliğini kendi çıkarları açısından kullanmayı başardılar.

Türkiye'nin NATO'daki hamisi olan Alman emperyalizmi için Türkiye'nin iktisadi ve siyasi "istikrarı" önemliydi. Hem ucuz işgücü ordusu olan göçmen işçiler sayesinde, iç politikada "günah keçisi" olarak kullanılabilir bir kitle daha oluşmuştu. Başlangıçta göçmen işçilere "döviz yumurtlayan tavuk" muamelesi gösteren Türkiye hükümetleri ise zaman içerisinde bu kitlenin kendi iç ve dış politikalarına yararlı olacağını fark ettiler.

Özellikle 1980 askeri cuntasının karar altına aldığı "Huzur Operasyonu" ile göçmen işçilerin istenildiği gibi yönlendirilebilecek bir kitle hâline getirilmesi planlandı. "Alman olup, Türk kalacak" bu kitlenin devletin kontrolü altına alınması gerekiyordu. Böylelikle Almanya'daki devrimci-demokrat öz örgütlerin kamuoyu üzerindeki etkisi kırılacak ve güçlü bir "Türkiye lobisi" oluşturulacaktı. Nitekim 1980'li ve ardından gelen yıllarda kurulan DİTİB, Koordinasyon Kurulları, çeşitli dernek ve federasyonlarla bu hedefe önemli ölçüde ulaşıldı.

Bugün, İşçi Mübadele Antlaşmasının 60'ıncı yılında Almanya'da yaşayan Türkiye kökenli insanların önemli bir kesimi kendilerini Almanyalı olmaktan ziyade, Türkiye'nin bir parçası olarak hissediyor, ellerindeki yüksek satın alma gücü sayesinde Türkiye'yi bir "tüketim cenneti" olarak görüyor ve AKP-Saray-Rejiminin gönüllü lobiciliğini üstleniyor. Yaşadıkları coğrafyadaki sosyal ve politik mücadelelere ilgisiz, Türk milliyetçiliğine teslim olmuş bir kitle hâlinde Türkiye'deki toplumsal bölünmüşlüğü, ırkçı hezeyanları, savaş taraftarlığını ve "Reisçiliği" her gün yeniden üretiyor.

Elbette yazdıklarımız resmin sadece bir bölümünü ifade ediyor. Terside söz konusu, yani göçmen kaynaklanan sorunlarını çözmek için, yer aldığı emek hareketi içinde, siyasi partiler ve öz örgütlerde mücadele eden küçümsenemeyecek bir kitle de var, ama yer darlığından burada bunu daha fazla açamıyoruz. Ancak yukarıda belirttiklerimiz Almanya'daki Türkiye kökenli göçmen kitlesinin önemli bir kesimi için geçerli ve demokratik göçmen hareketinin Mübadele Antlaşmasının 60'ıncı yılında görmesi, dikkate alması gereken toplumsal realitedir.

Scholz hükümeti kurulurken...

7 Kasım 2021

Almanya'daki burjuva medyası toplumsal rıza üretiminin belki de en önemli aracıdır denilebilir. Ama aynı zamanda da satır aralarındakiler doğru okunduğunda, egemen siyaset ve sermaye kesimleri arasındaki ilişkilerin nasıl yürütüldüğüne dair ipuçları verir. Nitekim güncel koalisyon görüşmeleri üzerine yaygın medyada yer alan haberlere ve yorumlara baktığımızda, tekelci burjuvazinin kurulmakta olan ve fiilen FDP'nin belirleyici faktör olacağı Olaf Scholz hükümetinden son derece hoşnut kaldığını görebiliriz.

Anlatmak istediğimizi açıklamak için kısa bir anekdota yer vermeliyiz. 1999'da Almanya'nın NATO'nun Yugoslavya Savaşına katıldığı günlerde, dönemin önde gelen muhafazakâr siyasetçilerinden CDU'lu Jürgen Rüttgers şöyle demişti: “1945'ten sonra ilk kez Alman askerleri yurtdışında savaşa katılıyor. Eğer Tornado jetlerini biz gönderseydik, şüphesiz dünya ayağa kalkardı. Ama SPD ve Yeşiller bunu yapınca ne sendikalar ve kiliselerde ne de barış hareketi ve dünya kamuoyunda tık duyulmuyor.”

Aslında Rüttgers istemeden olsa da önemli bir noktaya parmak basıyordu. Burjuvazi muhafazakârların yapamayacağını gene sosyal demokratlara yaptırıyordu. Nihâyetinde “yeni bir Auschwitz'i engelleme” demagojisiyle Alman emperyalizminin “oyun kurucu” olma hedefine yarayan savaş politikalarını SPD ve Yeşiller başlatmış, 16 yıllık Helmut Kohl döneminden sonra toplumda yaygınlaşan sosyal reform beklentilerini de AFC tarihinin en büyük sosyal hak gaspına yol açan neoliberal uygulamalar için kullanmışlardı – hem de herhangi bir ciddi toplumsal direnişle karşılaşmadan.

Bugün de – gene 16 yıllık bir dönemden sonra – SPD ve Yeşillerin başında oldukları bir hükümet kurulmak üzere. Basına sızan bilgiler yeni ortakların şimdiye kadarki sermaye yanlısı politikaları, kısmen biçimsel değişime uğratarak, ama her halükârda aynı çizgide daha da sertleştirerek ve saldırganlaşarak devam ettireceklerine işaret ediyor. Yani Almanların dediği gibi, “eski şarap yeni şişelerde satılacak”. Bu “eski şarabın” ne denli kokuşmuş olduğunu ise yakında kamuoyuna tanıtılacak Koalisyon Sözleşmesi gösterecektir.

Ancak şunu da belirtmeden geçmeyelim: Scholz hükümeti bir zamanların Schröder hükümetinden çok daha usta bir süslemeci olacak. “Ekolojik dönüşüm” adı altında büyük tekellere yeni sermaye birikim olanakları sunulacak, “insan haklarının korunması ve demokratik güçlerin desteklenmesi” yalanıyla Rusya ve Çin düşmanlığı nükleer silahlanma için kullanılacak, “toplumsal çeşitlilik ve kimliklere özgürlük” başlığı ile bir tarafta “ekonomimize yarayan” nitelikli işçi göçü örgütlenecek, diğer taraftan da “mülteci krizinin insancıl çözümü” için (!) otoriter rejimler siyasi, mali ve askeri araçlarla desteklenecek. Cem Özdemir gibiler de çıkıp, “bakın, ordumuz iklim korunması için fosil yakıt kullanımını azaltıyor” reklamını yapacak.

Peki, Almanya'daki 13,2 milyon yoksul insana ne kalacak? “Yurttaş Parası” adını alacak, ama aynı düzeyde kalacak Hartz ödemeleriyle içmesi yasal hâle getirilecek “tıbbi esrar” alabilecekler – yoksulluğun yarattığı derin acıları uyuşturmak için bundan iyisi bulunmaz herhalde...

Hibrid savaş ilânı

14 Kasım 2021

Belarus-Polonya sınırındaki mülteci dramı sadece Avrupa'nın korku toplumlarının kayıtsızlığını ve AB'nin güya insani değerlerinin laf salatasından ibaret olduğunu ifşa etmekle kalmıyor, aynı zamanda emperyalist güçlerin ilân ettikleri hibrid savaşın işaretlerini de veriyor. Mülteci dramı ve sorumluları hakkında M. Ender Öndeş'in Yeni Yaşam Gazetesindeki [yazısı](#) hislerimize tercüman olmuş. Ender'in yazısını okumanızı salık vererek, düşüncelerimizi açmaya devam edelim.

Polonya'daki gerici hükümetin AB hukuk anlayışını ve evrensel mülteci mevzuatını ayaklar altına alan uygulamalarına tek bir eleştiri getirmeyen Avrupa hükümetleri ile burjuva basını insanlık dışı koşullarda sınırda tutulan mültecileri, Belarus'un Putin'in yardımıyla "Avrupa'yı tehdit eden silahları" olarak lanse ediyorlar. Bu konuda Alman ZDF televizyonunda yayınlanan bir haber programı gerçekten ibret verici: Gazeteci yayına aldığı Federal Ordu Üniversitesi profesörüne "Lukaşenko'nun geleneksel olmayan araçlarla, yani mültecileri silah olarak kullandığı hibrid savaşına askeri araçlarla reaksiyon göstermeli miyiz?" diye soruyor. Profesör de soruyu, "Ama o zaman Polonya mültecilere ateş etmek zorunda kalır, bu da çirkin resimlere yol açar" diye yanıtlıyor.

Aynı şekilde burjuva basınında da yer alan yorumlarda, "Şu an AB ve Almanya saldırı altında. Putin ve Lukaşenko binlerce mülteciyi bize yolluyorlar. Bu organize, planlı ve istenilen bir mülteci dramıdır" deniliyor. AB Komisyonundan, eski ve yeni alman hükümetinden ve NATO merkezinden ise "Belarus yönetimine ve Rusya'ya karşı sert yaptırımlar uygulansın" talepleri yükseliyor. Washington'dan da yangına körükle giden, "Siz mültecilerle uğraşırken, Rusya Ukrayna'yı işgale hazırlanıyor" uyarıları geliyor.

Burada Lukaşenko'yu savunacak değiliz. Zaten Batı açısından sorun mülteciler veya Lukaşenko değil, asıl mesele düşman resmi oluşturarak, Avrupa kamuoyunun savaş politikaları ve silahlanma giderleri için rızasını almak; aynı zamanda "değerlere dayalı, demokratik ve liberal Avrupa" anlatımının bir efsane ve mülteci sorunlarını ortaya çıkartan asıl nedenin emperyalist Batı'nın politikaları olduğu gerçeğinin üstünü örtmeye çalışmaktır.

Almanya ve Avrupa'daki egemen siyaset, burjuva basınının desteğiyle içinde bulundukları çoklu kriz ortamından çıkış yolu olarak kılıçları kuşanmayı ve savaş retoriğini sertleştirmeyi tercih ediyor. Giderek daha da saldırganlaşan bir dış politika ile uzun zamandır kendini belli eden jeopolitik ve jeoekonomik etki alanları kaybını durdurmaya çalışıyorlar. Emperyalist Batı etki alanları üzerine verdiği mücadelelerin ve yayılmacı politikaların neden olduğu mülteci akınlarını, siyasi ajandasını kendi kamuoyuna kabul ettirmek için enstrümentalize ediyor ve yeni düşman resimleri yaratıyor.

Belarus-Polonya sınırındaki insanlık dramının sorumlusu, Rusya'ya karşı hibrid savaşı ilân eden Batı'dan başkası değildir. Ekonomik ve askeri üstünlüğe sahip olan emperyalist güçler belki kendi kamuoylarını ikna edebileceklerdir, ancak kaybettikleri inandırıcılıklarını ve ellerinden kayan etki alanlarını öyle eskisi gibi kolaylıkla geri kazanamayacaklardır.

Alman emperyalizmi kılıçları kuşanıyor

Yeni hükümetin savaş politikaları üzerine

Kasım 2021

Bu gidişle “Ampulden” kurtulamayacağız galiba. Türkiye’de insanlara “Ampulden” muhtemelen gına gelmişken, Almanya “Ampul” adı verilen ve SPD-Yeşiller-FDP’den oluşan yeni hükümet koalisyonuna hazırlanıyor. 16 yıl süren Angela Merkel döneminden sonra, bu dönemi gölgede bırakacak bir sürecin startı verildi. Aynı, gene 16 yıl süren Helmut Kohl döneminin ardından iktidara gelen Schröder-Fischer-Hükümeti gibi, bu sefer FDP’nin belirleyici olacağı bir SPD-Yeşiller-FDP-Koalisyonu geleneksel sermaye temsilcileri olan muhafazakâr partilerin yapamadıklarını yapmaya aday.

Gerçi henüz koalisyon görüşmeleri devam ediyor ve kimi konularda ortaklardan kaygılı açıklamalar geliyor, ancak “Ampul” koalisyonunun kurulacağına dair herhangi bir şüphe kalmadı gibi gözüküyor. Ayrıca koalisyon görüşmelerine başlandığı gün kamuoyuna tanıtılan Sondaj Belgesi yeni hükümetin politikalarına dair hayli ipucu vermekte. Kimlik politikaları ve iklim korunması üzerine genel geçer söylemlerin öne çıktığı Sondaj Belgesine ve görüşmeler hakkında basına sızan bilgilere ilk tepki gösterenler doğal olarak sosyal alanlarda çalışan kuruluşlar oldu. Örneğin bu kurumların çatı örgütlerinden birisi olan DPV başkanı Ulrich Schneider, “toplumun yüzde 16’sının, yani 13,2 milyon insanın yoksulluk sınırında yaşadığı, buna karşı 213 milyar ile 542 bin milyonerin varlıklarına varlık kattığı bir dönemde muhafazakârların bile yapamadıklarını yapmaya kalkışan SPD ve Yeşiller ihanet içindedir” diyerek tepkisini gösterdi. Sahiden de sızan bilgilere göre SPD ve Yeşiller FDP’nin dayatması üzerine sosyal sigortalar sisteminde Bismarck’tan bu yana en geri adımları atmaya ve sosyal devlet harcamaları için son derece önemli olan vergi artırımını engellemeyi kabul ediyorlar. Dahası SPD ve Yeşillerin seçim öncesinde verdikleri en önemli vaatlerden birisi olan Hartz Yasalarının uygulamadan kaldırılması da çekmeceye konuldu. Yapılan tek şey, Hartz Yasası yerine “Yurttaş Parası” denilen, ama özünde Hartz uygulamalarından hiçbir farkı olmayan bir adım atmak olacak.

Koalisyon ortakları aynı şekilde düşük ücret sektörünü de genişletmeyi planlıyorlar. “Minijob” adı verilen ve şirketlere sosyal sigorta primlerinde büyük tasarruflar sağlayan Part-Time-istihdamının aylık ücretinin 450,00 Euro’dan 520,00 Euro’ya artırılması sonucunda şimdiden milyonlarca sosyal sigortalı çalışan güvencesizliğe itileceği belli oldu. Böylelikle özellikle büyük işletmelerde farklı statülerde çalıştırılan işçilerin direniş yetisi daha da kırılmış olacak. Yaygınlaştırılan güvencesiz istihdam, zaten sisteme eklenilerek işlevini önemli ölçüde yitirmiş olan sendikal hareketi daha da güçsüzleştirerek, bölünmüş olan Almanya işçi sınıfını sermayenin insafına terk edecek.

Sondaj Belgesinin gösterdikleri

Başta işçi sınıfı olmak üzere, çalışanların böylesine baskı altına alınmalarının temel nedeni emek sömürüsünün katmerlenerek devam ettirilmesi elbette. Ama aynı zamanda da “vatan cephesinde” emperyalist saldırganlığa ve savaş politikalarına karşı oluşacak direnci daha doğmadan boğazlamak ve “mezarlık sessizliğini” hâkim kılmak amaçlanmaktadır. Çünkü SPD-Yeşiller-FDP-Koalisyonu muhafazakârların cesaret edemeyeceği çok daha ileri adımları atmaya hazırlanmaktadır.

Koalisyon görüşmeleri başladığında kamuoyuna tanıtılan Sondaj Belgesi bu konuda bir hayli bilgi veriyor. Belgenin “10. Almanya’nın Avrupa ve dünya için sorumluluğu” başlıklı bölümünde yeni federal hükümetin dış, savunma ve güvenlik politikalarında nasıl bir çizgi izleyeceği kısaca anlatılmakta. Transatlantikçi sermaye fraksiyonlarının etkisi altında olduğu belli olan bu bölümde Almanya’nın “küresel sorumluluk” alacağını ve bunun için de “Avrupa Birliği’ni güçlendirerek, Avrupa’nın stratejik hükümlerini değerlere dayanan dış, güvenlik ve gelişme politikalarımız temelinde artıracaktır” denilmekte. Almanya’nın çıkarlarını “Avrupalı çıkarlar çerçevesinde tanımlayarak (...) güçlü Alman-

Fransız ortaklığını daha da sıkı hâle getirerek, aktif bir Avrupa politikası yürüteceğiz” denilerek, Almanya’daki Avrupacı sermaye fraksiyonlarına da olumlu sinyaller verilmektedir.

Bu birkaç cümlelik niyet beyanı esas itibarıyla Almanya tekelci burjuvazisinin 1945’ten bu yana mütemadiyen takip ettiği ve sadece “Avrupa çatısı altında” gerçekleşebileceğini düşündüğü “dünya gücü olma” hedefinin bir tercümesidir, ki bu, Transatlantikçi ve Avrupacı sermaye fraksiyonlarının ortak hedefidir. “Alman-Fransız ortaklığının” sıkılaştırılması ve “aktif bir Avrupa politikası” tanımlamalarıyla hem geleneksel olarak ABD’ne rezervli yaklaşan Fransız emperyalizmine, hem de ABD’ne olan yakınlıklarını artırmak isteyen Doğu Avrupa ülkelerine “ortak çıkarlar” vurgusu ile genişletilmiş iş birliği teklifi yapılmaktadır. Almanya’nın çıkarlarını “Avrupai çıkarlar çerçevesinde tanımlamak” cümlesini tersinden okuduğumuzda, asıl niyetin Almanya’nın kadim emperyalist emellerinin “Avrupa’nın çıkarları” olarak tanımlanmaya çalışıldığını anlayabiliriz. Aynı şekilde “Avrupa’nın stratejik hükümranlığını” korumanın Almanya’nın öncülüğünü devam ettirmek olduğunu görebilmek gibi. Gerçi “Avrupa’nın stratejik hükümranlığı” söylemini Merkel hükümetleri de kullanmışlardı, ancak Avrupa kamuoyu tarihsel deneyimlerden hareketle bu söylemin, muhafazakârların yönettiği bir Alman hükümetinden ziyade, sosyal demokrasi ile Yeşillerin ortağı olduğu bir hükümetten gelmesini daha inandırıcı ve güven verici buluyor – her ne kadar Berlin’den gönderilen çiçeklerin her daim “zehirli” olduklarını söyleyenler var olmaya devam etse de.

Aynı bölümde “Avrupa’nın liberal demokrasilerini yurt içinden ve dışından gelen dezenformasyon, propaganda ve manipülasyon kampanyalarına karşı güçlendireceğiz” denilerek, yeni hükümetin gerek Avrupa sınırları içerisinde gerekse de komşu ülkelere, bilhassa Rusya’ya, ama aynı zamanda Çin’e karşı militarist kampanyalara öncülük edeceğini ilân etmektedirler. Burjuva basını bu cümleleri doğru okuyarak şimdiden “Rusya ve Çin siber saldırılarla Avrupa’nın istikrarını bozmak istiyorlar” türünden haberlerle bu niyete destek çıkmaktadır. Bu çerçevede özellikle SPD ve Yeşiller AB üyesi ülkelerin “ulusal ordularının, siber uzay ve bilişim teknolojileri dahil olmak üzere” daha sıkı iş birliği yapmalarının zorunlu olduğunu vurgulamaktan geri kalmıyorlar.

Bu iş birliğinin nasıl şekillendirileceğini de güncel Belarus İhtilafında ve Doğu Avrupa sınırlarına konuşlandırılan NATO birliklerinin artan askeri tatbikatlarında görmekteyiz. Örneğin 2021 Ekim’inde Belarus-Polonya sınırında ayyuka çıkan mülteci dramı vesilesiyle Alman sermayesinin propaganda borazanı “Bild” gazetesi büyük puntolarla Avrupa’nın “binlerce mülteciyle Avrupa’yı istilaya kalkışan diktatör Lukaşenko’yu alaşağı etmesi” çağrılarını yayınlarken, Yeşiller partisinin eş başkanları AB’ne “mülteci akınlarını durdurmak için, mültecilerin geldikleri ülkelerde ikna çalışmaları başlatma” önerisini yapmaktadırlar. AB hukuku ve mülteci mevzuatı ayaklar altına alınarak binlerce mülteciyi Belarus sınırında aç ve susuz bekleten gerici Polonya hükümetine tek eleştiri yöneltmeyen Yeşiller parti başkanları Baerbock ve Habeck, “insanları AB’ne karşı verdiği mücadelede, Putin’in de desteğiyle kullanan diktatör Lukaşenko bu durumun sorumlusudur ve yanıtını almalıdır” diyerek, Belarus devleti ile Rusya’yı düşman ilân etmekte.

Transatlantik iş birliği

SPD, Yeşiller ve FDP kuracakları koalisyon hükümetinin ABD emperyalizmi ile olan bağlarını güçlendirme kararında olacağını daha seçim kampanyası döneminde ilân etmişlerdi. Nitekim Sondaj Belgesi’nde bu politikanın derinleştirileceği belirtilmekte. Almanya’nın “güvenliğinin ve çıkarlarının küresel iş birliği ve güçlendirilmiş kurala dayalı uluslararası düzen ile korunabileceği” vurgulanan bölümde, “transatlantik ittifakın Almanya’nın güvenliğinin merkezi sütunu” ve NATO’nun “vazgeçilmez araç” olduğu belirtilerek, ABD ile olan askeri, siyasi ve ticari ortaklığın genişletileceğine işaret edilmektedir.

Transatlantik iş birliğinin nasıl genişletileceğine ve Alman emperyalizminin bu çerçevede hangi “sorumlulukları” üstleneceğine dair birçok ipucunu Sondaj Belgesi’nde okumak mümkün. Bir kere “vazgeçilmez araç” NATO üyeliğinin özellikle Doğu Avrupa’da ABD’nin elini hafifletmek ve aynı zamanda ABD’nin Pasifik Stratejisine destek çıkmak olarak okumak gerekiyor. Halihazırda Rusya sınırındaki kara birlikleri ile Baltık Denizi ve Karadeniz’in NATO kontrolü altına alınması konusunda Almanya ve diğer Avrupa ülkelerinin üstlendikleri görevlerin kapsamı ve genişletilmesi ile ilgili çeşitli

strateji belgeleri kamuoyu ile paylaşılmış durumda. Aynı şekilde yeni hükümetin Federal Ordusu sınır dışı operasyonlara daha sıklıkla gönderme kararlılığında olacağı defalarca koalisyon ortaklarınca ifade edildi. Gerçi önceki hükümetler de bu çizgiyi izlemekteydiler, ancak bu noktada yeni olan SPD-Yeşiller-FDP koalisyonunun dış, savunma ve güvenlik politikalarının tüm bakanlıkların, hükümete yakın enstitü ve kurumların ortaklaşa geliştirecekleri stratejilerle belirlenecek olması ve NATO'nun Avrupa'daki "görevlerinde" öncülüğü Almanya'nın üstlenmek istemesidir.

Alman emperyalizmi gene ABD ile eşgüdümlü bir biçimde, ABD birliklerinin geri çekilmek üzere olduğu Balkanlar-Ortadoğu-Kafkaslar-Üçgeninde öncü rol oynamak istemektedir. Koalisyon görüşmesindeki ortaklar bunu Sondaj Belgesi'ndeki tek bir cümle ile tanımlıyorlar: "İsrail'in güvenliği bizim için devlet aklıdır". Bu cümleyi SPD-Yeşiller-FDP koalisyonunun Balkanlar-Ortadoğu-Kafkaslar-Üçgeni, Akdeniz ve Kuzey Afrika'daki ihtilafları bizzat yönetme arzusu ve aynı zamanda "antisemitizm" suçlamasını kullanarak Almanya ve Avrupa'daki her türlü savaş ve yayılcılık karşıtı hareketleri toplumsal düzeyde değersizleştirme girişimi olarak okumak gerekmektedir. Nitekim burjuva medyası Filistin konulu her barışçıl açıklamayı "antisemitizm" suçlamasıyla kötülemekte, hatta İsrail'deki Yahudi barış girişimlerini "kendi kendilerinden nefret eden Yahudiler" saçmalığıyla itibarsızlaştırmaya çalışmaktadır. "Antisemitizm" suçlaması Alman devletinin bir egemenlik aracı hâline getirilmiştir. Almanya reformist solunun antifaşistlere ve antiemperyalist hareketlere "Yahudi karşıtlığı" yaftasını yapıştırdığını düşünürsek, bu demagojinin hayli başarılı olduğunu görebiliriz.

Sondaj Belgesi'nde yer alan "dünyada çok taraflı iş birliğini geliştirmek istiyoruz" gibi süslü laflar, geleneksel olarak savaşa karşı antipatisi olan Almanya kamuoyunu rahatlatmak için sarf edilmiş olsalar da hemen ardından sıralanan cümleler asıl niyeti ortaya koymaktadırlar. Örneğin, "demokratik değerlerimizi paylaşan devletlerle sıkı bağlantı sağlayacağız" denildikten sonra, "burada söz konusu olan otoriter devletler ve diktatörlüklerle sistem rekabeti içinde olmamızdır" cümlesiyle emperyalist-kapitalist dünya düzeninin egemenliğinin devam ettirilmesi için atılacak adımlar kastedilmektedir. Zaten "demokratik değerler" olarak bahsettikleri, egemen kapitalist üretim tarzı ve emek sömürsünden başka bir şey değil. "Sistem rekabeti" ise neoliberal kapitalist uygulamalara ve emperyalist dayatmalara karşı çıkan devletlere yönelik bir düşmanlaştırma çabasıdır.

"Otoriter devletler ve diktatörlükler" tanımının özellikle Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti için kullanıldığını burada uzun uzadıya açıklamaya herhalde gerek yoktur. Kaldı ki gerek şimdiye kadarki hükümetlerin gerekse de SPD-Yeşiller-FDP koalisyonunun "ulusal, stratejik ve ekonomik çıkarlarımız" gerekçesiyle dünya çapında diktatörlüklerle nasıl iş birliği yaptıkları veya yapacakları da belli. Sondaj Belgesi'ne baktığımızda yeni Federal Hükümetin gerçekten otoriter olan devletler ve diktatörlüklerle ne denli sıkı iş birliği geliştireceklerini mülteciler ve göçmen politikasına dair cümlelerde okumaktayız. Örneğin "mülteci dramını sonlandırma" demagojisiyle Avrupa'nın sınırlarını nasıl daha yüksek – görünür ve görünmez – duvarlarla örmek istediklerini ve "üçüncü ülkelerle yapılacak antlaşmalarla" mülteci akınlarını tampon ülkeler sayesinde durdurmaya çalışacaklarını görebilmekteyiz. O açıdan başta Türkiye'deki AKP-Saray-Rejimi olmak üzere, mülteci rotası üzerinde bulunan Ortadoğu rejimlerine yönelik maddi, iktisadi, askeri ve siyasi desteklerin artırılacağından hareket edebiliriz. SPD-Yeşiller-FDP koalisyonu bunun için de AB üyesi ülkeleri mülteci politikalarını sertleştirmeye, Avrupa sınırlarındaki ortak AB ordusuna destek çıkmaya, mültecileri geri gönderme işlemlerini hızlandırmaya ve mülteci yollarını kapatmaya zorlayacaktır. Tabii tüm bunları Cenevre Mülteci Konvansiyonu ve Avrupa İnsan Hakları Konvansiyonuna sahip çıkmak, "insancıl görevleri yerine getirmek" adına yapacaklar.

Nihayetinde SPD ve Yeşillerin Federal Ordunun "modernizasyonu", dronların silahlandırılması, "nükleer silahlara katılım" gibi konulardaki tüm görece rezervlerini terk ettiklerini de görmekteyiz. Zaten SPD Merkel hükümetlerinin ortağı olduğu dönemlerde de Alman Tornado savaş jetlerinin "savaş durumunda" nükleer başlıklı füzeler taşımalarını onaylamıştı. Aynı "Silahsızlanma Girişimlerinin" tek yanlı olarak ABD tarafından feshedilmesine karşı çıkmadığı gibi. Şimdi de insansız hava araçlarının silahlandırılmasına yönelik onayını vermekte. Yeşiller de seçim öncesinde yaptıkları "ABD'nin nükleer füzelerini hemen geri gönderin talebi gerçekçi bir talep değildir" açıklamasıyla hükümet ortaklığına hazırlanıyorlardı. Bugün bizzat SPD ve Yeşiller, muhafazakârların cesaret edemediği biçimde Rusya ve

Çin'i "sistemik rakip" ilân ederek, Almanya askeri-sınai kompleksinin önündeki bütün engelleri kaldırmaya ve AB üyesi ülkeleri Alman silah tekellerinin lehine olan Alman silah ihracat politikasının boyunduruğu altına sokmaya hazırlanıyorlar.

Sonuç itibariyle tarih bir biçimde tekerrür etmektedir. Üç yasama dönemi süren muhafazakâr siyaset egemenliğinin ardından, sosyal demokrasi ve ekoloji (!) taraftarı Yeşiller yeniden Alman emperyalizminin hizmetinde görevlerini ifa edecekler. Hem Almanya ve Avrupa iç ve sosyal politika alanlarında hem de dış politikada daha da saldırganlaşan bir politikaya tanık olacağız. Alman emperyalizminin açıkça kılıçları kuşandığı bir dönemde buna rağmen hâlâ birileri "Almanya'da sol hükümet iş başına geldi" diyorsa ya aklı başında değildir ya da demagoji yapıyordur.

Sermayenin Türkiye aşkı

21 Kasım 2021

Son bir yıl içerisinde Türk lirasının rekor değer kaybı ve yüzde 20'yi aşan enflasyon oranları Türkiye'de geniş halk kesimlerini kara-kara düşündürürken, bazı şirket merkezlerinde şampanyalar patlattırıyor. Alman-Türk Dış Ticaret Odası AHK-Türkiye'nin Türkiye'de faaliyet gösteren 7.500'ü aşkın Alman şirketi arasında yaptırdığı bir araştırma Alman sermayesinin Türkiye aşkını teyit ediyor. Geçenlerde yayınlanan "Alman şirketleri Türkiye'yi çok seviyor" başlıklı bir haberde, geniş halk kesimleri için korkutucu olan gelişmelerin Alman şirketlerinin lehine olduğu vurgulanıyordu.

Yapılan araştırmaya göre Alman şirketleri uzun vadeli beklentiler, kârlılık oranları ve iyileşen koşullar hakkında "büyük mutluluk" içerisindeymişler. AHK-Türkiye Yönetim Kurulu Başkanı Thilo Pahl bu "olumlu durum tespiti" şirketleri daha fazla yatırıma yönlendirdiğini söylüyor. Örnek olarak ise, tam da Türkiye'de ilaç sıkıntısının baş gösterdiği bir dönemde Alman ilaç tekeli Boehringer Ingelheim ile Türkiye'nin en büyük ilaç üreticisi Abdi İbrahim Pharmaceuticals arasında yapılan 150 milyon Euro'luk ortak üretim yatırımını gösteriyor.

Liranın değer kaybı Türkiye'deki gayri menkulleri, işletme ve fabrikaları ve menkul değerleri yabancı sermaye için ucuzlatıyor. Neticede, BBVA bankasının 2,25 milyar Euro'ya Garanti Bankasını satın almasının gösterdiği gibi, piyasa hakimiyeti giderek daha hızlı biçimde yabancı sermayenin eline geçiyor. Geniş halk kesimleri yoksullaştıkça, Alman sermayesi ve işbirlikçi Türk tekeli burjuvazisi daha da palazlanıyor.

Türkiye'nin Alman sermayesi için yaşamsal öneme sahip olduğunu daha önceki yazılarımızda da vurgulamıştık. Almanya Türkiye'nin en büyük ticari partneri olmakla birlikte en fazla ihracatı gerçekleştirdiği ülkedir. Ancak bu ihracat öyle iddia edildiği gibi, pek "yerli ve milli" değildir. Türkiye'deki Alman şirketlerinin ezici çoğunluğu ihracat sektöründe faaliyet gösterdiklerinden, lira değer kaybettikçe, kârlarını daha da artırmaktadırlar.

Burada özellikle "Milli Savunma Sanayine" bakmak gerekiyor. Türkiye'nin askeri-sınai kompleksi öncelikle Alman silah tekellerini beslemektedir. Dahası Türkiye'nin artan silah ihracatı, Almanya'da yürürlükte olan ve silah tekellerine belirli engeller çıkaran "Silah İhracatı Yönergesini" ekarte eden Alman silah tekellerinin lehine işlemektedir. Alman emperyalizmi Türkiye'ye silah ve askeri araç-gereç satışı, Türkiye'nin ihracat kalemlerine yansımayan lisans devirleri ve Türkiye'deki üretime doğrudan katılım üzerinden Türkiye'yi kendi askeri-sınai kompleksinin distribütörü hâline getirmiştir.

O açıdan kadim "Alman-Türk silah kardeşliğinin" hâlâ sarsılmaz biçimde sürdürüldüğünü, Türkiye'nin savaş ve savunma harcamalarının en başta Alman sermayesine yaradığını ve böylelikle Almanya-Türkiye ilişkilerini belirlediğini tespit edebiliriz. Aynı şekilde hâlâ Almanya'dan Türkiye'nin demokratikleşmesine katkı sağlamasını bekleyen liberal güruhun boş hayaller peşinde koştuğunu ve kimi zaman Ankara'dan yükselen "Eyyy Almanya..." nidalarının özünde fasa fisodan ibaret olduklarını da.

“Aman ne güzel!”

28 Kasım 2021

Almanya’da yeni kabinede yer alacak isimler ortaya çıktıkça burjuva basınında destekleyici yorumlar artıyor. Aynı şekilde sosyal medyada da gelişmelere sevinenlerin mesajları yer alıyor. “Bir Alman-Türk’ü bakan olacakmış, aman ne güzel!” veya “Alman dış politikası bir kadına emanet edilecek, aman ne güzel!” türünden güzellmelere rastlamak mümkün. Özellikle göçmen kökenlilerin Yeşillerin parti sağının en çığırkan temsilcisi olan Cem Özdemir’in Federal Tarım Bakanı olmasına sevinmeleri dikkat çekiyor. Irkçılığın kökleştiği bir dönemde bu anlaşılır bir reaksiyon, “ama” olmasa.

Scholz hükümetinin hangi isimlerden oluştuğu sosyal medya dedikodularının konusu olması doğal bir gelişme, ancak isimler aynı zamanda belirli siyaset çizgisinin de emaresi. Gerçi tarım politikalarından çok, Transatlantik iş birliğinin derinleştirilmesi ve Alman ordusunun yurtdışı operasyonlarına katılması konusunda muhafazakârlardan daha tarafgir açıklamalarla göze çarpan Cem Özdemir’in bakan olmasının nasıl bir “ilerleme” olacağını söyleyemeyiz, ama vitrinde görünür olmasının Alman emperyalizminin toplumsal rıza üretimi için faydalı (!) bir faktör olacağından hareket edebiliriz.

Yeşiller eş başkanı Annalena Baerbock’un Rusya düşmanı ve Çin karşıtı bir çizginin temsilcisi olduğu biliniyor. O nedenle, Joschka Fischer döneminde de “Yeşil dış politika yoktur, Alman dış politikası vardır” diyen Yeşillerin yayılmacı ve saldırgan bir politikaya ne denli büyük katkı sunacaklarını da şimdiden söylemek olanaklı. Yani Baerbock’un kadın olmasının Alman emperyalizminin dış politikası açısından herhangi bir değişim etkisi olmayacak. Çünkü belirleyici olan bakanların cinsiyeti veya kökeni değil, imzalanan Koalisyon Sözleşmesidir.

Koalisyon Sözleşmesi öz itibarıyla bir saldırganlık, militarizm ve yayılmacılık belgesidir. Nükleer silahların Avrupa’ya daha çok konuşlandırılmasını öngören ve Rusya ile Çin’in kuşatılmasını hedefleyen bir emperyalist belgedir. Sözleşme, Almanya’daki sömürü koşullarını, özel sermaye birikim süreçlerini, neoliberal uygulamaları güya “sosyal” çerçeve içinde ve “yeşillendirerek” sürdürülebilir kılmayı amaçlayan bir belgedir. İklim korunması için verilen vaatleri tek elci sermayenin çıkarları doğrultusunda biçimlendiren, enerji ve ulaşım “dönüşümünün” tüm yükünü emekçilerin sırtına koymayı amaçlayan, demokrasi ve insan hakları söylemini Alman tek elci burjuvazisinin hegemonyası için araçsallaştıran ve “özgürlük, eşitlenme, çeşitlilik” gibi renkli, ama içi boş laf salatasıyla toplumsal direnci nötralize ederek gerici dönüşümü hızlandırmayı hedefleyen bir belgedir.

Sağlık sistemindeki özelleştirmeleri genişletmek, yoksullukla mücadele yerine yoksullarla mücadeleyi devam ettirmek, silahlanma bütçelerini artırmak, savaş örgütü NATO’yu güçlendirmek, Avrupa’yı militarizmin kalesi hâline getirmek, sınırlara daha fazla görünür ve görünmez duvarlar örmek, dünya çapında otoriter rejimlere her türlü desteği sağlamak ve Alman sermayesinin çıkarlarını kollamak için kaleme alınmış bir Koalisyon Sözleşmesi varken, Cem Özdemir bakan olacakmış! “Aman ne güzel!”.

“Primitif antiemperyalizm...”miş

5 Aralık 2021

Almanya’da yeni hükümetin göreve başlamasına birkaç gün kala gerek burjuva medyasında gerekse de (sol?) liberal cenahta “otoriter yönetimler ve diktatörlerle mücadele” adı altındaki savaş çıkırtkanlığı hız kazanmaya başladı. Dışişleri Bakanı olacak Annalena Baerbock selefi Heiko Maas’tan daha agresif politika izleyeceği sinyallerini verir ve AB üyesi devletlerden Rusya ile Çin’e karşı ortak yaptırım adımları atmayı talep ederken, neoliberal cephenin solunda konumlanmış liberal kesimler barış hareketine demagojik savaş açtılar.

Zaten uzun zamandır Almanya’daki barış hareketini “primitif” yani “ilkel antiemperyalist” tavır göstermekle ve “antisemitik söylem kullanmakla” suçlayan bu liberal güruh, şimdi de emperyalist yayılmacılığın savunuculuğunu yapıyor. Neymiş, “Stalinist partilerin etkisinde olan barış hareketi NATO’ya karşı çıkarak otoriter rejimlerin ve diktatörlerin destekçisi” olmuş, Ortadoğu konusunda – İsrail devletine yönelik eleştirileri nedeniyle – “net antisemitik pozisyonda” duruyormuş. Hem “kapitalizmin barışçıl potansiyellerini göremediklerinden, modası geçmiş ve reel karşılığı olmayan emperyalizm söylemini” kullanıyormuş.

Şaka falan değil, bu absürt ve tarihsellik dışı yaklaşımlar reformist toplumsal ve siyasi solu içinde – özellikle yönetici aparatta – karşılığını buluyor. Filistinlileri bir bütün olarak, hatta İsrail’deki barış ve diyalog taraftarı Yahudileri antisemitik olmakla tanımlayan kimi “sol” yönetici ve milletvekili İsrail bayraklarıyla savaş taraftarı mitinglere katılmakta veya İsrailli barışçıl aydınların Almanya’da toplantı yapmalarını engellemekte bir beis görmüyorlar. O açıdan bu demagojik savaşın emek ve barış hareketi ile solu bölmek açısından hayli başarılı olduğu söyleyebilir.

Dünyanın en zengin coğrafyalarından birinde yaşayıp, emperyalist yayılmacılığın nimetlerinden (!) faydalanırken, “ilkel antiemperyalizm” üzerine felsefe yapmak, Belarus-Polonya sınırında açlık ve soğuk nedeniyle ölen mülteciler hakkında tek bir laf etmeden, “tu kaka Putin, tu kaka Lukaşenko” söylemine sarılmak ve hemen ardından AB’nin militaristleştirilmesini, savaş aygıtı NATO’nun güçlendirilmesini, neoliberal düzenin ihraç edilmesini ve buna karşı çıkan devletlere “haddinin bildirilmesini” savunmak, bırakın sol veya liberal olmayı, emperyalist savaş çıkırtkanlığından başka bir şey değildir.

2000’de AB’nin Lizbon Strateji karar altına alınırken, belgenin mimarları Xavier Solana ve Robert Cooper “Kendi aramızda demokratik hukuk devleti esaslarına göre ilişki kuruyoruz. Ancak ormanda hareket ettiğimizde orman kanunlarına uymak zorundayız” demişlerdi. Aradan geçen 21 yıl “orman kanunlarına uymanın” müdahale savaşlarına, işgallere, Regime Chance girişimlerine ve milyonlarca insanın ölümüne neden olduğunu kanıtladı. Özcesi, uluslararası tekellerin çıkarlarını korumak için daha fazla savaş, işgal ve gerginlik politikası uygulamak, kapitalist emek sömürsünü sürdürülebilir kılmak isteyen güçlere karşı çıkan antiemperyalistler değil, çürümüş kapitalist düzen ve vahşet yaratan emperyalizmin kendisi ilkindir. Bu ilkeliği tarihin çöplüğüne atmak da bizzat bizlerin görevidir.

Saldırgan Transatlantikçiler göreve geliyor

Yeni Alman hükümeti ve politik yönelimleri üzerine
Aralık 2021

Almanya’da kurulmak üzere olan Scholz hükümeti, Adenauer döneminden bu yana ülkeyi belki de benzersiz bir biçimde ısrarlı bir Transatlantikçi çizgiye oturtacak. Koalisyon görüşmeleri başladığında basına tanıtılan “Sondaj Belgesi” görüşmeler sonuçlandıktan sonra Kasım ayında açıklanan ve ortakların parti kurullarında onaylanan Koalisyon Sözleşmesinin yanında hayli hafif kalıyor. Scholz hükümeti Almanya’nın önümüzdeki dönemde uygulanacak dış ve iktisat politikasını Yeşillerin eş bakanları Annalena Baerbock ve Robert Habeck’e teslim ederek, Rusya Federasyonu ile Çin Halk Cumhuriyeti’ne yönelik politikaların saldırganlaşacağı sinyali verirken, ülke içerisindeki sosyal ve ekonomik baskıları artırmak ve “vatan cephesinde” sessizliği hâkim kılmak için mali politikaları neoliberal çığırta FDP başkanı Christian Lindner’in eline bırakıyor.

Aslına bakılırsa Scholz hükümetinin öncülü Merkel hükümetinin dış ve askeri politikalarını devam ettireceği söylenebilir. Aradaki tek fark saldırganlığın artırılması olacak. Baerbock ve Habeck ile en saldırgan Transatlantikçiler göreve geliyor. İkisi de uzun zamandır ABD emperyalizminin Rusya ve Çin’i kuşatma politikasını önkoşulsuz desteklemekteler ve enerji politikalarında Rusya’dan doğal gaz tedariki yerine, ABD’li tekellerin – hiç ekolojik olmayan biçimde – Fracking teknolojisiyle çıkarttıkları kaya gazını almayı savunuyorlar. Hükümette getirilecekleri kilit noktalarda da bu çizgilerini pratiğe dökebilecekler.

Kamuoyuna tanıtılan Koalisyon Sözleşmesinin çok açık bir şekilde savaş kışkırtıcı, militarist ve neoliberal bir emperyalist belge olduğunu tespit edebiliriz. Scholz hükümeti Koalisyon Sözleşmesinde kesinleştirildiği gibi NATO’nun üye devletlerin silahlanma harcamalarını yurt içi GSMH’nin yüzde ikisine yükseltmesini öngören adımını hemen uygulamaya sokmayı hedefliyor. Böylelikle bu yıl için silahlanmaya ayrılan 53 milyar Euro’luk savunma (!) bütçesi yaklaşık 85 milyar Euro’ya çıkartılacak. Bununla birlikte sözleşmede yazdığı gibi, “uluslararası eylemlerimiz ve NATO’da üstlendiğimiz yükümlülükler için” yurt içi GSMH’nin yüzde üçlük bir bölümü daha harcamaya ayrılacak. Yani, “diplomasi, kalkınma yardımları ve barışın korunması” olarak adlandırılan, ama yayılmacı politikadan başka bir şey olmayan adımların finansmanı daha fazla silahlanma harcamaları üzerinden karşılanacak. O nedenle Avrupa’nın olduğundan daha fazla militaristleştirilmesini ve SİHA’larla destekli Federal Ordunun yurt dışı operasyonlarının genişletilmesini öngören Koalisyon Sözleşmesinin militarist bir küresel strateji anlamına geldiğini rahatlıkla söyleyebiliriz.

Sözleşmenin Türkiye’yi “Avrupa’nın önemli komşusu ve en önemli NATO ortağımız” olarak nitelendirmesine ve mali, iktisadi ve askeri yardımların artarak sürdürülmesini öngörmesine karşılık Çin’i “sistemsel rakibimiz” ve Hint-Pasifik Bölgesini “Almanya ve AB stratejilerinin hedef bölgesi” olarak tanımlaması da bu militarist küresel stratejinin önemli bir ayağıdır.

Alman komünistlerinin değerlendirmesi

Burjuva medyasında SPD, Yeşiller ve FDP’nin yeni hükümeti “kavgasız ve gürültüsüz” bir şekilde oluşturulmakta olduğunu öven yorumlar yer alır ve Almanya’daki reformist toplumsal ve siyasal solundan Koalisyon Sözleşmesindeki kozmetik rötuşları olumlu gören açıklamalar gelirken, Alman komünistleri yeni hükümeti bizim de katıldığımız şekilde doğru değerlendiriyor ve şimdiden mücadelenin örülmesini öneriyorlar. O nedenle burada Alman Komünist Partisi (DKP) başkanı Patrik Köbele yoldaştan uzunca bir alıntı yapmayı uygun görüyoruz:

“Koalisyon Sözleşmesinden bu ülkede toplumsal ilerleme isteyen herkes için en az şu dört görev çıkmaktadır:

Birincisi: Bu sözleşmenin Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin saldırganca kuşatılmasının belgesi olduğu ifşa edilmeli ve buna karşı mücadele örülmelidir. Bu sözleşme ile NATO'nun yüzde 2 talebi, AB'nin askerileştirilmesi ve Federal Ordu için silahlı dronların tedariki realize edilmek istenmektedir. Büchel'de nükleer füzelerin konuşlanmaya devam edilmesi ve nükleer katılım ile Federal Ordunun yurt dışında kullanılması kalıcılaştırılmaktadır. Bunun tek ilacı barış mücadelesidir.

İkincisi: Bu sözleşme sosyal değildir. Yoksullar yoksul kalmaya devam edeceklerdir. Hartz IV adı güzelleştirilirken, yardımlar yükseltilmeyecek ve yaptırımlar kalıcılaştırılacaktır. Sağlık alanında personel sayısının artırılmasından bahsedilmekte, ama değişikliğe yol açacak adımlar atılmayacaktır, süre sınırlamaları ve özelleştirme baskısı devam edecektir. Ses çıkartılmaması için bakım çalışanlarına tek defalık bir ödeme yapılacak, sendikalara asgari ücrette cüzi artış kabul ettirilecektir. Sosyal konut inşaatının konut tekellerini zora sokmayacağı belirtilmektedir. Bunun tek ilacı sınıf mücadelesidir.

Üçüncüsü: Karbonsuzlaştırma, sürdürülebilirlik ve çevre koruması gibi adımlar tek elci sermayenin çıkarına olan devasa bir dönüşüm süreci olarak gerçekleştirilecektir. Gerçek anlamda bir enerji ve ulaşım dönüşümü ise düşünülmemektedir. Tüm giderler emekçilerin sırtına yüklenecektir. Ancak bu devasa dönüşüm süreci aynı zamanda uluslararası rekabet mücadelesinin ve emperyalist baskıların da bir aracı hâline getirilecektir. İnsan hakları ve sürdürülebilirlik söylemiyle emperyalizmin ve Alman tek elci sermayesinin egemenliği korunmak istenmektedir – çevre korunması ise yarı yolda kalacaktır. Bunun tek ilacı sınıf mücadelesi ve antiemperyalist dayanışmadır.

Dördüncüsü: Özgürlük (70 kez) ve demokrasi (47 kez) kavramları sözleşmede fazlaca kullanılarak boş söylem hâline getirilmektedir. Bol laf salatasıyla sol ve sağ aşırılığın eşit olduğuna dair totalitarizm tezi kalıcılaştırılmakta ve komplo teorisi ideolojileri söylemiyle zenginleştirilmektedir. Koalisyon özgürlük, eşitleme ve çeşitlilik gibi renkli cümlelerle önceden başlatılan gerici devlet tadilatını sürdürmeyi amaçlamaktadır. Bunun tek ilacı demokratik haklarımız uğruna verilecek mücadeledir.”

“Vatan cephesinde” mezarlık sessizliği

Alman emperyalizminin bu küresel militarist stratejisine toplumsal rıza sağlanması ve olası karşı çıkışların daha yeşermeden susturulması için “vatan cephesinde” mezarlık sessizliğinin hâkim kılınması öngörülmekte. Kabine üyelerinin yarısının kadın olması, hatta ilk kez göçmen kökenli bir bakanın göreve getirilmesi, tıbbi esrar kullanımına izin verilmesi ve kimlik politikalarının ön plana getirilmesiyle neoliberal-militarist-yayılmacı siyasetin üstü örtülmek isteniyor. Sanki devlet siyasetinin belirleyicisi sermaye çıkarları değilmiş gibi, Dışişleri Bakanlığı'na bir kadının getirilmesi veya Cem Özdemir gibi savaş çığırtkanı bir göçmen kökenlinin (artık ne hikmetse) Federal Tarım Bakanı yapılması toplumsal rıza üretimini destekleyecek faktörler olarak kullanılmaktadır.

Nitekim gerek göçmen toplulukları gerek sendikalar ve kiliseler gerekse de farklı toplumsal kesimler arasında, bu kozmetik adımlar sayesinde burjuva medyasının ve antikomünist (sol) liberal güruhun desteğiyle yeni hükümete destek sağlanabilmiştir. Ancak “daha fazla istihdam, daha fazla konut ve daha sosyal politikalar” gibi vaatlerle doldurulan Koalisyon Sözleşmesine yakından bakıldığında bu vaatlerin etiket dolandırıcılığından başka bir şey olmadıkları görülebilir.

Federal Almanya tarihinin muhtemelen en kapsamlı sosyal yıkım saldırısı olan – ki gene SPD-Yeşiller hükümetince uygulamaya sokulmuştur – Hartz Yasalarının adı “Yurttaş Parası” olarak değiştirilecek, ama şimdiye kadarki asosyal, baskıcı ve onur kırıcı içeriği ve yaptırımları olduğu gibi kalacak. Zaten insan onuruna yaraşır minimum gelirden daha az olan sosyal yardımlar keyfi biçimde kısıtlanmaya devam edecek. İşsizlik parasında yapılan ufak artışlar artan enflasyon oranlarını dahi karşılamaya yetmeyecek. Nihayetinde Almanya gibi bir ülkede her beş çocuktan birisi yoksul doğup, yoksul kalmaya devam edecek, yoksullar ve zenginler arasındaki uçurum büyüyecek ve çalışan sınıflar üzerindeki her an yoksulluğa itilme baskısı artarak devam edip, işçi sınıfını ve orta katmanları ehlileştirici etkide bulunacak.

“Yurttaş Parası”, mini ve midi istihdam gibi uygulamalarla hem düşük ücret sektörü genişletilmeye devam edecek, hem de tekellere ve sermaye gruplarına sosyal sigorta giderlerinde büyük tasarruf olanakları sağlanacak. İşten Çıkarmalardan Koruma Yasası veya sekiz saatlik iş günü

uygulanması gibi, sendikal ve toplumsal mücadelelerle elde edilen haklar “esnekleştirilerek” çalışanlar yeni saldırılara maruz bırakılacaklar.

Özellikle bu konuda sendikaların olurlarını almak için, saat başı asgari ücretin 12,00 Euro’ya yükseltilmesi öngörülüyor. İlk bakışta olumlu görülebilecek bu adım da etiket dolandırıcılığından başka bir şey değil. Çünkü bizzat sendikaların kendi hesaplamalarına göre, saat ücreti 12,00 Euro olan bir işçi 45 yıl boyunca hasta olmadan ve işsiz kalmadan haftada 40 saat çalışsa dahi, emekli olduğunda yoksulluktan kurtulamayacak. Asgari ücret yardimsız yaşlılığı sağlayabilecek en alt emekli maaşını dahi karşılamaya yetecek prim ödemesi sağlayamıyor. Kaldı ki yasal emeklilik sigortası primlerinin uluslararası sermaye piyasalarındaki spekülasyonlara açılmasının öngörülmesiyle, garanti edilen emeklilik maaşlarının karşılanması da geleceğin kesin mali krizleri sayesinde öngörülemeyen risk altına sokulmaktadır.

Aynı şekilde okul ve üniversite öğreniminin “daha sosyal hâle getirilmesi” ve “daha fazla ödenebilir konut inşası” gibi vaatlerin de fos çıkacağı şimdiden görülmektedir. Yüksek öğrenim alanında zaten derin sınıf farklılıkları yaratan uygulamalar kaldırılmayacağı gibi, verilen devlet bursları da aynı seviyede tutulacak. İşçi ailelerinin çocuklarına verilen cüzi devlet burslarından faydalanabilen öğrenci sayısı son yıllarda mütemadiyen düşürülmüştü. Bu çizgi devam edecek ve böylelikle gençlerin ezici çoğunluğu için yüksek öğrenime katılma fırsatları büyük ölçüde ortadan kaldırılacak. Ödenebilir konut inşası vaatlerine yakından bakıldığında ise, yaklaşık iki milyon olan konut açığının öngörüldüğü gibi sadece yüz bin sosyal konut inşasıyla kapatılamayacağı görülebilir. Yeni hükümet ne kiralara sınır getirilmesini ne sosyal konutların piyasaya açık konutlara dönüştürülmesinin engellenmesini, ne de büyük kentlerdeki gentrifikasyonun önüne geçilmesini öngörmektedir. Aksine konut inşası için ayrılan bütçelerden büyük konut tekellerinin faydalanacağı yatırımlar planlanmaktadır.

Pandeminin ayyuka çıkardığı sağlık sistemi arızaları ise hiçbir şekilde tamir edilmeyecekler. Yeni hükümet sağlık alanında hastane tekelleri için yeni devasa kâr olanaklarını yaratmayı öngörürken, hastane ve bilhassa bakım personelinin bir defalık kısıntı ödemeleriyle susturmayı planlamakta. Bununla birlikte sağlık alanındaki tekellerin bugüne dek sürdürdükleri daha az personelle daha fazla kâr politikaları teşvik edilmeye devam edilecek. Sağlık, konut, öğrenim ve sosyal politika alanları için ayrılan bütçeler anayasaya yerleştirilen “Borç Freni” kısıtlanır ve iklim koruması adına ayrılan bütçelerle büyük tekeller için devasa yatırım programları planlanırken, “savunma ve güvenlik” adına giderek daha fazla paralar harcanacak, devlet bürokrasisi ve “sivil toplum yönetimi” neoliberal-militarist-yayılmacı siyasetin savunucuları hâline getirilecekler. Dış ve güvenlik politikalarının “tek döküm” biçiminde ve tüm kabineyi bağlayıcı şekilde uygulanma planları ile yeni hükümetin tüm siyasi yönelimleri bu küresel militarist stratejinin boyunduruğu altına sokulacak.

Sonuç yerine

“Özgürlük, adalet ve sürdürülebilirlik için ittifak” başlığı altında kamuoyuna tanıtılan Koalisyon Sözleşmesi öz itibarıyla bir saldırganlık, militarizm ve yayılmacılık belgesidir. Nükleer silahların Avrupa’ya daha çok konuşlandırılmasını öngören ve Rusya ile Çin’in kuşatılmasını hedefleyen bir emperyalist belgedir. Sözleşme, Almanya’daki sömürü koşullarını, özel sermaye birikim süreçlerini, neoliberal uygulamaları güya “sosyal” çerçeve içinde ve “yeşillendirerek” sürdürülebilir kılmayı amaçlayan bir belgedir. İklim korunması için verilen vaatleri tek elci sermayenin çıkarları doğrultusunda biçimlendiren, enerji ve ulaşım “dönüşümünün” tüm yükünü emekçilerin sırtına koymayı amaçlayan, demokrasi ve insan hakları söylemini Alman tek elci burjuvazisinin hegemonyası için araçsallaştıran ve “özgürlük, eşitlenme, çeşitlilik” gibi renkli, ama içi boş laf salatısıyla toplumsal direnci nötralize ederek gerici dönüşümü hızlandırmayı hedefleyen bir belgedir.

Bu noktada bir yanılgımızı itiraf etmek zorundayız. Seçim öncesinde kaleme aldığımız bir yazıda SPD’nin liberal FDP ile hükümet ortaklığına gitmesinin, inandırıcılığını tümünden kaybedeceği için, daha küçük bir olasılık olduğunu ileri sürmüştük. Bunu yaparken SPD içerisinde hâlâ sosyal ve demokratik bir ülke için uğraş veren sosyal demokratlar olacağı varsayımından hareket ediyorduk, ki temel yanılgımız da buydu. 1914’de Savaş Kredilerine evet deyip, emperyalist Birinci Dünya Paylaşım Savaşının fitilini ateşleyen, Alman işçi sınıfını ve dolayısıyla uluslararası sınıf hareketini bölen, 1919’da

Karl Liebknecht ve Rosa Luxemburg'ları katlettiren, Weimar Cumhuriyeti'nin Alman faşizmine dönüşmesine engel olmayan, 1945 sonrası tüm Marksist köklerini söküp, antikomünizmin bayrak taşıyıcısı olan ve 1990 sonrası bütün varlığı ile burjuvazinin saflarına geçen SPD'nin hâlâ sosyal ve demokrat bir partinin ruhuna sahip olduğunu düşünmekti temel yanılgımız. Ama yazımıza konu olan Koalisyon Sözleşmesinden de görülebileceği gibi, SPD yanına Yeşilleri de alarak Alman emperyalizminin ve Alman tekelci burjuvazisinin siyasi temsilcisi olduğunu kanıtlamıştır.

Sol mu savunmada, sermaye mi?

12 Aralık 2021

1989 karşı devriminin ardından komünist hareketin bittiği, solun anlatacak hikâyesinin kalmadığı, hatta tarihin sonunun geldiği iddia ediliyordu. Bu efsane bugün de geniş kesimleri etkiliyor ve aynı zamanda sosyalizm fikriyatına sahip olanlar arasında içsel savunmaya teslim olanların sayısını sabit tutuyor. Kapitalizmin yenilmez olmadığı, emek sömürsünün yaşamın her alanını belirlediği bilimsel olarak ve pratikte her gün kanıtlanmasına rağmen, verili koşulların değiştirilemez olduğuna inanılıyor.

Efsaneye dayalı içsel savunma ve değiştirilemez inancı ise kimlik politikaları ile taraftar toplamayı sınıf mücadelesinin önüne koyma yanlışını doğuruyor. Diğer taraftan bu yanlışla başka bir yanlışla, yani “sınıf, sınıf” diyerek demokratik görevlerden kaçma ile karşılık veriliyor. Halbuki kimliklerin eşitliğini sağlamak için verilen demokratik mücadele ile kadim düşman sermayeye karşı verilen sınıf mücadelesi asla birbirlerini yadsımıyor, dahası birbirlerini tamamlıyor. Kaldı ki demokrat olmak, hukukun üstünlüğünü ve eşitliği savunmak için mutlaka komünist olunması gerekmiyor. Ama demokrat olmadan da komünist olunamıyor.

İçsel savunma ve değiştirilemez inancı gözlüğünden tekil çıkarlara yoğunlaşıldığında, dünya çapındaki gelişmelerin birbirleriyle olan bağlantıları ve bunların arka planı görülemiyor. Dogmatik noktadan genele bakanlar ise, özelde ulusların ezilmesi ve kimlikler üzerindeki baskıların, genelin, yani kapitalist sömürü ve emperyalist yayılmacılığın gereği ve sonucu olduğunu göremiyorlar. Nihâyetinde iki taraf da bu yanlışlıkları içerisinde egemen sınıfların saldırganlıklarının güçlü olmalarından değil, zayıf ve savunma pozisyonunda olmalarından kaynaklandığını algılayamıyorlar.

Dünyaya yüzeysel bir bakış dahi gerek Türkiye’deki gerekse de Batılı egemen güçlerin çoklu kriz ortamının yarattığı devasa meydan okumalar karşısında baygınlık geçirdiklerini ve giderek paniğe kapıldıklarını görmemizi sağlar. Askeri, mali, idari tüm güç ellerinde olmasına rağmen, en ufak muhalif sese tahammül edemiyor, devlet şiddetinin en ağırla yanıt vermek istiyorlar. Bu, paniğe kapıldıklarının ve egemenliği kaybedecekleri korkusunun kanıtıdır.

Ancak bu, siyasi ve ekonomik açıdan, içerde ve dışarıda sıkıştırılan egemenlerin, özellikle Batılı emperyalist güçlerin egemenliklerinin devamı için her türlü araca başvurmayacakları anlamına gelmez. Tam aksine, sermaye ne zaman savunma pozisyonuna itilse, her zaman elindeki en önemli kartı, savaş kartını oyuna sokar. Gerek AKP-Saray-Rejiminin artan saldırganlığı gerekse de transatlantik emperyalist ittifakın kılıçları kuşanması bunun göstergesidir.

Peki, bu gerçeklerden bizler ne çıkartmalıyız? En başta elimizi kolumuzu bağlayan kötümserlikten kurtulmalı, örgütlenmeli, direniş ocaklarını harlayarak aralarında köprüler kurmalı, sosyalizmin, savaşı ve sömürsüz bir dünyanın olanaklı olduğuna dair inancımızı pekiştirmeliyiz. Sermaye bizler olmasak da ensesinde her zaman sosyalizmin nefesini hisseder. Bu hissiyatı artıracak basireti göstermemek için tek bir neden yok. Yeter ki uyanık ve iyimser olabilelim...

Nükleer şemsiyenin yeşili

19 Aralık 2021

Almanya'daki burjuva basını şu sıralar Yeşiller partisini ve özellikle Dışişleri Bakanı Annalena Baerbock'u yere göğe sığdıramıyor. Bir Avrupa Parlamentosu milletvekilinin danışmanı olarak meslek hayatına başlayan, ardından Federal milletvekili seçilip, partinin eş başkanlığına getirilen Baerbock'u önceleri "deneyimsiz" diye nitelendiren yorumcular, şimdi de "ah ne kadar korkusuz bir dünya siyasetçisi" olduğuna dair güzellemler yapıyorlar. Allahtan muhafazakâr yorumcular arada sırada muhafazakâr olduklarını anımsayıp, "yapıcı eleştiride" bulunuyorlar da yağcılığını sınırlarını görebiliyoruz.

Alman sermayesinin farklı fraksiyonlarını temsil eden ve medyadaki amiral gemisi olan FAZ gazetesi nükleer silahlanma konusunda Baerbock'un "hayal dünyasından" çıkmasını önererek, kamuoyunun "savaş karşıtı kesimlerine silahsızlanma yolunda oldukları aldatmacasından vazgeçmesini" istiyor ve nükleer caydırıcılık politikasının Avrupa'ya istikrar sağladığını iddia ederek, Baerbock'a "reel dünya siyaseti" dersi veriyor.

Bunca güzellemenin ardından böylesi sert bir eleştirinin gelmesinin nedeni, Baerbock'un "NATO'ya bağlıyız, nükleer katılım peşindeyiz ve nükleer silahların yasaklanmasını istiyoruz" açıklamasını yapmasıydı. FAZ yorumcusu kurulan cümlelerin ciddiyetsizliğini fark etmiş olacak ki, Baerbock'a emperyalist-kapitalist dünya düzeninin çıplak gerçeğini anımsatma gereğini görmüş: "Baerbock'un söylediğinden farklı olarak reel dünya siyasetinde bu konuda ya o – ya bu kararı vardır: Ya nükleer koruma şemsiyesi altında yaşayacaksınız, ya da dışında. Yeşillerin ortağı olduğu ikinci Federal Hükümetin birinci şıkkı tercih etmesi, hangisini güvenli gördüğünü kanıtıyor."

Muhafazakâr yorumcuya katılmamak olanaksız. Sahiden de hem savaş aygıtı NATO'da kalıp, silahlanma giderlerinin artırılmasına, nükleer silahların ülkede konuşlandırılmasına, Federal Ordunun yurt dışı operasyonlarına katılmasına evet deyip, nükleer katılım isteyip, Rusya ve Çin'e karşı saldırgan söylem geliştireceksin, hem de nükleer silahların yasaklanması için angajman gösterdiğini iddia edeceksin. FAZ gazetesinde yazıldığı gibi: "Bu hiç inandırıcı değil."

Aslına bakılırsa muhafazakâr yorumcuların Baerbock'u "reel dünya siyasetine uygun davranmaya ve savaş karşıtı kamuoyunu aldatmaktan vazgeçmeye" davet etmelerine gerek yok. Çünkü Scholz Hükümetinin Koalisyon Sözleşmesi dış politikada "Şansölyenin belirleyici olduğunu" söylüyor. Olaf Scholz da halefi Angela Merkel'in denge gözetken çizgisini (şimdilik) sürdürmekte kararlı olduğunu gösteriyor. O açıdan Baerbock'un "tek kalıptan çıkma Alman dış politikasının" iplerini elinde tutan Şansölye Scholz'un izin verdiği ölçüde haşarlık yapabileceği söylenebilir.

Gene de: Israrlı Transatlantikçi savaş yaygaracısı Baerbock'un kullandığı saldırgan dış politik söyleminin ne denli tehlikeli ve aynı zamanda ne denli demagojik olduğu unutulmamalı. Hiç şüphe yok: Alman Yeşiller partisi artık savaş taraftarı bir partidir. Ve nükleer şemsiyenin yeşili de dünyayı yok edebilecek potansiyele sahiptir.

“İspat yükü”

26 Aralık 2021

Gerçi Türkiye’deki karar vericiler yürürlükteki yasalardan ziyade orman kanunu ve keyfiyete öncelik veriyorlar, ama artık evrenselleşmiş bazı burjuva hukuku ilkelerini anımsatmakta yarar var. Bunlardan bir tanesi “ispat yüküdür”. Örneğin 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu 190. Maddesi (1), “İspat yükü, kanunda özel bir düzenleme olmadıkça, iddia edilen vakıya bağlanan hukuki sonuçtan kendi lehine hak çıkaran tarafa aittir” der. Yani suçlanan tarafa suçu ispat edilmelidir.

Burjuva demokratik devrimlerinin hukukun üstünlüğünü ve kuvvetler ayrılığını tesis etmesi şüphesiz kapitalist gelişme süreçlerini tetiklemiş ve bu ilkeleri parlamenter demokrasilerin mihenk taşı hâline getirmişlerdir. Nihâyetinde demokratik hukuk devleti anlayışı Avrupa’daki burjuva demokrasilerinin sözüm ona “üstünlüğünün” en temel argümanı olmuştu. Hoş, güçlenen işçi sınıfı mücadeleleri ve en önemlisi 1917 Ekim Devrimi olmasaydı, bu argümana da ihtiyaç duyulmayacaktı. Nitekim emperyalist burjuvazi en geç 1989/1990 karşı devriminden bu yana egemenliklerini dayandırdıkları demokratik hukuk ilkelerini de takmaz oldular.

Günümüzde bunu “ispat yükünün” tersyüz edilmesinde görmekteyiz. En güncel örneğini de Batı’nın Rusya Federasyonu’na yönelik saldırgan tutumunda takip edebiliriz. Rusya Başkanı Putin geleneksel yıl sonu basın toplantısında savaş aygıtı NATO’nun 1990’dan bu yana nasıl mütemadiyen üzerlerine geldiği söyleyince, burjuva basınında müthiş bir yaygara koptu. Batı, medyası ve siyasetçisiyle “asıl saldırgan Rusya’dır” suçlamasını artırdı.

Rusya’daki iktidarı savunacak hâlimiz yok elbette, ancak doğruya da doğru demek gerek. “Sınırlarımızda NATO tatbikatları gerçekleştirilir, yanı başımıza nükleer füzeler yerleştirirken, kendi topraklarımızda ordu birliklerimizi yönlendirdiğimizde biz mi saldırgan oluyoruz?” diye soran Putin, NATO’nun 1990’dan bu yana sürekli Doğu Avrupa’ya genişlediğini, Kafkaslarda istikrarsızlık yaydığını, ABD’nin küresel savunma sisteminin büyük bölümünü Rusya’yı kuşatacak biçimde yerleştirerek, nükleer füzeleri Moskova’ya beş dakikalık mesafeye konuşlandırdığını ve NATO’nun Soğuk Savaşın bitiminden beri Doğu Avrupa konusunda sürekli yalan söylediğini vurguladı ve NATO’dan acil güvenlik garantileri vermesini istedi.

Putin’in AB, ABD ve NATO hakkında söylediklerinin haklılık payının, ispatları bu denli açıkken, reddedilemez düzeyde olduğunu teslim etmemiz gerekir. Buna rağmen özellikle Almanya’da iktidarda olan Transatlantikçi saldırgan grup, bundan tam 80 yıl önce Alman faşizminin Moskova önlerinde Kızıl Ordu’dan aldığı ağır yenilgiyi unutmuş olacak ki, hâlâ Rusya’yı dize getirme hülyasının peşinde koşuyor, kamuoyunu “gerektiğinde nükleer savunma ile” savaşa ikna etmeye çalışıyor.

2021’in bu son günleri bilhassa Yeşil savaş çıkırtkanlarının hezeyanlarını yeni yılda artırarak sürdüreceklarına işaret ediyor. Aynı zamanda ayaklar baş olmadan, yani verili koşullar alaşağı edilmeden hukukun üstünlüğünün tesis edilemeyeceğini de. Ne Türkiye’de ne Avrupa’da ne de tüm dünyada!

